

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

มาทาสถานหลัก กทม.

MAIN CREMATORIUM OF BANGKOK

วท.
@11361
15/11/2552

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 86725
วัน,เดือน,ปี 14 ส.ค. 2552

b.....
i.....

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดามหลักสูตร
ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต
ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2534-35

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง อนุมัติให้
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต

.....คณบดี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

(อ. พิเศษฐ์ วิริยวัฒน์)

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

อ. พิเศษฐ์ วิริยวัฒน์	ประธานกรรมการ
ผศ. ชีรมน ไวโรจนกิจ	รองประธานกรรมการ
ผศ. วิวัฒน์ เตมียพันธ์	กรรมการ
อ. มณี หนึ่งการ	กรรมการ
อ. ปรีชญา รังสิรักษ์	กรรมการ
อ. ศิริพนธ์ สมบัติศิริ	กรรมการ
อ. นพณ์ สุยะสินธุ์	กรรมการ

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผศ. สมลักษณ์ อัคราเหม)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ฌาปนสถานหลัก กทม. MAIN CREMATORIUM OF BANGKOK
ชื่อนักศึกษา	นายอเส สุขยางค์
ภาควิชา	สถาปัตยกรรม
คณะ	สถาปัตยกรรมศาสตร์
ปีการศึกษา	2534-35

บทคัดย่อ

ข้อปัญหาและความจำเป็นของโครงการ

คนไทยมีพิธีการทำศพ ที่มีขนบธรรมเนียมประเพณีมาตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งแรกเริ่มนั้นก็มีได้มีการฌาปนกิจศพกันที่วัด หากแต่ทำกันในที่ที่จัดไว้เป็นฌาปนสถาน ตามป่าช้าต่าง ๆ แต่ยังคงอยู่ไม่ไกลไปจากวัดแต่ล่วงเลยมาถึงปัจจุบัน คนไทยนิยมทำพิธีศพต่าง ๆ ในวัด เนื่องจากพิธีต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการศพนั้นเกี่ยวข้องกับวัดและพระเป็นส่วนมาก ซึ่งเป็นภาระสะดวกสบายที่จะกระทำในวัด แต่วัดส่วนใหญ่ไม่ได้ออกแบบและวางแผนต่อความต้องการใน กทม. เพราะมีประชากรเพิ่มมากขึ้น การจราจรหนาแน่นขึ้น วัดที่อยู่ในเมืองเป็นที่นิยม จึงทำให้จราจรในเมืองยิ่งหนาแน่นขึ้น การจัดระเบียบต่าง ๆ ในวัดเป็นไปได้ยากความสงบร่มรื่นในวัดถูกแย่งชิงไป ศาสนามีธุรกิจเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีใช้มีแต่ผู้เขียนเห็นเพียงคนเดียว ยังมีอีกหลายคนเห็นพ้องต้องกัน ซึ่งหลายปีก่อน กทม. ก็ได้เคยมีดำริที่จะทำโครงการประเภทนี้มานานแล้ว แต่ด้วยความไม่พร้อมในด้านต่าง ๆ โครงการนี้จึงล้มเลิกไป แต่ปัจจุบันผู้เขียนเห็นว่าโครงการนี้ยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้น กทม. ควรที่จะรื้อฟื้นโครงการขึ้นมาใหม่ หรืออาจจะเป็นภาคเอกชนทำเพื่อหากำไร ซึ่งผู้เขียนก็ยังเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อสังคม

วิธีศึกษาโครงการ

เพื่อให้การออกแบบและวางแผนให้สอดคล้องกับความต้องการ และสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้บรรลุลตามที่ตั้งไว้ โดยใช้วิธีการศึกษาข้อปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ศึกษารวบรวมข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเลือกใช้ให้เหมาะสมและอำนวยความสะดวกในระดับสูงสุด เช่น ข้อมูล ประชากร ความหนาแน่น
2. ศึกษาประเมิน และพิจารณาในการจัดการตั้งแต่ดั้งเดิม เพื่อให้สอดคล้องกับการออกแบบให้ถูกต้องตามหลักประเมิน
3. ศึกษาระบบและขั้นตอนของสถาปนสถาน
4. ศึกษาระบบและแนวความคิดใหม่ ที่จะประยุกต์หรือเปลี่ยนแปลงวิธีการบางอย่าง เพื่อให้รัดกุมและสะดวกขึ้น โดยไม่ขัดต่อประเมิน
5. ศึกษาแบบจรรยา ความหนาแน่น เส้นทางคมนาคมขนส่ง เพื่อเลือกที่ตั้งโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

ข้อสรุป

โครงการสถาปนสถานหลัก กทม. เป็นโครงการที่เสนอแนวความคิดที่จะจัดใหม่สำหรับการพาณิชย์ สำหรับประชาชนทั่วไปได้ใช้อย่างสะดวกและเพียงพอต่อความหนาแน่นของประชากรในปัจจุบัน และในอนาคตอย่างน้อยอีก 15 ปีข้างหน้า โดยแยกส่วนที่เป็นสถาปนสถานและพื้นที่ออกมาจากวัดคล้ายกับแนวความคิดในโครงการพุทธมณฑล ซึ่งได้แยกพื้นที่กรรมสิทธิ์ต่าง ๆ ออกจากวัด แตกต่างกับตรงที่โครงการนี้จะเป็นเพียงพื้นที่และใช้รองรับความต้องการของคนในสัดส่วนที่มากกว่า และเรื่องที่จะต้องรองรับสัดส่วนของคนจำนวนมากที่ทำให้เกิดปัญหาดังปัญหาต่าง ๆ ในสัดส่วนที่เป็นสัดส่วนของเมือง ซึ่งจะต้องมีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามมาเป็นปัญหาถดถอย, หรือความหนาแน่นของสถาปนสถานใน กทม. ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาถดถอย ฯลฯ

ข้อเสนอแนะ

1. โครงการนี้มีความจำเป็นมากขึ้นในปัจจุบัน ดังปัญหาที่กล่าวมาในข้างต้น และจะกล่าวโดยละเอียดในบทต่อไป ควรมีการริเริ่มที่จะเป็นโครงการจริง ซึ่งจะช่วยเหลือสังคมได้มาก
2. โครงการนี้อาจเป็นโครงการตัวอย่างหรือโครงการต้นแบบ ที่สามารถนำไปใช้ภูมิภาคอื่นที่เริ่มจะมีปัญหาตามมาอย่างใน กทม. อย่างเช่นใน กทม. จะแบ่งเป็นสี่มุมเมือง ประจำแต่ละหัวเมือง
3. โครงการนี้อาจริเริ่มทำได้โดยภาคเอกชน โดยจัดเป็นรูปบริษัทและดำเนินงานเพื่อหวังผลกำไร คือ การแยกตัวธุรกิจออกมาจากวัดโดยสิ้นเชิง ซึ่งต้องมีการวางแผนและกำหนดส่วนต่าง ๆ ให้ดีซึ่งอาจจะช่วยเหลือสังคมได้ดีกว่าภาครัฐบาล เนื่องจากการดำเนินการด้านธุรกิจย่อมจะต้องเกิดการแข่งขันตามมา ซึ่งก็จะเป็นผลดีต่อประชาชนได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การทำโครงการของผู้เขียน ได้จำกัดขอบเขตขั้นแรกไว้เพียงการจัดการของศพในทางพุทธศาสนาเท่านั้น เพื่อการควบคุมทางพุทธศาสนา เมื่อฌาปนกิจเสร็จแล้วจะจบเลยไม่สิ้นเปลืองเนื้อที่ในการทำฮวงซุ้ย และการฝัง ซึ่งขณะนี้การทำสุสานหรือฮวงซุ้ยยังไม่เกิดปัญหา เพราะเป็นที่ตายฝังจนเต็มทีแล้วย้ายที่ใหม่ เราไม่อาจรู้ได้ตั้งปัญหาในภายภาคหน้า ซึ่งอาจจะเกิดความยุ่งยากขึ้นในภายหลัง ถ้าไม่มีการวางแผนที่ดี ดังเช่นปัญหาสุสานที่ถนนสีลมขณะนี้ ซึ่งไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อคนหมู่มากเท่าไร แต่ก็ เป็นปัญหาแรกเริ่ม ซึ่งคนในสังคมไม่ควรมองข้าม

5. โครงการฌาปนสถานได้เคยมีผู้ริเริ่มมาบ้างแล้วเหมือนกัน แต่ยังอยู่ในรูปของวัดเป็นส่วนใหญ่ ส่วนฌาปนสถานจริงเมืองไทยยังไม่มี เพราะริเริ่มขึ้นมาแล้วต้องล้มเหลวไป เนื่องจากคนส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญและความเป็นไปได้ของโครงการ แต่ในต่างประเทศซึ่งมิได้ถือพุทธศาสนากลับได้มีโครงการประเภทนี้ขึ้นมาเพื่อรองรับสังคมชั้นมากแล้ว แสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กติการวมประกาศ

วิทยานิพนธ์ โครงการสถาปนสถานหลักกรุงเทพมหานครนี้ได้ สำเร็จลุล่วงไปได้ ด้วยดี โดยได้รับการชี้แนะและช่วยเหลืออย่างดีจาก

- อ. ผศ. สมศักดิ์ อิศวเหม อ. ที่ปรึกษา
- อ. ภูมิไฉย สุวรรณศิริ
- คุณบุญวัฒน์ ทิพาศ ผู้อำนวยการกองวิศวกรรมจราจร กทม.
- พ.ศ.อ. ศรศรี ศรีอมร
- คุณกัจจา วิศวกรนันท์ ผู้อำนวยการเขตพิเศษ เขตพิเศษ กอง. กิจจา คอนซิลคิง เอ็นจิเนียริ่ง
- คุณประทุมรัตน์ มาลากุล ณ อโยธยา หัวหน้าหมวดฝึกกองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดการศพ - วิชาเทพศิรินทร์และเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริการวัดธาตุทอง , วัดพลับพลาชัย, วัดหัวลำโพง
- พี่เอ๋, พี่ศรา
- ปี 4 แพน, โกวิท
- ปี 3 ปอม, ปิก
- ปี 2 อิ้น
- ปี 1 ป๋อง
- พี่น้องชาวเตรียมพร้อม เค็มศักดิ์ นก อ้อ เอ(วิศวะ) ปี
- คีค ศนพิมพ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

บทคัดย่อ

คำนำ

กิตติกรรมประกาศ

บทที่ 1. บทนำ

- 1.1 เหตุผลและความจำเป็นที่ทำให้เกิดโครงการ
- 1.2 ความเป็นมาของโครงการ
- 1.3 วัตถุประสงค์โครงการ
- 1.4 ขอบเขตของโครงการ
- 1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ
- 1.6 การศึกษาและข้อเสนอแนะโครงการ

บทที่ 2 การศึกษาโครงการเบื้องต้น

- 2.1 การศึกษาพิธีกรรมต้นและขั้นตอนการจัดการศพ
- 2.2 การศึกษาพิธีกรรมเกี่ยวกับเจ้านายและพระราชวงศ์
- 2.3 ขั้นตอนการจัดการศพตามระบบของทางราชการ
- 2.4 การศึกษาจำนวนฌาปนสถานและสุสานในเขต กทม.
- 2.5 การศึกษาผู้มาใช้โครงการ
- 2.6 การศึกษาคาดคะเนจำนวนผู้ใช้โครงการ

บทที่ 3 การศึกษาองค์ประกอบโครงการ

- 3.1 การกำหนดองค์ประกอบโครงการ
- 3.2 การวิเคราะห์รายละเอียดประมาณเนื้อที่องค์ประกอบโครงการ
- 3.3 สรุปพื้นที่ใช้สอยโครงการ
- 3.4 การศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโครงการ

บทที่ 4 การศึกษาที่ตั้งโครงการ

- 4.1 การวิเคราะห์รายละเอียดทางกายภาพของ กทม. และปริมณฑล
- 4.2 การพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ

เอกสารแนบ 4.3 รายละเอียดที่ตั้งโครงการ เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บทที่ 5 การศึกษาข้อกำหนดและระบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
- 5.1 ระบบเตาเผาที่ใช้ในเมรุ
 - 5.2 ระบบป้องกันและควบคุมอัคคีภัย
 - 5.3 ระบบ ไฟฟ้าและแสงสว่าง
 - 5.4 สุขาภิบาล
 - 5.5 ข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบอาคาร
 - 5.6 ข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับสภาพสถานที่

- บทที่ 6 การศึกษาอาคารตัวอย่าง
- 6.1 การศึกษาอาคารตัวอย่างในประเทศ
 - 6.2 การศึกษาอาคารตัวอย่างในต่างประเทศ

- บทที่ 7 สรุปผลการออกแบบ
- 7.1 แนวความคิดในการออกแบบ
 - 7.2 ผลงานการออกแบบ

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

เนื่องจากการมาปฏิบัติตนตามประเพณีของคนไทยเป็นพิธีกรรมที่มีขั้นตอนมาก ได้แก่ การสวด เก็บ เป่า ศพ การทำบุญ ทั้งหมด ซึ่งเป็นพิธีที่เกี่ยวกับศาสนา ปัจจุบันคนไทยจึงนิยมให้มาบ้นสถานอยู่ในวัดเลย โดยคนส่วนมากจะเห็นว่าพิธีกรรมเหล่านี้เป็นหน้าที่ของวัดโดยตรง ซึ่งไม่ถูกต้องนัก สมัยก่อนการสมัญก่อน การทำมาบ้นกิจจะไม่ทำในวัด แต่จะทำที่ป่าช้าใกล้วัด ซึ่งเมื่อก่อนยังไม่สะดวก จึงย้ายกันมาทำในบริเวณวัดเลย เพราะยังไม่เห็นปัญหาเรื่องความหนาแน่นของประชากร

แต่ในปัจจุบัน เช่น ในเขตนครหลวง มีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย อัตราการตายก็สูงขึ้นเป็นเงาตามตัว ซึ่งเกินกว่าที่วัด ซึ่งไม่ได้มีการออกแบบและวางแผนเพื่อที่จะมาเป็นมาบ้นสถานโดยตรง จะรองรับได้อย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ จึงทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับมาบ้นกิจ อีกต่อไปแล้วจึงเกิดความคิด ที่จะมีการขึ้นมาเพื่อทดแทนหรือแก้ไขปัญหาลงานี้ ซึ่งเป็นโครงการที่แยกส่วนที่เป็นพิธีกรรมมาบ้นกิจและมาบ้นสถานออกมาจากวัด

1.2 เหตุผลและความจำเป็นที่ทำให้เกิดโครงการ

จากข้อความข้างต้น ในข้อ 1.1 ซึ่งทราบได้ถึงแนวทางของปัญหาที่ทำให้เกิดโครงการ ซึ่งสามารถจำแนกเป็นเหตุผลและข้อปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

1.2.1 ปัญหาใหญ่ปัญหาแรก ก็คือ ปัญหาที่แก้ไม่ได้ของกรุงเทพมหานคร และทวีความรุนแรงขึ้นจนเป็นปัญหาสำคัญที่สุดของกรุงเทพ ประชาชน และชีวิตประจำวันของคนใน กทม. คือ ปัญหาการจราจรในกรุงเทพฯ ซึ่งเกิดจากหลายสาเหตุ หลายประเด็น สาเหตุหนึ่ง ได้แก่ การมีฌาปนสถานอยู่ในวัด ซึ่งอยู่ใน กทม. วัดจึงกลายเป็นแหล่งชุมชนที่คนส่วนใหญ่มาประชุมพร้อมกันในเวลาใกล้เคียงกันเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในเมืองหลวงซึ่งคนส่วนใหญ่จะมากับรถ การที่คนหมู่มากเคลื่อนย้ายไปในสถานที่เดียวกันเวลาเดียวกัน เป็นข้อประเด็นสำคัญมีผลให้ปัญหาการจราจรมีผลกระทบรุนแรงขึ้นอย่างมาก การแยกฌาปนสถานออกจากวัดในเมืองหลวง จึงเป็นการแยกสถานที่ที่เป็นจุดหมายของคนหมู่มากออกมาอยู่ในบริเวณที่สภาพการจราจรคล่องตัว ซึ่งจะช่วยผ่อนคลายปัญหาการจราจรในกรุงเทพฯ ได้อีกทางหนึ่ง

1.2.2 ปัญหาความ เรียบร้อยภายในวัด

เนื่องจากวัด ไม่ได้มีการออกแบบและวางแผน เพื่อที่จะมาใช้ในการฌาปนกิจศพโดยตรง แต่เมื่อมีฌาปนสถานขึ้นแล้ว เมื่อคนมาพร้อมกันมาก ปัญหาความไม่เรียบร้อยอันดับแรกคือ

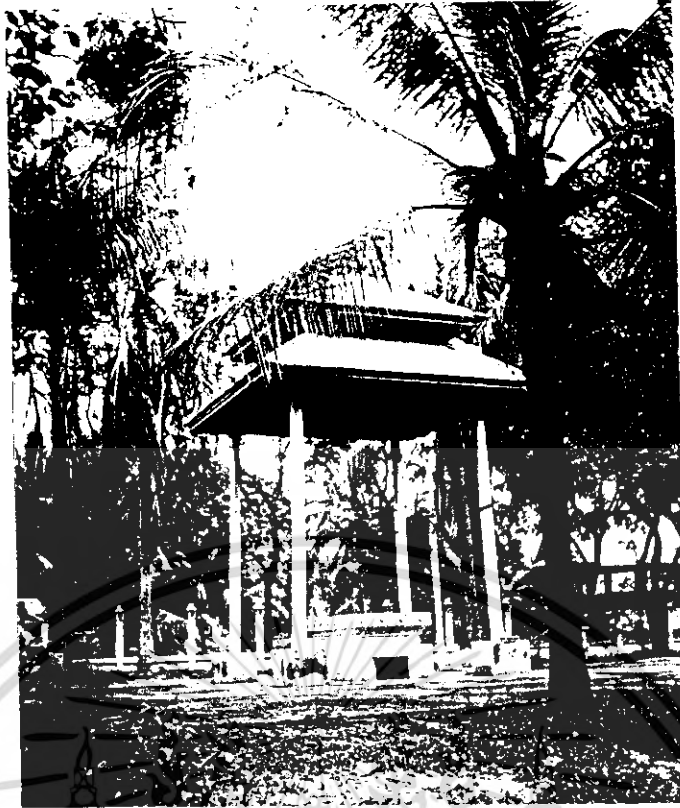
1. ปัญหาที่จอดรถ
2. การเตรียมงาน สถานที่ส่วนใหญ่สร้างขึ้นเพื่อรองรับให้ได้จำนวนความต้องการ จึงเกิดความแออัดยัดเยียด ซึ่งภายในวัด
3. ในส่วนที่เป็นส่วนบริการของโครงการ ไม่มีที่อยู่ เป็นสัดส่วน ส่วนใหญ่จะมีขึ้นตามสภาพแต่ละสถานที่อำนวยความสะดวก
4. ตัวเมรุเผาศพ ยังคงใช้เก้าอี้ไม้ตั้งรอบ ๆ เมรุ และกางเต็นท์คลุมบริเวณนี้ ซึ่งปัจจุบันวัดยังคง เป็นเช่นนี้อยู่เกือบทั้งหมด
5. ปัญหาเกี่ยวกับกลิ่น สำหรับวัดที่ยังใช้เตาเผาแบบเก่า สิ่งเหล่านี้ไม่ก่อให้เกิดความสบายตา ความรู้สึกลักษณะ ความสวยงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ซึ่งเกิดจากความไม่ได้รับการวางแผนมาก่อน ซึ่งจะทำในภายหลังก็ไม่สามารถช่วยได้ คงได้แค่เพียงแก้ไขส่วนเล็ก ๆ น้อย ๆ

1.2.3 ปัญหาสภาพความเป็น ไปของวัด

วัดควรจะเป็นที่สงบร่มรื่น เป็นที่พระสงฆ์อยู่จำวัดศึกษาพระธรรม เป็นที่ที่ผู้คนเข้าไปเพื่อหาความสงบ แต่สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาตามมาจากฌาปนสถานภายในวัดเป็นปัญหาดังนี้

- รบกวนความสงบและพระสงฆ์ที่ศึกษาพระธรรม หรือจำวัดอยู่ในเวลาดำเนิน เพราะการทำกิจกรรมศพ เช่น การสวด มีกมฺว ในตอนเย็นถึงดึก เพราะผู้คนเลิกงานในตอนเย็นกว่าจะเลิกก็ดึก
- ทำให้เกิดสภาพที่เป็นธุรกิจภายในวัด เพราะจากปริมาณของคนที่มาใช้มาก ทำให้เกิดการแก่งแย่งเวลา และอาจมีบุคคลภายนอกใช้วัดเป็นที่หากำไร ซึ่งบางทีก็เป็นบุคคลภายในวัดเอง ซึ่งเป็นภาพที่ไม่น่าดู และเป็นภาพพจน์ในทางเสื่อมเสียต่อพุทธศาสนา ซึ่งเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยส่วนมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างเมรุที่ไม่เรียบร้อยและยังมีใช้อยู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

-การแผ่ขยายของสุสานและฌาปนสถาน เป็นการทำลายคุณค่าของวัด ไปโดยปริยาย ซึ่งเท่ากับเป็นการสร้างค่านิยมในชุมชนวัดต่อไปในทางที่ดี เพราะวัดจะกลายเป็นสถานที่น่ารังเกียจและน่าสะพรึงกลัวแก่ชุมชนไป เนื่องจากสังคมส่วนใหญ่ของคนไทยยังมีความเชื่อในเรื่อง ผีसाง นางไม้

-ส่งเสริมให้สภาพทั่วไปของวัดมีความน่าที่จะเข้าไปแสวงหาทางสงบตามคำสั่งสอนของพระพุทธรเจ้า ไม่ใช่มาจัดเพื่อมางานศพเพียงเท่านั้น

1.2.4 เพื่อสนับสนุนและช่วยเหลือประชาชน ให้ได้รับฌาปนกิจได้ตามประเพณีของไทย

เนื่องจากสภาพความเป็นอยู่ของคนไทยเกิน 50% ยังเป็นผู้มีรายได้น้อย ซึ่งการทำพิธีกรรมทางศพให้ได้ตามประเพณีทุกขั้นตอน ยังเป็นเรื่องขัดสนเงินทองอยู่มาก แต่ถ้าหากรัฐบาลเข้ามาช่วย จะทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ได้ประกอบกิจกรรมทางศพได้ตามประเพณี

ทั้งนี้เนื่องจากโครงการเป็นของภาครัฐซึ่งไม่หวังผลกำไร จึงครอบคลุมถึงศพ จากมูลนิธิเก็บศพต่าง ๆ ซึ่งศพเหล่านี้บางที่ไม่มีผู้มาติดต่อขอรับไปจัดการ และไม่มีที่จัดการศพ

1.2.5 เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาและสืบทอดประเพณีงานศพของไทย เพื่อให้คนเห็นคุณค่าของประเพณีไทย และคุณค่าของการฌาปนกิจ

1.2.6 ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันระหว่างวัด ที่มีการฌาปนกิจมากกับน้อยทำให้วัด มีรายได้น้อยไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งไม่เป็นการดีต่อวัดที่ไม่มีรายได้ในทางด้านนี้ เพราะวัดไม่ใช่จะมีการทำเป็นฌาปนสถานได้ง่าย ๆ จะต้องทำเรื่องขอ และกม. และกรมศาสนาพิจารณาตามความเหมาะสมไม่ได้ให้โดยพร้าเพรื่อ

1.2.7 ปัญหาวัดที่เป็นฌาปนสถาน มิได้มีการวางแผนเตรียมการล่วงหน้า และสถานที่ตั้งได้ อยู่กระจายกันไปทั่วกรุงเทพฯ ทำให้ทำลาย PATTERN ของเมืองได้

1.2.8 เพื่อให้มีการออกแบบที่มีพื้นที่สำหรับตอบสนองความเชื่อในเรื่องของดวงวิญญาณ ที่มีตามหลักศาสนาพุทธเป็นการส่งดวงวิญญาณ ซึ่งยังไม่มีใครคิดถึงประเด็นมานาน เพราะในสมัยก่อนยังคงมีงานสถาปัตยกรรม ที่สร้างขึ้นเพื่อตอบสนองความเชื่อด้านนี้โดยตรง โดยไม่มีประโยชน์ใช้สอยอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง

1.3 วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อเป็นที่ประกอบพิธีกรรมทางศพและการฌาปนกิจของคนในเขต กทม. และปริมณฑล รอบ ๆ ได้พอเพียงต่อความต้องการต่อประชาชนทุกระดับรายได้

2. เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนทั่วไปได้คำนึงถึงหลักประเพณีของคนไทย และปฏิบัติได้ถูกต้องตามประเพณีที่มีมาแต่ก่อน โดยมีการประกอบพิธี โดยมีระบบและขั้นตอน หรือส่งเสริมให้ประชาชนได้มีการฌาปนสถานถูกต้องตามหลักประเพณีนั่นเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เพื่อเป็นการแก้ปัญหาการจราจรและระบบผังเมืองให้ดีขึ้น โดยศึกษาการวางตำแหน่งที่ตั้งโครงการ เพื่อการกระจายตัวนอกเมือง โดยที่คนทำงานศพไม่จำเป็นต้องเข้าไปในตัวเมืองหรือผ่านเมือง
4. เพื่อเปลี่ยนค่านิยม และความคิดของคนทั่วไป ที่ต้องมาทำการฌาปนกิจในวัดอย่างเดียว เพื่อไม่ให้เป็นการละเมิดของวัดแต่ผู้เดียว
5. สร้างบรรยากาศอันดีให้เกิดขึ้นแก่วัด เพราะวัดเป็นสถานที่ซึ่งควรจะเป็นแหล่งที่ประชาชนเข้าไปแสวงหาความสงบทางจิตใจ และหลักธรรมขององค์พระศาสนาได้ และควรจะเป็นแหล่งชุมชนในบริเวณใกล้เคียง ใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจภายในวัด
6. แยกเรื่องของธุรกิจซึ่งเกิดจากการฌาปนสถานออกจากวัด เพื่อรักษาภาพพจน์อันดีงามของศาสนา ไม่ให้พระต้องมาดำเนินการฌาปนสถานโดยตรง ทำให้เกิดความโลภ เกิดขัดแย้งทางใจ ทำให้เสื่อมความศรัทธาของปวงชนที่มีต่อพระและพุทธศาสนา เนื่องจากเข้าใจผิดว่าพระมาทำมาหากินกับศพ
7. เพื่อเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน และดวงวิญญาณของผู้ที่ผ่านพิธีฌาปนกิจไปแล้ว หรือเป็นที่นัดเจอกันระหว่างคนที่อยู่ต่างภพกัน
8. เพื่อตอบสนองความเชื่อในเรื่องดวงวิญญาณ ตามคำสอนของพุทธศาสนา และของตัวผู้เขียนเอง เพื่อให้คนทั่วไปไม่มองข้ามความในด้านนี้ และเป็นการเตือนสติผู้คนในเรื่องบาป บุญ คุณ โทษ
9. เพื่อให้ประชาชนเห็นคุณค่าความสำคัญและผลานิสงส์ของการฌาปนกิจมากขึ้น

1.4 ขอบเขตของโครงการ

ขอบเขตของโครงการฌาปนสถาน เนื่องด้วยการแก้ปัญหาของฌาปนสถาน ตามหลักวิถีของผังเมือง ซึ่ง กทม. ได้วางไว้และได้ริเริ่มเป็นโครงการฌาปนสถาน 4 มุมเมือง เพื่อเฟื่องฟูต่อความต้องการต่อคนทั้งกรุงเทพฯและปริมณฑลโดยรอบ โดยจะจัดทำทั้ง 4 อัน อยู่บนถนนวงแหวนรอบกรุงเทพฯ เพื่อสะดวกต่อการเดินทางที่ไม่ต้องผ่านเมือง หรือรอบเมือง แทนที่จะต้องเข้ามาในเมือง แต่ กทม. ก็ได้ล้มเลิกโครงการไปด้วยความไม่พร้อมของสาเหตุต่าง ๆ แต่ผู้เขียนเองก็ยังเห็นสมควรด้วยที่จะจัดตั้งโครงการดังกล่าว และก็ยังได้นำแนวความคิดของฌาปนสถาน 4 มุมเมือง มาพัฒนาเป็นฌาปนสถานหลัก กทม. โดยที่มีขอบเขตของโครงการดังนี้

1. โครงการนี้ผู้เขียนยังยึดหลักแนวความคิดของฌาปนสถาน 4 มุมเมืองโดยที่ยังถือว่าโครงการฌาปนสถานหลัก เป็นส่วนหนึ่งในสี่ของฌาปนสถาน 4 มุมเมือง โดยที่จะเลือกทำหนึ่งส่วนที่ใดที่หนึ่ง
2. โครงการนี้เป็นฌาปนสถานหลัก คือ เป็นส่วน 1 ใน 4 ที่เป็นตัวหลักของทั้ง 4 โดยจะมีส่วนสำคัญที่แตกต่าง คือ ส่วนที่เป็นการรองรับศพที่มีมาในงานมากกว่าธรรมดาเป็นพิเศษ ซึ่งรวมถึงพื้นที่เพื่อการรับรอง พระราชสันตติวงศ์ หรือบุคคลสำคัญที่มาเป็นประธานในพิธีด้วย โดยจะจัดให้เป็นเมรุสำหรับพระราชทานเพลิงศพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. โครงการนี้จะครอบคลุมถึงพิธีกรรมต่าง ๆ จนครบวงจรของพิธีศพ โดยเริ่มตั้งแต่ สวดศพ เก็บศพ เเผศพ และการทำบุญในวาระต่าง ๆ เกี่ยวกับศพ

4. โดยรวมทั้งหมดของโครงการแล้ว โครงการนี้ยังรองรับได้เพียงศพที่ทำฌาปนกิจเท่านั้น ซึ่งอยู่ขอบเขตของพิธีทางพุทธศาสนาเท่านั้น เพราะพลเมืองส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ และพิธีกรรมของศาสนาอื่นในประเทศไทย จะไม่ทำการฌาปนกิจซึ่งจะทำโดยการฝังในฮวงซุ้ย หรือสุสาน ซึ่งไม่ครอบคลุมถึงเพราะไม่อาจจะเกณฑ์พื้นที่ที่จะใช้ทำหรือฝัง ซึ่งจะมีแต่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ คือ ผลที่เกิดจากการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวมาดังนี้

1. สามารถสร้างเป็นฌาปนสถานและรองรับความต้องการของประชาชนทุกระดับชั้น
2. สามารถสร้างให้ประชาชนมาใช้ได้ถูกต้องตามหลักประเพณีโดยสะดวก
3. ลดและแบ่งเบาปัญหาต่าง ๆ อันเนื่องมาจาก ฌาปนสถานที่มีอยู่ในวัดทั่ว ๆ ไป
4. เป็นฌาปนสถานที่ถูกสุขลักษณะ มีความสะดวกพร้อมเพริชงและครบวงจร
5. ลดปัญหาความหนาแน่นของการจราจรในเมือง
6. ตอบสนองความเชื่อทางพุทธศาสนาและเป็นเครื่องเตือนใจในเรื่องบาป บุญ คุณ โศภ

1.6 การศึกษาและข้อเสนอแนะโครงการ

1.6.1 ขอบเขตการศึกษาของโครงการ จะศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนดำเนินงาน เพื่อให้สอดคล้องและบรรลุถึงจุดประสงค์และเป้าหมายของโครงการดังนี้

1. การศึกษาเรื่องพิธีกรรมการฌาปนกิจ และประเพณีเกี่ยวกับการทำศพ
2. การศึกษาเรื่องเทศบัญญัติฌาปนสถาน
3. การศึกษาที่ตั้งโครงการ
 - ความหนาแน่นประชากร
 - สถานที่ตั้งและจำนวนวัดที่มีฌาปนสถาน
 - สถานที่ตั้งและจำนวนโรงพยาบาล
 - ถนนและการคมนาคมขนส่ง
 - การศึกษาข้อมูลในเขตปริมณฑล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 การศึกษาพิธีกรรมศพ และขั้นตอนการจัดการศพ

พิธีการจัดการงานศพ

ความเบื้องต้น ที่เราเรียกกันว่าศพ ก็หมายถึงร่างกายของคนที่เราได้จากวิญญาณ ซึ่งได้แก่คนที่ตายแล้ว และก่อนที่คนจะตายตามปกติก็มีอาการป่วยเกิดขึ้น และเมื่อใดป่วยหนักจนแน่ชัดว่าผู้ป่วยจะต้องถึงแก่ความตายแน่แล้ว ผู้ที่อยู่ดูแลคนป่วยก็ควรจัดการนิมนต์พระสงฆ์ หรือนำพระพุทธรูปมาตั้งไว้ให้คนป่วยได้แลเห็น และจัดดอกไม้ธูปเทียนใส่กรวยใบตองให้ผู้ป่วยนั้นประนมมือถือไว้ แล้วก็บอกผู้ป่วยให้ระลึกถึงคุณพระรัตนตรัย และบอกหนทางไว้แก่ผู้ป่วยว่า "พระอรหันต์" ให้ผู้ป่วยนั้นได้ยินเมื่อผู้ป่วยสิ้นใจลงแล้ว จะได้ไปเกิดในทางที่ดีที่ชอบ ได้แก่ ทางที่มีความสุข

เมื่อ ได้มีการตายเกิดขึ้นในสถานที่ใด ผู้เป็นหัวหน้าครอบครัวหรือผู้เป็นทายาทของสถานที่นั้น ก็ต้องรีบจัดการเกี่ยวกับศพของผู้ตายให้เป็น ไปตามขนบธรรมเนียมประเพณีได้ถือปฏิบัติ และเคยกระทำกัน ตั้งแต่ครั้งโบราณกาล

การจัดการศพถึงแก่กรรม เป็นพิธีการอันหนึ่งซึ่งจะต้องจัดให้เป็น ไปตามขนบธรรมเนียม ให้เป็น ไปตามระเบียบที่ตั้งตามคตินิยมที่ประชาชนทั่วไปถือว่าเป็นการกระทำที่ดีและถูกต้อง เช่น มีการแสดงความเคารพศพ อาบน้ำศพ รดน้ำศพ ตลอดจนการบำเพ็ญกุศล และการกระทำตามภิกษุสงฆ์ ซึ่งได้กระทำกันอยู่ทุกวันนี้ โดยที่ถือกันว่า ผู้ถึงแก่กรรมนั้นเป็นผู้บริสุทธิ์หลุดพ้นจากการต่อสู้อย่างวิธชีวิต สิ้นเวรสิ้นกรรมที่จะต้องเผชิญกับ โชคชะตา ในอนาคตของ โลกมนุษย์อีกต่อไป และการที่ได้ล่วงพ้นจาก โลกนี้ไปแล้วก็เป็น การไปอย่างไม่มีวันกลับ ด้วยเหตุนี้เอง ผู้ที่อยู่จึงจำต้องแสดงคารวะเป็นการไว้อาลัย และเป็น การส่งเสริมวิญญาณของผู้ตายให้ไปสู่สุคติในทางที่ดีที่ชอบ ซึ่งการกระทำเหล่านั้น จะต้องจัดการให้เป็น ไปโดยถูกต้องตามวัฒนธรรมและเป็นระเบียบเรียบร้อย

เป็นที่ปรากฏอยู่โดยทั่วไปว่า เมื่อมีผู้ถึงแก่กรรมลง หัวหน้าครอบครัวก็ดี ทายาทของครอบครัวก็ดี ต่างไม่เข้าใจว่าจะจัดการแก่ศพนั้นสถานใด เพราะบุคคลโดยทั่วไปไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศพ ถึงแม้บางท่านจะเคยได้จัดการมาบ้าง แต่ก็เพียงบางครั้งคราวเท่านั้น เมื่อถึงเวลาเข้าอีกก็งงงงงงไปหมด บางคนถึงกับไม่ทราบว่าจะทำอย่างไรต่อเมื่อพอจะนึกได้ หรือมีผู้แนะนำให้ก็เป็นการล่าช้าทำให้เสียเวลา และดำเนินการไม่ได้โดยชุกชุก

คนตายตามประเพณีไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดศพของผู้ตายเป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องบริหารจัดการโดยด่วน ทั้งนี้เพราะคนเราเมื่อตายกลายเป็นศพไปแล้ว ก็เป็นคนละพวกกับคนที่ยังมีชีวิตอยู่ เมื่อเป็นเช่นนี้ก็เป็นการสมควรค้ำชูเองที่จะปล่อยให้ศพอยู่เนิ่นนานโดยไม่บริหารจัดการนั้นไม่ได้ เพราะเป็นที่สังเวชใจแก่ผู้พบเห็น และเป็นที่น่าหวาดกลัวแก่บุคคลทั่วไป ยิ่งเป็นเวลาลบค่าด้วยแล้ว ก็ยิ่งเพิ่มความหวาดกลัวให้แก่เพื่อนที่อยู่ใกล้เคียงยิ่งขึ้นอีก ฉะนั้น จึงจำเป็นที่ผู้เป็นเจ้าบ้านจะต้องบริหารจัดการโดยรีบด่วน เช่น รีบไปหาซื้อหีบที่จะบรรจุศพพร้อมด้วยเครื่องประกอบ ชื่อเครื่องตราสังศพ ไปแจ้งแพทย์มาชันสูตรศพ และแจ้งเทศบาลออกใบมรณะบัตร จัดการอาบน้ำศพไปติดต่อกับวัดและสัปเหร่อให้มาทำตราสัง เพื่อบรรจุลงหีบ และนิมนต์พระสงฆ์มาสวดพระอภิธรรม ฯลฯ เหล่านี้เป็นต้น เมื่อได้ทราบหลักเกณฑ์ และหัวข้อที่จะต้องจัดการเช่นนั้นแล้ว ก็จะจัดการไปได้โดยสะดวก

คำว่า "ตาย"

คำว่า - "ตาย" ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง "สิ้นใจไม่เป็นอยู่ต่อไป" ในทางพระพุทธศาสนา หมายถึง "การจุติ, ตัณจิต, ทำลายขันธ, ทิ้งกัเวียร่างกายไว้ และขาดชีวิตินทรีย์ของสรวาสัตว์"

คำว่าตาย ใช้ต่างกันตามฐานะของบุคคล ดังต่อไปนี้

1. พระเจ้าแผ่นดิน พระมเหสี พระราชชนนี สมเด็จพระอโณ พระพุทธเจ้าและพระอนุชาธิราช ใช้ว่า "สวรรคต"
2. กรมพระราชวังบวร และเจ้าเมืองที่เนื่องในพระราชวงศ์ ใช้ว่า "ทิวงคต"
3. พระองค์เจ้า และสมเด็จพระสังฆราช ใช้ว่า "สิ้นพระชนม์"
4. หม่อมเจ้า ใช้ว่า "สิ้นชีพิตักษัย หรือสิ้นชีพิตักษัย"
5. เจ้าประเทศราช สมเด็จพระเจ้าพระยา และเจ้าคุณราชินิกุล ใช้ว่า "ถึงนิราลัย"
6. เจ้าพระยาและเจ้าจอมมารดา ใช้ว่า "ถึงอาสัญกรรม"
7. เจ้าจอม หรือพระยา หรือผู้ที่ได้รับตรา ท.จ. ใช้ว่า "ถึงอนิจกรรม"
8. หม่อมราชวงศ์ และผู้มีบรรดาศักดิ์ตั้งแต่ชั้นพระยาลงมาถึงพลเรือน ใช้ว่า "ถึงแก่กรรม"
9. พระสงฆ์ สามเณร ใช้ว่า "ถึงแก่มรณะภาพ"
10. ประชาชนทั่วไป ใช้ว่า "ตาย"
11. สัตว์เป็นทั้งหลาย เช่น ช้าง ม้า เป็นต้น ใช้ว่า "ล้ม"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดศพในขั้นต้น

เมื่อผู้ถึงแก่กรรมเกิดขึ้น ผู้เป็นเจ้าภาพควรจะได้จัดการแก้ศพตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ใช้ผ้าคลุมตั้งแต่ศีรษะตลอดเท้า
2. จัดกระถางรูป เริงเทียน จุดธูปเทียนกระทำสักการะศพ และจุดตะเกียงหรือจุดเทียนตั้งไว้ทางศีรษะด้านซ้ายของผู้ตาย 1 ดวง
3. นิมนต์พระสงฆ์ 1 รูป มาบังสกุศลของผู้ตาย โดยมีผ้าทอดไว้ที่ศพ 1 ผืน จะเป็นผ้าสะบง หรือผ้าอาบนาก็ได้

การนิมนต์พระสงฆ์ ก็ควรนิมนต์พระภิกษุที่มีอาวุโส เพื่อท่านจะได้ช่วยแนะนำเกี่ยวแก่การจัดศพให้ด้วย

4. ไปติดต่อเจ้าอาวาสหรือเจ้าหน้าที่ของวัดที่ต้องการจะนำศพ ไปจัดการที่วัดนั้น และนิมนต์พระสงฆ์ไปสวดพระอภิธรรม กับให้สัปเหร่อมาจัดการตราสังศพ และบรรจุลงหีบ
5. แจ้งนายแพทย์แผนปัจจุบัน ขอให้มาทำการชันสูตรศพ และจัดบันทึกรับรองการถึงแก่กรรม เพื่อนำไปรับรองนั้น ไปแจ้งต่อเจ้าหน้าที่เทศบาลท้องถิ่น

ข้อนี้หมายถึงการตายตามปกติ เช่น เป็นไข้ตาย หรือตายด้วยโรคชรา แต่ถ้าเป็นเรื่องฆ่าตัวตาย หรือถูกผู้อื่นทำให้ตาย ก่อนจะจัดการอย่างหนึ่งอย่างใด เจ้าบ้านจะต้องแจ้งสถานีตำรวจท้องที่ให้ทราบ เพื่อตำรวจจะได้แจ้งให้นายแพทย์ของโรงพยาบาลตำรวจหรือนายแพทย์สุศาลามาทำการชันสูตรตามระเบียบ

6. แจ้งเทศบาลท้องถิ่น โดยผู้นำรับรองของนายแพทย์ไปติดต่อขอให้นายทะเบียนท้องถิ่นออกใบมรณะบัตรให้ เพื่อนำใบมรณะบัตรมอบให้เจ้าหน้าที่ของวัดที่จะนำศพ ไปจัดการ

ใบมรณะบัตรนั้น ถ้าผู้ตายเป็นข้าราชการจะต้องใช้ใบมรณะบัตรหลายใบ เพราะจะต้องใช้เกี่ยวกับการเบิกเงินหลายอย่าง เช่น เงินเดือน เงินสะสม เงินฌาปนกิจ และเงินบำเหน็จบำนาญ หากได้ประกันชีวิตไว้ หรือมีเงินฝากออมสิน หรือฝากธนาคาร หรือมีอายุขัยส่วนตัว ก็ต้องใช้ใบมรณะบัตรเกี่ยวกับการขอรับเงินนั้น และเพื่อจัดการเกี่ยวกับเรื่องอายุขัยนั้นด้วย หรือถ้าผู้ตายไม่ใช่ข้าราชการแต่เป็นผู้เอาประกันชีวิตต่อบริษัท หรือเป็นสมาชิกฌาปนกิจแห่งใดแห่งหนึ่ง หรือมีหุ้นส่วนอยู่ในบริษัทใดบริษัทหนึ่ง หรือมีเงินฝากธนาคารก็จะต้องขอสำเนาใบมรณะบัตรมาไว้หลาย ๆ ใบ เพื่อใช้ประกอบเรื่องราวที่จะขอรับเงินนั้น ๆ ด้วย

โดยเฉพาะผู้ที่เอาประกันชีวิตไว้ จะเป็นข้าราชการหรือไม่ก็ตาม ผู้ที่เป็นทายาทจะต้องรีบแจ้งไปยังบริษัทที่เอาประกันชีวิตให้ทราบในวันแรกของวันที่ถึงแก่กรรม เพื่อทางบริษัทจะได้จัดเจ้าหน้าที่มาเยี่ยมศพตามระเบียบ

การแจ้งต่อนายทะเบียนท้องถิ่นนั้น ต้องแจ้งภายใน 24 ชั่วโมง เป็นหน้าที่ของเจ้าบ้าน หรือผู้ที่ได้พบเห็นการตายเป็นผู้แจ้ง

เมื่อได้จัดการตามที่กล่าวข้างต้นแล้ว ก็จำเป็นจะต้องรีบจัดเตรียมสิ่งของที่จำเป็นต้องใช้ในการจัดการศพต่อไป

สิ่งของใช้ในการจัดการศพ

การจัดการศพในขั้นต้น จะต้องจัดหาสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. หีบไม้สัก หรือ ไม้ยาง ตามแต่จะใช้ 1 หีบ
2. กระดาษวางสำหรับปูรองกันหีบ และกรูข้างฝาหีบ 4 พับ
3. ด้ายดิบสำหรับมัดตราสังศพ 1 เช็ด
4. ผ้าขาวสำหรับห่อศพ 1 ผืน (ใช้ผ้าแบ่งชนิดหน้ากว้าง ขนาดยาว 2 เมตร)
5. เสื้อผ้าสำหรับแต่งตัวศพ 1 ชุด
6. ดอกบัว 1 ดอก รูป 3 ดอก เทียน 1 เล่ม สำหรับใส่ในมือศพ
7. เข็มถุงเล็ก ๆ ใส่เงินเหรียญบาท หรือของมีค่าใส่ในปากศพ (จะใช้เงินเหรียญใส่ในปากศพโดยไม่ต้องใส่ถุงก็ได้)

ของที่ใส่ในปากศพนี้ เมื่อถึงคราวจะปลงศพ สัปเหร่อจะแจ้งให้เจ้าภาพถ่ายของนั้นคืนไป เจ้าภาพจะใช้ธนบัตรถ่ายคืนสักเท่าใดก็ได้

นอกจากที่กล่าวข้างต้น บางรายใช้แผ่นทอง หรือขี้ผึ้งปิดทองหรือขี้ผึ้งล้น ๆ ทำแผ่นปิดหน้าศพด้วย การใช้แผ่นทองหรือแผ่นขี้ผึ้งปิดหน้าศพก็เพราะศพบางรายหน้าตาน่ากลัว จึงทำแผ่นทองหรือขี้ผึ้งปิดหน้า เพื่อไม่ให้แลเห็นใบหน้าของศพนั้น ในปัจจุบันนี้ไม่มีผู้ใดจัดทำกันแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยเฉพาะเรื่องหีบบรรจุศพ และเครื่องตราสังกับขานัดศพนั้น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาตามสถาน
สถาปัตยกรรมของวัด หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามภูมิกษตามวัดต่าง ๆ รับผิดชอบบรรจุศพรวมทั้งเครื่องตรา
สังและน้ำชาสำหรับจัดศพให้ด้วย หากต้องการจะให้ทางวัดจัดหาเครื่องเหล่านั้น ทางวัดก็จะจัดให้ตาม
ความประสงค์ โดยสัปเหร่อของวัดจะนำหีบและเครื่องตราสังที่ต้องการใช้ ไปจัดการให้ยังสถานที่ตั้งศพ
หรือจะนำไปจัดการที่วัดก็แล้วแต่จะตกลงกัน เจ้าของศพ หรือเจ้าภาพที่ไม่มีคนวิ่งเต้น หรือมีเวลาน้อยก็
ติดต่อขอให้ทางวัดจัดหา แต่ถ้ามีเวลาหรือมีผู้ช่วยเหลือพอจะจัดการเองได้ ก็จัดหาซื้อเอาเองตามชอบใจ
เพราะหีบบรรจุศพมีลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น เป็นหีบไม้ยางอย่างหนึ่ง ไม้สักอย่างหนึ่ง แต่ละอย่างมีความ
หนาเป็นสองชนิด กล่าวคือ ชนิดหนึ่งเนื้อ ไม้หนา 6 หนุ อีกชนิดหนึ่งหนา 1 หนุ ราคาขายก็แตกต่างกัน
ตามชนิดและเนื้อไม้ เมื่อต้องการจะใช้หีบ ไม้ยางหรือ ไม้สักชนิดหนานาบางอย่างไรสุดแต่ฐานะของผู้ตาย
เจ้าภาพควรพิจารณาจัดซื้อใช้ให้เหมาะสม แต่ถ้าจะให้ทางวัดจัดหาที่ตนเองเรื่องราคาสิ่งของให้เป็นที่ถก
กลงกันก่อน จะได้ไม่ต้องงุดกันมากในภายหลัง

อาบน้ำศพ

การอาบน้ำศพ เป็นงานภายในเกี่ยวกับครอบครัวและเครือญาติที่สนิท ไม่มีการเชิญแขก ถ้า
เป็นศพที่ตายผิดปกติ ซึ่งเรียกว่า ตายโหง เช่น ช่างตีตาย หรือถูกทำร้ายตาย ศพเหล่านี้ไม่มีการอาบน้ำ
เป็นแต่ชำระล้างบาดแผล หรือโลหิตที่เปื้อนเปื้อนให้สะอาดเรียบร้อยเท่านั้น แต่ถ้าเป็นการตายตามปกติ
เช่น ตายด้วยโรคชรา หรือหัวใจวาย ศพนั้นก็จะต้องได้รับการอาบน้ำตามประเพณี ก่อนจะอาบน้ำศพ จะ
ต้องจัดเตรียมสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ต้มน้ำไว้อาบน้ำศพ น้ำที่จะต้มให้เก็บใบไม้สดใส่ลงต้มด้วยสุดแต่จะเป็นใบไม้อะไรก็ได้ เมื่อ
ต้มน้ำเดือดแล้วตั้งพักไว้ หรือเติมน้ำเย็นพอให้อาบได้ อาบน้ำศพด้วยน้ำร้อนก่อน แล้วจึงอาบด้วยน้ำเย็น
ฟอกสบู่ชำระล้างสิ่งโสโครกให้สะอาดทั่วร่างศพ แล้วใช้ผ้าเช็ดตัว เช็ดตามร่างกายของศพให้แห้ง (หาก
ไม่สะดวกที่จะต้มน้ำก็ใช้น้ำธรรมดาอาบให้)

2. ใช้ขมิ้นชันสดหรือขมิ้นชันผง กับผิวมะกรูดสด ตำคั้นเอาแต่น้ำใส่ถ้วยหรือชามไว้ทาศพใน
เมื่ออาบน้ำศพเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็จัดการทาตามร่างกายของศพให้ทั่วตั้งแต่หน้าลง ไปตลอดทั้งฝ่ามือและ
ฝ่าเท้า

ถ้าผู้ตายเป็นบิดามารดา หรืออาจารย์ที่เคารพ ก็ควรใช้ผ้าขาวขนาดเท่าผ้าเช็ดหน้าผืนเล็ก ๆ
ซับที่หน้า ฝ่ามือ ฝ่าเท้า ถอนเอาอรอยรูปนงกให้แก่ลูกหลานหรือศิษย์เพื่อเก็บไว้เป็นที่เคารพสักการะต่อไป

การแต่งตัวศพ

เมื่อได้อาบน้ำเสร็จแล้ว ก็จัดการแต่งตัวให้แก่ศพ โดยนำเครื่องแต่งกายที่จัดเตรียมไว้ ได้แก่ เสื้อ ผ้าถุง หรือกางเกง ถุงเท้า รองเท้า ซึ่งเป็นของที่ผู้ตายชอบใช้ และเคยแต่งตัวเช่นนี้มาก่อน มาจัดการแต่งกายให้แก่ศพ เสร็จแล้วใช้น้ำอบไทยหรือน้ำหอมประพรมให้แก่ศพ (ถ้าผู้ตายไม่มีเสื้อผ้าใหม่ ๆ ไว้ใช้ ก่อนที่จะอาบน้ำให้ควรไปจัดซื้อเสื้อผ้าใหม่ ๆ มาเตรียมไว้ก่อน) เมื่อได้จัดการแต่งกายให้แก่ศพเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็จัดการรดน้ำศพต่อไป

รดน้ำศพ

การรดน้ำศพจะต้องจัดเตรียมสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. จัดเตียงสำหรับวางศพ มีที่นอน ผ้าปูที่นอน หมอนหนุนศีรษะ
2. ชั้นน้ำพานรอง สำหรับรองรับน้ำจากมือศพ
3. น้ำอบไทยใส่ขวดแก้ว พร้อมด้วยโต๊ะและผ้าปูโต๊ะสำหรับวางขวดน้ำอบ
4. เชิญแขกซึ่งเป็นผู้มีเกียรติ และเป็นผู้คุ้นเคยนับถือกัน ขอให้มารรดน้ำศพ เพื่อเป็นเกียรติแก่ผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว

การรดน้ำศพนั้น เวลารดควรนึกขอขมาโทษผู้ตาย โดยกล่าวในใจว่า อิทัง มะตะ สะรีรัง อุทะกัง วิยะ อโหสิกรรมัง แปลว่า น้ำที่รดลงสู่ศีรษะร่างกายของผู้ตายนี้จึงเป็นอโหสิกรรม

ถ้ามีการรับน้ำพระราชทานแก่ศพ เมื่อรดน้ำพระราชทานแล้ว ผู้อื่นเป็นอันงดไม่ต้องรดอีก

ก่อนจะใช้น้ำพระราชทาน ผู้เป็นประธานในพิธีจะต้องกระทำการถวายคำนับ โดยหันหน้าไปทางที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประทับ แล้วจึงจะใช้น้ำพระราชทานแก่ศพ

เมื่อได้จัดการรดน้ำศพเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก่อนที่จะทำการตราสังศพ ก็ควรจะต้องกระทำการป้องกันไม่ให้ศพมีกลิ่นเหม็น ใช้น้ำยาหรือเครื่องอุปกรณ์บางอย่าง ดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ป้องกันศพไม่ให้มีกลิ่น

เพื่อป้องกันไม่ให้ศพมีกลิ่นเป็นที่รังเกียจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงควรใช้ยาฉีดป้องกันไว้ ยาสำหรับฉีดศพ เพื่อป้องกันไม่ให้มีกลิ่นนั้น ใช้ยาชื่อ ฟอว์เมอร์ลิน

การใช้ยาฟอว์เมอร์ลินฉีดศพ ถ้าเป็นศพร่างใหญ่ ร่างกายสมบูรณ์ ควรใช้ยาฉีดสัก 4 ปอนด์ (ปอนด์ละ 1 ขวด) ถ้าเป็นศพขนาดธรรมดาใช้เพียง 3 ปอนด์ ถ้าเป็นศพร่างเล็ก จะใช้ยาเพียง 2 ปอนด์ ก็ได้ ยานี้มีขายตามร้านขายยาต่างประเทศ ไม่ควรถาซื้อจากร้านขายยาเบ็ดเตล็ด เพราะไม่มีขาย หรือหากมีก็อาจเป็นยาที่ไม่มีคุณภาพตามที่ต้องการ

การฉีดยาเข้าไปในร่างกายของศพ ถ้าจะจัดการเอง ต้องใช้เข็ม ขนาดใหญ่ที่สุดทำการฉีด โดยฉีดยาเข้าไปในส่วนที่สำคัญ ซึ่งจะก่อให้เกิดเน่า และมีกลิ่น เช่น ในทรวงอกด้านขวาและด้านซ้าย ที่หน้าท้องทั้งข้างขวาและข้างซ้าย ทั้งนี้ เพื่อให้ยาเข้าไปรัดส่วนต่าง ๆ ภายในร่างกายของศพให้แห้ง จะได้ไม่เน่าและมีกลิ่น

การฉีดยาตามที่กล่าวข้างต้น หากศพอยู่ที่โรงพยาบาล จะขอให้ทางโรงพยาบาลจัดการฉีดยาให้ก็ได้ โดยเฉพาะโรงพยาบาลตำรวจคิดค่าบริการเป็นเงิน 200 บาท ใช้ยาฉีดให้ 4 ปอนด์ ถ้าศพอยู่ที่บ้านก็เป็นหน้าที่ของเจ้าภาพจะต้องจัดการเอง หรือให้ผู้อื่นช่วยจัดการให้ หากไม่มีเข็มฉีดยา ก็จัดทำโดยวิธีง่าย ๆ กล่าวคือ เอน้ำยาในขวดเทกรอกเข้าไปในปากศพ โดยใช้สายยางขนาดเล็กยาวพอประมาณ เอน้ำสายยางข้างหนึ่งยัดเข้าไปในปากศพ แล้วใช้กรวยขนาดย่อม ๆ เอน้ำเชิงกรวยเสียบลงในสายยางอีกข้างหนึ่ง ยกให้สูงพอสมควร แล้วใช้น้ำยาเทกรอกลงไปได้มากที่สุดที่จะทำได้ มีน้ำยาเหลืออยู่เท่าใดก็ใช้ลาดศพจะต้องทำภายหลัง ในตอนเทน้ำศพลงบรรจุหีบ

การระงับกลิ่นศพ บางรายใช้ผ้าพลาสติกหีบเป็นถุงขนาดใหญ่ใส่ศพที่ตราสังเสร็จแล้ว โดยให้เชือกผูกปากถุงให้แน่นแล้วนำศพใส่ลงในหีบ เข้าใจว่าคงจะป้องกันไม่ให้มีกลิ่นออกมาได้ในระยะชั่วคราว ถ้าเก็บไว้นาน ๆ คงจะป้องกันไม่ได้ เพราะนานวันเข้าผ้าพลาสติกอาจถูกน้ำเหลืองทำให้ฉุและขาดได้

ตามขนบบางแห่งใช้ปรอทที่ซื้อจากร้านขายยาเอาปรอทเทกรอกลงไปในปากศพ ปรอทนั้นซื้อตามน้ำหนักประมาณ 6 สลึง หรือ 2 บาท เมื่อกรอกลงในปากศพ ให้ปรอทไหลลงไปในท้องจะป้องกันไม่ให้ศพเน่า ทำให้ศพแห้งเหลือแต่หนังหุ้มกระดูก ไม่มีกลิ่นเหม็นเลย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตราสังศพ

เมื่อได้จัดการรดน้ำศพ และทำการป้องกันไม่ให้ศพมีกลิ่นเหม็นเสร็จแล้ว ก่อนที่จะทำการตราสังศพ ในตอนนั้นก็ต้องมีการแต่งตัวให้แก่ศพอีกชั้นหนึ่ง คราวนี้จะใช้ผ้าขาว 2 ชุด เป็นผ้าถุง 2 ผืน นุ่งเอาชายพกไว้ข้างหลัง และห่มเจดียงบ่าไปข้างหลัง แล้วนุ่งห่มทับนอนอีก 1 ชุด ชุดหลังนี้เอาชายพกไว้ข้างหน้า ห่มผ้าเจดียงบ่าไว้ข้างหน้า เสร็จแล้วก็หิวหมให้แก่ศพ วิถีหิว แบ่งผมหิวกลับมาข้างหน้าครึ่งหนึ่ง หิวกลับ ไปข้างหลังครึ่งหนึ่ง เมื่อหิวเสร็จแล้วให้หิวหิวออกเป็น 2 ท่อน ทั้งลงไว้ในหีบศพ ผู้ที่จะหิวผมต้องเป็นผู้มีอายุสูงกว่าผู้ตายหรือมีบรรดาศักดิ์สูงกว่า บางทีก็ให้บุตรชายคนโตเป็นผู้หิวให้ การแต่งกายให้แก่ศพ ดังที่กล่าวมานี้ เป็นวิถีโบราณ แต่ในสมัยนี้นิยมแต่งกายให้แก่ศพตามอาชีพ หรือตามความเป็นอยู่ของผู้ตายดัง เช่นที่กล่าวไว้ในตอนอาภรณ์ศพเท่านั้น

การตราสังศพ หรือเรียกกันว่ามัดศพนั้น สัปเหร่อจะใช้ด้ายดิบที่เจ้าภาพจัดหามาให้ จัดทำเป็นบ่วงสวมคอศพ กล่าวคาถาในตอนนั้นว่า ปุตุโต คีเว แปลว่า ห่วงลูกผูกคอ แล้วโยงด้ายดิบไปรัดหัวแม่เท้า และข้อเท้าทั้งสองข้างให้ติดกัน กล่าวคาถาว่า ธนัง ปาเท แปลว่า ห่วงทรวงผูกเท้า แล้วโยงมารัดหัวแม่มือ และข้อมือทั้งสองข้างให้ติดกันประคองไว้ที่หน้าอก กล่าวคาถาว่า ภริยา หิตเถ แปลว่า ห่วงภรรยาผูกข้อมือ และในขณะที่ผูกข้อมือนั้น สัปเหร่อก็เอาดอกไม้ชูปเทียนที่จัดไว้ใส่ในมือศพ ให้ถือไปเพื่อจะได้ไหว้พระจุฬามณี เมื่อได้จัดการเช่นนั้นเสร็จแล้ว จึงใช้ผ้าขาวห่อศพ บนศีรษะของศพใช้ผ้าขาวห่อนั้นขมวดเป็นก้อนหอย แล้วมัดด้วยด้ายดิบอีกครั้งหนึ่ง คราวนี้มัดเป็นตอน ๆ โดยมัดตรงหน้าขาดอนหนึ่ง ที่ลำตัวอีกตอนหนึ่ง รัดให้แน่นเพื่อกันไม่ให้ศพเบ่งขยายตัวเมื่อเวลาขึ้น แล้วเอาด้ายดิบนั้นรัดกับผ้าที่ขมวดเป็นก้อนหอยบนศีรษะ เหลือชายเส้นด้ายที่มีดปล่อยไว้เป็นสายยาวออกมานอก โลงหรือนอกหีบศพ เพื่อต่อกับด้ายสายสัญญาณหรือผ้าผูกขาโยง

การเบิกโลง

ก่อนที่จะทำการบรรจุศพลงหีบ จะต้องทำพิธีเบิกโลงเสียก่อน การเบิกโลงนั้น สัปเหร่อ ผู้จัดการจะต้องมีเครื่อง เบิกโลงดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ไม้ไผ่ยาว 1 วา (2 เมตร)	1	ท่อน
2. ไม้ตองสด ชนิดไม้ไม่แตก	3	ยอด
3. กระทงเล็ก สำหรับใส่เครื่องเซ่น	8	กระทง
4. เทียนขี้ผึ้งเล่มเล็ก	8	เล่ม
5. ชันน้ำ สำหรับทำน้ำมันต์	1	ชัน
6. ดอกไม้ธูปเทียน กับเงิน 6 สลึง หรือ 6 บาท		

วิธีเบิกโลง สัปเหร่อผู้เป็นหัวหน้าจะเริ่มทำน้ำมันต์ก่อน แล้วใช้น้ำมันต์ประพรมที่หีบศพ และใช้เทียนทั้ง 8 เล่ม จุดปักตามปากหีบศพกับใช้เครื่องเซ่นที่ใส่กระทงทั้ง 8 กระทงวางไว้ในหีบศพ ตรงกับเทียนที่จุดไว้ แล้วใช้มีดหมอสัปเหร่อสับลงที่ปากหีบศพแต่เพียงเบา ๆ และถามว่า โลงนี้เป็นของใคร และถามซ้ำเช่นนี้ไปอีก ผู้บอกต้องบอกซ้ำอีกครบ 3 คน แล้วสัปเหร่อก็เก็บเครื่องเซ่นโยนทิ้งไป เป็นอันเสร็จพิธีเบิกโลงแต่เพียงเท่านี้

เมื่อเสร็จพิธีการเบิกโลงแล้ว ก่อนที่จะบรรจุศพลงในโลงหรือหีบ ถ้าศพนั้นไม่ได้ ฉิดชาป้องกัน จะต้องใช้ปูนขาว หรือขี้เถ้าใส่ลงไปในหีบ ไว้ที่พื้นของหีบหรือโลงศพ สำหรับรับน้ำเหลือ เสร็จแล้วจึงใช้ปากหรือฝือกวางไว้ชั้นบน แล้วใช้ไม้ตอง 3 ยอดปักลงอีกชั้นหนึ่ง แล้วใช้เสื่อหรือที่นอนของศพปูลงบนไม้ตอง แล้วจึงยกศพวางลงบนที่นอนนั้น เสร็จแล้วก็ฉีกผ้าหีบโดยใช้ตะปุดอก และยาตัวขันผสมน้ำมันยาง (ใช้น้ำมันก๊าศผสมแทนน้ำมันยางก็ได้) เสร็จแล้วก็ทำบันไดเล็ก ใช้ไม้ไผ่ผูกทำเป็นขั้น ๆ วางไว้บนหลังโลงหรือหีบศพนั้นด้วย การใช้ปากหรือฝือกและไม้ตองตลอดถึงการทำบันไดไว้บนหีบศพนั้น ส่วนมากใช้กันตามชนบทต่าง ๆ เท่านั้น และถ้าศพนั้นได้ใช้น้ำยาป้องกันไม่ให้ศพเน่าเปื่อยตั้งได้กล่าวไว้ในตอนต้นนั้นแล้ว ก็ไม่ต้องใช้ปูนขาว หรือขี้เถ้าใส่ในโลงหรือหีบศพ

การเบิกโลงตามที่กล่าวข้างต้นนั้น ในจังหวัดนคร-ธนบุรี ส่วนมากไม่ได้ทำพิธีเบิกโลง การที่ไม่ได้ทำพิธีเบิกโลงได้ความว่า หีบศพที่ซื้อจากร้านขาย ไม้ไซโลงศพจึงไม่ต้องทำพิธีเบิกโลง ที่เรียกว่าโลงนั้น ใช้ไม้กระดานต่อทำขึ้นเอง จึงเรียกว่า โลง เมื่อเป็นโลงก็ต้องทำพิธีเบิก

การที่จะทำพิธีเบิกโลงหรือไม่ เป็นหน้าที่ของสัปเหร่อ เมื่อสัปเหร่อต้องการทำพิธีเบิกโลง และจะต้องใช้ของในการนั้นอย่างไร เจ้าภาพก็ควรจัดหาให้

จัดที่ตั้งศพ

การจัดที่ตั้งศพนั้น เมื่อศพอยู่ที่บ้านใด ตามธรรมเนียมการจัดที่ตั้งศพขึ้นที่บ้านนั้นและจะต้องจัดเครื่องตั้งศพดังต่อไปนี้

1. ตั้งโต๊ะหมู่ จะเป็นโต๊ะมุก หรือโต๊ะลายทอง ก็แล้วแต่จะหาได้
2. แจกันปักดอกไม้ สำหรับตั้งบนโต๊ะหมู่ โต๊ะละ 2 แจกัน
3. กระถางธูป และเชิงเทียน สำหรับตั้งหน้าศพ
4. เครื่องทองน้ย มีพุ่มดอกไม้เล็ก ๆ 3 พุ่ม หรือ 5 พุ่ม 1 ที่
5. ภาชนะสำหรับใส่ธูปเทียนที่จะจุดบูชาศพ
6. กระโถนสำหรับใส่กาน้ำชงชา
7. ตะเกียงเล็ก ๆ สำหรับจุดธูปไหว้ศพ 1 ดวง
8. ขาหยั่งสำหรับตั้งกรอบรูปของผู้ตาย จัดพวงดอกไม้สด ผูกประดับที่กรอบรูปของศพ
9. เครื่องเล่นสำหรับศพ มีอาหารคาว - หวาน และน้ำ 1 ที่

เครื่องน้อยนั้น ถ้าจัดเป็น 3 พุ่ม ก็ตั้งเป็นรูปสามเหลี่ยม มีเชิงเทียน 1 คู่ ใช้ปักเทียนข้างหนึ่ง อีกข้างหนึ่งปักธูป (ใช้ธูปไม้ระกำ) ตั้งหลังพุ่มดอกไม้ ตั้งเชิงเทียนที่ปักธูปไว้ซ้ายมือในเมื่อหันด้านดอกไม้ ออก รวมใส่พานตั้งไว้หน้าศพ 1 ที่ อีก 1 ที่ตั้งไว้สำหรับเจ้าภาพจัดบูชาธรรม

การบูชาศพ ให้หันด้านดอกไม้เข้าหาศพ ถ้าจะให้ศพบูชาพระตั้งหันด้านดอกไม้ ออกหาพระ การจุดเครื่องทองน้ย หรือเครื่องห้า เพื่อบูชาศพ ให้จุดธูปก่อน แล้วจึงจุดเทียน ส่วนการจุดเครื่องบูชาพระจุดเทียนก่อนแล้วจุดธูป

การจัดที่ตั้งศพ มีโต๊ะหมู่และเครื่องประกอบตั้ง ได้กล่าวมาแล้ว ตามปกติสิ่งเหล่านี้จะต้องติดต่อขอยืมมาจากวัด พร้อมด้วยหีบกรอบทองรองนอกมาประกอบ เข้ากับหีบศพ การตั้งหีบศพจะต้องให้ศรัทธาของศพนั่งไปสู่ทางทิศตะวันตก ซึ่งเป็นทิศของผู้ตาย หากจะตั้งให้ตรงทิศตะวันตกโดยตรงไม่ได้ก็ควรตั้งให้เฉียงไปทางตะวันตกให้มากที่สุด แต่ถ้าสถานที่ไม่อำนวยให้ทำเช่นนั้นได้ แต่ต้องเป็นการตั้งไว้ชั่วคราว หากจะตั้งไว้ยาวนานจะต้องจัดตั้งให้ตรงตามทิศของคนตาย จึงจะนับว่าถูกต้องและหีบศพนั้นจะต้องมีโต๊ะรองให้สูงขึ้นตามสมควร เมื่อได้ยกหีบศพให้สูงจากพื้นแล้ว จึงจะใช้โต๊ะหมู่ประกอบเข้าไป หากไม่มีโต๊ะรองหีบศพให้สูงขึ้นจากพื้น หรือสถานที่ไม่อำนวยที่จะจัดเช่นนั้นได้ ก็คงใช้แต่ฐานหีบประกอบกับกรอบทองรองนอก ซึ่งขอยืมมาจากวัดตั้งรองรับหีบศพนั้นลงพื้น เว้น มีพรมหรือเสื่อปูไว้ที่หน้าหีบศพ มีโต๊ะตั้งเครื่องบูชา

ตามสมควร แต่ถ้ามีโต๊ะรองหีบศพให้สูงขึ้น การจัดที่สำหรับพระสงฆ์สวดพระอภิธรรมก็ต้องมีโต๊ะให้ท่านนั่ง
สูงจากพื้นให้เหมาะสมกันด้วย

การจัดที่ตั้งศพดังกล่าวข้างต้นนั้น ถ้าหากผู้ตายเป็นข้าราชการชั้นสัญญาบัตร ก็ย่อมจะได้รับพระ
ราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ซึ่งได้แก่เครื่องหมายชั้นยศหรือเหรียญตราในทางราชการ หากเป็นนาย
ทหารหรือนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร นอกจากจะได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์แล้ว ยังได้รับพระ
ราชทานกระบี่ไว้ประจำตัวอีกด้วย สิ่งเหล่านี้เป็นเกียรติยศของผู้ได้รับพระราชทานและผู้นั้นได้ถึงแก่กรรม
ลง เจ้าภาพก็ควรจัดเครื่องยศ พร้อมด้วยเครื่องราชอิสริยาภรณ์กับกระบี่ใส่พานตั้งไว้ทางด้านศีรษะเบื้อง
หน้าของหีบศพ พร้อมด้วยรูปถ่ายเครื่องอิสริยาภรณ์ที่ได้รับพระราชทานนั้น เมื่อเสร็จจากการฃาปนกิจศพ
แล้ว เจ้าภาพต้องนำส่งคืนต้นสังกัดเดิมที่ผู้ถึงแก่กรรมรับราชการครั้งสุดท้าย ถ้าส่งคืนไม่ได้ ทายาทของผู้
ถึงแก่กรรมจะต้องส่งเงินใช้แทนตามราคาของหลวง

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่จะต้องส่งคืน ได้แก่ เหรียญเงินมงกุฎไทย เหรียญเงินช้างเผือก
เหรียญและตราตามลำดับชั้นของทางราชการ ส่วนเหรียญอื่น ๆ ที่ได้รับนอกเหนือจากที่กล่าวแล้ว เช่น
เหรียญช่วยราชการภายใน เหรียญชัยสมรภูมิ เหล่านี้ไม่ต้องส่งคืน รวมทั้งกระบี่นายตำรวจที่ได้รับจ่าย
ประจำตัวก็ไม่ต้องส่งคืน เว้นแต่ข้าราชการผู้ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์เหล่านั้น ต้องถูกออกจากราชการ
โดยมีความผิด ทางราชการจะต้องเรียกคืนทุก ๆ อย่าง

เหรียญตราที่จะต้องส่งคืนนั้น บางรายต้องการเอาไว้เป็นที่ระลึกสำหรับวงศ์ตระกูล เช่น ข้าราชการ
ผู้ใหญ่ชั้นสูง ย่อมจะได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์หลายอย่าง และได้รับสูงขึ้นไปตาม
ลำดับ เมื่อท่านนั้นถึงแก่กรรมลง เจ้าภาพหรือทายาทต้องการเก็บเอาไว้เพื่อเป็นเกียรติแก่ตระกูลของ
ตน โดยไม่ส่งคืน ก็มีอยู่ทางเดียว กล่าวคือ ต้องแจ้งเรื่องเป็นลายลักษณ์อักษรว่า เหรียญตราเหล่านั้นได้
สูญหายไป และยอมส่งใช้เงินตามราคาของหลวง เมื่อทางราชการแจ้งราคาให้ทราบก็ส่งเงินใช้ไป หาก
เป็นตราชั้นสูงและหลายชนิดด้วยกันอาจต้องส่งเงินตั้งแต่ 800 บาท ถึง 1,200 บาท ถ้าไม่มีเหตุผลที่จะ
อ้างอิงได้ ก็ต้องนำเหรียญตราเหล่านั้นคืนจนครบถ้วน

การแจ้งว่าหายและยอมใช้เงินไม่เป็นความผิดแต่อย่างใด หากภายหลังปรากฏว่า เครื่องราช
อิสริยาภรณ์นั้นยังอยู่ที่เป็นการค้นพบในภายหลัง เมื่อได้ส่งเงินใช้เต็มราคาของหลวงแล้ว ทางราชการ
ก็คงไม่ติดใจที่จะเรียกคืน หากจะเรียกคืนก็ต้องจ่ายเงินคืน เชื่อว่าคงจะไม่มีเรื่องเช่นนี้เกิดขึ้น

เมื่อได้จัดตั้งที่ตั้งศพเสร็จแล้ว ก็นำเครื่องเช่นไปตั้งวางไว้ที่ข้างหีบศพ แล้วจุดธูปเทียนไว้ที่
เครื่องเช่น บอกผู้ตายให้รับประทานอาหาร เครื่องเช่นนั้นควรจัดเปลี่ยนให้ทุก ๆ เวลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดเครื่องเซ่นให้แก่ผู้ตายดังได้กล่าวแล้ว เป็นเรื่องของการเซ่นศพตามธรรมดาโดยทั่วไป เมื่อจัดเครื่องเซ่นมาตั้งแล้วก็จัดรูปเทียนบอกเชื้อเชิญอย่างบุคคลธรรมดา แต่ถ้าเป็นศพพระภิกษุสงฆ์ทรงสมณะศักดิ์ จะกล่าวเชื้อเชิญอย่างไร ข้าพเจ้าได้ข้อนคิดเรื่องนี้ เมื่อคราวบำเพ็ญกุศลถวายแด่พระคุณเจ้าพระราชธรรมจริยาจารย์ ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสรูปก่อนของวัดยานนาวาที่ได้ถึงแก่มรณะภาพครบ 7 วัน 50 วัน 100 วัน และครบ 1 ปี โดยคณะกรรมการของวัดยานนาวาได้จัดการบำเพ็ญกุศลถวาย ข้าพเจ้าได้ไปร่วมในการบำเพ็ญกุศลนั้นด้วย ทุก ๆ ครั้งของการบำเพ็ญกุศลดังกล่าวแล้ว ประธานกรรมการของวัดยานนาวาได้มอบให้ข้าพเจ้าเป็นผู้บูชาข้าวพระพุทธรูป และให้ถวายข้าวแด่พระคุณเจ้าพระราชธรรมจริยาจารย์นั้นด้วย การบูชาข้าวพระพุทธรูปก็ทำไปตามแบบที่มีอยู่แล้ว ส่วนการถวายอาหารแด่พระคุณเจ้า พระราชธรรมจริยาจารย์นั้น ไม่มีแบบ จะกล่าวคำถวายตามแบบที่บูชาข้าวพระพุทธรูปเจ้าก็ได้ เพราะพระราชธรรมจริยาจารย์ท่านไม่ใช่พระพุทธรูปเจ้า ครั้นจะกล่าวคำถวายอย่างบุคคลธรรมดาก็จะเป็นการไม่เหมาะสม เพราะท่านเป็นพระสงฆ์ทรงสมณะศักดิ์ชั้นสูง เมื่อเป็นเช่นนี้จะกล่าวถวายอย่างไรจึงจะเหมาะสม และจำต้องตัดลึนใจกระทำให้เสริ้งไปในระยะนั้น ข้าพเจ้าก็คิดขึ้นว่า ควรจะกล่าวคำเรียนแบบบูชาข้าวพระพุทธรูป เมื่อคิดได้เช่นนั้น และได้เริ่มจัดรูปจุดเทียนเสริ้ง โดยมีอาหารคาวหวานและน้ำครบบริบูรณ์แล้ว ข้าพเจ้าก็เริ่มกล่าวคำถวายดังต่อไปนี้

"ข้าแต่พระคุณเจ้าพระราชธรรมจริยาจารย์ วันนี้เป็นวันครบ 7 วัน (50 วัน 100 วัน 1 ปี) แห่งวันมรณะภาพของพระคุณเจ้า พวกกระผมทั้งหลายจึงได้มาร่วมกันจัดการบำเพ็ญกุศลถวายแด่พระคุณเจ้า บัดนี้ ได้จัดอาหารมีข้าวและกับซึ่งเป็นแกงและผัดพร้อมด้วยขนมต่าง ๆ และผลไม้และน้ำอันประเสริฐเหล่านี้ นำมาถวายแด่พระคุณเจ้าด้วยความเคารพ ขอพระคุณเจ้าได้โปรดรับของถวายเหล่านี้ เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขของพวกกระผมทั้งหลายด้วยเถิด"

เมื่อได้กล่าวคำถวายเช่นนี้แล้ว และได้มีโอกาสจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้อีก จึงได้จดคำถวายนั้นมาลงไว้ในที่นี้ หากผู้ใดเห็นสมควรนำไปใช้ ก็ควรใช้ถ้อยคำแต่เพียงย่อ ๆ ดังต่อไปนี้

"กระผมทั้งหลาย ขอน้อมนำอาหารมาถวายแด่พระคุณเจ้า (ออกชื่อท่าน) อาหารที่นำมาถวายนี้ มีข้าว แกง ต้ม และผัด กับขนม ผลไม้ และน้ำ ขอพระคุณเจ้าได้โปรดรับของถวายเหล่านี้ เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขของพวกกระผมทั้งหลายด้วยเถิด"

เมื่อได้ให้คำกล่าวถวายอาหารแด่พระสงฆ์ทรงสมณะศักดิ์เป็นตัวอย่างไว้แล้ว ก็ควรนำคำกล่าวสำหรับเซ่นผู้ที่ เป็น พ่อ ปู่ แม่ ย่า ตา ยาย ไว้เป็นตัวอย่างดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

"บัดนี้ ลูกหลาน ได้นำเครื่องกระยาบวชมาสังเวทต่อคุณพ่อ (ออกชื่อ) ขอคุณพ่อได้โปรดรับสังเวทเครื่องกระยาบวชซึ่งได้จัดมาพร้อมแล้ว เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่ลูกและหลานด้วยเถิด" ถ้าผู้ตายเป็น ปู่ ย่า หรือ ตา ยาย ก็เรียกไปตามตำแหน่งนั้น ๆ พร้อมทั้งออกชื่อผู้ตายด้วย

การจุดธูปบูชาศพนั้น ท่านให้จุด 2 ดอก ธูป 2 ดอกนี้เป็นปัญหาธรรมว่า "บุญและบาป" หมายความว่า ผู้ที่เกิดมาและได้ถึงแก่กรรมไปนี้ย่อมมีทั้งบุญและบาป แต่บางท่านก็จุดธูปเพียงดอกเดียว ซึ่งเป็นความหมายอีกอย่างหนึ่งว่า ต้องการเคารพบูชาพระคุณของท่านผู้ถึงแก่กรรม เช่น ผู้ถึงแก่กรรมเป็นบิดามารดา หรือครูอาจารย์ เพื่อบูชาพระคุณของท่านโดยตรง จึงจุดธูป 1 ดอก แต่ถ้าผู้ตายไม่อยู่ในฐานะ เช่นว่านี้ โดยเป็นผู้มีฐานะต่ำกว่าเจ้าภาพหรือผู้จุดธูปไม่รู้จักกับผู้ตายแต่ไปเคารพศพในฐานะเป็นแขกของเจ้าภาพก็ควรจุดธูป 2 ดอก เป็นการเคารพศพตามปัญหาธรรม ดังที่กล่าวข้างต้น และถ้าผู้ตายเป็นบิดาหรือมารดาของท่านผู้มีเกียรติสูง แม้ว่าผู้ไปในงานนั้นจะไม่รู้จักกับผู้ตาย การจุดธูปบูชาศพก็ต้องจุดเพียง 1 ดอก เพื่อเป็นการเคารพอย่างสูง ให้สมเกียรติของท่านเจ้าภาพนั้นด้วย

ดอกไม้สำหรับใช้ในภาวบูชาศพ ที่ใช้ปักแจกันตั้งหน้าศพ และดอกไม้ประดับบนหลังทับศพนั้น ตามปกติทั่วไปก็ใช้ดอกไม้ธรรมดาก็ใช้กันทั่ว ๆ ไป ได้แก่ ดอกช่อหน้าลิ้น กับดอกเฮียร์เบร่าสีต่าง ๆ บางรายก็ใช้เฉพาะดอกเฮียร์เบร่าอย่างเดียว ใช้ประดับแจกันตั้งหน้าศพ และบูชาพระนพथ บูชาพระธรรม ส่วนบนหลังทับศพสำหรับปักดอกไม้เหล่านี้ประกอบกันให้สวยงาม แต่ถ้าเป็นศพผู้มีเกียรติสูง ก็ไม่ใช้ดอกไม้ที่กล่าวข้างต้น โดยใช้ดอกไม้ฝรั่ง และดอกกล้วยไม้จัดใส่แจกันเป็นเครื่องบูชาศพ บูชาพระนพथ และพระธรรม ตลอดจนใช้ประดับตกแต่งบนหลังทับศพด้วย การใช้ดอกไม้ฝรั่งและดอกกล้วยไม้ จัดว่าเป็นดอกไม้ชั้นสูง ราคาที่สูงตามเกียรติศักดิ์ของเจ้าภาพนั้นด้วย

การจัดดอกไม้บูชาศพ และประดับบนหลังทับศพตลอดถึงการบูชาพระนพथ พระธรรมนั้น สถานงานภิกขุหรือเจ้าหน้าที่ของวัดในกรุงเทพฯ รับผิดชอบให้ด้วย เมื่อต้องการเช่นนี้ก็มีติดต่อให้เจ้าหน้าที่ของวัดนั้นทราบล่วงหน้าการใช้คนไปติดต่อจะต้องหาคนที่พูดกันเข้าใจ หรือข้อมความเข้าใจกันก่อนว่า จะขอให้ทางวัดจัดดอกไม้ให้ทั้งหมดตามที่กล่าวข้างต้น หรือจะให้จัดแต่เพียงส่วนใดหรือเจ้าภาพจะจัดหาไปเองโดยตลอด ก็ควรแจ้งให้ทางวัดรับทราบไว้ และขอให้จัดแจกันไว้ให้ตามที่ต้องการ การติดต่อเรื่องดอกไม้โดยเฉพาะดอกไม้ที่ใช้ประดับบนหลังทับ ต้องบอกล่วงหน้าก่อนอย่างน้อย 6 ชั่วโมง หากแจ้งให้ทราบล่าช้าก็จะเกิดการชุลมลุก และกว่าจะแล้วเสร็จก็ต้องล่วงเลยเวลาไปมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จัดสำหรับสวดพระอภิธรรม

การจัดสำหรับพระสงฆ์สวดพระอภิธรรม จะต้องจัดเตรียมสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. โต๊ะสำหรับตั้งตู้พระธรรม 1 โต๊ะ
2. ตู้พระธรรม (มีพระธรรมบรรจุอยู่ในตู้) 1 ตู้
3. เครื่องบูชา ได้แก่ แจกัน เชิงเทียน และกระถางธูป พร้อมดอกไม้ธูปเทียน
4. พรม หรือผ้าอาสนะ สำหรับพระสงฆ์นั่ง 4 ผืน
5. หมอนอิง สำหรับพระสงฆ์ 4 ใบ

จัดของถวายพระสวด

นอกจากนี้ยังต้องจัดของถวายสำหรับพระสวด เช่น หมากพลู บุหรี่ น้ำชา กาแฟ น้ำอัดลมและจัดเครื่องไทยธรรมสำหรับถวายพระอีก 4 ชุด แต่ละชุดมีดอกไม้ธูปเทียน พร้อมด้วยสิ่งของบางอย่าง เช่น บุหรี่ ไม้ขีดไฟ ใบชา ผ้าสบงหรือผ้าอาสน์ หรือผ้าเช็ดตัว กับใบปวารณาบอกจำนวนเงินที่ถวายใส่ซอง ๆ ละ 1 ใบ รวมใส่ถาดจัดเตรียมไว้เพื่อถวายเมื่อสวดพระอภิธรรมจบลง

การจัดสำหรับสวดพระอภิธรรมนั้น ถ้าผู้ตายถึงแก่กรรมที่โรงพยาบาล การจัดที่ตั้งศพก็นำไปจัดที่วัด เพราะถือกันว่าไม่ควรนำศพเข้าบ้าน และได้ถือปฏิบัติเช่นนั้นโดยทั่วไป แต่มีบางรายได้นำศพจากโรงพยาบาลมาตั้งสวดพระอภิธรรมที่บ้านก็มีบ้างเหมือนกัน แต่ส่วนมากมักนำไปจัดการที่วัด เมื่อได้ติดต่อทางวัดและนำศพไปถึงวัดแล้ว ก็เป็นหน้าที่ของทางวัดจะตั้งศพตลอดจนที่สวดพระอภิธรรมด้วย เจ้าภาพไม่ต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องการจัดตั้งกล่าวนี้แต่อย่างใด

การสวดพระอภิธรรม

ตามปกติจะเริ่มแต่เวลา 20.00 น. และจะจบลงในเวลาประมาณ 22.00 น. พระสงฆ์ที่สวดพระอภิธรรมมีชุดละ 4 รูป ตามปกติก็สวดกันเพียงชุดเดียว แต่ถ้าเป็นงานใหญ่ ๆ จะนิมนต์พระสงฆ์มาสวดเป็นสองชุดก็ได้ บางรายก็หาแม่ชีมาสวดสลับกับพระสงฆ์ด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถ้าการตั้งศรมมีกำหนดหลายวัน และถ้าเจ้าภาพประสงค์จะให้การสวดได้จบลงก่อนเวลา 22.00 น. ก็มิเกณฑ์พระสวดเริ่มแต่เวลา 19.00 หรือ 19.30 น. ถ้าต้องการเช่นนั้นให้แจ้งให้ทางวัดทราบ เมื่อพระสวดได้ทราบความประสงค์แล้ว ท่านก็จะมาถึงตามเวลาที่กำหนด และจะสวดจบลงภายในเวลา 21.00 น. หรือ 21.30 น.

ก่อนที่จะมีการสวดพระอภิธรรม เจ้าภาพจะต้องเป็นผู้จุดเทียนและจุดธูปบูชาพระรัตนตรัยก่อนเสร็จแล้วก็จุดเทียนและธูปบูชาพระธรรม ซึ่งบรรจุอยู่ภายในตู้ที่ตั้งอยู่เบื้องหน้าของพระสวด เสร็จแล้วจึงจุดธูปบูชาศพหรือไหว้ศพ ในการจุดธูปบูชาศพนั้น ผู้เป็นเจ้าภาพ ซึ่งเป็นเจ้าของศพหรือเป็นผู้อื่นรับเป็นเจ้าภาพก็ตาม จะต้องบอกผู้ตายในขณะที่ไหว้ศพนั้นว่า วันนี้ข้าพเจ้าหรือผมได้มาบำเพ็ญกุศล เพื่ออุทิศให้แก่ (ออกชื่อผู้ตาย) มีการรับศีลและสวดพระอภิธรรม (ถ้ามีเทศน์ก็ว่ามีเทศน์) ขอ...จงได้อนุโมทนา และรับส่วนกุศลนี้ด้วย ถ้าหากเป็นบุคคลในครอบครัว เช่น เป็นภรรยาที่เรียกตัวเองว่าดิฉัน เป็นสามีที่เรียกตัวเองว่าฉัน เป็นลูกก็ว่าลูก ดังนี้ เป็นต้น เสร็จแล้วจึงจัดการอาราธนาศีล การอาราธนาศีลนั้นหากตั้งสวดที่วัด จะมีเจ้าหน้าที่ของวัดเป็นผู้กล่าวคำอาราธนา แต่ถ้าตั้งสวดที่บ้านทางฝ่ายเจ้าภาพก็อาราธนาเอง

การรับศีลก่อนฟังพระสวด ก็เพื่อให้ผู้ฟังได้ชำระจิตใจให้สะอาดหมดจด กระทำใจให้สดใส แล้วจึงฟังพระสวด แล้วดำเนินการบำเพ็ญกุศลต่อไป ในขณะที่กล่าวคำอาราธนาศีลเจ้าภาพหรือคนใดคนหนึ่งจะต้องใช้มือเคาะที่ทศกัณฐ์ แต่เพียงเบา ๆ บอกว่ารับศีล การรับศีลนั้นตามปกติก็รับกันแต่เพียงศีล 5 เท่านั้น เมื่ออาราธนาศีลจบลง พระสงฆ์ผู้อาวุโสก็ให้ศีล ผู้รับจะต้องออกเสียงรับ ให้เสียงของตนออกจากปากพอสมควร เพื่อพระท่านจะได้ยินและทราบว่ามีผู้รับศีลในที่นั้น ได้มีการรับศีลตามที่ขอ เมื่อพระให้ศีลเสร็จแล้ว ก็เริ่มสวดพระอภิธรรม เจ้าภาพและผู้ฟังก็พนมมือฟังด้วยความเคารพ กล่าวคือ สำรวมกิริยาให้สงบสงัดเรียบร้อยตลอดจนจบ

เมื่อพระสวดครบ 4 จบแล้ว เจ้าภาพจะต้องประเคนด้วยสายสิญจน์ แต่พระสงฆ์เพื่อสวดบังสุกุล แต่ถ้าเจ้าภาพได้จัดผ้าสำหรับทอดบังสุกุลไว้ ก็นำผ้าพร้อมด้วยใบปวารณาวางลงบนผ้าสายสิญจน์หรือผ้าปูฆา โยงที่เจ้าหน้าที่ของวัดจะจัดให้ หากไม่ได้จัดผ้าสำหรับทอดจะใช้ใบปวารณาที่ใส่ช่องไว้วางแทนก็ได้ การทอดผ้าหรือซองใบปวารณาก็ดี ให้วางลงตรงหน้าของพระสงฆ์แต่ละรูป โดยไม่ต้องประเคน เมื่อวางเสร็จเรียบร้อยแล้วพระสงฆ์จะชักบังสุกุล เสร็จแล้วเจ้าภาพก็ประเคนเครื่องไทยธรรมที่จัดไว้สำหรับถวาย เมื่อถวายของเสร็จแล้ว พระสงฆ์ผู้อาวุโสก็จะกล่าวคำ ยถา วาริวทาลฯ เจ้าภาพก็จัดการกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ตาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การอุทิศส่วนกุศลให้ผู้ตาย

การกรวดน้ำในการบำเพ็ญกุศลต่าง ๆ นั้น ผู้กรวดน้ำจะต้องรู้หลักของการกรวดว่าจะเริ่มลงมือกรวดเวลาใด และจะจบการกรวดเวลาใด ผู้กรวดน้ำควรรู้หลักเบื้องต้นไว้ดังนี้

1. ให้เริ่มลงมือกรวดน้ำ เมื่อเวลาพระท่านว่า ยถา วาริวหา ฯลฯ
2. ให้จบการกรวดน้ำ เมื่อเวลาพระท่านว่า ยถา ฯลฯ จบลง
3. ให้ยกมือพนมไหว้เหนืออก เป็นการรับพรจากพระ ซึ่งในขณะนั้นท่านจะว่าสัมปติโย ฯลฯ เป็นการให้พรแก่ผู้บำเพ็ญกุศล เมื่อจบลงแล้วก็ยกมือไหว้ถึงหน้าผาก หากนั่งอยู่กับพื้นก็กราบลงกับพื้นนั้น เป็นการแสดงความเคารพพระสงฆ์

การกรวดน้ำในการบำเพ็ญกุศลให้แก่ผู้ตาย ก็ต้องมุ่งถึงแต่เฉพาะผู้ตายเป็นส่วนใหญ่ และเนื่องจากมีเวลาจำกัด จึงต้องกล่าวคำกรวดน้ำรวบรัดแต่เพียงสั้น ๆ ว่าดังนี้

"ขอกุศลส่วนกุศลผลบุญที่ข้าพเจ้าได้นำบุญไปนี้ให้แก่..... (ออกชื่อผู้ตาย) ขอวิญญานของ.....จงได้รับส่วนกุศลอันที่ข้าพเจ้าได้กระทำไปแล้วนี้ ให้มีความสุขในสัมปรายภพ โฉนฺเตถนุ"

ต่อจากนั้น ถ้ายังมีเวลาเหลืออยู่ ก็บอกอุทิศส่วนกุศลนั้นให้แก่เจ้าที่เจ้าทางของวัดตลอดจนถึงผีทั้งหลายที่มีอยู่ในวัดนั้นด้วย เมื่อเสร็จพิธีบำเพ็ญกุศลแล้วก็กลับไปกรวดน้ำที่บ้านอีกครั้งหนึ่ง คราวนี้จะกรวดน้ำเป็นภาษาบาลีด้วยบท อิมินา หรือบทใดก็ได้ และจะปรารภนาอย่างใด ๆ ให้แก่ตนเอง ตลอดทั้งบอกอุทิศส่วนกุศลผลบุญนั้น ให้ผีเห้ายาผีเรื้อน ผีญาติพี่น้อง ผีไม่มีญาติและเจ้ากรรมนายเวร ก็จัดการไปตามความประสงค์

การตั้งศพสวดพระอภิธรรม จะตั้งสวดสัก 3 คืน 5 คืน หรือ 7 คืน ก็ได้ แล้วแต่ความเหมาะสม ถ้าเป็นศพบิดามารดา สามียุ หรือ ภรรยา ก็ควรตั้งศพสวดอย่างน้อยสัก 3 คืน แต่ถ้าศพนั้นเป็นผู้ที่อยู่ในปกครองจะตั้งสวดสัก 1 คืน แล้วจัดการอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปก็ได้ หากเป็นศพเด็กเล็กก็ไม่จำเป็นต้องสวด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การตั้งศพสวดพระอภิธรรมที่บ้าน เมื่อพระสงฆ์ พระอภิธรรมเสร็จแล้ว ในระยะแรกของวันที่ตั้งศพ เจ้าภาพจะต้องจัดหาผู้คนมาอยู่ เป็นเพื่อน เรียกว่าเป็นเพื่อนศพ เพื่อกันความเจ็บเหงา และเพื่อดูแลศพที่นอนไว้ตลอดเวลา เจ้าภาพจะต้องหากกระดานหมากรูก หรือเครื่องเกมกีฬาอย่างอื่นให้ผู้อยู่เป็นเพื่อนและเลี้ยงดูตามสมควร ถ้านำศพไปตั้งสวดที่วัด เจ้าภาพก็ต้องจัดหาอาหาร ซึ่งตามปกติก็ใช้ข้าวต้มปลาหรือหมู เลี้ยงแขกที่ไปในงานเช่นเดียวกัน เมื่อเสร็จจากการสวดแล้วเจ้าภาพก็กลับบ้าน ส่วนศพนั้นก็เป็นที่นำที่ของทางวัดจะต้องควบคุมดูแลให้

การตั้งศพที่วัด บางรายได้จัดหาสุรามาเลี้ยงกันบนศาลาที่ตั้งศพ หรือในบริเวณของศาลาที่ตั้งศพ เป็นการเลี้ยงกันอย่างเอิกเกริกจนเมื่อการมีนเมาส่งเสียงเอ็ดอึงเฮฮา บ้างก็ร้องรำทำเพลง โดยไม่รู้สึกรู้สีกว่าตนได้ก่อความเดือดร้อนรำคาญให้แก่พระภิกษุสงฆ์และชาวบ้าน ซึ่งตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้ติดต่อกับวัดนั้น นอกจากเป็นการเดือดร้อนแก่ผู้ที่ได้ยิน ได้ฟังแล้ว ยังเป็นการแสดงกิริยาไม่เคารพต่อสถานที่อันเป็นสิ่งควรจะละเว้นการกระทำเช่นนี้ด้วย วัดบางแห่งท่านจึงต้องเขียนข้อห้ามไว้ไม่ให้ให้นำสุรามาเสพนในวัด ทั้งนี้เพื่อขจัดเสียซึ่งความเดือดร้อนรำคาญที่จะเกิดจากการเสพสุรานั้น ส่วนวัดที่ไม่ได้ตั้งข้อห้ามไว้ก็ควรจะเห็นใจในความกรุณาของท่าน เมื่อยังรักสนุกหรือชอบเสพสุราก็ควรจะได้สังวรสำรวมกิริยาวาจ ให้เรียบร้อย อย่าปล่อยอารมณ์ให้สุราพาไป โดยเสพแต่พอควร และระมัดระวังอย่าแสดงกิริยาให้เสื่อมเสียมารยาท หรือส่งเสียงเอะอะโดยไม่ยำเกรงต่อพระภิกษุสงฆ์ การปล่อยตัวให้เป็น เช่นนั้นนับว่าจะทำตนให้เสื่อมโทรม และหมดค่าของคนดี จึงควรระมัดระวังในข้อที่กล่าวนี้ไว้ด้วย

การตั้งศพบำเพ็ญกุศล

ถ้าจะตั้งศพไว้ที่บ้านถึง 7 วัน หรือเกินกว่า 7 วันขึ้นไป โดยเห็นว่าศพนั้นเป็นนิดามารดาหรือปู่ ย่า ตา ยาย ซึ่งเป็นศพผู้ใหญ่ที่นุ่งสูงของตระกูล ยังไม่ต้องการจะรวบรัดหรือยังไม่พร้อมที่จะดำเนิการให้เสร็จไปในขณะนั้นได้ จำต้องตั้งบำเพ็ญกุศล ไปกลางก่อน ศพนั้นจะต้องตั้งสวดตั้งแต่วันแรกที่ถึงแก่กรรมไปจนครบ 7 คืน เมื่อสวดพระอภิธรรม 7 คืนแล้ว ก็ทำบุญเลี้ยงพระ 5 รูป 7 รูป หรือ 10 รูป ก็ได้เสร็จณินแล้วก็ปิดศพ คำว่าปิดศพหมายความว่า งดการสวดพระอภิธรรมเสียตอนหนึ่ง ถ้ายังไม่นำศพออกจากบ้าน เมื่อวันถึงแก่กรรมได้เวียนมาบรรจบครบ 7 วันเข้าอีก ก็นิมนต์พระสงฆ์มาสวดพระอภิธรรมอีก กระทำเช่นนี้ไปจนถึง 50 วัน เมื่อครบ 50 วันแล้ว ก็ทำบุญเลี้ยงพระอีก และเมื่อครบกำหนดวันที่ถึงแก่กรรม ก็นิมนต์พระสงฆ์มาสวดพระอภิธรรมอีก กระทำเช่นนี้ไปจนถึง 50 วัน เมื่อครบ 50 วันแล้ว ก็ทำบุญเลี้ยงพระอีก และเมื่อครบกำหนดวันที่ถึงแก่กรรม ก็นิมนต์พระมาสวดพระอภิธรรมอีก ทุก ๆ 7 วัน จนกว่าจะครบ 100 วัน เมื่อครบ 100 วันแล้ว ก็ทำบุญเลี้ยงพระอีก การเลี้ยงพระคราวนี้เป็นครั้งสุดท้าย

เอกสารเป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ท้ายของการตั้งศพ ต่อจากนั้นจะเก็บศพไว้ที่บ้านต่อไป หรือจะนำศพไปฝากเก็บไว้ หรือจะทำการปลงศพ ให้เป็นการเสร็จไป ก็สุดแต่เจ้าภาพจะเห็นสมควร

การตั้งศพไว้ด้วยได้กล่าวข้างต้นนี้ เจ้าภาพจะต้องมีกำลังคนกำลังทรัพย์และสถานที่พอที่จะจัดการเช่นนั้นได้ หากอย่างหนึ่งอย่างใดไม่สะดวก ก็จัดทำตามที่เห็นสมควร แต่ถ้าจะตั้งศพไว้ไม่เกิน 7 วัน แล้วกระทำการฌาปนกิจ จะตั้งศพบำเพ็ญกุศลโดยการสวดพระอภิธรรมเต็มทั้ง 7 คืน หรือจะตั้งสวดเพียง 3 คืน แล้วรุ่งขึ้นจะทำการฌาปนกิจศพให้เสร็จสิ้นไปเลยก็ได้ แต่ในวันที่จะทำการฌาปนกิจนั้น ควรจะนิมนต์พระมาฉันภัตตาหาร ซึ่งเรียกว่าฉันหน้าศพ จะนิมนต์พระสักกี่รูปก็ได้ แต่การกระทำเช่นนี้เป็นระยะกระชั้นชิด ก่อนที่จะตกลงใจเจ้าภาพจะต้องติดต่อกับวัดที่จะนำศพไปจัดการนั้นก่อน เมื่อได้ทำความตกลงกันเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงจะจัดการตามความประสงค์นั้นได้ หรือถ้าจะเก็บศพไว้ ยังไม่กระทำการฌาปนกิจ เพราะจะต้องรอญาติ หรือยังไม่พร้อมที่จะจัดการ เมื่อตั้งศพบำเพ็ญกุศลเสร็จแล้ว รุ่งขึ้นก็จัดการนำศพไปฝากเก็บไว้ยังวัดใดวัดหนึ่งตามที่ได้ทำความตกลงกับวัดนั้นไว้แล้วก็ได้ การจัดทำตามที่กล่าวในข้อนี้ได้มีผู้จัดทำกันเป็นส่วนมาก เพราะมีโอกาสได้เตรียมตัวในอันที่จะคิดอ่านจัดการในโอกาสต่อไปได้สะดวก แต่ถ้าสามารถจะจัดการฌาปนกิจให้เสร็จสิ้นไประยะ 7 วันนั้น ได้ก็ดีเหมือนกัน เพราะจะได้หมดห่วงไม่ต้องกังวลอีกต่อไป แต่ถ้าเจ้าของศพเป็นผู้ตัดตัดขัดสน และไม่มีญาติก็ไม่ควรตั้งศพหลายวัน และไม่ควรถูกเก็บศพไว้ เพราะจะทำให้ศพตกค้าง การรื้อรอไว้นานเข้าก็จะกลายเป็นศพไม่มีญาติ ผลสุดท้ายทางวัดต้องจัดการเผาให้ ฉะนั้นการเก็บศพไว้จึงไม่เหมาะสำหรับผู้ยากจน และถึงแม้จะทำได้ในภายหลังก็ทำให้สิ้นเปลืองมาก เพราะต้องทำงานเป็นสองครั้ง ผู้ที่มีรายได้น้อยจึงควรตั้งศพแต่พอสมควร แล้วจัดการฌาปนกิจให้เสร็จไป ดีกว่าที่จะปล่อยให้ศพต้องตกค้างอยู่

แต่ถ้าจะเก็บศพโดยจะเก็บไว้ที่บ้านก่อน หรือจะนำศพไปบรรจุไว้ที่วัดเมื่อได้ตั้งสวดครบ 7 วัน แล้ว สำหรับศพชั้นผู้ใหญ่ที่เป็นบิดามารดา หรือปู่ย่าตายายหรือผู้ที่คบหัด หรือผู้มีเกียรติ ก่อนที่จะบรรจุหรือเก็บศพก็มีพระธรรมเทศนา 1 กัณฑ์ ถ้าจะมีพระธรรมเทศนาในตอนบ่าย ตอนกลางวันที่ถวายภัตตาหารแก่พระสงฆ์ก็ไม่ต้องอาราธนาศีล เพียงแต่อาราธนาพระปริตร สำหรับพระสวดมนต์เท่านั้น ส่วนการรับศีลเอาไว้อาราธนาและรับศีลในตอนพระสงฆ์จะแสดงธรรม ถึงแม้ในวันที่จะกระทำการฌาปนกิจ (วันเผา) ก็เช่นเดียวกัน

การนำศพไปวัด

การนำศพไปวัด จะนำไปตั้งสวดพระอภิธรรม หรือสวดพระอภิธรรมจากบ้านเสร็จแล้วจะนำศพ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไปเก็บที่วัด หรือจะนำไปกระทำการมาบนภิกษุยังมาบนสถาน เพื่อทำการปลงศพที่วัดใดวัดหนึ่งก็ตาม การนำศพไปวัดก็ต้องมีพิธีบ้างตามสมควร กล่าวคือ

1. จัดรถรับศพไปวัด โดยติดต่อขอให้ทางวัดจัดรถไปรับศพ แต่ถ้าวัดที่จะนำศพไปไม่มีรถสำหรับรับศพ ก็ต้องติดต่อขอจ้างรถจากวัดใดวัดหนึ่ง หรือสำนักงานที่จัดรถไว้สำหรับรับจ้างเกี่ยวกับการส่งศพ เพื่อให้จัดรถไปรับศพตามสถานที่ ๆ จะเคลื่อนศพไปยังวัด และถ้าวัดที่จะนำศพไปมีรถรับศพที่จะจัดไปได้ ก็จะมีเจ้าหน้าที่สัปเหร่อร่วมมากับรถด้วย 4 คน แต่ถ้าวัดที่จะนำศพไปตั้งไม่มีรถรับศพ แต่มีสัปเหร่อจัดการอยู่แล้วก็ต้องแจ้งให้ทางวัดทราบไว้ จะได้ไม่จัดสัปเหร่อไปซ้ำกัน

2. นิมนต์พระสงฆ์มาชักศพที่จะเคลื่อน ไปสู่วัดที่นำศพไปไว้

3. บรรดาญาติของผู้ตายจะต้องตาม ไปส่งศพให้ถึงวัดด้วย

การเคลื่อนศพออกจากบ้าน บางรายก็จัดหาแตรวงมาบรรเลงเพลงโศรก เป็นภารไว้อาลัยให้เป็นเกียรติแก่ศพ แต่ก่อนจะมีการเคลื่อนศพ เจ้าภาพจะต้องสำรวจดูว่า บรรดาญาติที่จะไปนั้น มีจำนวนมากน้อยเพียงใด จะต้องใช้ยานพาหนะอย่างไรไป หากมีคนไปส่งเป็นจำนวนมาก และจะต้องไปโดยรถยนต์ ซึ่งจะต้องจัดเป็นขบวนถ้ารถยนต์ที่เข้าขบวนมีจำนวนตั้งแต่ 5 คันขึ้นไป เจ้าภาพจะต้องขออนุญาตต่อเจ้าหน้าที่สถานีตำรวจ เมื่อจัดเจ้าหน้าที่จราจรมาควบคุมขบวนรถนั้นให้เป็นไปตามเส้นทางที่ต้องการจะไป หากไม่ขออนุญาตก็เป็นการฝ่าฝืนกฎจราจร อาจมีความผิดและจะถูกปรับตามกฎหมาย แต่ถ้ารถที่จะไปในขบวนมีไม่ถึง 5 คัน ก็ไม่ต้องขออนุญาต

การจัดรถรับศพตามที่กล่าวในข้อ 1 นั้น เป็นเรื่องที่ศพตั้งอยู่ในบ้าน แต่ถ้าศพอยู่ที่โรงพยาบาลจะนำไปวัดควรแจ้งความประสงค์กับเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลขอให้จัดรถส่งศพให้ด้วย ทางโรงพยาบาลเป็นรถยนต์ชนิดตู้หรือประทุนมีหน้าต่างปิดมิดชิด เรียบร้อย ทางโรงพยาบาลตำรวจคิดค่ารถและค่าบริการเป็นเงิน 200 บาท โดยเจ้าหน้าที่ยกศพวางบนเตียงผ้าใบ มีผ้าคลุม ยกขึ้นไว้ในรถและยกลงจากรถเมื่อถึงวัด ส่วนโรงพยาบาลอื่น ๆ จะคิดในราคาเดียวกันหรือไม่ ควรจะได้เลือกสอบถามให้แน่นอนก่อน ถ้าคิดราคาไม่มากเกินไป และหากจะไปติดต่อขอรถจากวัดจะต้องจ่ายเงินมากกว่า และยังจะต้องไปซื้อหีบมาใส่ศพก่อน เมื่อถึงวัดก็ต้องถ่ายเอาศพออกมาอาบน้ำแต่งตัวแล้วจึงทำพิธีรดน้ำเป็นการขุ่ยก ฉะนั้นถ้าศพอยู่ที่โรงพยาบาล ก็ขอใช้รถของโรงพยาบาลให้นำศพไปส่งถึงวัด จะได้รับความสะดวกและดีกว่า

ศพออกจากบ้าน

การที่จะนำศพออกจากบ้านนั้น แต่ก่อนได้มีพิธีการดังจะ ได้กล่าวต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. จัดเตรียมกิ่งไม้ไผ่ป่า หรือกิ่งไม้ที่มีใบไม้มาก ๆ ขนาดสูงพอท่วมถึงประตูบ้าน 2 กิ่ง มาปักฝังไว้ริมประตูหรือรั้วบ้านข้างละ 1 กิ่ง ให้ปลายของกิ่งไม้จกดกัน เรียกว่า ประตูป่า

2. จัดหม้อใหม่ชนิดหม้อดินขนาดย่อม ๆ 3 หม้อ สำหรับใส่น้ำวางไว้ที่ข้างประตูบ้าน บางแห่งก็ว่าใช้หม้อดิน 5 หม้อ หม้อหนึ่งใส่น้ำอีก 4 หม้อใส่น้ำ ใช้ไม้ไผ่โค้งรัดคอหม้อวางปลายไม้ไผ่สำหรับถือ มีผู้ถือหม้อไปหน้าหน้า หม้อน้ำตามหลังศพ

เมื่อศพเคลื่อนออกจากบ้านหรือรั้วบ้าน จะมีคนถือไม้คอกุมเชิงอยู่คนหนึ่ง อีกคนหนึ่งคอกุมกิ่งไม้ที่ปักไว้ริมประตู ซึ่งเป็นทางที่จะนำศพออกไป พอเจ้าหน้าที่ยกหีบศพผ่านพ้นออกจากประตู คนในบ้านก็ปิดบานประตูทันที และทันใดนั้นคนที่ถือไม้ก็จะใช้ไม้ตีหม้อทั้งหมดนั้น โดยตีตอนให้ตามไปกันศพ (ไม้ที่ตีหม้อนั้นให้หักทิ้งเสีย) ส่วนคนที่คอกุมกิ่งไม้ก็ถอนกิ่งไม้มาปักทับปิดประตูบ้านไว้จนกว่าศพนั้นจะผ่านพ้นไป

การกระทำเช่นนี้เข้าใจว่า กิ่งไม้ตั้งเพื่อปิดบังประตูบ้าน เมื่อวิญญาณของผู้ตายจะมา เข้าบ้านจะได้เข้าบ้านไม่ถูก เพราะจำบ้านไม่ได้ ส่วนหม้อที่ใส่น้ำทั้ง 3 ใบนั้น มีคำอธิบายไว้ว่า ได้แก่วัยทั้งสาม คือปฐมวัย 1 มัชฌิมวัย 1 ปัจฉิมวัย 1 เหตุด้วยสัตว์ที่เกิดมาจะต้องดับทำลายไปในวัยทั้งสาม ในวัยใดวัยหนึ่ง ซึ่งการกระทำเช่นนี้เรียกว่า ฌัฏฐากรรม

บางท่านถือว่าหม้อดินทั้งสามหม้อ ใส่น้ำ 1 หม้อ ใส่น้ำมัน 1 หม้อ อีก 1 หม้อ ใส่น้ำส่าสากับเกลือ อธิบายว่าสิ่งของในหม้อนั้นได้แก่ ธาตุทั้ง 4 ถ้าจะนับก็ยังไม่ครบ 4 ตามที่ว่า เช่น ธาตุดิน ได้แก่หม้อดิน ธาตุน้ำก็ได้แก่น้ำที่ใส่ไว้ในหม้อ ธาตุไฟก็ได้แก่ถ่านไฟ ส่วนธาตุลมยังไม่เห็น หรือจะถือเอาว่า เมื่อใช้ไม้ตีหม้อก็จะเกิดลมด้วยกำลังเหวี่ยงของไม้ แต่ก็พอจะแลเห็นอยู่ว่า การกระทำเช่นนั้นเป็นการขับผีให้หันไปจากบ้าน เพราะข้าวส่าสากับเกลือเป็นของที่ใช้ขัดผีให้เกรงกลัว ใช้ขัดบ้านเรือนให้ผีหลบหนีออกจากบ้าน ส่วนน้ำกับไฟถ่าน จะเพื่อประโยชน์อย่างใดไม่ทราบ และที่บางแห่งใช้หม้อ 5 ใบนั้นไม่มีอธิบายไว้ ในเรื่องการใช้กิ่งไม้ และหม้อดินตามที่กล่าวข้างต้นนั้นในปัจจุบันนี้ไม่มีใครจัดทำเช่นนั้นแล้ว

การบรรจุศพ

การบรรจุศพหมายถึงการที่นำศพไปฝากเก็บไว้ในที่เก็บของวัด ซึ่งได้ตกลงกับทางวัดไว้แล้ว ก่อนที่จะถึงกำหนดวันเก็บศพ หรือเรียกว่า บรรจุศพ เจ้าภาพจะต้องเตรียมการดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. นิมนต์พระสงฆ์แสดงพระธรรมเทศนา 1 กัณฑ์
2. นิมนต์พระสงฆ์สวดมาติกา และบังสุกุล ตามกำลังศรัทธา
3. นิมนต์พระสงฆ์ชักบังสุกุล ปากหีบศพ
4. จัดเตรียมลูกดินเพื่อใช้วางในที่เก็บศพ
5. ออกบัตรเชิญ เชิญผู้ที่จะคารพศพเข้ามาในพิธีบรรจุศพ

ลูกดินที่จะใช้ใช้พิธีบรรจุศพนั้น ใช้ทำด้วยดินเหนียวผสมน้ำพอปั้นได้ ทำเป็นรูปก้นถังลักษณะกลม ขนาดกว้างประมาณ 2.5 เซนติเมตร สูง 3 เซนติเมตร ใช้กระดาษสีขาวห่อลูกดินไว้ชั้นใน กระดาษสีดำไว้ชั้นนอก ให้มีชายบนสูงประมาณ 5 เซนติเมตร ตัดกระดาษชายบนให้เป็นฝอยหรือเป็นริ้ว ทางส่วนล่างของลูกดินใช้กระดาษที่ห่อปิดให้มิดพอดี ใช้มือปิดส่วนที่เป็นริ้วตอนบนกดให้อยู่กับที่ จะแบเห็นริ้วกระดาษขาวดำสลับกัน จัดทำลูกดินที่กล่าวนี้ให้มีจำนวนเท่ากับแขกที่จะเชิญมาในพิธีบรรจุศพ

ลูกดินที่กล่าวข้างต้นนี้ ฌาปนกิจสถานบางแห่ง รับผิดชอบลูกดินให้ด้วย โดยคิดราคาหรือชละ 10 บาท แต่ลูกดินนั้นมิได้ทำพิธีกันดังเช่นที่กล่าวข้างต้น เขาใช้ลูกดินนั้นเป็นก้อนกลมขนาดเท่าลูกกระสุน บางแห่งห่อด้วยกระดาษสีขาวจำนวนหนึ่ง อีกจำนวนหนึ่งใช้ห่อด้วย กระดาษสีดำ เช่นห่อด้วยกระดาษขาว 100 ลูก ห่อด้วยกระดาษดำ 100 ลูก แต่บางแห่งใช้ห่อด้วยกระดาษขาวล้วน ลูกดินที่ห่อด้วยกระดาษขาวนั้นเป็นความหมายว่าลูกดินที่จัดทำขึ้นนี้เป็นของบริสุทธิ์ ส่วนลูกดินที่จัดทำเป็นสีดำจำนวนหนึ่ง สีขาวจำนวนหนึ่ง ก็เป็นความหมายอีกอย่างหนึ่ง เป็นการสมมติถึงชายและหญิงซึ่งไว้ทุกข์ให้แก่ผู้ตาย เมื่อเป็นเช่นนั้นลูกดินที่ห่อกระดาษสีขาวซึ่งถือว่าเป็นการไว้ทุกข์สำหรับฝ่ายชายนั้น ถ้าจะให้เข้ากับ ความหมายที่ว่านี้ยิ่งขึ้น ก็ควรใช้ลิบบิ้นสีดำขนาดเล็กผูกเป็น โบว์ ไว้ที่คอลูกดินนั้นด้วยก็จะเหมาะสมยิ่งขึ้น

เมื่อได้จัดเตรียมสิ่งของใช้ในพิธีบรรจุศพเสร็จแล้ว ถึงวันเวลาที่บรรจุศพ และได้เคลื่อนศพจากที่ตั้ง ไปยังที่เก็บศพแล้ว เจ้าภาพก็นำของที่จัดไว้ใส่ภาชนะ ไปยังที่เก็บศพนิมนต์พระสงฆ์มาชักบังสุกุลจะใช้ผ้าไตรหรือผ้าสบงก็ได้ เชิญแขกผู้มีอาวุโสที่ไม่ในงานให้ทอดผ้า โดยนำผ้าวางลงบนหีบศพ เมื่อพระสงฆ์ชักบังสุกุลเสร็จแล้วก็เชิญท่านผู้ใหญ่ โดยนำลูกดินใส่พานไป เชื้อเชิญ เช่นเดียวกับ การเชิญท่านผู้ใหญ่จุดไฟ

ก่อนที่จะเชิญแขก เจ้าภาพควรจัดชูปไว้มาก ๆ ให้พอกับจำนวนแขกที่มา เมื่อจุดชูปเสร็จแล้วก็เชิญแขกและสงฆ์ที่จุดไว้คนละ 1 ดอก พร้อมด้วยลูกดิน 1 ลูก เมื่อผู้เป็นประธานในงานนั้นได้เข้าไปทำการเคารพศพ วางลูกดินไว้บนหีบศพ และปักชูปลงในกระถางแล้ว แขกคนอื่นก็ทยอยกันเข้าไปจนถึงที่สุด เมื่อบรรดาแขกได้วางลูกดินกระทำการเคารพเสร็จแล้ว คราวนี้ก็เป็นหน้าที่ของเจ้าภาพจะต้องจุดชูปเคารพเป็นอันดับสุดท้าย โดยบอกให้ทราบว่าได้นำศพฝากเก็บไว้ก่อน เมื่อมีโอกาสและถึงวันกำหนดแล้วก็จะจัดการปลงศพให้ เมื่อได้จัดการเช่นนั้นแล้ว ก็เป็นอันเสร็จพิธีการบรรจุศพ ซึ่งสมมุติว่าเป็นการฝังศพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หรือให้ที่อยู่แก่ศพ ต่อจากนั้นก็เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สุสานของวัดจะจัดการปิดฝาห้องเก็บศพและเขียนชื่อตัวชื่อสกุลของศพไว้ที่ฝาปิดนั้นด้วย

ขั้นแรกเมื่อเวลานำศพเข้าไปในที่เก็บ เจ้าภาพจะต้องโยนสตางค์เข้าไปในที่เก็บศพ โดยบอกกับผู้เป็นเจ้าของนั้นว่า ขยายกะลิตากะลาขอชื่อที่ให้ (ออกชื่อผู้ตาย) อยด้วย สตางค์ที่จะโยนเข้าไปในที่เก็บ จะใช้เหรียญสลึง สองสลึง หรือสตางค์ 5 สตางค์ 10 ก็ได้ แต่บางรายนิยมใช้สตางค์ 32 สตางค์

การบรรจุศพตามวิธีที่กล่าวมานั้น เป็นศพทามผู้ใหญ่ที่มีเกียรติยศหรือเป็นคหบดีจึงจะกระทำเช่นนั้น ตามปกติธรรมดาแล้วก็เก็บกันอย่างง่าย ๆ กล่าวคือ เมื่อนิมิตต์พระมาชักบังสุกุลเสร็จแล้ว สัปเหร่อก็นำหีบศพเข้าที่เก็บ แล้วเขียนชื่อผู้ตายติดไว้ที่หน้าห้องเก็บเท่านั้นเป็นเสร็จการ

การถวายสังฆทาน

เมื่อผู้ถึงแก่กรรม ได้ถึงแก่กรรมไปในระหว่าง 3 วัน ถึง 7 วัน ผู้เป็นบิดามารดา หรือทายาทของผู้ตายถวายสังฆทานแด่พระสงฆ์ โดยนิมนต์พระสงฆ์มารับสังฆทานที่บ้านจะเป็นพระสงฆ์เพียงรูปเดียว หรือ 3 รูป หรือ 5 รูปก็ได้ สุดแต่ความเหมาะสมและความสะดวกของผู้จัดถวาย เมื่อตกลงใจจะถวายสังฆทานแด่พระสงฆ์ที่รูปแล้ว ก็จัดเตรียมสิ่งของที่ถวายให้พร้อมกับจำนวนพระสงฆ์ที่จะนิมนต์มารับสังฆทาน

การถวายสังฆทานนั้น สำหรับผู้มีรายได้น้อย หรือ ไม่มีเวลาที่จะทำบุญเลี้ยงพระก็จัดการถวายสังฆทาน แทนทำการบุญ 7 วัน แต่ถ้ามีโอกาสจะทำได้ ก็ถวายสังฆทานในเมื่อผู้ตายได้ถึงแก่กรรมไปแล้ว 3 วัน และเมื่อถึง 7 วัน ก็ทำบุญเลี้ยงพระอีกครั้งหนึ่ง และการถวายสังฆทานนี้ มิใช่จะทำสำหรับผู้ตายเท่านั้น เมื่อผู้ใดต้องการจะถวายสังฆทานเป็นการบำเพ็ญกุศลสำหรับตนเองก็ทำได้ แต่การกล่าวคำถวายสังฆทานเท่านั้นที่แตกต่างกับคำถวายเพื่ออุทิศให้แก่ผู้ตาย

การถวายสังฆทาน จะต้องจัดสิ่งของสำหรับถวายพระดังนี้

1. อาหารคาว - หวาน ได้แก่ ข้าวสุก กับข้าว และของหวาน หรือผลไม้ ใส่ภาชนะเป็นตำรับหรือใส่ปั้นโต (จะใช้ใบตองเย็บเป็นกระทงโดยใช้กระทงใบใหญ่ใส่ข้าวสุก ส่วนกระทงใบเล็กย้อมๆ ใส่ของคาวของหวานรวมตั้งไว้ในกระทงข้าวนั้นก็ได้) พร้อมด้วยดอกไม้ ธูปเทียน เท่าจำนวนพระสงฆ์
2. ตั้งที่บูชา มีพระพุทธรูป แจกัน กระถางธูป และเชิงเทียน พร้อมด้วยดอกไม้ ธูปเทียนครบชุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. จัดที่นั่งสำหรับพระสงฆ์ที่จะมารับสังฆทาน มีพรมปู มีน้ำฉัน จะเป็นน้ำชา หรือน้ำเย็น หรือน้ำอัดลมก็ได้ พร้อมด้วยขนมกล้วย บุหรี่ ไม้ขีดไฟ

4. ไปติดต่อกับเจ้าอาวาสที่อยู่ใกล้เคียง โดยบอกนิมนต์พระสงฆ์เท่าจำนวนที่ต้องการ ให้มารับสังฆทานที่บ้าน เมื่อถึงวันที่จะถวายสังฆทาน จะจัดรถไปรับพระที่จะมารับสังฆทานแล้วนำส่งกลับวัดได้ ก็จะสะดวกแก่พระที่มารับสังฆทาน ถ้าจะจัดรถไปรับก็ควรแจ้งให้ท่านทราบล่วงหน้า เพื่อพระท่านจะได้คอยตามที่นัดหมาย

การถวายสังฆทาน ตามคตินิยมไม่ให้เจาะจงเลือกสงฆ์รูปหนึ่งรูปใด ตามปกติให้ไปคอยนิมนต์พระสงฆ์ที่มาบิณฑบาตรตามละแวกบ้านหรือตามถนนหนทางในชนบท เมื่อพบพระสงฆ์รูปใดก็ให้นิมนต์รูปนั้นมาโดยไม่ต้องเลือกว่า จะเป็นพระที่รู้จักคุ้นเคยกันหรือไม่ แต่ที่แนะนำให้ไปนิมนต์พระจากวัด ก็เนื่องจากพระสงฆ์บางรูปเพิ่งบวชใหม่ อาจไม่เข้าใจในวิธีสังฆทานท่านอาจไม่รับ ถ้าเป็นเช่นนั้น ผู้ที่จะถวายสังฆทานอาจนิมนต์พระไม่ได้ตามความประสงค์เพื่อตัดปัญหาข้อนี้ จึงควรที่จะไปนิมนต์จากท่านเจ้าอาวาสขอให้จัดพระสงฆ์มารับสังฆทาน โดยมิได้เจาะจงว่าจะนิมนต์พระสงฆ์รูปใด ท่านเจ้าอาวาสย่อมทราบว่าพระสงฆ์รูปใดที่สมควรจะจัดไป ท่านก็จะจัดให้ไปตามที่เห็นสมควร

เมื่อพระสงฆ์มาถึงบ้านและได้นิมนต์ให้นั่งบนอาสนะที่จัดไว้ถวายน้ำฉันเสร็จแล้ว เจ้าภาพก็เริ่มจุดเทียน และจุดธูปบูชาพระ แล้วอาราธนาศีล 5 เมื่อพระสงฆ์ให้ศีลเสร็จแล้ว เจ้าภาพก็ตั้งนะโม 3 จบ แล้วกล่าวคำถวายสังฆทานว่า อิมินา ฯลฯ (มีคำถวายอยู่ตอนท้าย) เมื่อกล่าวคำถวายเสร็จแล้ว พระสงฆ์จะรับว่าสาธุ แล้วเจ้าภาพก็นำของที่จัดไว้ประเคนแด่พระสงฆ์ โดยนำอาหารใส่ลงในบาตร ถ้าใส่ปืนโตก็ยกถวายไปทั้งเถา ส่วนดอกไม้ธูปเทียน ก็ประเคนอีกส่วนหนึ่ง เมื่อพระสงฆ์ประเคนเสร็จแล้ว ก็กล่าวคำอนุโมทนา ยถา วาริวหา ฯลฯ เจ้าภาพก็จัดการกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ตาย ก็เป็นอันเสร็จพิธีถวายสังฆทานแต่เพียงเท่านี้

การทำบุญ 7 วัน 50 วัน และ 100 วัน

ซึ่งเรียกว่าสัตตมวาร ปัญจาสมวาร และกุศลสัตตมวาร นั้นได้แก่การนำเงินกุศลเพื่ออุทิศให้แก่ผู้ตายในระยะ 7 วัน 50 วัน และ 100 วัน เมื่อผู้ตายได้ถึงแก่กรรมไปได้ถึง 7 วัน เช่น ถึงแก่กรรมในวันจันทร์ ครบกำหนด 7 วันในวันอาทิตย์ เจ้าภาพก็นิมนต์พระสงฆ์มารับภัตตาหารที่บ้าน หรือตั้งศพสดที่วัด แต่ถ้าได้นำศพไปฝากหรือเก็บบรรจุไว้ที่วัดแล้วนำอาหารไปเลี้ยงพระที่วัดซึ่งนำศพไปฝากเก็บไว้นั้นก็ ได้ หรือถ้าหากวัดนั้นอยู่ห่างไกลจากบ้านที่อยู่ ไม่สะดวกแก่การที่จะนำอาหารไปจัดการที่วัดนั้นได้หรือที่เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บ้านคับแคบ หรือมีอุปสรรคอย่างหนึ่งอย่างใด จะนิมนต์พระมารับภัตตาหารที่บ้านไม่ได้ จะนำอาหารไปจัดการเลี้ยงพระที่วัดใดวัดหนึ่งก็ได้

การที่ได้กำหนดไว้ให้ทำบุญ 7 วันนั้น หมายความว่าในระยะ 3 - 7 วันที่อยู่นั้นได้ถึงแก่กรรมไปแล้ว ผู้ถึงแก่กรรมจะรู้สึกตัวว่าตนได้ตายไป เมื่อเข้าใจว่าเป็นเช่นนั้น จึงเป็นหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่ เจ้าของศพ จะต้องทำบุญอุทิศส่วนกุศลในระยะ 7 วันนั้นจะทำบุญเมื่อผู้ตายไปเพียง 3 วัน หรือ 5 วัน ผู้ตายจะได้ชื่นชมยินดีที่ได้รับส่วนกุศลนั้น หากไม่จัดทำให้ในระยะ 7 วัน ก็เหมือนกับว่าผู้ตายไม่มีญาติ วิญญาณของผู้ตายคงเศร้าสลดมาก เพราะนอกจากต้องตายจากไปแล้ว ผู้ที่อยู่ก็มีได้อาลัยไซ้ที่จะทำบุญอุทิศให้ และเพื่อให้เป็นระเบียบเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อครบ 7 วัน จึงจัดการทำบุญและให้มีผู้จัดทำเป็นตัวอย่าง จึงจัดทำกันต่อ ๆ มา จนกลายเป็นประเพณีว่าต้องทำบุญให้แก่ผู้ตายในระยะ 7 วัน ซึ่งเรียกตามภาษาบาลีว่า "สัตตมะวาร" และนอกจากทำบุญ 7 วันแล้ว เมื่อยังไม่ได้ทำการปลงศพหากครบกำหนด 50 วัน และ 100 วัน ก็ต้องจัดการเลี้ยงพระเช่นเดียวกับการทำบุญ 7 วันนั้นอีก แต่ถ้าได้จัดการฌาปนกิจศพเป็นการเสร็จไปแล้วตั้งแต่ขั้นต้น การทำบุญเลี้ยงพระก็ยุติลงเพียงเท่าที่นั้น หรือถ้าได้เผาศพในระยะ 3-7 วัน เป็นการเสร็จไปแล้ว เมื่อครบ 50 วัน และ 100 วัน จะทำบุญเลี้ยงพระตามระยะที่ถึงกำหนดนั้นอีกก็ได้ แต่ต้องมีรูปถ่ายของผู้ตายไปตั้งในพิธี เมื่อพระสวดบังสุกุลด้วย

การทำบุญ 7 วัน 50 วัน และ 100 วัน โดยยังไม่ได้ทำการฌาปนกิจศพนั้น หากศพยังตั้งอยู่ในบ้าน การสวดมนต์ไม่ต้องอาราธนาพระปริตร ไม่ต้องใช้ด้ายสายสิญจน์วางรอบบ้าน และไม่ได้ตั้งบาตรน้ำมนต์ เพราะถือว่าเป็นงานอวมงคล และบางรายถึงแม้จะได้นำศพออกจากบ้านไปฝากไว้ยังที่เก็บของวัดแล้วก็ตาม การทำบุญ 7 วัน 50 วัน และ 100 วัน ก็ไม่นิยมวางด้ายสายสิญจน์รอบบ้าน เพราะถือว่าเป็นสิ่งที่คุ้มกันภูติผีปีศาจ ถ้าหากได้วางไว้รอบบ้านแล้ว จะเป็นการป้องกันไม่ให้วิญญาณของผู้ที่ตายกลับเข้าบ้าน เมื่อศพนั้นยังไม่ได้เผา วิญญาณของผู้ตายอาจวนเวียนมาเข้าบ้าน และเมื่อมาเจอด้ายสายสิญจน์เข้าวิญญาณนั้นก็อาจเข้าบ้านไม่ได้ เป็นที่เข้าใจกันเช่นนี้การทำบุญชนิดนี้ จึงไม่มีการวางด้ายสายสิญจน์รอบบ้าน แต่บางรายถือว่าเมื่อนำศพออกจากบ้านไปแล้วแม้ยังไม่ได้เผาก็ควรทำบุญบ้านเสียเลย หากต้องการเช่นนี้ก็ต้องตั้งบาตรน้ำมนต์อาราธนาพระปริตร และวางด้ายสายสิญจน์ตามระเบียบ

การตั้งศพทำบุญ 7 วันที่วัด เมื่อนิมนต์พระมาสวดพุทธมนต์และรับภัตตาหารหน้าศพ ก่อนที่จะมีการสวดมนต์ก็มีการอาราธนาพระปริตรด้วย โดยเจ้าหน้าที่ของวัดเป็นผู้อาราธนาถ้าศพตั้งอยู่ที่บ้าน โดยทั่วไปไม่มีการอาราธนาพระปริตร แต่ถ้าพระท่านบอกให้อาราธนาพระปริตร เจ้าภาพก็ควรจัดการอาราธนาตามที่ท่านบอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การทำบุญเลี้ยงพระในระยะ 7 วัน 50 วัน และ 100 วันนั้น หากเลี้ยงพระที่วัดก็มักจะจัดอาหารไปถวายพระทั้งวัด หรือนิมนต์ตามจำนวนที่พอจะจัดการเลี้ยงได้ เช่น 7 รูป หรือ 10 รูป ส่วนการนิมนต์พระ ไปฉันที่บ้าน ก็เป็นการแน่นอนว่าจะต้องนิมนต์ไปตามจำนวนที่จำกัดไว้ เช่น 5 รูป 7 รูป หรือ 9 รูป เมื่อนิมนต์พระสงฆ์มาฉัน โดยมีจำนวนจำกัดเช่นนี้ ก็ต้องมีเครื่องไทยธรรมถวายพระตามจำนวนนั้นด้วย ได้แก่ ดอกไม้ธูปเทียน พร้อมด้วยใบปวารณา กับสิ่งของอย่างอื่น เช่น ผ้าสบง หมากพลู บุหรี่ ไม้ขีดไฟ และใบชา เป็นต้น

ก่อนที่จะถวายเครื่องไทยธรรมแก่พระสงฆ์ หากศรัทธาตั้งอยู่ เจ้าภาพจะต้องประเคนด้ายสายสิญจน์ที่โยงกับทับศร เพื่อพระสงฆ์จะได้สวดบังสุกุล ในตอนเช้าจะมีผ้าทอด ก็นำผ้า (สบงหรือผ้าอาบ) พร้อมกับใบปวารณา มาวางลงบนด้ายสายสิญจน์หรือผ้าภูษา โยงตรงหน้าพระสงฆ์แต่ละรูป หากไม่มีผ้าก็ใช้ของที่ใส่ใบปวารณาวางแทนผ้า เมื่พระสงฆ์ชักบังสุกุลเสร็จแล้ว ก็นำของเข้าประเคนถวายและจัดการกวาดน้ำต่อไป

เมื่อกวาดน้ำเสร็จแล้วก็ให้นำน้ำนั้น ไปหลังที่พื้นดิน ซึ่งเป็นที่ไม่มีสิ่งโสโครกและคอตย ๆ รินลงไปทีละน้อย ๆ จนกว่าจะหมด

กำหนดวันสถาปนากิจศร

เมื่อการทำบุญตามที่กล่าวข้างต้นนั้น ได้ผ่านไปแล้ว เจ้าภาพก็ต้องกำหนดวันที่จะทำการสถาปนากิจศร ให้เป็นการเสร็จไป แต่ก่อนที่จะตกลงกำหนดแน่นอนวันใด เจ้าภาพจะต้องไปทำความตกลงกับเจ้าหน้าที่ของวัด ที่จะทำการสถาปนากิจศรนั้นก่อน ถ้าเป็นวัดในจังหวัดพระนคร ที่เป็นสถานสถาปนากิจใหญ่ เช่น วัดมกุฏ ฯ วัดโสมนัส ฯ จะต้องติดต่อล่วงหน้าประมาณ 3 เดือน เพื่อเลือกวันที่ต้องการเป็นการจงไว้ก่อน ทั้งนี้เพราะวัดเหล่านั้นมีศรมมาก ส่วนวัดอื่น ๆ ก็ต้องติดต่อล่วงหน้าไม่ต่ำกว่า 1 เดือน

วันทำการสถาปนากิจศรหรือที่เรียกว่าเผาศพนั้น กล่าวกันว่าข้างขึ้นห้ามเผาวันคู่ ข้างแรมห้ามเผาวันคี่ เพราะถือว่าเป็นอัปมงคล เรียกว่า ผีเผาคน ต้องใช้วันที่ตรงกันข้าม กล่าวคือ ข้างขึ้นเผาวันคี่ ข้างแรมเผาวันคู่ เรียกว่า คนเผาผี บางตำราก็ว่าข้างขึ้นห้ามเผา วันขึ้น 5 ค่ำ 7 ค่ำ 3 ค่ำ ข้างแรมห้ามเผา แรม 3 ค่ำ 5 ค่ำ 9 ค่ำ นอกจากนี้ห้ามเผาศพในวันศุกร์ วันพฤหัสบดี และวันพระ เพราะถือกันว่า ผีวันศุกร์ให้ทุกข์แก่ญาติ ส่วนวันพฤหัสบดีเป็นวันครุไม่ควรเผา สำหรับวันพระนั้น อาจทำให้สัตว์เล็ก สัตว์น้อยที่อยู่อาศัยอยู่กับศพรหรือที่ทับของศพจะต้องพลอยถูกเผาไปด้วย จึงถือว่าไม่ควรเผาศพในวันพระ นอกเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปโฆษณาตามการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากนี้ยังมีผู้ถือกันอีกว่า ถ้าผู้ตายมิได้ตายอย่างธรรมดา เช่น ถูกฆ่าตาย ซึ่งเรียกว่า "ตายโหง" หรือ คลอดลูกตาย ซึ่งเรียกว่า "ตายทั้งกลม หากผู้ตายตายในวันเสาร์ห้ามเผาวันอังคาร หมายความว่า ผู้ที่ตายในวันเสาร์เป็นวันกล้าแข็ง เมื่อเผาในวันอังคารซึ่งเป็นวันกล้าแข็งเช่นเดียวกันเมื่อรวมกล้าแข็งเข้าเป็น 2 แรง จะทำให้ผู้ที่ตายไปตั้งเมื่อกาลกล้าแข็งยิ่งขึ้น เข้าใจกันว่าผู้นั้นจะดุร้ายมาก แต่ในสมัยนี้มิได้ถือเคร่งครัดเหมือนแต่ก่อน เท่าที่ยังถือกันเคร่งครัดอยู่ก็ถือว่า "เผาผีวันศุกร์ให้ทุกแก่ญาติ" จึงไม่มีใครเผาผีในวันศุกร์ นอกจากนั้นก็ถือเอาความสะอาดเป็นพิเศษ และในสมัยนี้ก็ไม่ปรากฏว่ามีผีหลอกหลอนใครต่อใคร ดังเช่นที่เคยเล่าลือกันมาเมื่อครั้งก่อน เมื่อตกลงใจกำหนดวันใดเป็นวันเผาที่แน่นอน และได้แจ้งกับเจ้าหน้าที่ของทางวัดเป็นที่ตกลงกันแล้ว เจ้าภาพก็เตรียมสิ่งของที่จำเป็นต้องใช้ในงานเผาศพนั้นได้

สิ่งของที่ต้องใช้ในงานฌาปนกิจศพ

เมื่อได้กำหนดวันที่จะทำการปลงศพไว้แล้ว เจ้าภาพจะต้องจัดเตรียมสิ่งของต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. จัดทำหนังสือเป็นธรรมบรรณาการ หรือหาของขำร่วยอย่างอื่น เช่น ผ้าเช็ดหน้า
2. ปักนัด ปักยาม ปักหมอน สำหรับเป็นเครื่องกัณฑ์เทศน์
3. จัดผ้าไตร สำหรับทอดบังสุกุล
4. ดอกไม้จันทน์ รูปเทียน ใช้ในการเผาศพ
5. ดอกพิกุลทำด้วยเงิน หรือทอง นาก หรือสแตนเลสเงิน สแตนเลสทอง สำหรับใช้ในการเก็บอัฐิและโปรยทาน
6. จัดนิมนต์บิณฑบาต เพื่อเชิญแขกไปในงานปลงศพ

สิ่งของตามรายการที่ 1 นั้น จะใช้แต่อย่างหนึ่งอย่างใด หรือทั้ง 2 อย่างก็ได้ หนังสือที่จะนิมนต์แจกโดยมาก เจ้าภาพ ได้ติดต่อขอนิมนต์จากต้นฉบับของผู้อื่นที่จัดนิมนต์ หรือ เรียบเรียงไว้ ส่วนผ้าเช็ดหน้า ใช้พับเป็นตัวสัตว์ ซึ่งเป็นปีเกิดของผู้ตายหรือพับจับเป็นมัน ๆ

รายการที่ 2 การปักนัด ปักยาม และปักหมอน ก็ปักเป็นรูปสัตว์ ปีเกิดของผู้ตาย และปักเป็นข้อความบอกอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ตายด้วย

รายการที่ 3 ผ้าไตรที่จะใช้ เป็นเครื่องกัณฑ์เทศน์ ควรจัดซื้อของใหม่ ส่วนที่จะใช้ทอดบังสุกุล จะใช้ผ้าไตรที่ขอเช่าจากวัดก็ได้

รายการที่ 4 ดอกไม้รูปเทียนที่จะใช้ในการเผาศพ ถ้าจะทำการฌาปนกิจศพในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามปกติทางวัดเป็นผู้จัดหาให้ ท่านผู้ใหญ่บางรายนิยมใช้รูปเทียนของท่านนำติดตัวไปด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการที่ 5 ดอกพิกุลทำด้วยเงิน หรือทอง หรือนาก ใช้โปรยลงบนอุ้งมือก่อนที่จะทำการเก็บ ส่วนสวดคำใช้ในการโปรยทานที่สุสานในขณะที่ทำการเผาศพหรือโปรยทานในขณะที่นำอัฐิกลับบ้าน

รายการที่ 6 บัตรเชิญแขก นิยมแจกก่อนถึงกำหนดงานในระยะ 7-15 วัน สำหรับท่านผู้ใหญ่ เจ้าภาพต้องนำไปเชิญด้วยตนเอง

นอกจากนี้ เจ้าภาพยังจัดหาเครื่องคัมไว้รับรองแขกและถวายพระด้วย เช่น น้ำชา น้ำยาอุทัย น้ำอ้อดลม และน้ำนึ่ง เป็นต้น

กระทำการฌาปนกิจ

การกระทำการฌาปนกิจ ได้แก่ การปลงศพ หรือเผาศพ จะเป็นศพที่เพิ่งถึงแก่กรรมเพียง 4-5 วัน หรือศพที่เก็บไว้ชั่วคราว หรือที่เก็บค้างไว้หลายปีก็ตาม ศพเหล่านี้ย่อมได้มีการสวดพระอภิธรรมมาก่อนแล้ว แต่เมื่อถึงคราวจะทำฌาปนกิจก็ต้องนำศพมาตั้งสวดพระอภิธรรมอีกวาระหนึ่ง รุ่งขึ้นจึงจะกระทำการฌาปนกิจ แต่บางรายก็ไม่ได้ตั้งสวดอีก เพียงแต่ยกศพขึ้นตั้งในตอนเช้า ตอนกลางวันเลี้ยงพระ ตอนบ่ายมีพระธรรมเทศนา และจัดการปลงศพในตอนเย็น การกระทำเช่นนี้เรียกว่า ตั้งเช้าเผาเย็น แต่ถ้าศพนั้นเป็นชันษุใหญ่ ซึ่งเป็นบุพการี หรือสามีภรรยา ก็ควรตั้งสวดอีกคืนหนึ่งก่อน ทั้งนี้เพื่อบำเพ็ญกุศลแก่ผู้วายชนม์ โดยนำเพ็ญกุศลเพิ่มเติมให้อีก

การเคลื่อนศพมาตั้งเพื่อกระทำการฌาปนกิจนั้น เจ้าภาพควรจัดให้มีป่าพาศ์ประ โคมให้คนด้วย การจัดป่าพาศ์สุดแต่เจ้าภาพจะต้องการชนิดเครื่องห้าหรือเครื่องคู่ ผู้มีทุนทรัพย์น้อยก็ใช้ป่าพาศ์เครื่องห้า ส่วนผู้มีทุนทรัพย์มากก็ใช้เครื่องคู่ เมื่อต้องการชนิดไหนก็ตกลงว่าจ้างตามที่ต้องการ การหาป่าพาศ์นั้น ถ้าจัดการศพในจังหวัดพระนครจะติดต่อกับ เจ้าหน้าทีของวัดขอให้ช่วยจัดหาให้ก็ได้ เพราะวัดที่มีฌาปนสถาน ย่อมติดต่อกับคณะป่าพาศ์เป็นประจำ นอกจากนี้มีป่าพาศ์ประ โคมแล้วถ้าเป็นศพชันษุใหญ่หรือคหบดี ก็มีการตั้ง นุ่มดอกไม้ไฟสำหรับจุดในเวลากลางคืน และจุดพลุในเวลาเผา นอกนั้นก็มีการมหรสพตามสมควรแก่ฐานะ แต่ถ้าหากเป็นฌาปนกิจตามธรรมดา ก็ไม่จำเป็นจะต้องจัดการให้เอิกเกริก เพราะเป็นการสิ้นเปลือง

การจัดภัตตาหารถวายพระสงฆ์หรือที่เรียกว่าเลี้ยงพระ ซึ่งกระทำกันในวันปลงศพนั้น มีอยู่ 2 วิธี กล่าวคือ บางรายก็นิมนต์พระ 10 รูปมาสวดมนต์ แล้วถวายภัตตาหารเพล แต่บางรายนิมนต์พระสามเณรที่มีอยู่ทั้งหมดในวัดนั้นมาฉันเพล เรียกว่า เลี้ยงพระทั้งวัด การเลี้ยงพระทั้งวัด ไม่ได้ถวายเครื่องไทยธรรม และพระไม่ต้องสวดมนต์ส่วนพระที่นิมนต์จำกัดจำนวน เช่น 10 รูป ซึ่งมีการสวดมนต์ด้วย ต้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จัดเครื่องไทยธรรมถวายตามจำนวนพระที่นิมนต์มา ผู้ใดสมัครใจจะทำวิธียุทเทธิได้ แต่บางรายได้จัดทำพร้อมกันทั้ง 2 วิถี กล่าวคือ นิมนต์พระมาสวดมนต์ 10 รูป และจัดเครื่องไทยธรรมถวายพระ 10 รูปนั้นด้วย ส่วนพระและสามเณรที่มีอยู่ทั้งหมดนิมนต์มารับภัตตาหารด้วย แต่ไม่ถวายเครื่องไทยธรรมเนื่องจากพระทั้งวัดมีจำนวนมากเกินกำลังของเจ้าภาพจะจัดถวายได้

การนิมนต์พระรับภัตตาหารหมดทั้งวัด โดยจัดทำทั้ง 2 วิถีนั้น ถ้ามีสถานที่แยกจากกันเป็นแต่ละแห่งได้ ก็นับว่าเป็นวิธีที่ดี แต่ถ้าสถานที่ ๆ จะถวายภัตตาหารเป็นสถานที่แห่งเดียว เช่น บนศาลาการเปรียญ ซึ่งเป็นที่รวมกันเช่นนั้น ก็ควรจะจัดทำแต่วิถีใดวิถีหนึ่งอย่างเดียว ไม่ควรจัดทำรวมกันทั้ง 2 วิถี เพราะเป็นการไม่เสมอภาคและการเลี้ยงพระในวันปลงศพนี้ เมื่อเจ้าภาพกรวดน้ำ นอกจากอุทิศส่วนกุศลนี้ให้แก่ผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว ควรบอกอุทิศส่วนกุศลนี้ให้แก่เจ้าหน้าที่และบรรดาผู้ทั้งหลายที่อยู่ในวัดนั้นด้วย

การณภาพกิจศพ นับว่าเป็นพิธีการใหญ่ เจ้าภาพที่จะดำเนินงานถึงแม้จะมีความรู้ยู้บ้าง หรือเคยได้จัดทำมาบ้างแล้วก็ตาม นับได้ว่ายังไม่มีความชำนาญเพียงพอ เพราะนานจะได้จัดการเช่นนี้สักครั้งหนึ่ง หรือถึงแม้ว่าจะมีความชำนาญอยู่บ้าง ถ้าต้องอาศัยตนเองแต่ผู้เดียว งานที่จัดที่นั่นก็อาจบกพร่องได้ ทั้งนี้เพราะงานใหญ่ ๆ ซ่อมมีหลายสิ่งหลายอย่างที่จำเป็นต้องจัดการ จะจัดทำเองให้สำเร็จ เรียบร้อยไปทุกสิ่งทุกอย่างซ่อมเป็นไปไม่ได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ก็ควรที่จะหาผู้ที่มีความรู้ดีในเรื่องนี้มาช่วยเหลือ โดยมอบหมายให้ควบคุมงาน คอยสอดส่องดูแลกิจการงานให้ดำเนินไปโดยเรียบร้อย ข้อบกพร่องต่าง ๆ ก็อาจไม่มีหรือจะมีบ้างก็คงเป็นส่วนน้อย

การณภาพกิจในจังหวัดพระนคร - ธนบุรี เจ้าภาพได้รับความสะดวกมาก เพราะตามสถานณภาพกิจของวัดต่าง ๆ มีเจ้าหน้าที่บริการอำนวยความสะดวกให้ แต่ถึงกระนั้นก็เป็นหน้าที่ของเจ้าภาพที่จะต้องเรียนรู้ไว้บ้าง เพื่อจะได้ทราบว่ ถึงตอนไหนจะต้องทำอย่างไร ก็จะทำให้ถูกต้อง หรือทราบได้ว่าจะต้องทำเช่นนั้น

กำหนดเวลาประชุมเพลิงนับว่าเป็นเรื่องสำคัญมาก เจ้าภาพจะต้องระมัดระวังรักษาเวลาให้เป็นไปตามเวลาที่กำหนดไว้ เช่นในบัตรเชิญกำหนดไว้ว่า เวลา 16.30 น. ประชุมเพลิง ก็ต้องให้ได้ลงมือประชุมเพลิงในเวลา 16.30 น. จริง ๆ หากล่าช้าไปบ้างก็ไม่ควรให้เกิดกว่า 5 นาที ทั้งนี้เพราะบรรดาแขกที่ได้รับเชิญทุก ๆ ท่าน ต่างถือว่เวลาที่กำหนดไว้เป็นภาระแน่นอน ผู้ที่ได้รับเชิญย่อมจะต้องไปถึงสถานณภาพกิจก่อนเวลา และบางท่านอาจมีธุระที่จะไปในงานอื่น ๆ อีก จึงต้องรักษาเวลาให้เที่ยงตรงไว้ ไม่สมควรอย่างยิ่งที่จะปล่อยเวลาให้ล่วงเลยไป

การมีพระธรรมเทศนา

การมีพระธรรมเทศนาได้แก่ การนิมนต์พระสงฆ์แสดงธรรมในวันที่จะบรรจุกศน์ หรือวันที่จะกระทำฌาปนกิจ ซึ่งตามปกติมักจะจัดขึ้นในตอนบ่าย โดยในตอนเช้าเจ้าภาพจะต้องจัดเตรียมอาหารมาเลี้ยงพระเมื่อเวลาเพล (เวลา 11.00น.) เสร็จจากการเลี้ยงพระแล้วตักถึงตอนบ่ายก็มีการแสดงพระธรรมเทศนาการมีพระธรรมเทศนานั้นถ้าเป็นพิธีบรรจุกศน์ก็เป็นพระธรรมเทศนาบอกอนิสังส์ แต่ถ้าเป็นการฌาปนกิจศพจะมีพระธรรมเทศนาสังคายนา หรือพระธรรมสังคหะ หรือพระธรรมเทศนาบอกอนิสังส์ก็ได้

การมีพระธรรมเทศนาสังคายนา จะต้องมืองค์แสดงธรรม 3 รูป ซึ่งเรียกกันว่า เทศน์ 3 ธรรมมาสน์ หรือจะมีองค์แสดงธรรมแต่เพียงรูปเดียวก็ได้ ประกอบด้วยพระสงฆ์สวดรับเทศน์หรือที่เรียกว่า พระอันดับสวดแจ้ง 25 รูป ส่วนพระธรรมสังคหะนั้น มีพระสงฆ์นั่งอันดับสวดรับเทศน์ 4 รูป พระธรรมเทศนาบอกอนิสังส์ไม่ต้องมีพระสวดรับเทศน์ แต่ถ้าเจ้าภาพต้องการให้มีพระสวดรับเทศน์ เช่นเดียวกับ การเทศนาสังคหะก็ทำได้ บางรายที่เป็นศพชันสูตรใหญ่ และพระสงฆ์แสดงธรรมเป็นผู้ทรงสมณศักดิ์ชั้นสูง แม้จะมีพระธรรมเทศนาบอกอนิสังส์ในวันที่จะทำพิธีบรรจุกศน์ เจ้าภาพก็ต้องนิมนต์พระสวดรับเทศน์ 4 รูป ด้วย จะมีเทศนาชนิดใดก็ได้แต่เจ้าภาพต้องการ

ในสมัยก่อน การมีพระธรรมเทศนาสังคายนา ซึ่งเรียกกันว่า เทศน์แจ้งนั้น มืองค์แสดงธรรม 3 ธรรมมาสน์ มีพระสงฆ์อันดับสวดแจ้ง 500 รูป เป็นอย่างสูง 25 รูปเป็นอย่างต่ำ ต่อมาในสมัยปัจจุบัน การมีพระธรรมเทศนาสังคายนา มักใช้วิธีรวบรัด กล่าวคือ มีพระสงฆ์แสดงธรรมแต่เพียงธรรมมาสน์เดียว แต่ตามชนบททั่วไป ยังนิยมให้มีพระแสดงธรรม 3 ธรรมมาสน์ เมื่อต้องการเช่นนั้นก็ต้องกำหนดเวลาที่ซึ่งวัน หรือเริ่มแสดงแต่เวลา 13.00 น. (บ่าย 1 โมงตรง) มิฉะนั้นจะทำให้ไม่ทันเวลาประชุมเพลิง และต้องกำหนดเวลาประชุมเพลิงเป็นเวลา 17.00 น. (5 โมงเย็น) ทั้งนี้เพื่อมิให้เวลาประชุมเพลิงที่กำหนดไว้ต้องคลาดเคลื่อนไป หากเวลาที่กำหนดไว้ว่าจะประชุมเพลิงเวลา 16.00 น. แต่เริ่มแสดงธรรมช้าไปกว่าจะแสดงธรรมเสร็จ กว่าจะเคลื่อนศพลงจากศาลาการเปรียญลงมายังเมรุ กว่าจะทอดผ้าเสร็จเวลาต้องล่วงเลยไป 17.00 น. เศษเช่นนี้ ทำให้เสียเวลาของผู้ที่ไปประชุมเพลิงมากเกินไป เพราะผู้รับเชิญจะต้องไปให้ถึงก่อนเวลาประชุมเพลิง เมื่อถึงเวลาแล้วก็ยังประชุมเพลิงไม่ได้เช่นนี้ นับว่าไม่เป็นการสมควร บางรายก็จัดให้มีพระธรรมสังคหะในตอนเช้า (ก่อนเลี้ยงเพล) ในตอนบ่ายก็มีพระธรรมบอกอนิสังส์อีกสักหนึ่ง แต่โดยปกติก็มักจะมีแต่เพียงพระธรรมเทศนาบอกอนิสังส์ในตอนบ่ายเพียงอย่างเดียวเท่านั้น เมื่อเจ้าภาพตกลงใจอย่างไรก็จัดเตรียมการให้เป็นไปตามที่ตนประสงค์ และนิมนต์พระให้ทราบล่วงหน้าตามที่ต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การแสดงพระธรรมเทศานั้น เมื่อพระสงฆ์องค์แสดงธรรมพร้อมจะขึ้นธรรมมาสน์แล้ว ก็เป็นหน้าที่ของเจ้าภาพจะต้องจุดเทียนที่ตั้งประจำบนธรรมมาสน์ เมื่อเจ้าภาพเริ่มจุดเทียน พระสงฆ์องค์แสดงธรรมก็จะขึ้นธรรมมาสน์ทันที ต่อจากนั้นผู้ที่นั่งพระธรรมเทศนาต่างจุดธูปเทียน บูชาพระรัตนตรัย และอาราธนาศีล (เจ้าภาพเคาะหีบศพบอกว่ารับศีลและนั่งเทศน์) เมื่อรับศีลเสร็จแล้ว ก็อาราธนาพระธรรม พระสงฆ์องค์แสดงธรรมก็จะเริ่มแสดงพระธรรมเทศนาต่อไป เจ้าภาพและผู้นั่งทั้งหลาย ต้องสำรวมกิริยา สติพระธรรมเทศนาด้วยความนอบน้อมตลอดจนจบ เมื่อการแสดงพระธรรมเทศนาจบลงแล้ว พระสงฆ์ที่แสดงธรรมก็จะกล่าวคำอนุโมทนา ขกา วาริวหา ฯลฯ เจ้าภาพก็จะจัดการกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ตาย และจัดการถวายเครื่องไทยธรรมที่จัดไว้ แต่ก่อนที่พระสงฆ์จะแสดงธรรม เจ้าภาพจะต้องจัดหมาก พลู บุหรี่ น้ำร้อน น้ำเย็น หรือน้ำอืดลมถวายด้วย

เครื่องกัณฑ์เทศน์

เครื่องไทยธรรมสำหรับถวายพระสงฆ์ที่แสดงธรรม ซึ่งเรียกว่าเครื่องกัณฑ์เทศน์นั้น ประกอบด้วยสิ่งของดังต่อไปนี้

1. ผ้าไตร 1 ไตร (จะใช้ผ้าจีวร หรือสบง หรือผ้าอาบ อย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้)
2. เครื่องบริโภคต่าง ๆ ได้แก่ หมากพลู บุหรี่ ไม้ขีดไฟ ใบชา ยารักษาโรค เช่น ยาหอม แก้วลม และยาธาตุ เป็นต้น พร้อมด้วยดอกไม้รูปเทียน
3. เสื่อหรือพรม 1 ผืน หมอน 1 ใบ ผ้าหมอนนอน 1 ผืน ร่ม 1 คัน รองเท้า 1 คู่ และข่าม 1 ใบ

ในสมัยก่อนงานใหญ่ ๆ มีผู้ถวายเครื่องสังเค็ด ได้แก่ ตู ใต๊ะ เก้าอี้ และเครื่องใช้ในครัวเรือน นำมาถวายเป็นเครื่องกัณฑ์ด้วย

เครื่องกัณฑ์สำหรับจัดถวายพระที่แสดงพระธรรมเทศานั้น นิมนต์พระเทศน์แจง 3 ธรรมมาสน์ ก็ต้องจัดเครื่องกัณฑ์เป็น 3 ที่ มีเงินติดเทียน โดยใช้ธนบัตรเสียบ ไม้ปักไว้ที่ตมเทียน (เทียนสำหรับติดกัณฑ์เทศน์) เมื่อเจ้าภาพติดเทียนเป็นเดิมพันแล้วผู้ที่มาร่วมนั่งธรรมก็จะออกเงินติดเทียนเพิ่มเติมขึ้นอีก เมื่อพระแสดงธรรมจบลงแล้ว เจ้าภาพหรือเจ้าหน้าที่ที่เก็บธนบัตรรวมกันนับได้จำนวนเท่าใด ก็เขียนจำนวนเงินลงไว้ในใบปวารณา เพื่อถวายพระที่แสดงธรรม ส่วนเงินก็มอบหมายให้ไวชาวจักรเป็นผู้รับแทน (พระธรรมชุดไม่ใช้เงินติดเทียน เมื่อจะถวายเงินเท่าใดก็เขียนจำนวนเงินถวายด้วยใบปวารณา)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของสำหรับถวายพระสวดแฉง หรือพระสวดมาติกา และบังสุกุล ตามปกติก็ใช้ดอกไม้ธูปเทียน บูหรี่ ไม่มีขีดไฟ และของใช้เบ็ดเตล็ดตามที่เห็นสมควร ของเหล่านี้ใช้ผ้าเช็ดหน้าห่อเป็นห่อ ๆ พร้อมด้วย ใบปวารณาเท่าจำนวนพระที่สวดแฉง หรือถ้าจะจัดให้มีของถวายมากขึ้น มีผ้าสังหรือผ้าเช็ดตัว และของ อย่างอื่นเพิ่มเติมรวมใส่ถาดให้ครบตามจำนวนพระก็ทำได้ หากเจ้าภาพมีกำลังทรัพย์เพียงพอ ก็จัดไปตาม ที่ตนประสงค์

การนิมนต์พระบังสุกุลในตอนนั้น จะใช้ผ้าสังหรือผ้าอาบพร้อมกับใบปวารณาทอดถวาย หรือจะ ใช้แต่เพียงใบปวารณาใส่ช่องวางถวายก็ใช้ได้ ไม่บังคับว่าจะต้องมีผ้าทอดเสมอไป แต่ถ้าประสงค์จะใช้ ผ้าทอดให้พระชกบังสุกุล ก็จัดเตรียมผ้าไว้ โดยจัดซื้อมาหรือจะขอเช่าผ้าจากวัดนั้นก็ได้ เมื่อเสร็จจาก การบังสุกุลแล้ว ก็ถวายของที่จัดเตรียมไว้ในขณะนิมนต์พระมาสวดแฉงหรือมาสวดมาติกาบังสุกุลนั้น เจ้า ภาพต้องจัดหมากพลู บูหรี่ และน้ำอ้อดลถวายพระด้วย

พระสงฆ์ที่จะสวดมาติกาและบังสุกุลนั้น ถ้ามีพระอันดับแฉง เมื่อสวดแฉงจบแล้วก็นิมนต์ให้สวด มาติกาและบังสุกุลด้วย ถ้าไม่มีพระอันดับแฉง เจ้าภาพต้องนิมนต์พระสงฆ์มาสวดมาติกาและบังสุกุล จะ นิมนต์พระสัก 10 รูป หรือมากกว่านั้นก็แล้วแต่เจ้าภาพจะเห็นสมควร เมื่อได้มีการสวดมาติกาและบังสุกุล เสร็จแล้ว ก็เตรียมเคลื่อนศพไปสู่เมรุเพื่อจัดการในขั้นต่อไป

เคลื่อนศพไปสู่เมรุ

การเคลื่อนศพไปตั้งยังเมรุที่จะกระทำการจาปนกิจนั้น บางแห่งได้จัดการเคลื่อนศพขึ้น ไปตั้งบน เมรุแล้ว จึงจะมีการสวดมาติกาและบังสุกุล แต่บางแห่งได้นิมนต์พระมาสวดมาติกา และบังสุกุลเสร็จแล้ว จึงเคลื่อนศพไปสู่เมรุ ทั้งนี้ แล้วแต่ผู้จัดการของสถานจาปนกิจแห่งนั้น อำนวยความสะดวกให้ จะจัดการ ก่อนหลังอย่างไรก็ได้เหมือนกัน

การเคลื่อนศพต้องนิมนต์พระสงฆ์ 1 รูป เป็นผู้นำศพเวียนรอบเมรุ 3 รอบ การเวียนต้อง เวียนจากขวาไปหาซ้าย เจ้าภาพและญาติของผู้ตายต้องเดิน เข้าชบวนตามศพ เวียนรอบเมรุด้วย ถ้าศพนั้น มีรูปถ่ายของผู้ตายซึ่งนำไปตั้งไว้ในที่บำเพ็ญกุศล ก็ต้องมีผู้ถือรูปถ่ายนำหน้าศพไปในชบวน โดยมีพระสงฆ์ เป็นผู้นำ มีคนถือเครื่องทองน้อย หรือกระถางธูปนำหน้าศพ เมื่อได้นำศพ เวียนรอบเมรุครบ 3 รอบแล้ว ก็นำศพขึ้นตั้งบนเมรุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเคลื่อนศพเวียนรอบเมรุ 3 รอบนั้น หมายความว่า เมื่อแรกเกิดมาเป็นเด็กแล้วก็เป็นที่น่า
สวาท แล้วก็ต้องผันแปรไปจนถึงชรา อันได้แก่ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา แต่สถานภาพบางแห่งเมื่อ
เคลื่อนศพจากที่ตั้งสวด ก็นำไปตั้งบนเมรุโดยไม่ได้เวียนรอบเมรุ

เมื่อได้เคลื่อนศพไปตั้งบนเมรุเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็จัดสิ่งของที่จะต้องไว้ขึ้นต่อไป มาตั้ง
เตรียมไว้ เช่น ดอกไม้จันทร์และรูปเทียน ใส่ภาชนะตั้งไว้ที่เชิงบันไดทางขึ้นเมรุ ส่วนของข้าราชการจัดตั้ง
ไว้ที่เชิงบันไดทางลงจากเมรุ จัดเจ้าหน้าที่ประจำคอยแจกดอกไม้รูปเทียนฝ่ายหนึ่ง อีกฝ่ายหนึ่งคอยแจก
ของขำขิว และจัดเจ้าหน้าที่ให้ถือพานใส่ผ้าไตรไว้คอยเชิญแขกขึ้นผู้ใหญ่ด้วย

ในขณะนี้ ต้องนิมนต์พระสงฆ์สำหรับชกมหาบังสุกุลเท่ากับจำนวนผ้าไตรที่จัดเตรียมไว้ และ
นิมนต์พระสงฆ์ 4 รูป สำหรับสวดหน้าไฟ การสวดหน้าไฟ ควรนิมนต์พระสวดตอนเผาหลอกตลอดทั้งตอน
เผาจริงด้วย

การทอดผ้าบังสุกุล

การทอดผ้าบังสุกุลนั้น เจ้าภาพจะต้องพิจารณาว่า แขกผู้มีเกียรติขึ้นผู้ใหญ่จำนวนเท่าใด ก็จัดผ้า
ไตรเท่ากับจำนวนแขกขึ้นผู้ใหญ่ เช่น 3 ไตร หรือ 7 ไตร เป็นอย่างมาก การที่จะใช้ผ้าไตรสำหรับทอดผ้า
บังสุกุลนั้นมากน้อยเพียงใด ควรให้เป็นไปตามความเหมาะสม แต่ถ้างานใดมีผู้นำผ้าไตรมาช่วยมาก ก็
จำเป็นต้องทอดผ้าบังสุกุลเกินกว่าที่กำหนดไว้ ถ้าเป็นเช่นนั้นก็ต้องรีบจัดการทอดผ้าก่อนที่จะถึงกำหนดเวลา
เผา โดยเจ้าภาพกันผ้าไตรไว้สำหรับแขกขึ้นผู้ใหญ่ ซึ่งจะมาเป็นประธานในงานนั้นไว้ 1 ไตร แล้วเชิญ
แขกทอดผ้าให้เสร็จก่อนเวลาที่ประธานจะมาถึง และเมื่อท่านผู้เป็นประธานมาถึงก็เชิญทอดผ้าและจุดไฟ
เป็นอันดับสุดท้าย ทั้งนี้ เพื่อให้เวลาที่กำหนดไว้ไม่คลาดเคลื่อนไปมาก

ผ้าไตรสำหรับทอดผ้าบังสุกุลนั้น เจ้าภาพควรจัดซื้อของใหม่ ๆ มาใช้ แต่ถ้าจำเป็นจะต้องใช้มาก
ก็ควรขอเช่าผ้าไตรจากวัดซึ่งเรียกว่า ไตรโยน การขอเช่าผ้าไตรจากวัด เจ้าภาพจะถวายเงินค่าเช่าผ้า
ไตรให้แก่วัดเป็นเงินเท่าใดก็ได้ แต่ต้องไม่น้อยเกินไป เช่น อย่างต่ำก็ไตรละ 20 บาท หรือ 30 บาท

การเชิญแขกขึ้นทอดผ้า เจ้าภาพจะต้องพิจารณาว่า ท่านผู้ใดเป็นผู้ที่มีอาวุโสสูงกว่า ก็ยกย่อง
ให้ท่านผู้นั้นเป็นประธานของบรรดาแขกที่มาทั้งหมด โดยเชิญท่านผู้นั้นเป็นผู้ทอดผ้าและจุดไฟให้แก่ศพ ซึ่ง
จะทำได้ 2 วิธี ดังนี้คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ถ้าผู้เป็นประธานเป็นผู้มีเกียรติชั้นสูง เช่น เป็นรัฐมนตรี หรือเป็นผู้ที่มีอายุอยู่ในวัยชรา ก็กันเอาผ้าไตรสำหรับประธานไว้เพื่อเชิญให้ทอดผ้าในตอนสุดท้าย พร้อมกับนำดอกไม้ธูปเทียนสำหรับจุดไฟส่งมอบแก่ประธาน หลังจากการทอดผ้าแล้วด้วย

2. ถ้าผ้าที่จะทอดบังสุกุลมีจำนวนน้อย และมีแขกไม่ถึงขนาดตามข้อ 1 ก็ไม่ต้องกันผ้าไตรไว้ทอดในตอนสุดท้าย โดยเชิญท่านผู้เป็นประธานขึ้นทอดผ้าเป็นอันดับแรก และเชิญท่านผู้ที่มีอาวุโสรองลงมาไปทอดผ้าเป็นอันดับสองสามตามลำดับ

เมื่อทอดผ้าและชักมหาบังสุกุลเสร็จแล้ว เจ้าภาพก็นำดอกไม้ธูปเทียนที่จัดไว้ ไปเชิญผู้เป็นประธานให้จุดไฟต่อไปอีกคำรบหนึ่ง

การทอดผ้าตามข้อ 2 นี้ เห็นว่าเป็นการเหมาะสมดี เพราะผู้เป็นประธานควรได้รับเกียรติก่อนผู้อื่น จึงควรเชิญประธานให้ทอดผ้าเป็นอันดับแรกก่อน แล้วจึงเชิญจุดไฟอีกครั้งหนึ่ง จึงจะสมกับที่ยกย่องว่าเป็นประธานการที่กันผ้าไตรไว้ให้ประธานทอดในตอนสุดท้ายพร้อมกับจุดไฟนั้น ควรจะกระทำในเมื่อเข้าหลักเกณฑ์ตามข้อ 1 เท่านั้น

แต่สถานภาพบางแห่ง วางระเบียบไว้ว่า เมื่อเจ้าภาพจะเชิญผู้ใดจุดไฟเป็นคนแรก ซึ่งจะ เป็นบุคคลชั้นไหนก็ตาม ก็ให้กันผ้าไตรไว้สำหรับผู้นั้นในฐานะเป็นประธาน เมื่อได้เชิญแขกขึ้นทอดผ้าเสร็จแล้ว จึงเชิญผู้เป็นประธานขึ้นทอดผ้า และจุดไฟเป็นอันดับสุดท้าย การปฏิบัติเช่นนี้มีบ่อยครั้งที่ทำให้ผู้รับเชิญอกปัด โดยแจ้งให้เจ้าภาพเชื้อเชิญแขกผู้มีอาวุโสสูงกว่า เจ้าภาพต้องชี้แจงว่า เอาไว้เชิญทีหลัง ผู้ถูกเชิญจึงรับเชิญและไปทอดผ้า แต่บางรายผู้ใหญ่ที่เป็นประธานนั่งอยู่ในที่นั้นด้วย และเป็นผู้บังคับบัญชาของผู้ที่ถูกเชิญ เมื่อได้รับเชิญแล้ว ครั้นจะลุกขึ้นไปทอดผ้าก็เกรงผู้บังคับบัญชานั่งอยู่ จึงต้องกระทำการเคารพเป็นการคารวะต่อผู้บังคับบัญชานั้นก่อน และเป็นการได้รับเกียรติอย่างไม่สมประกอบ ซึ่งเป็นภาระหนักแก่ผู้ได้รับเชิญ ทั้งนี้ก็เพราะมีผู้บังคับบัญชานั่งเป็นประธานอยู่แล้ว น่าจะเชิญท่านขึ้นทอดผ้าเป็นอันดับแรก เพื่อจะได้สมศักดิ์ศรีแก่ตำแหน่งของประธาน และเป็นการเหมาะสมด้วยประการทั้งปวง

การที่กำหนดให้ประธานทอดผ้าเป็นอันดับสุดท้าย แล้วจุดไฟติดต่อกันเป็นการเสร็จพิธีไปในคราวเดียวกัน ผู้เป็นเจ้าหลักพิธีชี้แจงว่า เพื่อให้ประธานต้องเดินขึ้นลงไปสองครั้งสองคราว จึงกันผ้าไตรไว้ให้ประธานทอดในอันดับสุดท้าย ข้าพเจ้าเคยคัดค้านวิธีนี้หลายครั้งมาแล้ว และผลที่สุดทางสถานภาพนั้น ๆ ก็ยอมตามความประสงค์ของข้าพเจ้า โดยเชิญประธานขึ้นทอดผ้าเป็นอันดับแรก เมื่อทอดผ้าเสร็จแล้ว จึงเชิญท่านประธานขึ้นจุดไฟอีกคำรบหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเชิญประธานขึ้นทอดผ้าและจุดไฟนั้นก็ควรให้เป็นไปตามความเหมาะสม เช่น ผู้เป็นประธานเป็นผู้ที่อยู่ในวัยชราจะเดินขึ้นลงเป็นการลำบาก เช่นนี้จึงควรให้ทอดผ้าตอนสุดท้ายหรือมีจะนั้นก็ทอดผ้าแต่เพียงไตรเดียว แล้วจุดไฟเสร็จไปแล้ว การเชิญประธานขึ้นทอดผ้าและขึ้นจุดไฟอีกครั้งหนึ่งนั้น ประธานทุกท่านไม่เคยบนเลยเพราะเมรุทุกวัดไม่สูงชันและประธานเหล่านั้นทุก ๆ ท่านยังพอที่จะขึ้นลงได้สะดวก

การเชิญแขกผู้มีเกียรติขึ้นทอดผ้า เจ้าภาพจะต้องไปเชิญด้วยตนเอง โดยมีผู้ถือพานใส่ผ้าไตรตามเจ้าภาพไปด้วย แต่ถ้าแขกที่จะเป็นประธานเป็นผู้ใหญ่ชั้นสูง หรือเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นสูงของเจ้าภาพก็ควรถือพานผ้าไตรไปเชิญท่านด้วยตนเอง เมื่อแขกผู้รับเชิญลุกจากที่นั่ง เจ้าภาพหรือผู้ถือพานผ้าไตรก็เดินตามแขกผู้รับเชิญไป เมื่อขึ้นบันไดเมรุแล้วก็ส่งมอบผ้าไตรให้ ผู้ทอดผ้าก็จะรับผ้าไตรนำไปวางลงตรงที่ 2 สำหรับทอดผ้าไว้ ก็วางผ้าไตรนั้นลงบนหีบศพ แล้วผู้ทอดผ้าก็คอยอยู่จนกว่าพระสงฆ์จะมาชักมहाบังสุกุล

นอกจากเจ้าภาพจะนำผ้าไตรไปเชิญแขกด้วยตนเองแล้ว ดอกไม้ธูปเทียนที่จะไว้สำหรับประธาน เจ้าภาพก็ต้องนำไปเชิญด้วยตนเอง

การที่จะพิจารณาเชิญท่านผู้เป็นประธานขึ้นทอดผ้าและจุดไฟตามที่กล่าวข้างต้นนั้น ถ้าเกิดมีท่านผู้ใหญ่ที่มีอาวุโสสูงเท่ากันสองท่าน เจ้าภาพก็ควรพิจารณา เชื้อเชิญให้ท่านเป็นประธานคนละฝ่าย กล่าวคือท่านหนึ่งเชิญให้ เป็นประธานทอดผ้า โดยเชิญให้ท่านทอดผ้าเป็นอันดับแรก แล้วเชิญท่านผู้ใหญ่อีกท่านให้ทอดผ้าเป็นอันดับต่อไป ส่วนอีกท่านหนึ่งเชิญให้ เป็นประธานการจุดไฟโดยกันผ้าไตรไว้ เชิญท่านทอดผ้าเป็นอันดับสุดท้าย หรือถ้าผ้าไตรที่จะทอดมีจำนวนน้อยก็ไม่ต้องกันผ้าไตรไว้ เมื่อถึงเวลาประชุมเพลิงเจ้าภาพก็นำดอกไม้ธูปเทียนไปเชิญท่านจุดไฟ ทั้งนี้เพื่อแก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้าให้เป็นไปตามความเหมาะสม

การทอดผ้าบังสุกุล บางรายก็เชิญผู้เป็นประธานให้ทอดผ้าแต่ผู้เดียว แล้วจุดไฟต่อไป โดยไม่ต้องวุ่นวายเชิญคนโน้นคนนี้ หลายครั้งหลายหน การจัดทำเช่นนี้นับว่าสะดวกดี หากมีผ้าไตรหลายไตรโดยมีผู้ส่งมาช่วย ก็ควรเอาไว้จัดการหลังจากที่มีการจุดไฟเผาหลอก คราวนี้จะให้ญาติที่ใกล้ชิดจัดการทอดอีกครั้งหนึ่งก็ได้ เมื่อทอดผ้าเสร็จแล้วก็เคลื่อนศพจากที่ตั้งเพื่อจัดการเผาจริงต่อไป หรือจะจัดให้ทอดผ้าก่อนเวลาที่ประธานจะมาถึงก็ได้ แต่ต้องจัดการให้แล้วเสร็จก่อนเวลาประชุมเพลิงอย่างน้อย 30 นาที ซึ่งเป็นภาระภายในของเจ้าภาพเอง และเมื่อได้กำหนดไว้แน่นอนแล้วว่า จะเชิญท่านผู้ใดเป็นประธานในการทอดผ้า และได้นิมนต์พระสงฆ์ไว้ชักมहाบังสุกุลตามจำนวนผ้าที่จะทอดนั้นแล้ว เมื่อใกล้จะถึงเวลาทอดผ้า เจ้าภาพควรซักซ้อมหรือนัดหมายในเรื่องพระสงฆ์ที่จะชักมहाบังสุกุลได้ทันที ในเมื่อท่านผู้มีเกียรติได้นำผ้าขึ้นทอดบนเมรุหรือที่หีบศพ ทั้งนี้ เพื่อให้การทอดผ้าและมहाบังสุกุลได้ดำเนินไปโดยเรียบร้อยจะได้ไม่ชักช้าและเสียเวลารอคอย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การถวายทักษิณ ถ้าได้กระทำกันหลายคน ก็ต้องจัดดอกไม้ธูปเทียนให้ครบถ้วนตามจำนวนศพน เช่น มี 2 ศพ ก็จัดดอกไม้ธูปเทียนไว้ 2 ชุด และการแจกดอกไม้ธูปเทียนเจ้าภาพจะต้องจัดเจ้าหน้าที่ไว้หลาย ๆ คน เพื่อคอยแจกดอกไม้ธูปเทียนให้แก่ท่านที่มาจุดศพนได้โดยทั่วถึงกัน

ดอกไม้ธูปเทียนที่จะใช้ในการประชุมเพลิง ตามปกติใช้ดอกไม้จันทร์ที่เขาทำไว้ขาย กับธูปที่ใช้สำหรับจุดบูชาพระ และใช้เทียนเล่มเล็ก แต่ถ้าเป็นศพชั้นผู้ใหญ่ หรือท่านผู้ใหญ่เป็นเจ้าภาพ ก็ควรเปลี่ยนธูปเทียนที่ใช้ตามธรรมดา เป็น ใช้ธูปไม้ระกำกับเทียนเล่มใหญ่เท่ากับธูป การเปลี่ยนใช้ธูปไม้ระกำและเทียนเล่มใหญ่จะต้องเปลื้องค่าใช้จ่ายมากขึ้น เพราะธูปไม้ระกำแพงกว่าธูปธรรมดา และเทียนเล่มใหญ่ก็แพงกว่าตั้ง 2-3 เท่า แต่ก็ควรใช้เพราะ มีเกียรติแก่ศพชั้นผู้ใหญ่ แต่บางรายก็ใช้เฉพาะธูปไม้ระกำกับดอกไม้จันทร์เท่านั้น ซึ่งนับว่าก็ใช้ได้เหมือนกัน

ก่อนจุดไฟเผาศพ

เจ้าภาพจะต้องจัดหามะพร้าวแกะปอกเปลือกหัดเกล้าให้เรียบร้อย 1 ผล นำไปเตรียมไว้ เมื่อถึงเวลาจุดไฟเผาจริง เจ้าหน้าที่ของวัด หรือสัปเหร่อก็จะเคลื่อนศพลงจากที่ตั้งแล้วเปิดผ้าหีบออกให้เจ้าภาพดูศพ และ เชิญสมเด็จพระนราวโอรานามะพราราลงหน้า เหนือศพ ถอวานามะพรารวเป็นของบริสุทธิ์ เช่ ล้างหน้าศพเป็นปัญหาธรรมว่า สิ่งสะอาดย่อมล้างสิ่งโสโครก คือกุศลธรรมย่อมล้างอกุศลธรรม แต่สมัยนี้เท่าที่ทำการเผาศพกัน โดยเฉพาะในจังหวัดพระนคร สถานสถาปนกิจบางแห่ง ถ้าเจ้าภาพไม่ได้นำมะพร้าวามอบให้สัปเหร่อ และไม่ได้ขอร้องให้เปิดหีบ ก็จะไม่มีการเปิดหีบศพ และไม่ได้ใช้น้ำมะพร้าวล้างหน้าศพ แต่สถานสถาปนกิจบางแห่งสัปเหร่อก็ยังรักษาธรรมเนียมเดิมเอาไว้

อานิสงส์ของการเผา

ท่านผู้ทรงคุณวุฒิได้รวบรวมคัมภีร์พระธรรมเทศนาว่าด้วยอานิสงส์ของการทำบุญ ซึ่งมีอานิสงส์ของการเผาศพรวมอยู่ด้วย มีข้อความเกี่ยวกับการเผาศพดังต่อไปนี้

การทำอภิปณกิจเผาสิริระร่างกาศที่เน่าเหม็นเป็นที่อุจาดให้ย่อยยับไปกับไฟนั้น สมเด็จพระบรมสุคตตรัสเทศนาว่า เบ็ญมหานิสังสผลอันวยให้ประสพสุขสมบัติโอฬารยิ่งนัก ดังพุทธพจน์ที่ทรงตรัสแกภิกษุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทั้งหลายว่า ภิกษเว ดูกุรภิกษุทั้งหลายบุคคลผู้ใดเผาสร้ระร่างกายของคนอนาถาที่มีแต่ร่างกระดูก ผู้นั้นจะ
 บริบูรณ์ด้วยยศถาบรรดาศักดิ์ศฤงคารและบริวาร แต่ถ้าซากศพนั้นยังมีเลือดเนื้ออยู่ ผู้ที่เผาซากศพนั้น ก็จะได้
 ได้รับผลเป็นผู้มียศศักดิ์และบริวารยิ่งขึ้นอีก ถ้าเผาชายศพนญาติมิตรสหาย บุตร และทารก จะอำนวยผลให้
 ผู้นั้นสมบูรณ์ด้วยยศศักดิ์สมบัติบริวารยิ่งขึ้นไปอีก และถ้าบุคคลใดได้กระทำบาปกิจศพบิดามารดาจะได้
 เสวยผลานิสงส์อันเป็นทิพย์ ยศศักดิ์ สมบัติ บริวารสูงยิ่ง และถ้าผู้ใดได้เผาสร้ระร่างกายของภิกษุสงฆ์
 จะได้รับผลานิสงส์ยศศักดิ์ สมบัติ บริวารสูงยิ่งขึ้นไปอีก แม้แต่เผาซากศพที่ตกอยู่บนพื้นปรุไฟด้วยใจยินดี
 เลื่อมใสศรัทธา ก็จะได้ผลานิสงส์จากการกระทำนั้นด้วย เมื่อกว่าโดยสรุปแล้ว การเผาศพจะได้
 ผลานิสงส์ตามลำดับดังต่อไปนี้

เผาศพภิกษุสงฆ์	จะได้ผลานิสงส์เป็นอันดับที่ 1
เผาศพบิดามารดา	จะได้ผลานิสงส์เป็นอันดับที่ 2
เผาศพญาติมิตร สหาย บุตร และทารก	จะได้ผลานิสงส์เป็นอันดับที่ 3
เผาศพคนแก่เฒ่าชรา	จะได้ผลานิสงส์เป็นอันดับที่ 4
เผาศพคนอนาถา	จะได้ผลานิสงส์เป็นอันดับที่ 5
เผาซากศพของสัตว์ด้วยความเลื่อมใสศรัทธา	จะได้ผลานิสงส์เป็นอันดับที่ 6

โดยเฉพาะศพของคนอนาถา ถ้าซากศพนั้นยังมีเลือดเนื้ออยู่ ผู้ที่เผาซากศพนั้นจะได้รับ
 ผลานิสงส์ยิ่งกว่าคนอนาถาที่มีแต่ร่างกระดูก

ผลานิสงส์ที่กล่าวข้างต้นนี้ ท่านว่าผู้ที่เผาซากศพนั้นจะได้รับผลก็ต่อเมื่อตนเอง ได้ทำลายขันธุ์ไป
 สู่ปรโลกหน้าโน้น

การบวชหน้าไฟ

บางราย ได้ให้บุตรหลายของผู้ตายบวชเป็นสามเณร ในวันที่เผาศพเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ตาย
 เรียกว่า บวชหน้าไฟ การบวชหน้าไฟนี้ จะบวชสัก 3 วัน หรือ 7 วัน หรือจะบวชอยู่จนตลอดก็ได้ แต่
 เท่าที่มีการบวชหน้าไฟมาแล้ว จะอยู่ได้เพียง 3 หรือ 7 วัน ก็ต้องลาสิกขาบทยอกไป นัยว่าการบวชหน้า
 ไฟนี้ เมื่อครบ 3 วัน หรือ 7 วัน แล้วผู้บวชจะรู้สึกกลุ่มใจจนแทบอยู่ไม่ไหว และต้องลาสิกขาออกจาก
 เพศบรรพชาในระยะ 3 วัน หรือ 7 วัน นั้นเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การที่จะจัดให้บุตรหลานบวชหน้าไฟ จะต้องตกลงใจล่วงหน้าไว้ก่อน เพราะจะต้องเตรียม
เครื่องบวช และผู้ที่บวชนั้นควรมีอายุพอสมควร มีความอดทนและรู้จักสิ่งที่ดีและไม่ดี หากเอา
เด็กที่อายุน้อย ๆ ไปบวชอาจกระทำการที่ไม่ควรเกิดขึ้น เมื่อได้ผู้ที่บวชเรียบร้อยแล้ว ก็ต้องแจ้งหรือ
นิมนต์ท่านเจ้าอาวาสของวัดที่จะทำการเผาศพ ให้จัดการบวชบุตรหลานของผู้ตายตามที่ตนประสงค์

การทำนุสามหาบ

คนที่จะหาบของและถือผ้าไตรต้องเป็นบุตรหรือหลานของผู้ถึงแก่กรรม การแต่งกายของผู้ที่จะ
เดินสามหาบ ต้องสวมเสื้อฟ้าสีขาว คนถือผ้าไตรเดินนำหน้า คนหาบเดินตามหลัง เดินไปเป็นชุด ๆ ละ
2 คน รวมของ 3 หาบ ก็เป็น 3 ชุด เวียนรอบเมรุ หรือเชิงตะกอนที่เผาศพเมื่อคนถือผ้าไตรและคน
หาบของชุดที่ 1 ออกเดินแล้ว ชุดที่ 2 และที่ 3 ก็ออกเดิน เวียนรอบเมรุเช่นเดียวกัน ขณะที่เดินเวียน
รอบเมรุนั้น คนหนึ่งในจำนวนชุดที่ 1 จะออกเสียงร้องกู่ว่า วู้ อีกคนหนึ่งในชุดที่ 2 ก็ร้องกู่ตอบว่า วู้
และเมื่อเดินเวียนไปได้รอบหนึ่งแล้ว คนหนึ่งในชุดที่ 3 ก็จะร้องกู่ว่า วู้ และคนที่ 1 ของชุดที่ 1 ก็จะ
ร้องตอบว่า วู้ เช่นนี้ติดต่อ ๆ กันไปจนกว่าจะครบ 3 รอบ

เมื่อได้หาบเวียนครบ 3 รอบแล้ว แต่ละชุดก็เดินออกจากเมรุหรือเชิงตะกอน ตรงไปหาพระ
ภิกษุสงฆ์ เมื่อพบพระสงฆ์องค์ใด ก็นำผ้าไตรและหาบของนั้นไปถวาย การถวายของสามหาบแก่พระสงฆ์
นั้น เพื่อสะดวกแก่การถวาย เจ้าภาพก็จะนิมนต์พระสงฆ์คอยรับถวายของนั้นองค์ละหนึ่งหาบ และเนื่อง
จากของในหาบนั้นเป็นอาหารเครื่องขบฉัน จึงต้องกระทำเช่นนั้นในตอนเช้า เพื่อพระสงฆ์จะได้รับประ
เคนได้

เครื่องใช้ในกาทำนุสามหาบ

1. ผ้าไตร	3 ไตร
2. เครื่องหุงต้มสำหรับประกอบอาหาร	3 ชุด
3. อาหารคาว - หวาน	3 ชุด
4. ส้าแหวกและไม้คาน	3 ชุด
5. ดอกไม้ธูปเทียนและใบปาวณา	3 ชุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่องหุงต้มนั้นได้แก่ หม้อข้าว เต่าไฟ (เต่าอั้งโล่) กับของเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ เช่น หัวหอม กระเทียม พริก กะปิ น้ำปลา เป็นต้น ส่วนอาหารได้แก่ ข้าวสุก และของคาว ของหวาน ใส่ภาชนะรวมไว้ในสำหรั่งข้างหนึ่ง อีกข้างหนึ่งใส่เครื่องหุงต้ม และเครื่องประกอบอาหาร จัดเช่นนี้เหมือนกันทั้งสามหาบ สำหรั่งและไม้คานตลอดจนเครื่องหุงต้มต่าง ๆ เช่น หม้อข้าว เต่าไฟ กับของใช้ต่าง ๆ ใช้ดินสอพองละลายน้ำทำให้เป็นสีขาวทั้งหมด สายของสำหรั่งก็ใช้ผ้าขาวชนิดผ้าแบ่งทำเป็นริ้วเล็ก ๆ พันให้รอบตลอดจนไม้คานก็ใช้ผ้าขาวพันตลอดถึงปลายคาน ไม้คานใช้ชนิดที่มีปลายงอนยาวออกมาทั้งสองข้าง การทำบุญสามหาบนี้ บางรายไม่มีผ้าไตร คงมีแต่เครื่องใช้สำหรับสามหาบเท่านั้น

การเก็บอัฐิ

ก่อนที่จะทำการเก็บอัฐิ เจ้าภาพจะต้องจัดเตรียมสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. โภศสำหรับใส่อัฐิ	1 โภศ
2. ผ้าเช็ดหน้าหรือผ้าขาวผืนเล็ก ๆ (เนื้อบาง)	1 ผืน
3. ผ้าขาวขนาดกว้าง 1 เมตร 4 เหลี่ยม	1 ผืน
4. น้ำอบไทย หรือน้ำหอม	1 ขวด
5. ดอกพิกุลทำด้วยเงินหรือทอง นากหรือสแตนเลส	1 จำนวน
6. ดอกไม้ธูป เทียนกับใบปวารณาสำหรับถวายพระ	4 ชุด
7. ธูป เทียน สำหรับจุดเคารพอัฐิ	1 ชุด

สิ่งของที่กล่าวนี้โดยเฉพาะ โภศสำหรับใส่อัฐินั้น สุดแต่เจ้าภาพจะพิจารณาว่าจะควร โภศชนิดใด จะใช้ โภศทองที่ทำด้วยไม้ หรือจะใช้ โภศเงิน หรือ โภศกาหลัยทอง และต้องการขนาดกลาง ขนาดเล็ก หรือขนาดใหญ่ เพียงใดก็แล้วแต่จะเห็นสมควร เมื่อตกลงใช้ โภศชนิดใด ขนาดใด ก็จัดซื้อมาตามที่ต้องการ ผ้าเช็ดหน้าหรือผ้าขาวผืนเล็กนั้น สำหรับห่อกระดูกที่เลือกเก็บเพื่อใส่ใน โภศ (ถ้าเป็น โภศขนาดเล็ก ก็ไม่ต้องใช้ผ้าทั้งผืน เพียงแต่ใช้รองส่วนล่างภายใน โภศเท่านั้น) ส่วนผ้าขาวสี่เหลี่ยมผืนใหญ่สำหรับห่อกระดูกที่เหลือจากการเก็บ

การเก็บอัฐินั้นสุดแต่เจ้าภาพจะต้องการเก็บในวันที่ปลงศพ หรือจะเก็บในวันรุ่งขึ้นก็ได้ แต่ถ้าจะทำบุญสามหาบก็ต้องเก็บอัฐิในตอนเช้า เมื่อเจ้าภาพจะเก็บวันใดก็ต้องแจ้งควรประสงค์ให้ เจ้าหน้าทีของวัดทราบ และเมื่อถึงเวลาเก็บอัฐิ ก็นำสิ่งของดังกล่าวข้างต้นไปจัดการ โดยนิมนต์พระสงฆ์ 4 รูป มาบังสุกุลอัฐิ เรียกว่า แปรรูปหรือแปรธาตุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก่อนที่จะทำการบังสกุลอัฐิ บางรายก็นิมนต์พระสงฆ์ทำน้ำมนต์มาประพรมดับชาติเสียก่อน แล้วจึงนิมนต์พระสงฆ์บังสกุลอัฐิ การแปรรูป หรือแปรธาตุนั้น ขึ้นต้นเจ้าหน้าที่สัปเหร่อจะได้นำอัฐิที่เสร็จจากการเผาแล้วใส่ภาชนะ (ที่สำหรับใส่อัฐิ) มาวางไว้ จัดให้กระดูกรวมกันเป็นส่วน ๆ ตามรูปของร่างกาย เช่นกระดูกศีรษะก็จัดรวมไว้ตอนบน รองลงมาก็เป็นกระดูกคอ และไหล่ กระดูกโครง และสันหลัง แขน และขา หันศีรษะไปทางทิศตะวันตก เจ้าภาพก็จุดธูปเคารพอัฐิและบอกว่า จะทำการเก็บอัฐิไว้ที่บ้านและพร้อมกันนั้นก็ใช้ดอกพิกุลเงินพิกุลทอง หรือสตางค์ที่เตรียมไว้เอาวางลงบนอัฐิ กระจายไปตามส่วนต่าง ๆ ให้ทั่วร่างของอัฐิ พระสงฆ์ก็สวดบังสกุล (เรียกว่าบังสกุลตาย) เสร็จแล้วสัปเหร่อก็หันอัฐินั้นให้ศีรษะไปทางทิศตะวันออก แล้วพระสงฆ์ก็สวดบังสกุล (เรียกว่าบังสกุลเป็น) หมายความว่า ตายแล้วไปเกิด เสร็จแล้วเจ้าภาพก็ถวายดอกไม้ธูปเทียนแก่พระสงฆ์ แล้วก็ลงมือเก็บอัฐิต่อไป

ก่อนที่จะลงมือเก็บอัฐิ เจ้าภาพจะต้องเก็บดอกพิกุลเงิน พิกุลทองและนาก หรือสตางค์ ที่กระจายอยู่ตามร่างของอัฐินั้นก่อน การเก็บดอกพิกุลหรือสตางค์ที่กระจายอยู่ตามร่างของอัฐิ ผู้เก็บนั้นจะต้องทำใจให้สดชื่นและตั้งใจอธิษฐาน เพื่อให้เกิดลาภผลแก่ตนเอง เช่น ดอกพิกุลเงิน พิกุลทอง หรือสตางค์ที่เก็บขึ้นนี้ ขอให้เป็นหลักทรัพย์ในอันที่จะชักจูงทรัพย์เงินทองให้ไหลมาเทมา จะทำการค้าขายหรือจะทำการใด ๆ ก็ขอให้ร่ำรวย ให้ได้เงินได้ทองเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ เมื่อได้ตั้งใจอธิษฐานดีแล้ว ก็ลงมือเก็บดอกพิกุลเงิน พิกุลทอง หรือสตางค์เหล่านั้น การเก็บก็ควรเริ่มตั้งแต่ตอนบนศีรษะลงไปยังจนถึงปลายเท้า เมื่อเก็บเสร็จแล้วก็รวบรวมเอาไว้ในที่เก็บเงิน เรียกว่า เงินก้อนสูง หรือสมบัติประจำถุงเงิน

การเก็บอัฐิก็ลงมือเลือกเก็บตั้งแต่ศีรษะลงไปยังจนถึงปลายเท้า เช่นเดี๋ยวกัน โดยเลือกเก็บเอาแต่ส่วนละเอียดละน้อยใส่ลงในผ้าเช็ดหน้า หรือผ้าขาวผืนเล็กที่เตรียมไว้ เสร็จแล้วก็รวมกันรวบรวมเข้าที่ห่ออัฐินั้นใส่ลงไปในโกศ (ถ้าโกศขนาดเล็กไม่ต้องใช้ผ้า) แล้วประพรมน้ำอบหรือน้ำหอมอีกครั้งหนึ่ง เสร็จแล้วนำโกศนั้นใส่พานนำมาไว้ยังบ้านที่อยู่ของตน เพื่อเป็นที่ระลึก และกระทำการสักการะต่อไป

ก่อนที่จะนำอัฐิมาขังบ้าน ทางบ้านควรตั้งโต๊ะบูชาและออกทุกข์ เมื่ออัฐิถึงบ้านผู้ที่อยู่ทางบ้านควรจุดธูป (นำกระถางธูปหรือถือธูปไป) ออกมาเชื้อเชิญ โดยออกชื่อผู้ถึงแก่กรรมหรือเรียกตามตำแหน่งของผู้ตาย เช่น ผู้ตายเป็นปู่ หรือเป็นย่า ก็เรียกว่า คุณปู่หรือคุณย่า ขอเชิญเข้าในบ้าน ถ้ามีอัฐิของบรรพบุรุษอยู่ในบ้าน ต้องเชิญออกมารับอัฐิที่มาเข้าบ้านใหม่ เมื่อขึ้นขังบ้านแล้วก็ไปรยสตางค์ทั้งงานเรียบร้อยจนถึงโต๊ะบูชา แล้วจุดธูปเทียนบูชาอัฐินั้น

การนำอัฐิมาขังบ้าน เจ้าหน้าที่สัปเหร่อจะแนะนำว่า เมื่อจะนำอัฐิออกจากที่นั้นมา เจ้าภาพหรือผู้ไปรับอัฐินั้น จะต้องนำออกมาโดยไม่ให้เหลียวมองข้างหลัง และจะต้องคอยบอกไว้ในใจ เช่น จะลงบันไดก็บอกว่าลงบันได เมื่อจะขึ้นรถก็บอกว่าขึ้นรถ เมื่อจะลงรถก็บอกว่าลงรถ เมื่อจะเข้าบ้านก็บอกว่าเข้าบ้าน เมื่อจะขึ้นบันไดก็บอกว่าขึ้นบันได ต้องคอยบอกจนกว่าจะถึงที่ที่นำโกศไปตั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนพระพุทธรูปหรืออัฐิที่เหลืออยู่ ก็รวบรวมใส่ผ้าขาวที่เตรียมนำไปด้วย เมื่อใส่กระดูกลงในผ้าขาวเรียบร้อยแล้ว ก็ผูกมัดเป็นห่อไว้ ใช้หมึกเขียนชื่อผู้ตายที่ชายห่อผ้า แล้วมอบฝากไว้กับสัปเหร่อซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของวัดเป็นการฝากไว้ชั่วคราว เพื่อจะได้จัดการบรรจุหรือจัดการอย่างใดอย่างหนึ่งในอนาคตต่อไป และเมื่อได้จัดการเก็บอัฐิมาที่บ้านแล้วภายในระยะ 7 วันนั้น ก็มีการทำบุญเลี้ยงพระที่บ้าน เรียกกัณฑ์ว่า ทำนุตรากระดูก หรือบางทีก็เรียกว่าทำบุญ 7 วัน แต่บางรายก็ยังไม่วางใจที่จะทำในระยะนี้ได้ เมื่อยังไม่สะดวกก็ต้องรอดต่อไปจนกว่าจะถึงเวลาที่พอจะทำได้

การบรรจุอัฐิ

อัฐิที่เหลือจากการเก็บใส่โกศ ซึ่งได้รวบรวมใส่ห่อผ้าไว้แล้ว เจ้าภาพบางรายก็จัดซื้อเจดีย์มาบรรจุไว้ที่วัด บางรายก็บรรจุไว้ในเจดีย์หรือพระปรางค์ ซึ่งภายในองค์เจดีย์หรือพระปรางค์นั้นได้ทำไว้เป็นช่อง ๆ ขนาดพอเหมาะกับอัฐิที่เหลือจากการเก็บ ช่องที่ทำไว้มีตั้งแต่ชั้นสูงลงมาต่ำ บางวัดก็ทำสำหรับบรรจุอัฐิไว้ตามผนังระเบียงของวิหารหรือโบสถ์โดยเจาะผนังระเบียงทำไว้เป็นช่อง ๆ เมื่อผู้ใดต้องการจะขอบรรจุช่องใดที่ยังว่างอยู่ ทางวัดก็จะจัดการให้การบรรจุไว้เช่นนั้น เจ้าภาพจะต้องเสียเงินค่าบำรุงให้แก่วัดตามอัตราของชั้นซึ่งทางวัดได้กำหนดไว้ แต่เจ้าภาพบางรายก็นำอัฐิที่เหลืออยู่ (หรือทั้งหมด) เอาไปลอยลงในแม่น้ำ บางรายก็นำไปลอยทะเล การลอยอัฐิลงแม่น้ำก็ดี ลอยออกทะเลก็ดี เจ้าภาพจะต้องจัดการด้วยตนเอง และกระทำด้วยความเคารพ ก่อนจะทำการลอยอัฐิจะต้องจุดธูปเทียนบูชา แล้วจึงหย่อนอาคารนั้นลงพร้อมดอกไม้ธูปเทียน ตามลงไปในที่ลอยนั้นด้วยความเคารพ การกระทำเช่นนี้หมายถึงว่าผู้ตายจะได้เย็นสบายดี หรือว่าเจ้าภาพจะได้รับความสะดวกใจก็อาจเป็นได้ทั้งสองอย่าง แต่ผลสุดท้ายก็เพื่อให้เป็นการเสร็จสิ้นไป จะได้ไม่ต้องเป็นห่วงเป็นใยในอันที่จะต้องเก็บรักษากระดูกนั้นอีกต่อไป แต่บางรายก็ตัดบทเสียแต่ในขั้นต้น กล่าวคือ ไม่ต้องการเก็บอัฐิเสียเลย เมื่อไม่ต้องการเก็บ เจ้าหน้าที่จะเผาศพนั้นให้หมดไปตลอดจนถึงกระดูกคงเหลืออยู่เพียงเถ้า ซึ่งเป็นเศษของกระดูกเท่านั้น ถ้ารายใดไม่ต้องการเก็บอัฐิ ก็ต้องบอกเจ้าหน้าที่ให้ทราบในขณะที่เผาด้วย

การบรรจุอัฐินั้น เมื่อตกลงจะทำการบรรจุไว้ที่ใด เจ้าภาพก็ต้องเตรียมไปจัดการ ณ ที่นั้น เมื่อเวลาบรรจุเจ้าภาพก็จุดธูปเทียนเคารพอัฐิ และบอกว่าจะบรรจุอัฐิไว้ที่นั้น มีโอกาสเมื่อใดก็จะจัดการบำเพ็ญกุศลให้ และพร้อมกันนั้นก็นิมนต์พระสงฆ์ 4 รูป มาบิณฑุกุศลให้แก่อัฐิ โดยมีของถวายพระพร้อมด้วยใบปวารณาตามสมควร เมื่อได้บิณฑุกุศลเสร็จแล้ว ก็ใช้น้ำหอมประพรมที่ห่ออัฐินั้น แล้วจึงนำเข้าไปบรรจุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การบริหารรัฐกิจบางท่านที่ เชื่อถือ โชคลางก็จัดการหาฤกษ์หายามเสียก่อน โดยไปหานักโหราศาสตร์ (หมอดู) ขอให้ตรวจดูว่า จะทำการบรรจุอิฐวันใด เวลาใด จึงจะเป็นมงคลแก่ผู้บรรจุและไม่มีโทษ เมื่อมีผู้คำนวณให้ฤกษ์ให้ยามมาแล้วว่า วันนั้น เวลานั้น เป็นฤกษ์ดียามดี ก็ไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ทางวัด เพื่อจัดการบรรจุอิฐตามที่ตนปรารถนาเดิมนั้นอยู่ กล่าวคือ เจ้าภาพขอร้อยให้เปิดหีบศพหรือไม้ก็ตาม สัปเหร่อก็จะเปิดฝาหีบออก ให้เจ้าภาพ ได้ดูศพ และใช้น้ำอบน้ำหอมประพรมลงที่ศพ เสร็จแล้วเจ้าหน้าที่จึงจะจัดการนำศพเข้าสุสานที่เผา และเจ้าภาพก็ใช้สวดคำ 32 สวดคำ สำหรับถือที่ยายกะลี ยายกะลา ทั้งลงในที่เผาศพนั้น แล้วก็ลงมือจุดไฟพร้อมด้วยบรรดาญาติมิตรของผู้ตาย และจัดการโปรยทานต่อไป

การโปรยทานถั้ว ความมุ่งหมายในการโปรยทานก็เพื่ออุทิศส่วนกุศลนี้ให้แก่ผู้ตาย โดยผู้โปรยทานจะต้องตั้งใจให้เป็นสมาธิ ตั้งใจอุทิศส่วนกุศลแห่งการโปรยทานนั้น ให้ผู้ตาย ได้รับประโยชน์ในผลทานที่โปรยลงไปนั้นด้วย

การจุดไฟเผาศพ

เจ้าหน้าที่สถานฌาปนกิจจะจุดไฟไว้ให้ 1 คน บางแห่งมีน้ำมนต์ภาซีให้จุ่มศพด้วย ผู้ที่ไปเผาศพก็ใช้ธูปเทียน และดอกไม้จันทร์จุดจากไฟที่เขาจุดไว้ให้ สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องแก่ผู้ตายไม่ว่าในทางใด ๆ อาจมีเรื่องทู่ซ้องหมองใจกันบ้าง เมื่อถึงคราวจุดไฟเผาศพผู้จุดจะต้องขอขมาศพโดยกล่าวว่า กายกรรม วชิกรรม มโนกรรม ขอโทษกรรม พร้อมกับบอกกล่าวขอให้อิฏฐานของผู้ตายจงไปสู่สุคติ ในทางทิศที่ชอบ เมื่อได้กล่าวคำขอโทษกรรมต่อหน้าศพแล้ว ก็ใช้ดอกไม้ธูปเทียนที่จุดไว้วางลงไปที่หีบศพ สำหรับผู้ที่ไม่รู้จักคุ้นเคยกับผู้ตายก็ควรกล่าวคำที่เป็นมงคลให้แก่ศพ เช่นใช้คำว่า อัคคิปัญัง มรณัง จุตติ แปลว่า ด้วยดอกไม้ไฟนี้ เมื่อตายใหม่แล้วก็ขอให้ไปเกิดหรือใช้คำว่า ขอให้อิฏฐานของผู้ตายจงไปสู่สุคติในภพหน้าใหม่ หรือจงไปสู่ที่ชอบ ๆ เช่นนี้ก็ได้

ในสมัยก่อน เมื่อได้จุดไฟเผาศพเสร็จแล้ว ผู้ที่จุดไฟเผาศพจะต้องใช้น้ำล้างหน้า เพื่อไม่ให้สิ่งที่แลเห็นนั้นติดตาอยู่ ทั้งนี้เพราะแต่ก่อนการเผาศพทั่ว ๆ ไป ไม่มีที่เผาศพเหมือนในสมัยปัจจุบัน ผู้เผาศพจะแลเห็นศพในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งเป็นการณ์ไม่น่าดู จึงล้างหน้าเพื่อให้สิ่งที่แลเห็น ได้หลุดพ้นหมดไป แต่ในสมัยนี้โดยเฉพาะในจังหวัดพระนคร ธนบุรี ได้มีที่เผาศพอย่างทันสมัยเป็นที่เรียบร้อยผู้เผาศพจะไม่แลเห็นศพ นอกจากเจ้าภาพจะต้องการดูศพเท่านั้น ฉะนั้นผู้ที่เผาศพจึงไม่ต้องล้างหน้าเหมือนในสมัยก่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 การศึกษาพิธีกรรม และประเพณีเกี่ยวกับเจ้านาย และราชวงศ์

เนื่องจากฉันทนสถานหลักกำหนดให้มี ฉันทนสถานของบุคคลสำคัญและของวีรชน ซึ่งเป็นส่วนที่อาจมีการพระราชทานเพลิงศพ ซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อระเบียบต่าง ๆ ในราชสำนัก

2.2.1 การขอพระราชทานน้ำหลวงอาบศพ การขอพระราชทานเพลิงศพ และหีบศพ

ผู้มีสิทธิได้รับพระราชทานน้ำหลวง เพลิงหลวง และหีบเพลิง ต้องมีตำแหน่ง ชั้น และยศ ดังต่อไปนี้

1. พระสมณศักดิ์ ที่มีตำแหน่งตั้งแต่ชั้น "พระครูสัญญาบัตร" ขึ้นไป
2. พระราชวงศ์ ตั้งแต่ชั้น "หม่อมเจ้า" ขึ้นไป
3. ผู้ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์
4. รองเสวกตรี ขึ้นไป
5. รองอำมาตย์ตรี ขึ้นไป
6. ข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี ขึ้นไป
7. ข้าราชการฝ่ายทหาร ตำรวจ ยศชั้นร้อยตรี ขึ้นไป
8. พนักงานเทศบาลตรี ขึ้นไป
9. ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตั้งแต่ "เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย" บ.ม. ขึ้นไป
10. ผู้มีเกียรติที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ "จุลจอมเกล้า" (จ.จ.) หรือ "ตราสีบตระกูล" (ต.จ.) ขึ้นไป
11. ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เหรียญ "รัตนภรณ์" รัชกาลปัจจุบัน
12. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาว่าจรัฐธรรมนุญ สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล ที่ถึงแก่กรรมในขณะที่ดำรงตำแหน่ง
13. รัฐมนตรี ถึงแก่อนิจกรรมในขณะที่ดำรงตำแหน่ง
14. ผู้ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เป็นกรณีพิเศษ

สำหรับพระสมณศักดิ์ พระราชวงศ์ ข้าราชการ ถ้าทำลายชีพตนเอง ไม่พระราชทานเพลิงและเครื่องประกอบเกียรติยศ

เมื่อบุคคลผู้อยู่ในหลักเกณฑ์รับพระราชทานถึงแก่กรรมลง เจ้าภาพที่ประสงค์จะขอรับพระราชทาน จะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ถ้าจะขอพระราชทานน้ำหลวงอาบศพ เจ้าภาพหรือทายาท จะต้องจัดดอกไม้กระถง 1 กระถง ชูปไม้ระกำ 1 ดอก เทียน 1 เล่ม มีพานรองพร้อม ไปกราบถวายบังคมลา โดยติดต่อกับกองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง ในพระบรมมหาราชวัง พร้อมทั้งนำใบมรณบัตรและหลักฐานที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดที่ได้รับ ไปแสดงแก่เจ้าหน้าที่เพื่อการจัดขึ้นของเครื่องเกียรติยศประกอบศพได้ถูกต้อง

ส่วนพระสงฆ์สมณศักดิ์ ไม่ต้องมีดอกไม้ชูปเทียน เป็นหน้าที่ของกรมศาสนา แจ้งการมรณภาพและขอพระราชทาน

2. เมื่อจะประกอบการฌาปนกิจ เจ้าภาพ หรือทายาท ผู้ประสงค์ขอพระราชทานเพลิงศพ

2.1 จะต้องทำหนังสือแจ้ง ไปยังกระทรวงเจ้าสังกัดของผู้ถึงแก่กรรม โดยระบุ

ก. ชื่อ ตำแหน่ง ชั้น ยศ ของผู้ถึงแก่กรรม

ข. ถึงแก่กรรมด้วยโรคอะไร ที่ไหน เมื่อใด

ค. ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ อะไรบ้าง

ง. มีความประสงค์จะขอรับพระราชทานเครื่องเกียรติยศประกอบศพอย่างไรบ้าง

จ. ประกอบการฌาปนกิจคนทีวัด ไทน์ จังหวัด ไทน์ วันเวลาใด

2.2 ติดต่อทางสุสานวัด เพื่อประกอบการฌาปนกิจ

การขอพระราชทานเพลิงศพนั้น จะต้องไม่ตรงกับวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และวันเฉลิมฉลองศิริราชสมบัติ พระราชพิธีฉัตรมงคล

ผู้มีสิทธิได้รับพระราชทานเพลิง ถ้าจะประกอบการฌาปนกิจนอกเขตกรุงเทพมหานครทางสำนักพระราชวัง จะได้จัดหีบเพลิงให้กระทรวงเจ้าสังกัดรับส่งไปพระราชทานเพลิง ถ้าหากเจ้าภาพมีความประสงค์จะให้ เจ้าพนักงานเชิญเพลิงหลวงไปพระราชทาน เจ้าภาพจะต้องจัดหาหีบมารับ-ส่ง และกลับในวันเดียวกัน

ถ้าประกอบการฌาปนกิจใน เขตกรุงเทพมหานคร สำนักพระราชวังจะได้จัดเจ้าพนักงานเชิญเพลิงหลวงไปพระราชทาน โดยรถยนต์หลวง

สำหรับเครื่องประกอบเกียรติยศได้แก่ หีบ โภศ ฉัตรตั้งนั้น ทางสำนักพระราชวังจะได้เชิญไปประกอบและแต่งตั้งไว้ มีกำหนดเนือง 7 วัน เมื่อพ้นไปแล้วเจ้าภาพหรือทายาทยังไม่กำหนดพระราชทานเพลิง ถ้าทางราชการมีความจำเป็นจะถอนส่วนประกอบลงนอกของหีบ โภศ ไปใช้ในราชการต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการสิ่งของ
เกี่ยวกับการศพเมื่อถึงแก่กรรม
และเครื่องเกียรติยศประกอบศพที่จัดพระราชทาน

ชั้นหีบ

เมื่อถึงแก่กรรม เจ้าภาพต้องจัด

1. ดอกไม้รูปเทียน มีพานรองพร้อม ไปกราบถวายบังคมลา (เพื่อขอพระราชทานน้ำหลวงอาบศพ และเครื่องเกียรติยศประกอบศพ)
2. ไบรอนบัตรให้เจ้าหน้าที่ดู
3. หีบลงใน (ไม้ยาง หรือ ไม้สัก)
4. ผ้าขาวยาว 6 เมตร
5. ด้ายดิบหนัก 1,200 แกรม
6. กระดาษฟางพับใหญ่ 4 พับ
7. น้ำยาฟอรั่มลิน 2 ขวด (ราดกันเหม็น)
8. ดอกไม้ รูปเทียน และหวีไทย อย่างละ 1
9. ดอกไม้สดสีต่าง ๆ ใช้ปักขวด และประดับในพาน สำหรับตั้งแต่ชั้นโกศ

เครื่องเกียรติยศประกอบศพที่จัดพระราชทาน

(เจ้าภาพไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น)

1. น้ำหลวงอาบศพ
2. หีบเกียรติยศ
3. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติ
4. พาหนะรับ-ส่งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติ

หมายเหตุ ศพใดได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ "ทุดิยจุลจอมเกล้า" (ท.จ.) หรือพระราชวงศ์ชั้น "หม่อมเจ้า" ก็ได้รับพระราชทานชั้นรองหีบเกียรติยศ ขวดปักดอกไม้ พานจัดดอกไม้ (ดอกไม้เป็นของเจ้าภาพ) เชิงเทียนไฟฟ้า ฉัตรเบญจาตั้งประดับศพและปี กลองชนะ ประโคม เวลาราชทานน้ำอาบศพเพิ่มขึ้นอีก โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บัญชีค่าใช้จ่าย

เกี่ยวกับการพระราชทานเพลิงศพ
และเครื่องเกียรติยศประกอบศพที่จัดพระราชทาน

ขึ้นเห็น

เครื่องเกียรติยศประกอบศพที่จัดพระราชทาน (เจ้าภาพไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น)

1. เครื่องขมาศ
2. เพลิงหลวงเผาศพ
3. หีบเกียรติยศประกอบศพ
4. เจ้าพนักงานปฏิบัติ
5. พาหนะรับ ส่ง เจ้าพนักงานปฏิบัติ

หมายเหตุ ศพใดได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ "ทุติยจุลจอมเกล้า" ท.จ. หรือ พระราชวงศ์ชั้น "หม่อมเจ้า" ก็ได้รับพระราชทานรถอเนกประสงค์ จักร 1 สำหรับ แห่งเวียนมรุ บี กลองชนะ ประโคมแท่น เวียนเมรุและประโคมเวลาพระราชทานเพลิงศพเพิ่มขึ้นอีก โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น

รายการสิ่งของ

เกี่ยวกับการศพเมื่อถึงอนิจกรรม
และเครื่องเกียรติยศประกอบศพที่จัดพระราชทาน

ขึ้นโทษ

เมื่อถึงอนิจกรรม เจ้าภาพต้องจัด

1. ดอกไม้ ชูบเทียนพื้านรองพร้อม ไปกราบถวายบังคมลา เพื่อขอรับพระราชทานน้ำหลวงอาบศพ และเครื่องเกียรติยศประกอบศพ
2. ไบรณบัตรให้เจ้าหน้าที่ดู

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ผ้าขาวยาว 8 เมตร
4. ด้ายดิบหนัก 1,200 แกรม
5. กระจาดขางพับใหญ่ 5 พับ
6. ดอกไม้ ชูบเทียน และหวีไทย อย่างละ 1
7. ดอกไม้สดสีต่าง ๆ ใช้ปักชวด และประดับในพาน สำหรับตั้งแต่งโกศศพ 2 ชั้น (ชวด 8 ชวด พาน 12 พาน)

เครื่องเกียรติยศประกอบศพที่จัดพระราชทาน

(เจ้าภาพไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น)

1. น้ำหลวงอาบศพ
2. โกศ พร้อมด้วยชั้นรองโกศ
3. เชิงเทียน ไฟฟ้า ชวดปักดอกไม้ (ดอกไม้เป็นของเจ้าภาพ)
4. ด้ายดิบหนัก 1,000 แกรม ช้างยาโกศหนัก 2,000 แกรม น้ำมันมะพร้าว 2 ลิตร
5. เตียงสำหรับอาบน้ำศพ
6. ผ้าโยง สายแถบ สำหรับติดโกศศพ
7. ฉัตร 1 สำหรับ ตั้งประดับศพ
8. ปี่ กลองชนะ ประโคม เวลาพระราชทานน้ำอาบศพ
9. เจ้าพนักงานผู้มาปฏิบัติ
10. พาหนะรับ ส่ง เจ้าพนักงานผู้มาปฏิบัติ

หมายเหตุ ศพใด ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตั้งแต่ "ประถมาภรณ์ช้างเผือก" (ป.ช.) จะได้รับพระราชทาน

1. พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรม เจริญถวายพระสวดอภิธรรม กระจาดชั้นน้ำ พานหมากพลู พร้อมด้วยบุหรีและไม้ขีดไฟ ทั้งหมดกำหนด 3 คัน
2. เครื่องนุ่งห่ม สำหรับเจ้าภาพจุดบูชาพระสวดพระอภิธรรม 3 คัน ทั้งนี้ ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บัญชีค่าใช้จ่าย
เกี่ยวกับการพระราชทานเพลิงเผาศพ
และเครื่องเกียรติยศประกอบศพที่จัดพระราชทาน

ชั้นโกศ

เจ้าภาพจะต้องจัดเตรียมสิ่งของเครื่องใช้ในการปลงเครื่องสูกำศพ และการพระราชทาน
 เพลิงดังนี้

- (ก) 1. ติดต่อขอใบอนุญาตเผาศพมอบเจ้าหน้าที่สำนักงานพระราชวัง
2. ผ้าขาวยาว 8 เมตร
3. ด้ายดิบหนัก 1,200 แกรม
4. ผ้าพลาสติกยาว 5 เมตร ราคาประมาณ 600 บาท
5. กระดาษฟางพับใหญ่ 5 นิ้ว
6. เสื่อ 1 ผืน
7. หีบสำหรับใส่รูปโขน 1 หีบ ราคา 650 บาท
8. เครื่องสุม-ดับกลิ่น และมะพร้าวแก้ว 1 ชุด ราคา 200 บาท
9. หยวกลายเครื่องสดแต่งจิตกาธาน 1 ชุด ราคา 500 บาท
10. ดอกไม้แต่งเครื่องสดแต่งจิตกาธาน 1 ชุด ราคา 1,500 บาท
11. ค่าจ้างคนหามเสลี่ยงเชิญโกศศพแห่ง
 เวียนเมรุ 8 คน ราคา 400 บาท
 (ในกรณีที่ไม่ใช้รถยนต์แห่ง เวียนเมรุ)
12. ค่าจ้างคนหามเสลี่ยงพระนาคศพ
 เวียนเมรุ 4 คน ราคา 200 บาท
 (ในกรณีที่ไม่ใช้รถยนต์แห่ง เวียนเมรุ)

การเก็บอัฐิ

- (ข) 1. โโกศสำหรับบรรจุอัฐิ 1 โโกศ ของเจ้าภาพ
2. ชันพานรองพร้อม 1 ชุด ของเจ้าภาพ
3. น้ำอบไทยขวดใหญ่ 1 ขวด ราคา 20 บาท
4. เครื่องทองน้อยสักการะอัฐิ 1 เครื่อง ราคาอย่างต่ำ 50 บาท
5. ลังใส่อังคาร 1 ลัง ราคา 200 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนการขอพระราชทานพระบรมราชาอนุญาตประกอบการรับพระราชทานเพลิงเผาศพ ที่เมรุหน้าพลับพลาอิสริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส ต้องทำหนังสือขอพระราชทานพระบรมราชาอนุญาตยื่นทางสำนักพระราชวัง และจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมดังนี้

(ค) โภศไม้สำหรับใส่ศพเผาจริง 1 โภศ 500 บาท
รวมรายประมาณ ก.ช.ค. เป็นเงินทั้งสิ้น 4,820 บาท

จะขอให้สำนักพระราชวังช่วยเหลือจัดให้ เจ้าภาพต้องมอบเงินค่าใช้จ่ายตามรายประมาณนี้ เครื่องประกอบเกียรติยศที่จัดพระราชทาน เจ้าภาพไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น

1. เครื่องขมาศพ
2. เพลิงหลวง
3. รถวอประเทียชนเชิญศพ
4. โภศเกียรติยศประกอบศพ
5. ฉัตรแห่เวียนเมรุ ปี่ กลองชนะ ประโคมแห่เวียนเมรุ และประโคมเวลารับพระราชทานเพลิง
6. เจ้าพนักงานปฏิบัติ
7. พาหะรับ-ส่ง เจ้าพนักงานปฏิบัติ

หมายเหตุ ศพใดได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ "ประถมาภรณ์ช้างเผือก" จะได้รับพระราชทานผ้าไตรของหลวงทอดถวายพระบังสกุล ก่อนรับพระราชทานเพลิง 5 ไตร

ข้อเสนอแนะการปฏิบัติเกี่ยวกับการพระราชทานหีบเพลิง

ตามระเบียบที่สำนักพระราชวังได้วางไว้ เมื่อกระทรวงเจ้าสังกัด หรือผู้ว่าราชการจังหวัดได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักพระราชวัง เพื่อขอพระราชทานเพลิงเผาศพ หากศพนั้นอยู่ในเกณฑ์ที่จะได้รับพระราชทานเพลิง สำนักพระราชวังจะได้มีหนังสือแจ้งให้กระทรวงเจ้าสังกัด หรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณีตามที่ขอมานั้น ส่งเจ้าหน้าที่ไปขอรับหีบเพลิงพระราชทานได้ที่กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง เมื่อทางจังหวัดได้รับหีบเพลิงพระราชทานไปแล้ว ต้องปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. เชิญหีบเพลิงพระราชทานนั้น นำไปไว้ที่ศาลาว่าการจังหวัดหรืออำเภอแล้วแต่กรณี โดยตั้งไว้ในที่อันสมควรและมีพานรองรับหีบเพลิงพระราชทานนั้นด้วย
2. ควรมีหนังสือแจ้งให้เจ้าภาพศพนั้น ๆ ทราบว่า ตามที่ขอพระราชทานเพลิงศพไปนั้น ได้โปรดเกล้าฯ พระราชทานแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เมื่อถึงกำหนดวัน เวลา ที่จะประกอบพิธีพระราชทานเพลิงศพ ทางจังหวัดหรืออำเภอจะต้องจัดเจ้าหน้าที่แต่งเครื่องแบบปกติขาว ไว้ทุกข์ เชิญหีบเพลิงพระราชทานพร้อมด้วยพานรองรับ (หนึ่งหีบต่อหนึ่งคน) ไปตั้งยังเมรุที่จะประกอบพิธี (ก่อนที่จะเชิญไปตั้งบนเมรุนั้น จะต้องยกศพขึ้นตั้งบนเมรุเรียบร้อยแล้ว) ตั้งพานหีบเพลิงพระราชทานนั้นไว้ทางด้านศีรษะศพ (บนโต๊ะที่ตั้งหีบเพลิงพระราชทานนั้นจะต้องมีผ้าปูให้เรียบร้อยและห้ามมิให้นำสิ่งใดวางร่วมอยู่ด้วยเป็นอันขาด) เมื่อวางหีบเพลิงพระราชทานเรียบร้อยแล้ว ผู้ที่เชิญหีบเพลิงพระราชทาน คำนับเคารพศพหนึ่งครั้ง แล้วจึงลงจากเมรุ

4. ขณะที่เชิญพานหีบเพลิงพระราชทานไปนั้น จะต้องระมัดระวังกิริยามารยาทให้เป็นไปโดยสำรวม ไม่นูดคุยกับผู้ใด ไม่ต้องทำความเคารพผู้ใด และต้องไม่เชิญหีบเพลิงพระราชทานตามหลังผู้อื่น

5. เมื่อถึงกำหนดเวลาพระราชทานเพลิง ให้เจ้าภาพศพเชิญแขกผู้มีอาวุโสสูงสุด ณ ที่นั้นขึ้นไปประกอบพิธีพระราชทานเพลิง (หาก ณ ที่นั้นมีพระราชวงศ์ตั้งแต่ชั้นหม่อมเจ้าขึ้นไป ก็ให้เชิญพระราชวงศ์ชั้นทรงเป็นประธานในพิธี)

6. ในระยะเวลาก่อนเจ้าภาพจะเชิญผู้มีอาวุโสสูงสุดขึ้นไปปฏิบัติหน้าที่ตามข้อ 5 นั้นให้เจ้าหน้าที่ผู้เชิญหีบเพลิงพระราชทานขึ้นไปรออยู่บนเมรุก่อน เมื่อผู้เป็นประธานทอดผ้าไตรมหาบังสุกุลและพระภิกษุได้ชักผ้าบังสุกุลไปแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ที่เชิญหีบเพลิงพระราชทานแก้ห่อหีบเพลิงพระราชทาน เปิดฝาหีบเพลิง แล้วเชิญไปมอบให้ประธาน

7. ผู้เป็นประธาน ก่อนที่จะรับสิ่งของในหีบเพลิงพระราชทาน ให้ถวายความเคารพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยถวายคำนับหนึ่งครั้ง หรือพนมมือ แล้วจึงหยิบดอกไม้จันทน์ธูปเทียนที่อยู่ในหีบเพลิงพระราชทานนั้น แล้วจุดไฟด้วยไม้ขีดซึ่งมีอยู่ในหีบเพลิงนั้น นำมาจุดธูปเทียนดอกไม้จันทน์ แล้วนำไปวางไว้ที่โตหีบศพ คำนับศพหนึ่งครั้ง แล้วหันหน้าไปทางทิศที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประทับ ถวายคำนับอีกครั้งหนึ่ง เป็นอันเสร็จพิธีพระราชทานเพลิงศพ

หลักเกณฑ์เทียบเกียรติยศพระราชทานแก่พระศนและศน

พระศนพระราชวงศ์

ชั้น, ยศ	เครื่องเกียรติยศที่พระราชทานเมื่อสิ้นชีวิต	เครื่องเกียรติยศที่พระราชทานเมื่อพระราชทานเพลิง
<p>สมเด็จพระอัครมเหสี สมเด็จพระยุพราช (พระบรมศพ)</p>	<p>น้ำหลวง พระโกศทองใหญ่ มีเศวตฉัตร 7 ชั้น แขวนเหนือพระโกศ เครื่องสูงหักทองขวางและช่มสายหักทองขวาง มิโหรก๊ก ลั้งชี่ แตรงอน แตรฝรั่ง ปี่ กลองชนะประโคมเวลารับพระราชทานน้ำสรงพระบรมศพ และประโคมย่ำยามกลางวันกลางคืนตลอด 100 วัน พระสงฆ์สดับปกรณ์ พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรมกลางวันกลางคืนกำหนด 100 วัน ทรงบำเพ็ญพระราชกุศล 7 วัน 50 วัน และ 100 วัน</p>	<p>พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเมื่อออกพระเมรุ กระบวนแห่พระราชอิสริยยศ ราชรถทรงพระโกศพระบรมศพจากที่ประดิษฐาน ไปยังพระเมรุหลวง พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรมประจำข้างเมรุ ปี่ กลองชนะ ประโคมย่ำยามที่พระเมรุทุก 3 ชม. ตลอดคืน เสด็จพระราชดำเนินทรงบำเพ็ญพระราชกุศลที่พระเมรุ เสด็จขึ้นพระเมรุทรงจุดเพลิง พระราชทานฉัตรแขวนสมุหพระบรมอัฐิบนพระเมรุ</p>
<p>สมเด็จพระเจ้าฟ้า</p>	<p>น้ำหลวง พระโกศทองน้อยมีเศวตฉัตร 5 ชั้น แขวนเหนือพระโกศ เครื่องสูงทองแผ่ลวดและช่มสายทองแผ่ลวด ลั้งชี่ แตรงอน แตรฝรั่ง ปี่ กลองชนะประโคมเวลารับพระราชทานน้ำสรงพระศน และประโคมย่ำยามทุก 3 ชม. ถึง 24 นาฬิกา 15 วัน พระสงฆ์สดับปกรณ์ พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรมกลางวัน,</p>	<p>พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลออกพระเมรุ กระบวนแห่พระราชอิสริยยศ ราชรถทรงพระโกศพระศนจากที่ประดิษฐาน ไปยังพระเมรุหลวง พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรมประจำข้างเมรุ กลองชนะประโคมย่ำยามที่พระเมรุทุก 3 ชม. ถึง 24 นาฬิกา เสด็จขึ้นพระเมรุทรงจุดเพลิงพระราชกุศลที่พระเมรุ</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชั้น, ยศ	เครื่องเกียรติยศที่พระราชทานเมื่อสิ้นชีวิต	เครื่องเกียรติยศที่พระราชทานเมื่อพระราชทานเพลิง
สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์	<p>กลางคืน 15 วัน ทรงบำเพ็ญพระราชกุศล 7 วัน 50 วัน และ 100 วัน น้ำหลวง พระโกศทองน้อย มีฉัตรชวาลายทอง 5 ชั้น แขนงเหนือพระโกศ เครื่องสูงทองแผ่ลวด สังข์ แตรทอง แตรฝรั่ง ปี่ กลองชนะ ประโคมเวลารับพระราชทานน้ำสรงพระศพ และประโคมข้ายามถึง 24 น. พระสงฆ์สดับปกรณ์ พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรมกลางวัน</p>	<p>เสด็จขึ้นพระเมรุทรงจุดเพลิงพระ ราชทานฉัตรแขวนสุมพระอัฐิบนพระ เมรุ พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศล ออกพระเมรุ ราชรถเชิญพระโกศพระศพไปยัง พระเมรุหลวง กระบวนพระอิสริยยศแห่งพระศพ เวียน พระเมรุ พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรมประจำ ช่างพระเมรุ</p>
พระเจ้าบรมวงศ์เธอ	<p>กลางคืน 15 วัน ทรงบำเพ็ญพระราชกุศล 7 วัน 50 วัน และ 100 วัน น้ำหลวง พระโกศกุดน้อย มีฉัตรโหมดทอง 5 ชั้น แขนงเหนือพระโกศ เครื่องสูงทองแผ่ลวด สังข์ แตรทอง แตรฝรั่ง ปี่ กลองชนะ ประโคม เวลารับพระราชทานน้ำสรงพระศพ พระสงฆ์สดับปกรณ์ 10 รูป</p>	<p>เสด็จขึ้นพระเมรุทรงจุดเพลิงพระ ราชทานฉัตรชวาลายทอง 5 ชั้น แขวนสุมพระอัฐิบนพระเมรุ พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศล ออกพระเมรุ รถอวพระประเทียบเชิญพระโกศ พระศพไปยังพระเมรุหลวง กระบวนพระอิสริยยศแห่งพระศพ เวียนพระเมรุ พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรมประจำ</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชั้น, ยศ	เครื่องเกียรติยศที่พระราชทานเมื่อสิ้นชีวิต	เครื่องเกียรติยศที่พระราชทานเมื่อพระราชทานเพลิง
<p>พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระราชวงศ์ที่เป็นสะใภ้ หลวงซึ่งได้รับพระราชทานตราทูลเชิญจอมเกล้า</p>	<p>พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรมกลางวัน กลางคืน 7 วัน ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลงาน 7 วัน</p> <p>น้ำหลวง พระโกศมณฑป เครื่องสูงทองแผ่ลวด สิ่ง ด้ตรงอน แตรฝรั่ง ปี่ กลองชนะ ประโคมเวลารับพระราชทานน้ำสรง พระศพ พระสังข์สดับปกรณ์ 10 รูป พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรม 7 คืน ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลงาน 7 วัน</p>	<p>ช่างพระเมรุ สิ่ง ด้ตรงอน แตรฝรั่ง ปี่ กลองชนะ ประโคมเวลารับพระราชทานเพลิง เสด็จขึ้นพระเมรุทรงจุดเพลิงพระ- กุศลที่พระเมรุ เสด็จขึ้นพระเมรุทรงจุดเพลิงพระ- ราชทานฉัตรโหมดทอง 5 ชั้นแขวน สมพระอัฐิ รถวอพระประเทียบเชิญพระโกศ พระศพ เครื่องสูงทองแผ่ลวด 1 สำหรับแห่ พระศพเวียนพระเมรุ สิ่ง ด้ตรงอน แตรฝรั่ง ปี่ กลองชนะ ประโคมเวลาเวียนพระเมรุ และ เวลารับพระราชทานเพลิง พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรมประจำ ช่างพระเมรุ เสด็จพระราชดำเนินทรงทอดผ้าไตร สดับปกรณ์ เสด็จขึ้นพระเมรุพระราชทานเพลิง</p>
พระเจ้าวรวงศ์เธอ	<p>น้ำหลวง พระโกศราชวงศ์ เครื่องสูงทองแผ่ลวด สิ่ง ด้ตรงอน แตรฝรั่ง ปี่ กลองชนะ ประโคมเวลารับพระราชทานน้ำสรง พระศพ พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรม 7 คืน</p>	<p>รถวอเชิญพระโกศพระศพ เครื่องสูงทองแผ่ลวด 1 สำหรับแห่ พระศพเวียนพระเมรุ สิ่ง ด้ตรงอน แตรฝรั่ง ปี่ กลองชนะ ประโคมเวลาเวียนพระเมรุ และ เวลารับพระราชทานเพลิง เสด็จพระราชดำเนินทรงทอดผ้าไตร</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชั้น, ยศ	เครื่องเกียรติยศที่พระราชทานเมื่อสิ้นชีวิต	เครื่องเกียรติยศที่พระราชทานเมื่อพระราชทานเพลิง
<p>หม่อมเจ้าที่ได้รับพระราชทานราชอิสริยาภรณ์ประถมาภรณ์มงกุฎไทยชั้นไปหรือได้รับพระราชทานตราทุติยจุลจอมเกล้าวิเศษ</p>	<p>น้ำหลวง โกศราชวงศ์ เครื่องสูงทองแผ่ลวด แตงอ่อน แตงฝรั่ง ปี กลองชนะ ประโคม เวลารับพระราชทานน้ำสรงศพ พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรม 3 คืน</p>	<p>สดับปกรณ์ เสด็จขึ้นพระเมรุพระราชทานเพลิง เพลิงหลวง รถวอเชิญโกศศพ เครื่องสูงทองแผ่ลวด 1 สำหรับแห่เวียนพระเมรุ แตงอ่อน แตงฝรั่ง ปี กลองชนะ ประโคม เวลาเวียนพระเมรุ และเวลาพระราชทานเพลิง พระราชทานผ้าไตร 5 ไตรทอดถวาย พระสงฆ์สดับปกรณ์ก่อนพระราชทานเพลิง (ถ้าทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เสด็จฯ ไปพระราชทานเพลิง เปลี่ยนเป็นทรงทอดผ้าไตร 10 ไตร สดับปกรณ์บนพลับพลา) ถ้าเสด็จพระราชดำเนิน เสด็จฯ ขึ้นเมรุ พระราชทานเพลิง</p>
<p>หม่อมเจ้า ทั้งที่ ได้รับพระราชทานราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า หรือที่ไม่ได้รับพระราชทานอิสริยาภรณ์</p>	<p>น้ำหลวง หีบทองทึบ ฉัตรเบญจา 4 คัน ปี กลองชนะ ประโคมเวลารับพระราชทาน น้ำสรงศพ</p>	<p>เพลิงหลวง รถวอเชิญหีบศพ ฉัตรเบญจา 10 คันแห่เวียนเมรุ ปี กลองชนะ ประโคมเวลาแห่เวียน และเวลารับพระราชทานเพลิง พระราชทานผ้าไตร 3 ไตรทอดถวาย พระสดับปกรณ์ก่อนพระราชทานเพลิง</p>
<p>เจ้าจอม</p>	<p>น้ำหลวง หีบทองทึบ</p>	<p>รถวอเชิญหีบศพ เพลิงหลวง</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชั้น, ยศ	เครื่องเกียรติยศที่พระราชทานเมื่อสิ้นชีวิต	เครื่องเกียรติยศที่พระราชทานเมื่อพระราชทานเพลิง
สมเด็จพระสังฆราชเจ้า	<p>น้ำหลวง ไตรแพรงทรงพระศพ พระโกศทองน้อย มีฉัตรตาดเหลือง 5 ชั้น แขวนเหนือพระโกศ เครื่องสูงทองแผ่ลวด สังข์ แตรวงอน แตรฝรั่ง ปี่ กลองชนะ ประโคมเวลารับพระราชทานน้ำสรง พระศพ และประโคมย่ำยามถึง 24 นาฬิกา พระสงฆ์สดับปกรณ์ พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรมกลางวัน กลางคืน 15 วัน ทรงบำเพ็ญพระราชกุศล 7 วัน 50 วัน และ 100 วันพระราชทาน (แต่งกายเครื่องแบบเต็มยศ)</p>	<p>พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศล ออกพระเมรุ ราชรถเชิญพระโกศพระศพจากที่ ประดิษฐานไปพระเมรุหลวง กระบวนแห่พระอิสริยยศเชิญพระศพ พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรมประจำ ข้างพระเมรุ สังข์ แตรวงอน แตรฝรั่ง ปี่ กลองชนะ ประโคมเวลารับพระราชทานเพลิง และประโคมย่ำยามถึง 24 นาฬิกา เสด็จพระราชดำเนินทรงบำเพ็ญ พระราชกุศลที่พระเมรุ เกศน์ สดับปกรณ์ เสด็จขึ้นพระเมรุ ทรงจุดเพลิงพระ ราชทานฉัตรตาดเหลือง 5 ชั้น แขวนสุมพระบรมอัฐิบนพระเมรุ (แต่งกายเครื่องแบบเต็มยศ)</p>
สมเด็จพระสังฆราช	<p>น้ำหลวง ไตรแพรงทรงพระศพ พระโกศกุดั่นน้อย มีฉัตรผ้าขาว 3 ชั้น แขวนเหนือพระโกศ เครื่องสูงทองแผ่ลวด สังข์ แตรวงอน แตรฝรั่ง ปี่ กลองชนะ ประโคมเวลารับพระราชทานน้ำสรง พระศพ และประโคมย่ำยามถึง 24 นาฬิกา พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรมกลางวัน</p>	<p>พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศล ออกพระเมรุ ราชรถเชิญพระโกศพระศพจากที่ ประดิษฐานไปพระเมรุหลวง กระบวนแห่พระอิสริยยศเชิญพระศพ พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรมประจำ ข้างพระเมรุ สังข์ แตรวงอน แตรฝรั่ง ปี่ กลองชนะ ประโคมเวลารับพระราชทานเพลิง และประโคมย่ำยามถึง 24 นาฬิกา</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชั้น, ยศ	เครื่องเกียรติยศที่พระราชทานเมื่อสิ้นชีวิต	เครื่องเกียรติยศที่พระราชทานเมื่อพระราชทานเพลิง
สมเด็จพระราชาคณะ	<p>กลางคืน 7 วัน ทรงบำเพ็ญพระราชกุศล 7 วัน 50 วัน และ 100 วันพระราชทาน (แต่งกายเครื่องแบบครึ่งยศ)</p> <p>น้ำหลวง ไตรครองถวายสักการศน์ โกศไม้สิบสอง ฉัตรเครื่อง แตงรองน แต่รฝรั่ง ปี กลองชนะ 10 ประโคมเวลารับพระราชทานน้ำสรงศพ พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรม 7 คืน ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลงาน 7 วัน พระราชทาน</p>	<p>เสด็จพระราชดำเนินทรงบำเพ็ญพระราชกุศลที่พระเมรุ เทคน์ ลำดับปรกรณ์ เสด็จขึ้นพระเมรุ ทรงจุด เพลิงพระราชทานฉัตรผ้าขาว 3 ชั้น แขวนสุมพระอัฐิบนพระเมรุ (แต่งกายเครื่องแบบเต็มยศ) เพลิงหลวง รถอวเชิญโกศศพ ฉัตรเครื่อง 10 คัน แทนเวียนเมรุ แตงรองน แต่รฝรั่ง ปี กลองชนะ 10 ประโคมเวลาเวียนเมรุ และเวลา รับพระราชทานเพลิง พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรมประจำ ช่างเมรุ พระราชทานผ้าไตร 5 ไตร ทอด ถวาย พระสงฆ์บังสุกุลก่อนรับพระ- ราชทานเพลิง (ถ้าเสด็จพระราช ดำเนิน ทรงทอดผ้าไตร 10 ไตร บังสุกุลบนพลับพลา แล้วเสด็จขึ้นเมรุ พระราชทานเพลิง) (แต่งกายเครื่องแบบครึ่งยศ)</p>
พระราชอาคณะชั้นเจ้าคณะรอง (หรือภิกษุ)	<p>น้ำหลวง ไตรครองถวายสักการศน์ โกศแปดเหลี่ยม ฉัตรเบญจา ปี กลองชนะ 10 ประโคมเวลารับ พระราชทานน้ำสรงศพ</p>	<p>เพลิงหลวง รถอวเชิญโกศศพ ฉัตรเบญจา 10 คัน แทนเวียนเมรุ ปี กลองชนะ 10 ประโคม เวลา เวียนเมรุ และเวลารับพระราชทาน เพลิง พระราชทานผ้าไตร 5 ไตร</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชั้น, ยศ	เครื่องเกียรติยศที่พระราชทานเมื่อสิ้นชีวิต	เครื่องเกียรติยศที่พระราชทานเมื่อพระราชทานเพลิง
พระราชอาคันตุกะชั้นธรรม	พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรม 3 คืน น้ำหลวง โกศโถ ฉัตรเบญจา ปี กลองชนะ 10 ประโคม เวลารับพระราชทานน้ำสรงศพ	ทอดถวาย พระสงฆ์บังสุกุลก่อนรับพระราชทานเพลิง (ถ้าเสด็จพระราชดำเนิน ทรงทอดผ้าไตร 10 ไตร บังสุกุลบนพลับพลา แล้วเสด็จขึ้นเมรุพระราชทานเพลิง) เพลิงหลวง รถวอเชิญโกศศพ ฉัตรเบญจา 10 แห่งเวียนเมรุ ปี กลองชนะ 10 ประโคม เวลาเวียนเมรุและเวลารับพระราชทานเพลิง
พระราชอาคันตุกะชั้นเทพ, ราชและพระราชอาคันตุกะสามัญ	น้ำหลวง หีบทองกบ	เพลิงหลวง รถวอเชิญหีบศพ
พระครูสัญญาบัตร 1. ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ที่ถึงอสัญกรรมขณะดำรงตำแหน่ง 2. ผู้ที่ได้รับพระราชทานราชอิสริยาภรณ์ชั้นพรีตนราชวราภรณ์	น้ำหลวง หีบเชิงชาย น้ำหลวง โกศกุดั่นน้อย ฉัตรเครื่อง ตรงอน แตรฝรั่ง ปี กลองชนะ ประโคม เวลารับพระราชทานน้ำอาบศพ และประโคมประจายาม พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรม 7 วัน ทรงบำเพ็ญพระราชกุศล 7 วัน 50 วัน และ 100 วัน พระราชทาน (แต่งกายเครื่องแบบเต็มยศ)	เพลิงหลวง ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลออกเมรุราชรถเชิญศพจากที่ประดิษฐานไปยังเมรุ กระบวนอิสริยยศเชิญศพ พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรมประจำช่างเมรุ ตรงอน แตรฝรั่ง ปี กลองชนะ ประโคม เวลารับพระราชทานเพลิง เสด็จพระราชดำเนิน ทรงทอดผ้าไตรบังสุกุล เสด็จขึ้นเมรุ ทรงจุดเพลิงพระราชทาน (แต่งกายเครื่องแบบเต็มยศ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการศึกษาไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชั้น, ยศ	เครื่องเกียรติยศที่พระราชทานเมื่อสิ้นชีวิต	เครื่องเกียรติยศที่พระราชทานเมื่อพระราชทานเพลิง
<p>นายกรัฐมนตรี, ประธานวุฒิสภา, ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานศาลฎีกา ซึ่งถึงอนิจกรรมในขณะดำรงตำแหน่ง</p>	<p>น้ำหลวง โกศไม้สิบสอง ฉัตรเครื่อง แตงรองน แตรฝรั่ง ปี กลองชนะ 10 ประโคมเวลารับพระราชทานน้ำอาบศพ พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรม 7 คืน ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลงาน 7 วัน พระราชทาน</p>	<p>รถอูเชิญโกศศพ ฉัตรเครื่อง 10 คั่น แห่งเวียนเมรุ แตงรองน แตรฝรั่ง ปี กลองชนะ 10 ประโคมเวลาเวียนเมรุและเวลารับ พระราชทานเพลิง พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรมประจำ ข้างเมรุ เสด็จพระราชดำเนิน พระราชทาน ผ้าไตรให้ทายาททอดถวาย พระสงฆ์ยังสุภุมภ์โกศศพ เสด็จขึ้นเมรุทรงจุดเพลิงพระราช ทาน (แต่งกายเครื่องแบบครึ่งยศ)</p>
<p>ประธานองคมนตรี และองคมนตรี ที่ถึงอนิจกรรมในขณะดำรงตำแหน่ง</p>	<p>น้ำหลวง โกศมณฑป ฉัตรเครื่อง แตงรองน แตรฝรั่ง ปี กลองชนะ 10 ประโคมเวลารับพระราชทานน้ำอาบศพ พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรม 7 คืน ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลงาน 7 วัน พระราชทาน</p>	<p>รถอูเชิญโกศศพ ฉัตรเครื่อง 10 คั่น แห่งเวียนเมรุ แตงรองน แตรฝรั่ง ปี กลองชนะ 10 ประโคมเวลาเวียนเมรุ และเวลา รับพระราชทานเพลิง พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรมประจำ ข้างเมรุ เสด็จพระราชดำเนิน พระราชทาน ผ้าไตรให้ทายาทเชิญไปทอดถวาย พระสงฆ์ยังสุภุมภ์โกศศพ เสด็จขึ้นเมรุ ทรงจุดเพลิงพระราช ทาน (แต่งกายเครื่องแบบครึ่งยศ)</p>
<p>รัฐมนตรีว่าการ และรัฐมนตรีช่วยว่าการ ซึ่งถึงอนิจกรรมในขณะดำรง</p>	<p>โกศไม้สิบสอง นอกนั้นเหมือนเกียรติยศของมนตรี น้ำหลวง (ถ้าเป็นหม่อมหลวง หม่อม</p>	<p>เหมือนเกียรติยศของมนตรี รถอูเชิญโกศศพ ฉัตรเครื่อง 10 คั่น แห่งเวียนเมรุ</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชั้น, ยศ	เครื่องเกียรติยศที่พระราชทานเมื่อสิ้นชีวิต	เครื่องเกียรติยศที่พระราชทานเมื่อพระราชทานเพลิง
ตำแหน่ง เจ้าพระยาชั้นสุพรรณบัฏ หรือหิริภัญญ์ที่เคยดำรงตำแหน่งเสนาบดี	ราชวงศ์ พระราชทานโกศมณฑป) โกศไม้สิบสอง ฉัตรเครื่อง แต่รงอน แต่รงฝรั่ง ปี กลองชนะ 10 ประโคมเวลารับพระราชทานน้ำอาบศพ พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรม 7 คืน ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลงาน 7 วัน พระราชทาน	แต่รงอน แต่รงฝรั่ง ปี กลองชนะ 10 ประโคมเวลาเวียนเมรุ และเวลาพระราชทานเพลิง พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรมประจำช่างเมรุ เสด็จพระราชดำเนิน พระราชทานผ้าไตรให้ทายาทเชิญไปทอดถวาย พระสงฆ์บังสุกุลที่โกศศพ เสด็จขึ้นเมรุ ทรงจุดเพลิงพระราชทาน (แต่งกายเครื่องแบบครึ่งยศ) เพลิงหลวง รถวอเชิญโกศศพ
เจ้าพระยาที่ไม่ได้รับพระราชทานสุพรรณบัฏ หรือหิริภัญญ์, จอมพล, รัฐมนตรีสั่งราชการที่ถึงแก่กรรม ในขณะดำรงตำแหน่ง, ผู้ที่ได้รับพระราชทานราชอิสริยาภรณ์ประเภทอื่นซึ่งเพือก, มหาวชิรมงกุฎและมหาปรมาภรณ์ซึ่งเพือก	น้ำหลวง โกศแปดเหลี่ยม ฉัตรเบญจา ปี กลองชนะ 10 ประโคมเวลารับพระราชทานน้ำอาบศพ พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรม 3 คืน	ฉัตรเบญจา 10 คั่น แห่งเวียนเมรุ ปี กลองชนะ 10 ประโคมเวลาเวียนเมรุและเวลารับพระราชทานเพลิง พระราชทานผ้าไตรให้ทอดถวายพระสงฆ์บังสุกุลก่อนรับพระราชทานเพลิง 5 ไตร (ถ้าเสด็จพระราชทานผ้าไตรให้ทายาทเชิญไปทอดถวายพระสงฆ์บังสุกุลที่โกศศพ 10 ไตร แล้วทรงจุดฝักแค้นพระราชทานเพลิงเผาศพ)
ผู้ที่ได้รับพระราชทานราชอิสริยาภรณ์ปฐมจุลจอมเกล้า แต่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งหน้าที่ราชการขณะถึงอนิจกรรม	น้ำหลวง โกศแปดเหลี่ยม ฉัตรเบญจา ปี กลองชนะ 10 ประโคมเวลารับพระราชทานน้ำอาบศพ	เพลิงหลวง รถวอเชิญโกศศพ ฉัตรเบญจา 10 คั่น แห่งเวียนเมรุ ปี กลองชนะ ประโคมเวลาเวียนเมรุและเวลารับพระราชทานเพลิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชั้น, ยศ	เครื่องเกียรติยศที่พระราชทานเมื่อสิ้นชีวิต	เครื่องเกียรติยศที่พระราชทานเมื่อพระราชทานเพลิง
<p>1. รัฐมนตรีที่ถึงแก่กรรมขณะดำรงตำแหน่ง</p> <p>2. ผู้ที่ได้รับพระราชอิสริยาภรณ์ประถมาภรณ์มงกุฎไทย บิดามารดาของผู้ดำรงตำแหน่งเสนาบดี, องคมนตรี, นายกรัฐมนตรี, ประธานวุฒิสภา, ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานศาลฎีกา, รัฐมนตรีว่าการ และ รัฐมนตรีช่วยว่าการ</p> <p>สตรีผู้มีเกียรติที่ได้รับพระราชทานราชอิสริยาภรณ์ทุติยจุลจอมเกล้าวิเศษ</p>	<p>พระนิชิธรรมสวัสดิ์พระอภิธรรม 3 คัน</p> <p>น้ำหลวง โกศโก (ถ้าเป็นราชินิกุลหรือราชินีกุล พระราชทานโกศราชินีกุล)</p> <p>ฉัตรเบญจา ปี กลองชนะ ประโคมเวลารับพระราชทานน้ำอาบศพ น้ำหลวง หีบทองลายสลัก ฉัตรเบญจา 4 คัน ปี กลองชนะ 10 ประโคมเวลารับพระราชทานน้ำอาบศพ</p> <p>น้ำหลวง โกศแปดเหลี่ยม ฉัตรเบญจา ปี กลองชนะ ประโคมเวลารับพระราช</p>	<p>พระราชทานผ้าไตรให้ทอดถวาย พระสงฆ์บังสุกุลก่อนรับพระราชทานเพลิง 5 ไตร (ถ้าเสด็จพระราชดำเนิน พระราชทานผ้าไตรให้ ทายาทเชิญไปทอดถวายพระสงฆ์บังสุกุลที่โกศศพ 10 ไตร แล้วทรงจุดฝักแค้นพระราชทานเพลิงเผาศพ)</p> <p>เพลิงหลวง รถอูเชิญหีบศพ ฉัตรเบญจา 10 แท่งเวียนเมรุ ปี กลองชนะ ประโคมเวลาเวียนเมรุ และเวลารับพระราชทานเพลิง</p> <p>เพลิงหลวง รถอูเชิญหีบศพ ฉัตรเบญจา 10 แท่งเวียนเมรุ ปี กลองชนะ 10 ประโคมเวลาเวียนเมรุและรับพระราชทานเพลิง</p> <p>เพลิงหลวง รถอูเชิญโกศศพ ฉัตรเบญจา 10 แท่งเวียนเมรุ และเวลารับพระราชทานเพลิง</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชั้น, ยศ	เครื่องเกียรติยศที่พระราชทานเมื่อสิ้นชีวิต	เครื่องเกียรติยศที่พระราชทานเมื่อพระราชทานเพลิง
<p>ผู้ที่ได้รับพระราชทานตรา ทูลเชิญจุลจอมเกล้า</p> <p>เจ้าหมื่น พระยาที่มียศ ชั้นมหาเสวกหรือมหา อำมาตย์ นายพลทหารบก เรือ อากาศ และนายพล ตำรวจ, ข้าราชการพล เรือนสามัญชั้นพิเศษ, พนักงานเทศบาลพิเศษ และผู้ที่ได้รับพระราชทาน ราชอิสริยาภรณ์ทวิชาติยา- ภรณ์ช้างเผือกหรือมงกุฎ ไทย</p> <p>สตรีผู้มีเกียรติที่ได้รับ พระราชทานราชอิสริยา- ภรณ์ตติยจุลจอมเกล้า</p>	<p>ทานน้ำอาบศพ พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรม 3 คืน</p> <p>น้ำหลวง หีบทองลายสลัก ฉัตรเบญจา 4 คัน ปี กลองชนะ 10 ประโคมเวลา รับพระราชทานน้ำอาบศพ</p> <p>น้ำหลวง หีบทองลายสลัก</p> <p>น้ำหลวง หีบกุดัน</p>	<p>พระราชทานผ้าไตรทอดถวายพระ สงฆ์บังสุกุลก่อนรับพระราชทานเพลิง 5 ไตร</p> <p>เพลิงหลวง รถวอเชิญหีบศพ ฉัตรเบญจา 10 แห่งเวียนเมรุ ปี กลองชนะ 10 ประโคมเวลาแห่ เวียนเมรุ และเวลารับพระราชทาน เพลิง</p> <p>เพลิงหลวง รถวอเชิญหีบศพ</p> <p>เพลิงหลวง</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชั้น, ยศ	เครื่องเกียรติยศที่พระราชทานเมื่อสิ้นชีวิต	เครื่องเกียรติยศที่พระราชทานเมื่อพระราชทานเพลิง
<p>ผู้ได้รับพระราชทานราชอิสริยาภรณ์ตติยจุลจอมเกล้าวิเศษ</p>	<p>น้ำหลวง หีบทองทราบ</p>	<p>เพลิงหลวง รถอัญเชิญหีบศพ</p>
<p>จมีน, พระ, พระยาที่มียศชั้นเสวกหรืออำมาตย์ นายพันทหารบก เรืออากาศ, นายพันตำรวจ, ข้าราชการพลเรือนสามัญ ชั้นโท, เอก, สมาชิกวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งถึงแก่กรรมขณะดำรงตำแหน่ง</p>	<p>น้ำหลวง หีบลายก้านแย่ง (ถ้าเป็นราชินิกุล หรือราชินีกุล พระราชทานหีบกุดั่น)</p>	<p>เพลิงหลวง</p>
<p>ผู้ที่ได้รับพระราชทานราชอิสริยาภรณ์จักรพรรดิราชอิสริยาภรณ์ช้างเผือกมงกุฎไทย ตริตาภรณ์ช้างเผือกมงกุฎไทย, ตติยจุลจอมเกล้า ซึ่งเป็นตราสืบตระกูล และสตรีที่ได้รับพระราชทานราชอิสริยาภรณ์จตุตถจุลจอมเกล้า</p>		
<p>หมื่น, ขุน, หลวง, รองเสวก, รองอำมาตย์, นายร้อยทหารบก เรืออากาศ, นายร้อยตำรวจ</p>	<p>น้ำหลวง หีบเชิงชาย</p>	<p>เพลิงหลวง</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.2 เรื่องระเบียบการไว้ทุกข์ในพระราชสำนัก

นายกรัฐมนตรีรับพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ด้วยทรงพระราชดำริเห็นว่า ตามความนิยมที่เคยมีเป็นพระราชประเพณีมาแต่ก่อน ๆ ถ้ามีเหตุพระบรมวงศานุวงศ์สิ้นพระชนม์ลง ในพระราชสำนักได้ไว้ทุกข์เป็นการแสดงความเคารพถวาย มีกำหนดวันมากบ้างน้อยบ้าง บัดนี้ทรงพระราชดำริเห็นเป็นการสมควรที่จะแก้ไขพระราชประเพณีไว้ทุกข์ให้เหมาะแก่กาลสมัย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้วางระเบียบการไว้ทุกข์ของพระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการในพระราชสำนัก และราชองค์รักษ์ ดังต่อไปนี้

สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ	2 เดือน
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ	2 เดือน
พระเจ้าลูกยาเธอ	1 เดือน
พระเจ้าลูกเธอ	1 เดือน
สมเด็จพระเจ้าพี่ยา น้องยาเธอ	1 เดือน
สมเด็จพระเจ้าพี่นาง น้องนางเธอ	1 เดือน
พระเจ้าพี่ยา น้องยาเธอ	15 วัน
พระเจ้าพี่นาง น้องนางเธอ	15 วัน
สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอทุกชั้น	15 วัน
พระเจ้าบรมวงศ์เธอทุกชั้น	7 วัน

พระบรมวงศานุวงศ์ที่นับเนื่องตามฐานะว่าเป็นพระญาติใกล้ชิด จะทรงไว้ทุกข์เพิ่มเติม ส่วนพระองค์อย่างบุคคลสามัญให้ทั้งกันและกันนานเท่าใดก็ได้

อนึ่งตามกำหนดดังกล่าว ถ้าจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เพิ่มจำนวนวันขึ้นอีกเท่าใดก็ได้ สุดแล้วแต่พระราชอัธยาศัยเป็นพิเศษเฉพาะราย

ประกาศ ณ วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2485

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 59 ตอนที่ 13 วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2485 หน้า 576)

การขอพระราชทานเพลิงศพ

เป็นการขอรับพระราชทานในขั้นสุดท้าย เมื่อได้กำหนดแน่นอนแล้วว่า จะกระทำการมาบนกิจศพ เมื่อใด ทายาทหรือเจ้าภาพก็ต้องดำเนินการขอรับพระราชทานเพลิงศพอีกครั้งหนึ่ง การขอพระราชทานเพลิงศพ ก็ถือเกณฑ์จากการได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์เป็นสำคัญ กล่าวคือผู้ถึงแก่กรรมต้องเป็นผู้ได้รับพระราชทานตราตั้งแต่ชั้นเบญจมาภรณ์มงกุฎไทยขึ้นไป ผู้ที่ได้รับพระราชทานตราก็มีสิทธิ์ขอรับพระราชทานเพลิงศพนั้นได้ ไม่จำเป็นว่าผู้นั้นจะเป็นข้าราชการหรือไม่ เว้นแต่ผู้ที่ได้รับพระราชทานเหรียญรัตนาภรณ์ ซึ่งเป็นเหรียญส่วนพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทางสำนักพระราชวังอนุโลมให้ทายาทยื่นเรื่องราว เพื่อกราบบังคมทูลขอพระราชทานเพลิงศพได้ เพราะถือว่าผู้ได้รับเหรียญรัตนาภรณ์ เป็นผู้ทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงโปรดปราน จึงอนุโลมให้ขอพระราชทานได้ ส่วนเหรียญอื่น ๆ ไม่มีสิทธิ์ที่จะขอพระราชทาน เมื่อได้กำหนดวันพระราชทานเพลิงศพไว้แล้ว

2.2.3 การเชิญเสด็จพระราชดำเนิน ไปในงานพระราชทานเพลิงศพ

การเชิญเสด็จพระราชดำเนิน ไปในงานพระราชทานเพลิงศพ กระทำได้เช่นเดียวกับที่ได้ชี้แจงไว้แล้วข้างต้น ผู้ที่กราบบังคมทูลเชิญเสด็จพระราชดำเนินจะต้องอ้างถึงประวัติทั้งส่วนตัวและราชการของผู้ที่วายชนม์ เพื่อประกอบการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ ก่อนกราบบังคมทูลด้วย

- สถานที่ งานรับเชิญอยู่ที่สะดวกเจ้าภาพ แต่ต้องเป็นคนรู้จักหรือสนิท แต่ส่วนมากจะทรงกำหนดสถานที่ให้ โดยที่ทางสำนักพระราชวังจะต้องไปตรวจสอบและกำหนดพื้นที่ต่าง ๆ ให้เหมาะสมและพอเพียง โดยที่สำนักพระราชวังจะเป็นคนจัดการในทุกเรื่อง โดยไม่ใช่คนภายนอกเลย จะใช้คนของสำนักมาจัดการสถานที่ และบริการจนหมด
- การเดินทาง ราชวงศ์ปัจจุบันที่มีอยู่ 8 พระองค์ จะมีผู้ติดตาม และชบวนรถโดยประมาณ ดังนี้

	ผู้ติดตาม (คน)	รถขบวน (คัน)
พระเจ้าอยู่หัว, พระราชินี	50	20
พระบรมโอรสาธิราช	30	15
เจ้าฟ้าหญิงสิรินธร,	20	10
เจ้าฟ้าหญิงจุฬารัตน์	20	10
พระองค์เจ้าโสมสวลี	20	10
เจ้าฟ้าเพชรรัตน	10	2-3
พระพี่นาง	2-3	1

- หมายเหตุ - ในกรณีนี้ที่เสด็จไปพร้อม ๆ กัน จะมีผู้ติดตามประมาณไม่เกิน 50-60 คน และรถขบวนไม่เกิน 30 คัน เพราะผู้ติดตามบางหน้าที่สามารถทดแทนกันได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ห้องน้ำส้วม ถ้าเป็นไปได้ จะแยกเป็น 4 ส่วน
 1. พระราชวงศ์
 2. เจ้านายฝ่ายใน เช่น พระองค์เจ้า, ม.ล.
 3. เจ้านายฝ่ายนอก องคมนตรี, นายกรัฐมนตรี
 4. ผู้ติดตาม และคนธรรมดา สามารถใช้ร่วมกัน
- งานพระราชทานเพลิง ถ้าคนไม่รู้จัก พระเจ้าอยู่หัวจะไม่เสด็จ แต่ถ้ามีเกียรติยศพอจะเสด็จ แต่จะจุดฝักแฉจากในรถเท่านั้น ถ้าคนสนิทจริง ๆ จะเสด็จไปงานสวดด้วย

2.2.4 การปฏิบัติในฐานะแทนพระองค์

สำหรับบุคคลผู้ที่เจ้าภาพเชิญให้ประกอบพิธีในฐานะแทนพระองค์ ในพิธีต่อไปนี้

2.2.4.1 พิธีพระราชทานน้ำหลวงอาบศพ

เจ้าหน้าที่กองพระราชพิธีสำนักพระราชวัง เป็นผู้เชิญน้ำอาบศพพระราชทาน น้ำขมิ้นและน้ำหอม ไปยังสถานประกอบพิธี

ผู้ทำหน้าที่ในฐานะแทนพระองค์ หันหน้าไปทางทิศที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประทับ ถวายความเคารพ แล้วจึงประกอบพิธี

เจ้าหน้าที่จะประคองศพให้ลุกขึ้น ผู้ทำหน้าที่ในฐานะแทนองค์รดน้ำหลวงอาบศพ พระราชทานตรงบริเวณทรวงอกศพ เสมือนอาบหน้า แล้วจึงรดน้ำขมิ้นกับน้ำอบไทย เสร็จแล้วถวายความเคารพในทิศทางเดิม เป็นเสร็จพิธี

การขอรับพระราชทานน้ำศพ และหีบหรือโกศกับเครื่องประกอบเกียรติยศศพนั้น เป็นเรื่องของทายาท หรือเจ้าภาพจะต้องรับดำเนินการในขั้นต้น กล่าวคือ ต้องรับไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่แผนกพระราชพิธีของสำนักพระราชวังโดยตรง เจ้าหน้าที่แผนกพระราชพิธีสำนักพระราชวังจะอำนวยความสะดวกให้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ แม้ว่าจะเป็นวันหยุดราชการ เช่น วันเสาร์ วันอาทิตย์ หรือวันหยุดชดเชยใด ๆ ก็ตาม ทางแผนกพระราชพิธีจะมีเจ้าหน้าที่เป็นเวรคอยรับแจ้ง และอำนวยความสะดวกให้ จะติดต่อขอรับพระราชทานได้ตั้งแต่เวลา 8.30 น. จนถึงเที่ยงวัน หลังจากเที่ยงวันไปแล้วไม่เกิน 16.30 น. ก็ติดต่อได้ โดยแจ้งความขอพระราชทานน้ำศพและหีบหรือโกศศพไว้ก่อน เพื่อทางสำนักพระราชวังจะได้เตรียมการขอพระราชทานให้ในวันรุ่งขึ้น แต่ถ้ามีการถึงแก่กรรมหรือถึงอนิจกรรมในตอนเย็น หรือใกล้กำหนดที่จะหมดเวลาทำงาน ก็ควรรอไว้ติดต่อขอรับพระราชทานในตอนเช้าของวันรุ่งขึ้น ถึงแม้ในวันทำงานตามปกติ ก็เช่นเดียวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเชิญน้ำพระราชทานศพ กับหีบหรือโกศศพที่ได้รับพระราชทานมายังสถานที่ ๆ ตั้งศพนั้น ถ้าอยู่ในจังหวัดพระนครธนบุรี เจ้าหน้าทีของสำนักพระราชวังจะจัดหาหีบเชิญน้ำพระราชทานพร้อมด้วยหีบหรือโกศศพไปจัดการให้ หีบหรือโกศจะได้รับพระราชทานตามศักดิ์ของผู้ถึงแก่กรรม หรือถึงอนิจกรรมได้รับพระราชทานเป็นครั้งสุดท้าย หรือตามตำแหน่งของผู้ถึงอสัญกรรมในระหว่างประจำการ หากผู้ขอพระราชทานอยู่ต่างจังหวัด การเชิญน้ำพระราชทานศพกับหีบหรือโกศศพเป็นหน้าที่ของทายาท หรือเจ้าภาพจะต้องจัดหาหีบรับน้ำพระราชทานพร้อมด้วยเครื่องประกอบเกียรติยศศพ กับเจ้าหน้าทีของสำนักพระราชวังไปยังสถานที่ ๆ ขอพระราชทาน พร้อมทั้งการส่งกลับด้วย

เมื่อได้เชิญน้ำพระราชทานศพมาถึงแล้ว ก่อนที่ประชาชนในพิธีจะกระทำการอาบน้ำศพที่ได้รับพระราชทาน ประชาชนควรกระทำการถวายคำนับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (ไม่ใช่คำนับน้ำพระราชทาน) โดยหันหน้าไปตามทิศทางที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประทับ เมื่อถวายคำนับเสร็จแล้วจึงลงมือกระทำการ ศพนั้นเมื่อได้รับน้ำพระราชทานเสร็จแล้วคนอื่นเป็นอันงดไม่ต้องกระทำการอาบหรือรดน้ำศพต่อไปอีก หากจะกระทำการอาบ หรือรดน้ำศพเป็นการภายใน ก็จัดการให้เสร็จไปก่อนเวลาที่จะถึงกำหนดพระราชทานน้ำศพนั้น

การใช้เครื่องประกอบเกียรติยศศพ เช่นหีบ หรือโกศพระราชทาน จะใช้ได้มีกำหนด 7 วัน ต้องนำส่งคืนสำนักพระราชวัง เพื่อนำไปพระราชทานกับศพอื่น ๆ ต่อไป แต่ถ้ายังไม่มีผู้ใดขอรับพระราชทานทางสำนักพระราชวังอาจผ่อนผันให้คงใช้ต่อไป จนกว่าจะถึงวันพระราชทานเพลิง หรือจนกว่าจะมีความจำเป็นที่จะต้องพระราชทานแก่ผู้ขอรายใหม่ต่อไป จึงจะเรียกคืน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(แบบถวายบังคมลาตาย)

วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช.....

ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม

ดอกไม้ธูปเทียน ของข้าพระพุทธเจ้า.....

อายุ.....ปี ชั่วรากร.....สังกัด.....

ขอพระราชทานกราบถวายบังคมลา ถึง.....ด้วยโรค.....

ณ ที่.....อำเภอ.....จังหวัด.....

วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช.....เวลา.....น.

ควรมีควมแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ขอเดชะ

อธิบายการกรอกข้อความ

บรรทัดแรก ให้ลงวันเดือนปีที่ยื่นขอพระราชทาน

บรรทัดที่ 3 ลงอายุของผู้ตาย และระบุดรชาติที่ได้รับครั้งสุดท้าย เป็นข้าราชการ ทหาร ตำรวจ หรือเป็นข้าราชการบำนาญบ้านากุสังกัดกระทรวงที่เคยรับราชการครั้งสุดท้าย

บรรทัดที่ 4 ถึงแก่กรรม หรือถึงอนิจกรรม ด้วยโรคอะไร

บรรทัดที่ 5 ที่บ้านพัก หรือ โรงพยาบาล อำเภอใด จังหวัดใด

บรรทัดที่ 6 ลงวันเดือนปี และเวลาที่ผู้ตายถึงแก่กรรม หรือถึงอนิจกรรม

เมื่อได้ทำหนังสือขอพระราชทานกราบถวายบังคมลาฯ พร้อมด้วยดอกไม้ธูปเทียนดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้เป็นทายาทหรือเจ้าภาพก็ควรจดบันทึกข้อความตามแบบรับแจ้งความของสำเนาพระราชวัง ดังต่อไปนี้

(แบบรับแจ้งความ ขอพระราชทานน้ำศพ และเครื่องประกอบเกียรติยศ)

ที่...../.....

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช.....เวลา.....น.

ข้าพเจ้า..... ได้มาแจ้งความเจ้าหน้าที่.....
ตามข้อความต่อไปนี้ ขอรับรองว่าเป็นความจริงโดยตลอด และได้ลงชื่อไว้ให้เป็นที่สำคัญ

1. เรื่อง.....
2. ยศ บรรดาศักดิ์.....
3. ชื่อเดิม ชื่อสกุล.....
4. ตำแหน่ง..... สังกัด.....
5. ราชอิสริยาภรณ์.....
6. ตายด้วยเหตุ หรือโรค.....
7. เมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา..... น.
8. ณ ที่.....
9. อาบน้ำ ผัง.....
10. ณ วันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา..... น.
11. ที่อาบน้ำ.....
12. ที่ไว้หรือฝังศพ.....
13. ชื่อเจ้าภาพ.....
14. เกี่ยวข้องกับผู้ตายโดย.....
15. ที่อยู่ของเจ้าภาพ.....
16. ที่อยู่ของผู้แจ้งความ.....
17. ผู้แจ้งความเกี่ยวข้องกับผู้ตายโดย.....
18. ขอรับพระราชทาน.....
19. หมายเหตุ.....
(ลงชื่อผู้แจ้งความ).....
(ลงชื่อเจ้าหน้าที่ผู้จดแจ้งความ).....

หมายเหตุของเจ้าหน้าที่.....

เมื่อได้จดคำตอบที่จะต้องกรอกลงในแบบนี้แล้ว ก็นำไปติดต่อเจ้าหน้าที่แผนกพระราชพิธีสำนักพระราชวัง พร้อมด้วยขดอกไม้รูปเทียน ทั้งนี้เพื่อสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ และสะดวกแก่ผู้แทนที่ไปติดต่อ ซึ่งเป็นการสะดวกด้วยกันทั้งสองฝ่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเชิญพวงมาลาพระราชทานไปวางแทนพระองค์

เจ้าหน้าที่กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง เป็นผู้เชิญพวงมาลาพระราชทานมายังสถานที่ประกอบพิธี โดยนัดหมายเจ้าภาพไว้ล่วงหน้า เมื่อผู้แทนพระองค์มาถึงเจ้าหน้าที่จะเชิญพวงมาลาพระราชทานไปรอที่ชาตัง ผู้แทนพระองค์ถวายความเคารพ โดยหันไปในทิศทางที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประทับอยู่ แล้วจึงวางพวงมาลา โดยวางพวงมาลาของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทางด้านขวามือ และวางพวงมาลาของ สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ทางด้านซ้ายมือ (ของผู้แทนพระองค์ขณะหันหน้าเข้าหาที่ตั้งศพ) เสร็จแล้วถวายความเคารพอีกครั้ง เป็นอันเสร็จพิธี

2.2.4.2 พิธีจุดไฟหลวงพระราชทานเพลิง

ผู้ประกอบพิธีในฐานะแทนพระองค์ รับกระทงข้าวตอกดอกไม้ไปวางเป็นการขมาศพ ถ้าเป็นทหารเป่าแตรจนแล้วจึงจุดไฟหลวง โดยถวายความเคารพในทิศทางที่ประทับอยู่ ก่อนและหลังประกอบพิธีด้วย

สำหรับการประกอบพิธีในต่างจังหวัด ซึ่งรับพระราชทานหีบเพลิงไปนั้นรายละเอียดการปฏิบัติมีอยู่ใน เรื่องการขอพระราชทานเพลิงศพ และการขอพระราชทานหีบเพลิง ดังได้กล่าวมาข้างต้น

2.2.4.3 การวางดินในพิธีฝังศพ

เจ้าหน้าที่กองพระราชพิธี เป็นผู้เชิญดินพระราชทานใส่พานพร้อมด้วยกระทงข้าวตอกดอกไม้ ไปมอบให้ผู้ประกอบพิธีในฐานะแทนพระองค์

ผู้ประกอบพิธีถวายความเคารพในทิศทางที่ประทับ วางกระทงข้าวตอกกระทงดอกไม้แล้วจึงวางดินพระราชทาน ถวายความเคารพอีกครั้ง เป็นอันเสร็จพิธี

หมายเหตุ ผู้ประกอบพิธีข้างต้น ได้แก่

1. ผู้แทนพระองค์ หมายถึง บุคคลที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกอบพิธีนั้น

2. ผู้ประกอบพิธีในฐานะแทนพระองค์ หมายถึง ผู้ที่เจ้าภาพเชิญให้ประกอบพิธี ในกรณีที่มีได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ใดแทนพระองค์ ซึ่งได้แก่ พระบรมวงศานุวงศ์ ตั้งแต่ชั้นหม่อมเจ้าขึ้นไป หรือผู้อาวุโสสูงสุด ในงานนั้น ข้อควรสังเกตุคือ ควรเชิญผู้อาวุโสที่แต่เครื่องแบบ แม้จะอาวุโสน้อย หรือยศต่ำกว่าผู้ที่ไม่ได้แต่งเครื่องแบบและถ้ายศเท่ากัน แต่เครื่องแบบทั้ง 2 ท่าน ก็ให้เชิญผู้ที่อาวุโสที่สุด

อนึ่งวิธีปฏิบัติในการถวายความเคารพนั้น จะถวายความเคารพโดยหันไปในทิศทางที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประทับอยู่ หรือ โดยการพนมมือถวายความเคารพก่อนรับของพระราชทานเพื่อประกอบพิธีนั้นก็ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเชิญพวงมาลาพระราชทานไปวางแทนพระองค์

เจ้าหน้าที่กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง เป็นผู้เชิญพวงมาลาพระราชทานมายังสถานที่ประกอบพิธี โดยนัดหมายเจ้าภาพไว้ล่วงหน้า เมื่อผู้แทนพระองค์มาถึงเจ้าหน้าที่จะเชิญพวงมาลาพระราชทานไปรอที่ข้างตึก ผู้แทนพระองค์ถวายความเคารพ โดยหันไปในทิศทางที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประทับอยู่ แล้วจึงวางพวงมาลา โดยวางพวงมาลาของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทางด้านขวามือ และวางพวงมาลาของ สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ทางด้านซ้ายมือ (ของผู้แทนพระองค์ขณะหันหน้าเข้าหาที่ตั้งศพ) เสร็จแล้วถวายความเคารพอีกครั้ง เป็นอันเสร็จพิธี

2.2.4.2 พิธีจุดโคมหลวงพระราชทานเพลิง

ผู้ประกอบพิธีในฐานะแทนพระองค์ รับกระทงข้าวตอกดอกไม้ไปวางเป็นการขมาศพ ถ้าเป็นทหารเป่าตรงจนแล้วจึงจุดโคมหลวง โดยถวายความเคารพในทิศทางที่ประทับอยู่ ก่อนและหลังประกอบพิธีด้วย

สำหรับการประกอบพิธีในต่างจังหวัด ซึ่งรับพระราชทานหีบเพลิงไปนั้นรายละเอียดการปฏิบัติมีอยู่ใน เรื่องการขอพระราชทานเพลิงศพ และการขอพระราชทานหีบเพลิง ดังได้กล่าวมาข้างต้น

2.2.4.3 การวางดินในนิธิฝังศพ

เจ้าหน้าที่กองพระราชพิธี เป็นผู้เชิญดินพระราชทานใส่พานพร้อมด้วยกระทงข้าวตอกดอกไม้ ไปมอบให้ผู้ประกอบพิธีในฐานะแทนพระองค์

ผู้ประกอบพิธีถวายความเคารพในทิศทางที่ประทับ วางกระทงข้าวตอก กระทงดอกไม้วางดินพระราชทาน ถวายความเคารพอีกครั้ง เป็นอันเสร็จพิธี

หมายเหตุ ผู้ประกอบพิธีข้างต้น ได้แก่

1. ผู้แทนพระองค์ หมายถึง บุคคลที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกอบพิธีนั้น
2. ผู้ประกอบพิธีในฐานะแทนพระองค์ หมายถึง ผู้ที่เจ้าภาพเชิญให้ประกอบพิธี ในกรณีที่มีได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ใดแทนพระองค์ ซึ่งได้แก่ พระบรมวงศานุวงศ์ ตั้งแต่ชั้นหม่อมเจ้าขึ้นไป หรือผู้อาวุโสสูงสุด ในงานนั้น ข้อควรสังเกตคือ ควรเชิญผู้อาวุโสที่แต่เครื่องแบบ แม้จะอาวุโสน้อย หรือยศต่ำกว่าผู้ที่ไม่ได้แต่งเครื่องแบบและย้ายศเท่ากัน แต่เครื่องแบบทั้ง 2 ท่าน ก็ให้เชิญที่อาวุโสที่สุด

ถึงพิธีปฏิบัติในการถวายความเคารพนั้น จะถวายความเคารพในทิศทางที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประทับอยู่ หรือ โดยการพนมมือถวายความเคารพก่อนรับของพระราชทานเพื่อประกอบพิธีนั้นก็ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีปฏิบัติในพิธีพระราชทานน้ำหลวงอาบศพ ผู้แทนพระองค์หรือผู้ประกอบพิธีในฐานะแทน
พระองค์จะรดน้ำหลวงอาบศพพระราชทานเป็นลำดับสุดท้ายในพิธี

วิธีปฏิบัติในพิธีจุดโคมหลวงพระราชทานเพลิงศพ และการวางดินในพิธีฝังศพ ผู้แทนพระ
องค์หรือผู้ประกอบพิธีในฐานะแทนพระองค์จะจุดโคมหลวงพระราชทานเพลิงศพและวางดินพระราชทานศพ
เป็นลำดับแรกในพิธี

2.2.5 ระเบียบการบรรเลงดุริยางค์ในการพระราชพิธี หรือพิธีการต่าง ๆ

ตามที่สำนักพระราชวัง ได้ประกาศระเบียบการบรรเลงดุริยางค์ ในการพระราชพิธีหรือ
พิธีการต่าง ๆ ฉบับลงวันที่ 26 ตุลาคม 2514 ไว้แล้วนั้น ในกาลต่อมาได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
สถาปนาพระอิสริยยศกึ่งพระบรมราชาวงศ์บางพระองค์ให้สูงขึ้น จึงควรที่จะได้มีระเบียบการบรรเลง
ดุริยางค์ เพื่อถวายความเคารพรวมอยู่ในฉบับเดียวกัน ฉะนั้น ให้ยกเลิกระเบียบฉบับลงวันที่ 26 ตุลาคม
2514 นั้นเสีย และให้ใช้ระเบียบปฏิบัติดังต่อไปนี้แทน

1. พิธีการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินดุริยางค์บรรเลงเพลงสรร
เสริญพระบารมี ทั้งรับและส่งเสด็จฯ

2. พิธีการที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนิน
ดุริยางค์บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีทั้งรับและส่งเสด็จฯ

3. พิธีการที่จัดกองทหารเกียรติยศสำหรับพระมหากษัตริย์ในอดีต หรือจัดกองทหารเกียรติยศ
สำหรับบุคคลอื่นด้วย (เช่น เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิดพระราชานุสาวรีย์ หรือเสด็จพระ
ราชดำเนินในงานศพที่มีกองทหารเกียรติยศสำหรับศพ)

เมื่อเสด็จพระราชดำเนินถึง กองทหารเกียรติยศสำหรับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (ถ้ามี)
หรือแถวทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์รับเสด็จฯ ถวายความเคารพ ดุริยางค์บรรเลงเพลงสรรเสริญพระ
บารมี แตรเดี่ยวแถวรับเสด็จฯ เป่าเพลงคำนับ 3 จบ กองทหารเกียรติยศอีกกองหนึ่งถวายความเคารพ
โดยไม่บรรเลงดุริยางค์ เมื่อจบพิธีการของผู้ที่ได้รับจัดกองเกียรติยศแล้ว กองทหารเกียรติยศสำหรับผู้นั้น
กลับ เฉพาะกองทหารเกียรติยศ สำหรับพระราชานุสาวรีย์คงรออยู่จนกว่าจะเสด็จพระราชดำเนินกลับ
และให้ถวายความเคารพเมื่อเสด็จฯ กลับด้วย แต่ไม่ต้องบรรเลงดุริยางค์

4. พิธีการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เสด็จ
พระราชดำเนินพร้อมด้วยประมุขต่างประเทศ

4.1 ดุริยางค์บรรเลงเพลงชาติของประเทศนั้น จบแล้วบรรเลงเพลงสรรเสริญพระ-
บารมีทั้งรับและส่งเสด็จฯ ในกรณีที่ประมุขต่างประเทศเสด็จฯ หรือไปตามลำพัง ดุริยางค์บรรเลงเพลง
ชาติของประเทศนั้น

4.2 ในกรณีที่จัดกองทหารเกียรติยศ 2 กอง คือ กองทหารเกียรติยศสำหรับพระบาท
สมเด็จพะเจ้าอยู่หัว และกองทหารเกียรติยศสำหรับประมุขต่างประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.1 เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ ถึงให้กองทหารเกียรติยศถวายความเคารพพร้อมกันทั้ง 2 กอง เฉพาะกองทหารเกียรติยศสำหรับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพียงกองเดียวบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี

4.2.2 เมื่อประมุขต่างประเทศเสด็จฯ หรือมาถึงให้กองทหารเกียรติยศแสดงความเคารพพร้อมกันทั้ง 2 กอง เฉพาะกองทหารเกียรติยศสำหรับประมุขต่างประเทศเพียงกองเดียว บรรเลงเพลงชาติของประเทศนั้น

4.2.3 เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยประมุขต่างประเทศ กองทหารเกียรติยศทั้ง 2 กอง ถวายและแสดงความเคารพพร้อมกัน กองทหารสำหรับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี

4.3 ในกรณีที่จัดกองทหารเกียรติยศกองเดียว

4.3.1 เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินถึง กองทหารเกียรติยศถวายความเคารพดุริยางค์บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี

4.3.2 เมื่อประมุขต่างประเทศเสด็จฯ หรือมาถึงกองทหารเกียรติยศแสดงความเคารพ ดุริยางค์บรรเลงเพลงชาติของประเทศนั้น

4.3.3 เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยประมุขต่างประเทศ กองทหารเกียรติยศถวายและแสดงความเคารพ ดุริยางค์บรรเลงเพลงชาติของประเทศนั้น ก่อน แล้วจึงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี

5. นิทรรศการที่สมเด็จพระบรมราชินีในรัชกาลอื่น ๆ เสด็จพระราชดำเนิน ดุริยางค์บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีทั้งรับและส่งเสด็จฯ

6. นิทรรศการที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเสด็จพระราชดำเนิน ดุริยางค์บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีทั้งรับและส่งเสด็จฯ

7. นิทรรศการที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารเสด็จพระราชดำเนิน ดุริยางค์บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีทั้งรับและส่งเสด็จฯ

8. นิทรรศการที่สมเด็จพระบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ พระบรมราชวงศ์ชั้นสมเด็จเจ้าฟ้าหรือพระวรชายา ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ เสด็จเป็นประชาชน ดุริยางค์บรรเลงเพลงมหาชัยทั้งรับและส่งเสด็จฯ

9. นิทรรศการที่ผู้แทนพระองค์ปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์ในงานเสด็จพระราชดำเนิน

9.1 ถ้าผู้แทนพระองค์คือสมเด็จพระบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ พระบรมราชวงศ์ชั้นสมเด็จเจ้าฟ้า หรือพระวรชายา ในองค์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ เมื่อผู้แทนพระองค์เสด็จมาถึง ดุริยางค์บรรเลงเพลงมหาชัย และเมื่อผู้แทนพระองค์ประทับเรียบร้อยแล้ว ดุริยางค์บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีเป็นการเปิดงาน เมื่อปิดงานดุริยางค์บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี และเมื่อผู้แทนพระองค์เสด็จกลับ ดุริยางค์บรรเลงเพลงมหาชัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9.2 ถ้าผู้แทนพระองค์เป็นบุคคลอื่น เมื่อผู้แทนพระองค์มาถึง ดุริยางค์ไม่บรรเลงเพลงใด ๆ และเมื่อผู้แทนพระองค์นั่งเรียบร้อยแล้ว ดุริยางค์บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีเป็นการเปิดงาน เมื่อปิดงานดุริยางค์บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี และเมื่อผู้แทนพระองค์กลับดุริยางค์ไม่ต้องบรรเลงเพลงใด ๆ (หรืออีกแบบหนึ่ง เมื่อผู้แทนพระองค์มาถึงบริเวณงาน ดุริยางค์จะบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีโดยถือว่าเป็นการถวายพระเกียรติ และรำลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณ เพราะผู้แทนพระองค์เป็นผู้ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ และทางราชการก็จัดส่งรถยนต์หลวงไปรับ จึงมีความตั้งใจที่จะถวายพระเกียรติอย่างสูง)

10. ในกรณีที่จัดกองเกียรติยศตำรวจหรือลูกเสือ คงปฏิบัติเช่นเดียวกับกองทหารเกียรติยศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 ขั้นตอนการจัดการศพ ตามระบบของทางราชการ

ประกาศสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ ว่าด้วยพิธีศพ

เพื่อให้พิธีของคนไทยเป็นไปโดยมีระเบียบและเหมาะสมด้วยวัฒนธรรม สภาวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงได้กำหนดแบบพิธีศพไว้ดังต่อไปนี้

1. งานพิธีศพแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

ก. งานเฉพาะของเจ้าภาพหมายถึง งานที่เจ้าภาพจัดขึ้นเป็นการภายในไม่มีการเชิญแขก เช่น งานอาบน้ำศพ ทำบุญต่าง ๆ งานเผาศพ (เผาจริง) งานเก็บอัฐิและอังคาร

ข. งานรับแขก หมายถึงงานที่เจ้าภาพเชิญแขกมาในงาน เช่น งานฝังศพสวดศพ

2. เมื่อมีคนตายเจ้าภาพจะจัดให้มีการอาบน้ำศพหรือไม่ก็ได้ เมื่อมีการอาบน้ำศพให้ทำเป็นงานเฉพาะของเจ้าภาพไม่ให้เชิญแขก คงอาบน้ำกันแต่บรรดาญาติผู้ใดไม่ไปอาบน้ำศพไม่ถือว่าขาดความเคารพ

3. เมื่อเจ้าภาพจัดการอาบน้ำศพเสร็จแล้วนำศพลงที่ใส่ศพตั้งไว้

4. เมื่อตั้งศพเรียบร้อยแล้วควรกำหนดวันฝังงาน ทักษิณานุสรณ์โดยจัดให้เป็นงานรับแขก ในโอกาสแรกอันฝังจะทำได้

ในงานที่มีการเคารพกัน เช่น จุดธูปเทียนหรือวางพวงดอกไม้หน้าศพกันเป็นเบื้องต้น กับถ้ามีเครื่องประกอบเกียรติยศ เช่น เครื่องประโคมหลวงก็ควรได้รับการประกอบในตอนนั้นด้วย ต่อจากนั้นก็ควรนิมนต์พระภิกษุสงฆ์เทศน์และบังสุกุลแล้วเป็นอันเสร็จงาน

5. ต่อจากงานทักษิณานุสรณ์ เจ้าภาพจะทำบุญประการใดก็ได้โดยเป็นงานเฉพาะของเจ้าภาพไม่มีการเชิญแขกผู้ใดไม่ไปในงานนี้ ไม่ถือว่าขาดความเคารพ

การทำบุญ 7 วัน 50 วัน 100 วัน หรือทำบุญทุก ๆ 7 วัน การเชิญแขกนั้นไม่มี ถ้าเจ้าภาพจะทำก็ทำเป็นงานเฉพาะของเจ้าภาพไม่ต้องเชิญแขก ไม่ถือว่าเป็นมารชาดอ์ชยาศัย

6. ถ้าเจ้าภาพจะจัดการฝังศพที่ใดจะทำงานรับแขกก็ได้ โดยออกบัตรแจ้งไปยังแขกที่จะเชิญ กำหนดวันเวลาและที่ฝังศพ และเจ้าภาพจัดการรับแขก ณ ที่ฝังศพนั้น

การเชิญศพและตามศพไปเป็นธุรกิจเฉพาะของเจ้าภาพ ถ้าเป็นศพที่จะฝังเลยโดยไม่เผา ก็ควรได้รับเครื่องประกอบเกียรติยศเวลาฝังทุกประการ

7. เมื่อกำหนดจะเผาที่ใด จึงปฏิบัติจัดเป็นงานรับแขกโดยเจ้าภาพแจ้งให้ผู้ที่จะไปเป็นแขกทราบตามกำหนดวันเวลา และสถานที่เผาศพ และเจ้าภาพจัดการรับแขก ณ ที่นั้น

การเชิญศพตามศพเป็นกิจธุระเฉพาะของเจ้าภาพที่ควรมีขบวนแห่ ก็ควรได้รับการเชิญศพไป

8. ระหว่างศพอยู่ ณ ที่สำหรับทำการเผา เจ้าภาพจะทำบุญประการใดก็ได้ โดยเป็นงานเฉพาะของเจ้าภาพไม่มีการเชิญแขก ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งานรับแขกมีเฉพาะตามกำหนดการ คือ ตามวันเวลาซึ่งแจ้งไปเท่านั้น ได้แก่การทำบุญ เช่น เทศน์ และบังสุกุล หรือเฉพาะบังสุกุลเท่านั้น แต่การให้ระยะเวลาที่สั้นที่สุด เมื่อทำบุญเสร็จจึงมีการเผาศพ เริ่มด้วยการขมาศพและจุดไฟเผาศพ

ถ้าคนใดมีเครื่องประกอบเกียรติยศ เช่น เครื่องประโคมหลวง ก็ควรได้รับการประโคมตอนนั้น (เกียรติยศของทหารก็ควรมีตอนนั้น)

9. การเผาศพที่เรียกว่า เผาจริง งานเก็บกระดูกเลี้ยงพระ สามหาบ งานฉลองกระดูกตลอดงานอังคาร เป็นงานของเจ้าภาพไม่มีการเชิญแขก วันแรมเต่างานอังคารของศพที่เผามาจากต่างประเทศ จึงจะปฏิบัติจัดงานเผาศพ

10. ในการไปกราบปลื้มศพ แยกผู้ไปในงานนี้จะต้องนำเครื่องขมาศพ คือ ธูปเทียน ดอกไม้ จันท์ ของตนเองไปทำการเคารพศพขมาศพ

การที่แขกไม่ใช้ธูปเทียนดอกไม้จันท์ของเจ้าภาพที่จัดไว้ก็ไม่ต้องด้วยวัฒนธรรมเจ้าภาพจัดเตรียมไว้สำหรับผู้ที่ไม่ทราบประเพณีของไทยเท่านั้น

ข้อควรปฏิบัติ

เมื่อผู้ตายในครอบครัวใดควรปฏิบัติดังนี้

1. แจ้งการตายแก่นายทะเบียนท้องถิ่น หรือกำนันผู้ใหญ่บ้าน ว่าได้มีคนตายชื่ออะไร อายุเท่าใด เกิด ตายที่บ้านใด เพื่อขอใบมรณะบัตรมาเป็นหลักฐาน ควรจะขอใบมรณะบัตรหลาย ๆ สำเนาเพื่อชุกรักต่อไปในภายหลังด้วย การแจ้งการตายนี้ ต้องแจ้งภายใน 24 ชั่วโมง นับจากผู้สิ้นตาย
2. ขอใบรับรองจากแพทย์ว่าผู้ตายเป็นอะไรตาย
3. จัดการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ทางวัด เพื่อจัดการเกี่ยวกับการศพให้เรียบร้อยจนกระทั่งนำศพไปตั้งบำเพ็ญกุศล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 การศึกษาจำนวนอาปนสถานและสำนในเขต กทม.

รายชื่อสำนและอาปนสถานในเขตกรุงเทพมหานคร

ชื่อ	สำนที่ตั้ง	ขออนุญาตประเภท
1. เขตดุสิต		
1. วัดเลียบราษฎร์บำรุง	ถนนกรุงเทพ-นนทบุรี	ฝังศพ
2. วัดญาณสามเสน (วัดดอนเทพรัตน)	ถนนสามเสน	"
3. วัดประดู่บรมราชินีนาถ	ถนนพระราชราษฎร์สาย 1	ฝังศพ เผาศพ เก็บศพ
4. วัดน้อยมหานาค	ถนนพระราม 5	เผาศพ เก็บศพ
5. วัดบางโพอินทาว	ถนนประชาราษฎร์สาย 1	"
6. วัดแก้วฟ้าจุฬามณี	ถนนทหาร	"
7. วัดมัทนิกถาราม	ถนนวงศ์สว่าง	"
8. วัดสวัสดิ์วารศรีมาราม	ถนนนครไชยศรี	"
9. วัดธรรมมาพิตราราม	ถนนกรุงเทพ-นนทบุรี	"
10. วัดสุวันธาราม	ถนนพระราม 5	"
11. วัดศรีอภัยทอง	ถนนพระราชราษฎร์สาย 1	"
12. วัดทองนพคุณาราม	ถนนกรุงเทพ-นนทบุรี	"
13. วัดเกวราชกุญชร	ถนนสามเสน	"
14. วัดสัมมาถัมภ์บริหาร (วัดภูวนสะพานขาว)	ถนนลูกหลวง	"
15. วัดเวฬุวันธรรมมาวาส (วัดเชิงหวาย)	ถนนกรุงเทพ-นนทบุรี	"
16. วัดจันทร์สโมสร	ถนนสามเสน	"
2. เขตพระนคร		
1. วัดตรีศกเทพ	ถนนประชาธิปไตย	เผาศพ เก็บศพ
2. วัดมณฑกษัตริยาราม	ถนนกรุงเทพ	"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เขตพระโขนง

1. วัดทองใบ	ถนนสุขุมวิท 77	เผาศพ เก็บศพ
2. วัดมหานคร	"	"
3. วัดปากบ่อ	"	"
4. วัดยาง	"	"
5. วัดขจรศิริ	"	"
6. วัดตันไทร	"	"
7. วัดคลองเตยนอก	ถนนระนอง	"
8. วัดคลองเตยใน	ถนนท่าเรือ	"
9. วัดใต้	ถนนสุขุมวิท 77	"
10. วัดชาติทอง	ถนนสุขุมวิท	"
11. วัดรามพระหฤทัยคอนแวน	ถนนสุนทรโกษา	ฝังศพ
12. สู่สานอันดูลาวอนุสรณ์	ถนนสุขุมวิท 103	"
13. สู่หระวามัสยิดอินวารุชคิมร็อค	ถนนสุขุมวิท 77	"
14. สู่หระวามะเขือ	ถนนสุขุมวิท 71	"
15. สู่หระวามังคิน	ถนนสุขุมวิท	"
16. มัสยิดยูลูอิสลาฮ์	ถนนสุขุมวิท 77	"

4. เขตสัมพันธวงศ์

1. วัดสัมพันธวงศ์	ถนนทรงสวัสดิ์	เผาศพ เก็บศพ
2. วัดจักรวรรดิ	ถนนจักรสวัสดิ์	"
3. วัดไตรมิตร	ถนนตรีมิตร	"
4. วัดปทุมคงคา	ถนนทรงวาด	"
5. วัดชัยชนะสงคราม (วัดตึก)	ถนนจักรวรรดิ	"
6. วัดกัลหว่า	ถนนโยธา	ฝังศพ
7. สู่หระวากำสัมพันธวงศ์	ถนนทรงวาด	"

5. เขตบางกะปิ

1. วัดสาครสุ่มประชาสันติ	ซอยโชคชัย 4 ถนนลาดพร้าว	เผาศพ เก็บศพ
2. วัดไทยศรีน้อย	ถนนรามคำแหง	"
3. วัดเทพลีลา (วัดตึก)	ถนนรามคำแหง	"
4. วัดลาดพร้าว	ถนนลาดพร้าว	"
5. วัดราชสิทธาราม	ถนนรามอินทรา	"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.	วัดจันทรวงศาaram	ถนนลาดพร้าว	"
7.	วัดนวลจันทร์	ถนนรามอินทรา	"
8.	สุสานรุจติมาเดห้	ถนนรามคำแหง	ฝั่งศษ
9.	สุสานเมือลุดตาดอื่น	ถนนรามคำแหง	"
10.	สุหระาคลองกุม	ถนนสุขาภิบาล 2	"
11.	สุสานบูรลลอิสลาม	ถนนรามคำแหง	"
12.	สุหระาคันนาสาว	ถนนสุขาภิบาล 2	"

6. เขตตลิ่งชัน

1.	วัดช่างเหล็ก	ถนนฉิมพลี	เผาศษ เก็บศษ
----	--------------	-----------	--------------

7. เขตธนบุรี

1.	วัดกระจับนิมิจ	ถนนตากสิน	เผาศษ เก็บศษ
2.	วัดโพธิ์นิมิต	ถนนเทอดไทย	"
3.	วัดประดลชฐาราม	ถนนอินทรวพิทักษ์	"
4.	วัดจันทราaram	ถนนเทอดไทย	"
5.	วัดหวิญรูจ	ถนนอินทรวพิทักษ์	"
6.	วัดประษฐรวงศาaram	ถนนประชาธิปไตย	"
7.	วัดใหญ่ศรีสุพรรณ	ถนนอินทรวพิทักษ์	"
8.	วัดบางกะแกนอก	ถนนเทอดไทย	"
9.	วัดสุททาวาส	ถนนตากสิน	"
10.	วัดบางน้ำชล	ถนนเจริญนคร	"
11.	วัดบุคคโล	ถนนเจริญนคร	"
12.	วัดเวฬุราชิน	ถนนเทอดไทย	"
13.	วัดโชน์ชายันุช	ถนนวุฒากาศ	"
14.	วัดราชจักรินทร์	ถนนเจริญนคร	"
15.	มัสยิดสวนพลู	ถนนเทอดไทย	ฝั่งศษ
16.	มัสยิดบางหลวง	ถนนเจริญนคร	"
17.	คริสตจักรที่ 1	ถนนตากสิน	"
18.	วัดชานตาครุส	ถนนเทศบาลสาย 1	"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. เขตคลองสาน

1. วัดสุทธาวาราม	ถนนเจริญนคร	เผาศพ เก็บศพ
2. วัดเศวตฉัตร	ถนนเจริญนคร	"
3. วัดทองนพคุณ	ถนนสมเด็จพระเจ้าพระยา	"
4. วัดพิชัยญาติการาม	ถนนสมเด็จพระเจ้าพระยา	"

9. เขตบางกอกน้อย

1. วัดพระยาพรหม	ถนนอรุณอมรินทร์	เผาศพ เก็บศพ
2. วัดเทพารักษ์	ถนนจรัลสนิทวงศ์	"
3. วัดฉัตรแก้วจางลณี	"	"
4. วัดอาวุธวิกสิตาราม	"	"
5. วัดเจ้าอาวาส	"	"
6. มัสยิดบางอ้อ	"	ฝังศพ
7. วัดลวกบางม้า	"	เผาศพ เก็บศพ
8. วัดชินวราราม	ถนนอิสรภาพ	"
9. วัดอัมรินทร์อาราม	ถนนอรุณอมรินทร์	"

10. เขตบางขุนเทียน

1. วัดนางนอง	ถนนวุฒากาศ	เผาศพ เก็บศพ
2. วัดราชโอรส	ถนนช้างทางรถไฟ	"
3. วัดมงคลญาณาราม	ถนนดาวคะนอง-จอมทอง	เผาศพ เก็บศพ
4. วัดหนึ่ง	ถนนวุฒากาศ	"
5. วัดโรมันคาทอลิก		ฝังศพ

11. เขตหนองแขง

1. วัดไม้ต้น	ถนนมหาดไทย	เผาศพ เก็บศพ
2. วัดดิษหังษาราม	ถนนเพชรบุรี	"
3. วัดพระยาชัย	ถนนพระราม 6	"
4. วัดอภัยนาวิการาม	ถนนราชวิถี	"
5. วัดตะพาน (วัดทัศนารุณสุนทราราม)	ถนนราชปรารภ	"
6. สุสานมัสยิดดารุลอะมาน	ถนนเพชรบุรี	ฝังศพ
7. สุเหร่าเก่าบ้านควีน	ถนนพระราม 6	"
8. สุเหร่าใหญ่ (เกาะลอย)	ถนนเพชรบุรี	"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

12. เขตป้อมปราบ

1. วัดโสมนัสวิหาร	ถนนนครสวรรค์	เผาศพ เก็บศพ
2. วัดคณิกาผล		"
3. วัดสุนทรธรรมทาน	ถนนหลานหลวง	"
4. วัดปลื้มผลาไชย	ถนนไมตรีจิต	"
5. วัดเทพศิรินทราวาส	ถนนพลับพลาไชย	"
6. วัดสระเกศ	ถนนจักรพรรดิพงษ์	"
7. วัดพระนิเวศนาราม	ถนนวรจักร	เผาศพ เก็บศพ
8. สุเหร่ามหานาค	ซอยแมน ไทมหานาค	"

13. เขตห้วยขวาง

1. วัดอุทัยาราม	ถนนเพชรบุรีตัดใหม่	เผาศพ เก็บศพ
2. วัดพรหมวงศาาราม	ถนนประชาสงเคราะห์	"
3. วัดกุฎีธาราราม	ถนนประชาสงเคราะห์	"

14. เขตปทุมวัน

1. วัดดวงแข	ถนนจตุรเมือง	เผาศพ
-------------	--------------	-------

15. เขตบางกอกใหญ่

1. วัดนาคกลาง	ถนนอิสราภาพ	เผาศพ เก็บศพ
2. วัดเครือวัลย์	ถนนอรุณอมรินทร์	"
3. วัดใหม่นิเวศนาราม	ถนนอิสราภาพ	"
4. วัดสังกระษาย	ถนนอิสราภาพ	"
5. วัดท่าพระ	ถนนจรัญสนิทวงศ์	"
6. วัดศีลาล	ถนนจรัญสนิทวงศ์	"
7. วัดราชสิทธาราม	ถนนอิสราภาพ	"
8. สุสานหมู่ 11 ปลายนา	ถนนอิสราภาพ	"
9. มุลินีวัดหาว์	ถนนอิสราภาพ	"
10. มัสยิดต้นสน	ถนนอรุณอมรินทร์	"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

16. เขตบางรัก

1. วัดแก้วแจ่มฟ้า	ถนนสีพระยา	เผาศพ เก็บศพ
2. วัดหัวลำโพง	ถนนสีพระยา	เผาศพ
3. สุธสานโรมันคาทอลิก 1	ถนนสีลม	ฝังศพ
4. สุธสานโรมันคาทอลิก 2	ถนนสีลม	"
5. สุธสานโรมันคาทอลิก 3	ถนนโอเวียลเต็ล	"
6. สุธสานอารามกาลีแมล	ถนนคอนแวนส์	"
7. สุธสานคริสเตียน	ซอย 12 สุธสานแขวงสีลม	"
8. สุธสานฮักเกียน	ถนนสีลม	"
9. สุธสานเหลียงชิวกัน	ถนนสีลม	"
10. สุธสานจีนแคะ	ถนนสีลม	"
11. สุธสานบ้านอู่	ถนนบ้านอู่	"
12. สุธสานน้ำบัว	ถนนสีลม	"

17. เขตราชฎัรบุรณะ

1. วัดนทุบิฐา	ถนนชนบุรี-ปากท่อ	เผาศพ เก็บศพ
2. สุธหรัาบางมด	หมู่ 5 แขวงบางมด	ฝังศพ
3. สุธสานมุลนิธิสูลัยทานิ	ถนนประชัาอุทิศ	"
4. วัดประเสวีรัฐ	ถนนราชันดิณา	เผาศพ เก็บศพ
5. วัดสัารอด	หมู่ 4 แขวงราชฎัรบุรณะ	"
6. วัดสัน	ซอยสัชสวัสดิ์ 35	"
7. วัดบางปะกอก	หมู่ 1 แขวงบวงมะกอก	"
8. วัดทุ่งครุ	หมู่ 5 แขวงทุ่งครุ	"
9. วัดแจ้งร้อน	หมู่ 1 แขวงราชฎัรบุรณะ	"
10. สุธสาน 601	ซอยมิตรไมตรี	ฝังศพ
11. มัสนิถคคอรินดิ	หมู่ 1 แขวงทุ่งครุ	"
12. สุธหรัาวัดอิสติโกมยห์	หมู่ 1 แขวงทุ่งครุ	"

18. เขตหนองจอก

1. วัดแสนกระเกษม	หมู่ 8 คลอง 12	เผาศพ เก็บศพ
2. สุธหรัาอัลปะระ	หมู่ 2 คลอง 10	ฝังศพ
3. สุธหรัาบรุสสลาม	หมู่ 1 โศกแฝด	"
4. สุธหรัาสันามกลางลำ	หมู่ 8 ต.คู้ฝังเหนือ	"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. สู่หระาคาฐัสนาคีม	หมู่ 6 แขวงแลสแลบ	"
6. สู่หระาคาฐัสนาชาไนย	หมู่ 11 คลอง 10	"
7. สู่หระาหะมิถันนา	หมู่ 4 แขวงกระทุมุราช	"
8. สู่หระาคาฐัสนมุตตะสัน	หมู่ 11 แขวงโคกแฝด	"
9. สู่หระาลำตันกลัวย	หมู่ 6 แขวงโคกแฝด	"
10. สู่หระาวงดับ	หมู่ 9 แขวงโคกแฝด	"
11. สู่หระาบ้านเกาะ	หมู่ 1 แขวงโคกแฝด	"
12. สู่หระาศาลาแดง	หมู่ 5 แขวงหนองจอก	"
13. สู่หระาแบนใหญ่	หมู่ 4 แขวงโคกแฝด	"

19. เขตยานนาวา

1. วัดคลองใหม่	ถนนรัชดาภิเษก	เผาค้น เก็บศพ
2. วัดปรีวาส	ถนนรัชดาภิเษก	"
3. วัดदान	ถนนรัชดาภิเษก	"
4. วัดอินทร์	ถนนรัชดาภิเษก	"
5. วัดไผ่เงิน	ซอยวัดไผ่เงิน	"
6. วัดสุทิวราราม	ถนนเจริญนคร	"
7. วัดต้นเจริญศรัทธา	ถนนจันทร์	"
8. วัดวรจรยาवास	ถนนเจริญกรุง	"
9. วัดเรืองยศสุทธาราม	ซอยประตู 1 แขวงบางโคล่	"
10. วัดดอกไม้	ถนนรัชดาภิเษก	"
11. สู่สานไทย-อิสลาม	ซอยดอนกุศล	"
12. สู่สานเงินกวางตั้ง	ซอยวัดไผ่เงิน	ฝังศพ
13. สู่สานโปรแตสแตน	ถนนเจริญกรุง	"
14. สู่สานเงินแต่จีว	ซอยบ้านเณรกุศล	"
15. สู่สานฮินดู	ซอยดอนกุศล	"
16. สู่สานเงินกวางตั้ง	ซอยวัดไผ่เงิน	"
17. สู่หระาใหม่บางเดอ	ซอยวัดจันทร์ใน	"
18. สู่หระาตรอกจันทร์	ถนนจันทร์	"
19. มัสยิดบาหฮัน	ถนนเจริญนคร	"
20. สมาคมไทหล่า	ซอยดอนกุศล	"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

20. เขตมณีบุรี

	แขวงมณีบุรี	เผาศพ เก็บศพ
1. วัดแสนสุข	แขวงมณีบุรี	"
2. วัดป่าใหญ่เหนือ	แขวงมณีบุรี	"
3. วัดป่าใหญ่ใต้	แขวงมณีบุรี	"
4. วัดพระชาสุรเสนทร์	หมู่ 8 แขวงสามวาตะวันตก	"
5. วัดบ้านทอ	หมู่ 3 แขวงสามวาตะวันตก	"
6. วัดสุขใจ	หมู่ 6 แขวงสามวาตะวันออก	"
7. วัดสุทธิสะอาด	หมู่ 4 แขวงสามวาตะวันออก	"
8. วัดลำกระดาน	หมู่ 3 แขวงสามวาตะวันออก	"
9. วัดศรีสุข	หมู่ 8 แขวงสามวาตะวันออก	"
10. วัดทองสัมฤทธิ์	หมู่ 1 แขวงแสนแสบ	"
11. วัดใหญ่สำนบกแขวง	หมู่ 10 แขวงแสนแสบ	"
12. วัดคู้บอน	แขวงบางชัน	"
13. วัดบัวแก้ว	แขวงทรายกองดินใต้	"
14. มัสยิดเลา มาตุติอิสลามปิยะ	หมู่ 4 แขวงแสนแสบ	ฝังศพ
15. มัสยิดกุกูน่า	หมู่ 15 คลอง 13 ประเวศน์	"
16. มัสยิดดารุคคิมาคาห์	หมู่ 2 แขวงสามวาตะวันตก	"
17. มัสยิดอิสลามฮัจญ์อูลูกดี	หมู่ 1 แขวงแสนแสบ	"
18. มัสยิดฮัจญ์อูลูกดีอิสลามปิยะ	หมู่ 10 แขวงทรายกองดินใต้	"
19. สุเหร่ากลางคลอง 4	หมู่ 15 แขวงสามวาตะวันออก	"
20. สุเหร่ากลางคลอง 4	หมู่ 9 แขวงสามวาตะวันออก	"
21. สุเหร่าริมคลองแสนแสบ	หมู่ 5 แขวงทรายกองดินใต้	"
22. สุเหร่าไฮเหลือ	หมู่ 4 แขวงแสนแสบ	"
23. สุเหร่าคลอง 2 ต้นนุ่น	หมู่ 5 แขวงมณีบุรี	"
24. สุเหร่าเกาะขุนเณร	หมู่ 12 แขวงทรายกองดินใต้	"
25. สุเหร่าบางชัน	หมู่ 15 แขวงมณีบุรี	ฝังศพ
26. สุเหร่าคลองหนึ่ง	26 หมู่ 1 แขวงบางชัน	"
27. สุเหร่าคลอง 4	หมู่ 17 แขวงแสนแสบ	"
28. สุเหร่าปลายคลอง 2 ต้นนุ่น	หมู่ 5 แขวงมณีบุรี	"
29. สุเหร่าลำกะโหลก	หมู่ 12 แขวงบางชัน	"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

21. เขตบางเขน

1. วัดเสมียนนารี	ถนนวิภาวดีรังสิต	เขาศพ เก็บศพ
2. วัดพระศรีมหาธาตุ	ถนนพหลโยธิน	"

รวมสถานที่ฝังศพ 79 แห่ง

รวมสถานที่เผาศพ เก็บศพ 127 แห่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 การศึกษาผู้มาใช้โครงการ

2.5.1 ประเภทผู้ที่ใช้โครงการ แบ่ง ได้ดังนี้

1. ผู้ให้บริการ ได้แก่ ผู้ที่มาประจำ หรือทำงานภายในโครงการ
 - 1.1 เจ้าหน้าที่โครงการหรือเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่ประจำตำแหน่งต่าง ๆ ภายในโครงการ เช่น ผู้อำนวยการ เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ
 - 1.2 ผู้มาประกอบการค้า คือ ผู้ที่มาทำการประกอบธุรกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนิคม โดยการคัดเลือกหรือหมุนเวียนจากที่ต่าง ๆ เช่น ร้านดอกไม้ ร้านหีบศพ วงดนตรีประโคมศพ
2. ผู้มารับบริการ
 - 2.1 เจ้าภาพงานศพ แบ่งเป็น
 - เจ้าภาพบุคคลธรรมดา
 - เจ้าภาพบุคคลอื่นเจ้านาย หรือราชวงศ์
 - 2.2 แหกรับเชิญ
 - 2.3 ที่มณต์มาดำเนินพิธีทางศาสนา
 - 2.4 ศพ ที่มาทำการฃาปนสถานแบ่งเป็น
 - ศพบุคคลธรรมดา
 - ศพบุคคลที่สำคัญ
 - ศพพระราชทานเพลิง (เดี่ยว)
 - ศพพระราชทานเพลิง (กลุ่ม)
3. ผู้มาติดต่อโครงการ หรือบุคคลภายนอกมาติดต่อสำนักงานเพื่อขอระเบียบการ หรือติดต่อใช้โครงการ
4. ผู้ให้บริการกับโครงการ ได้แก่ บุคคลที่จัดส่ง อุปกรณ์ เชื้อเพลิง บริษัทดูแลเตาเผา ชนชยะ ฯลฯ

2.5.2 พฤติกรรมของผู้ใช้โครงการ

ลักษณะพฤติกรรมของผู้ใช้โครงการจะเป็นตัวใช้กำหนดความสัมพันธ์ของผู้ใช้ในแต่ละกลุ่มและองค์ประกอบของศูนย์พฤติกรรมของบุคคล แต่ละกลุ่มย่อมแตกต่างกัน ซึ่งแบ่งตามประเภทของผู้ให้บริการ ดังนี้

1. พฤติกรรมของผู้ให้บริการ เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ที่ทำงานในโครงการพฤติกรรมขึ้น กับเจ้าหน้าที่ โดยจะถูกแยกออกจากส่วนต่าง ๆ เพื่อความสะดวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิจวัตรของเจ้าหน้าที่

8.30	ลงเวลาทำงาน
9.00-12.00	แยกกันไปประจำที่หรือปฏิบัติหน้าที่ส่วนต่าง ๆ
12.00-13.00	พักกลางวัน
13.00-16.30	ปฏิบัติงานตามปกติ
16.30-21.00	เจ้าหน้าที่บางส่วนที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับพิธี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DIAGRAM เจ้าหน้าที่โครงการ

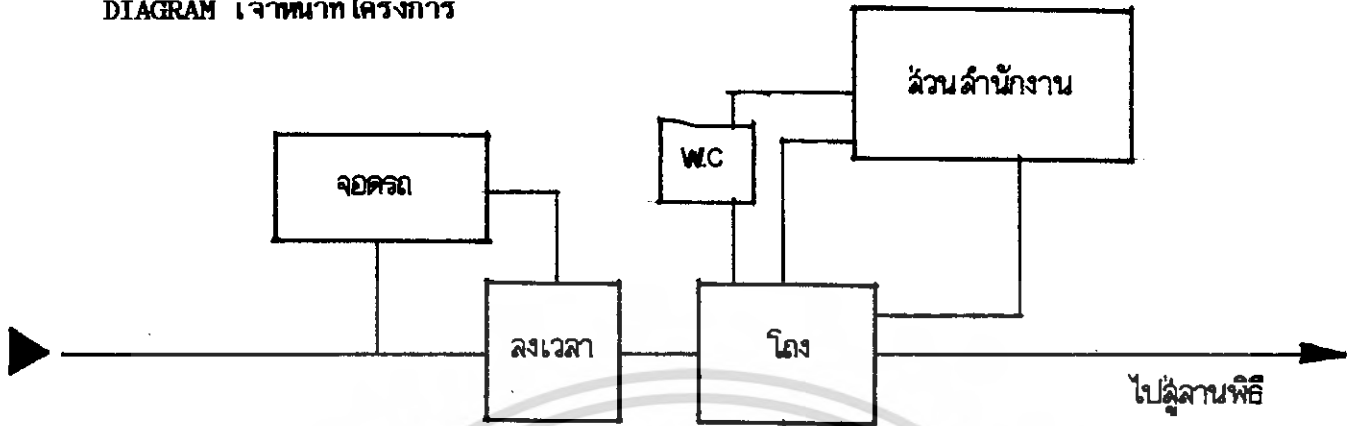
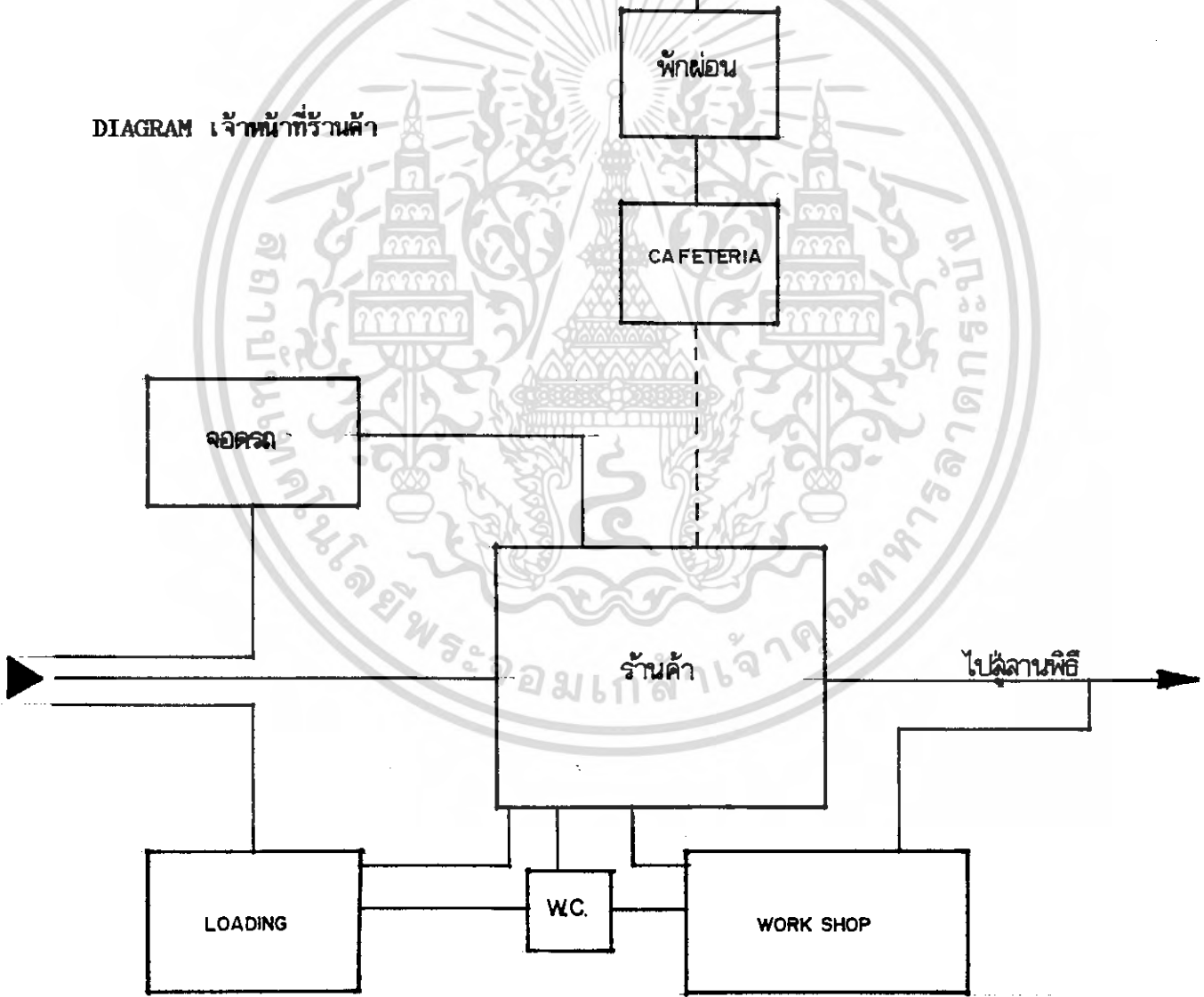

DIAGRAM เจ้าหน้าที่ร้านค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ

- งานสวดตั้งศพ

16.00-17.30 น.	อาบน้ำศพ (วันแรก)
17.30-18.30 น.	รดน้ำศพ (วันแรก)
19.00-21.00 น.	สวดพระอภิธรรม (3,5,7 วัน)
21.00 น.	ถวายเครื่องไทยธรรม (3,5,7 วัน)

- งานฌาปนกิจศพ

10.30 น.	พระสงฆ์สวดพระพุทธรูป		
11.00 น.	ถวายภัตตาหารเพล		
12.00 น.	สวดมาติกาบังสุกุล		
พระสงฆ์แสดงธรรมเทศนา	16.30 น.	12.00 น.	12.00 น.
ประชุมเพลิง	19.00 น.	17.00 น.	14.00 น.
พระบังสุกุลอัฐิ	7.00 น.	วันรุ่งขึ้น	

หมายเหตุ

เวลาประชุมเพลิง สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม ดังนี้

14.00 น. 16.00 น. 17.00 น. 18.30 น. 21.00 น.

ขึ้นอยู่กับความสะดวกของเจ้าภาพ ถ้าสวดอภิธรรม-3 คืน 5 คืน 7 คืน แล้วทำการ
ฌาปนกิจ ในวันสุดท้ายเลย ตอนเวลา 21.00 น. เพื่อสะดวกกับแขกที่มาในงานจะได้
ไม่เสียเวลาในวันอื่นอีก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DIAGRAM ผู้รับบริการ ผู้มาประกอบพิธี (แขก, เจ้าภาพ)

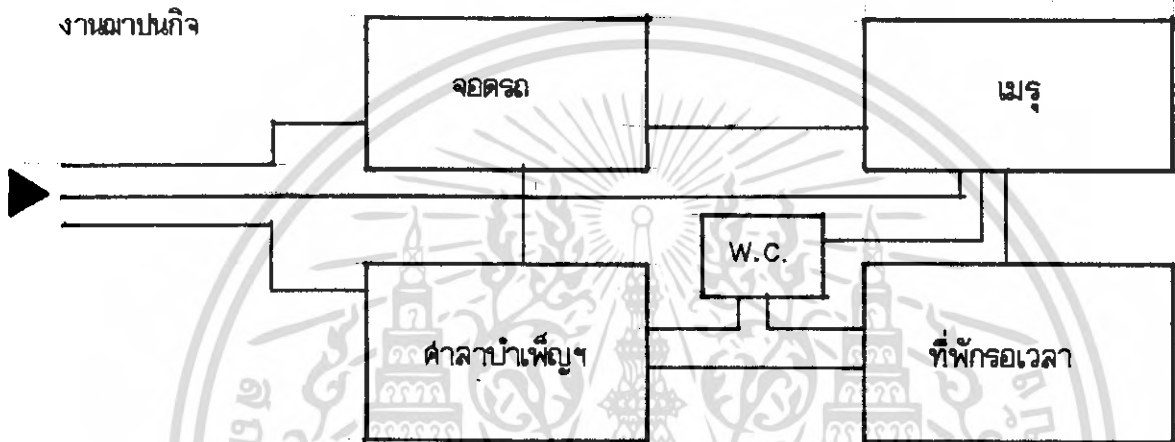
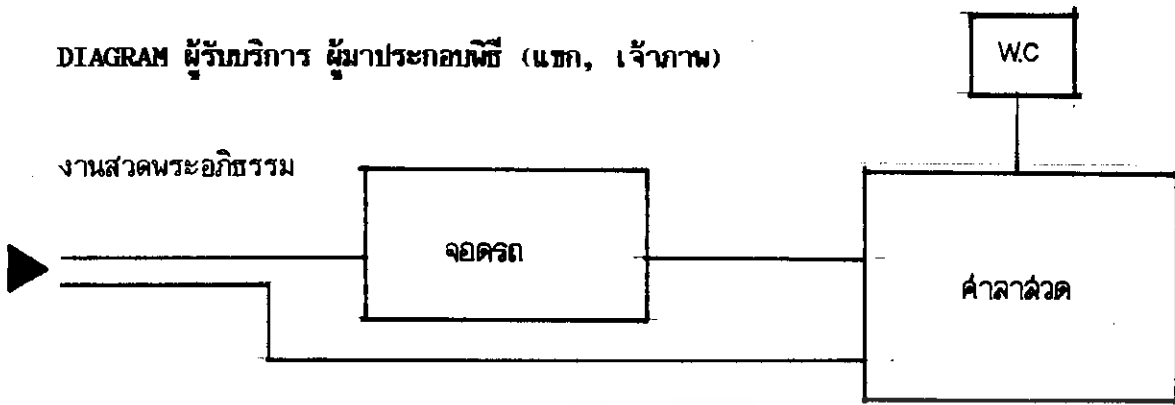
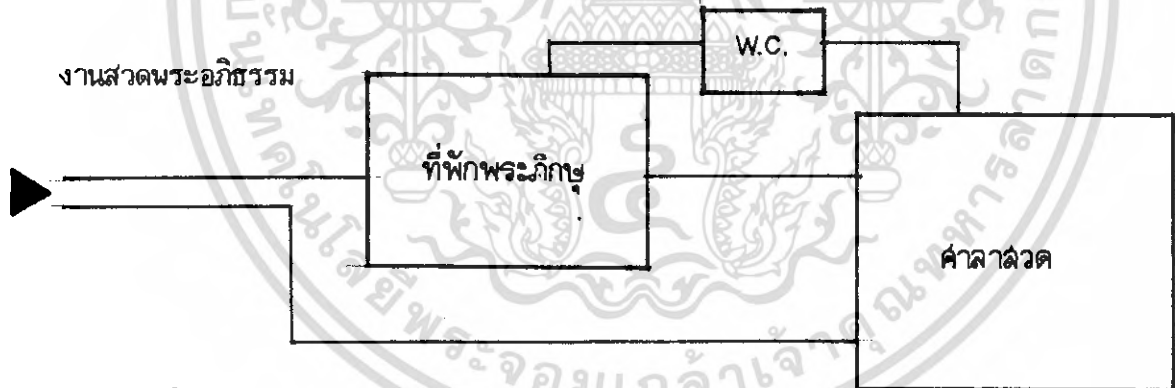
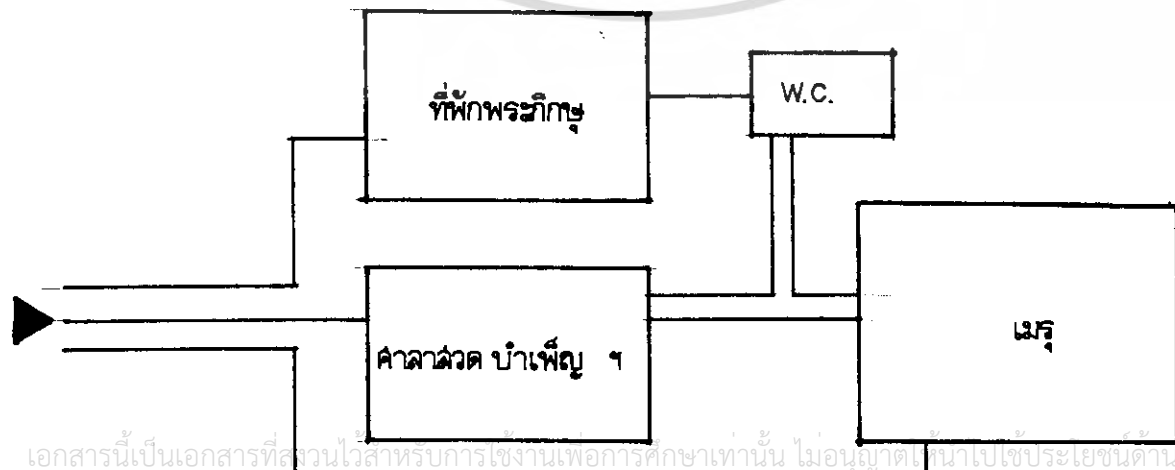

DIAGRAM พระภิกษุ

งานสถาปนกิจ

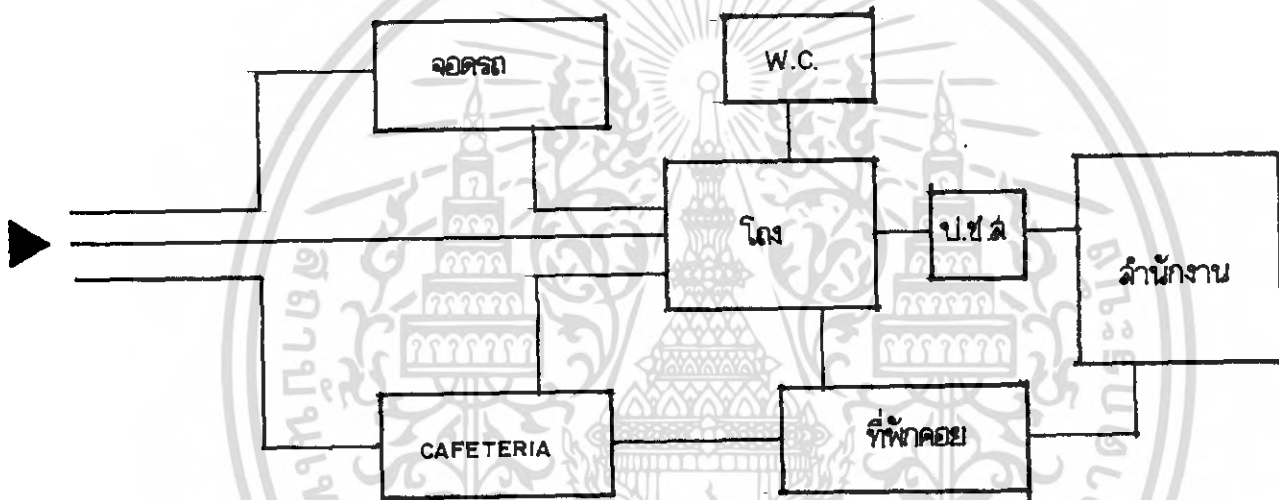
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DIAGRAM คนที่เข้ามาทำพิธี

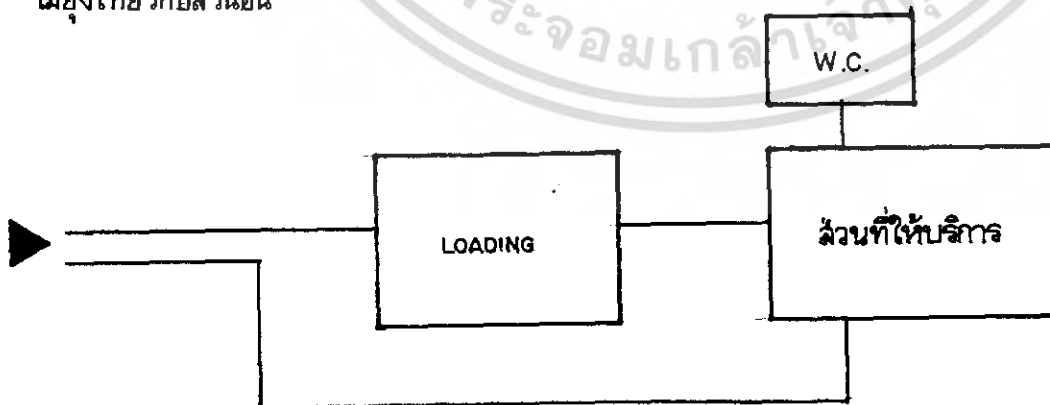

พฤติกรรมผู้มาติดต่อโครงการ เป็นผู้มาติดต่อเจ้าหน้าที่หรือสำนักงาน เพื่อใช้บริการพฤติกรรม จะไม่เป็นเวลา และเป็นดังนี้

- เข้าสู่ส่วนต้อนรับ เพื่อติดต่อสอบถามก่อน หรือ ไปพบที่หน่วยงานโดยตรง
- เมื่อเสร็จธุระแล้วออกจากศูนย์ไป

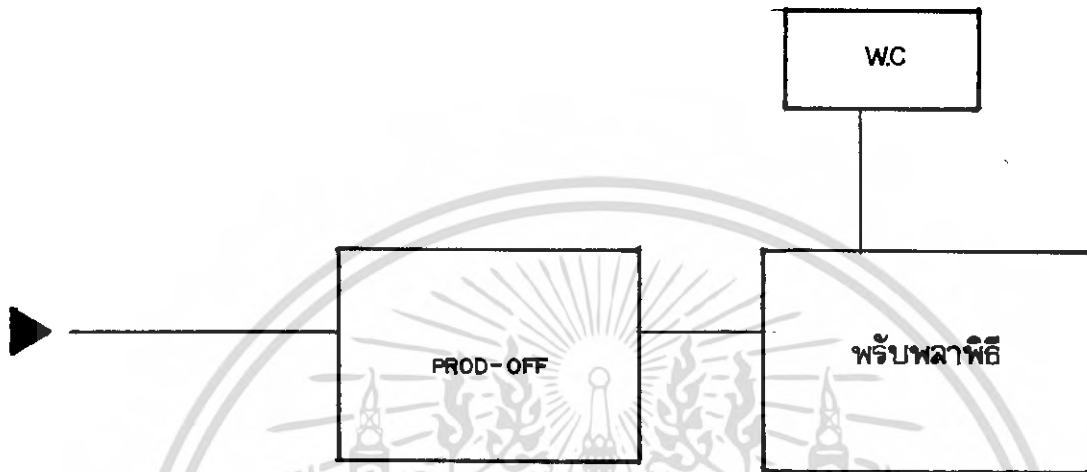
ผู้ให้บริการกับศูนย์ ได้แก่ การบริการทั่ว ๆ ไป เช่น อาหารมาส่ง ส่วนการบำรุงรักษาห้อง เติมน้ำ อาหาร เก็บขยะ จะเข้าไปจอดในส่วนบริการและเข้าไปส่วนนั้น ๆ โดยตรง แล้วออกมาเลยโดยไม่ยุ่งเกี่ยวกับส่วนอื่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พฤติกรรมของราชวงศ์ผู้ใช้โครงการหรือชั้นเจ้านาย จะเป็นไปโดยไม่ยุ่งยากซับซ้อน ทำเพื่อให้สะดวกสบายที่สุด โดยจะเดินทางมาเป็นงานฉบับกิจเกือบทั้งหมด โดยมาถึงปฏิบัติพิธีเสร็จแล้ว จะกลับเลย

เจ้านาย, ราชวงศ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.3 การจัดระบบจำนวนและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่โครงการ

1. แผนผังการแบ่งหน้าที่ของเจ้าหน้าที่

ผู้อำนวยการ

เลขานุการ

รองผู้อำนวยการ

คณะกรรมการ

ทะเบียน, ชุรการ

อาคาร, สถานที่

จัดการบริการ

ทะเบียน

พัสดุ

ด้านพิธีกรรม

ชุรการ

ดูแล

งานบริการ

การเงิน

รักษาความปลอดภัย

ครัวโรงอาหาร

ประชาสัมพันธ์

บุคคล

ร้านค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. จำนวนเจ้าหน้าที่	จำนวน (คน)
1. ฝ่ายบริหาร	
1.1 ผู้อำนวยการ	1
1.2 รองผู้อำนวยการ	1
1.3 เลขานุการ	1
1.4 คณะกรรมการดำเนินงาน	4
รวม	7
2. ฝ่ายธุรการ	
2.1 หัวหน้าฝ่ายธุรการ	1
2.2 แผนกทะเบียน	2
2.3 แผนกธุรการ	3
2.4 การเงิน, บัญชี	2
2.5 ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่	3
2.6 แผนกบุคคล	1
2.7 แผนกควบคุมร้านค้า	1
รวม	13
3. ฝ่ายอาคารสถานที่	
3.1 หัวหน้าฝ่ายอาคารสถานที่	1
3.2 ฝ่ายพัสดุ อุปกรณ์	10
3.3 ดูแลสถานที่ (นักรการ, คนสวน)	
คนสวน 3 คนละ 20 ไร่ พท. โครงการประมาณ 200 ไร่	
= 30 X 10 =	30
นักรการ 1 คนละ 2 ศาลา มี 40 ศาลา	20
รวม	61
4. ฝ่ายจัดการบริการ	
4.1 หัวหน้าฝ่ายจัดการบริการ	1
4.2 บริการจัดการ	
- บริการนักร 1 ศาลา / 1 คน / 3 เมรุ	43
- บริการทั่วไป 2 คน / 1 ศาลา	80
4 คน / เมรุ	12
4.3 โรงครัวพนักงาน	10
4.4 พยาบาลห้องพยาบาล	2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5	ร้านดอกไม้	30
4.6	ร้านหีบศพ 8 หีบ/วัน	10
	รวม	187

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. หน้าที่ของเจ้าหน้าที่โครงการ

ตำแหน่ง	หน้าที่
1. ผู้อำนวยการ	ควบคุมดูแลบริหารโครงการ
2. รองผู้อำนวยการ	ควบคุมดูแลบริหารโครงการ
3. คณะกรรมการ	ควบคุมดูแลบริหารโครงการ
4. หัวหน้าฝ่ายธุรการ	ควบคุมดูแลฝ่ายธุรการ
5. หัวหน้าฝ่ายอาคารสถานที่	ควบคุมดูแลฝ่ายอาคารสถานที่
6. หัวหน้าฝ่ายจัดการบริการ	ควบคุมดูแลฝ่ายจัดการบริการ
7. ทะเบียน	เก็บรวบรวมเอกสารสถิติ
8. ธุรการ	รับผิดชอบงาน ติดต่อดำเนินงาน
9. การเงิน, บัญชี	ควบคุมดูแล การเงิน ทำบัญชี
10. ประชาสัมพันธ์	เผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการ
11. บุคคล	ควบคุมจัดระเบียบ บุคคล
12. ร้านค้า	ควบคุมจัดระเบียบ ร้านค้า
13. พัสดุ	ดูแลจัดหาเก็บอุปกรณ์เครื่องใช้
14. ดูแล	นักการภารโรงและคนสวน
15. รักษาความปลอดภัย	นักการภารโรงและคนสวน
16. จัดการด้านพิธีกรรม	ดูแลเรื่องพิธีกรรมและจัดการพิธีศพ
17. งานบริการ	ดูแลด้านงานบริการทั่วไป
18. ครูว์-โรงอาหาร	ทำครัวบริการพนักงาน

รวมเจ้าหน้าที่โครงการทั้งหมด

ฝ่ายบริหาร	7 คน
ฝ่ายธุรการ	13 คน
ฝ่ายอาคารสถานที่	61 คน
ฝ่ายจัดการบริการ	187 คน
รวม	268 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6 การคาดคะเนจำนวนผู้ใช้โครงการ

คำนวณจากสถิติ: ที่มา สำนักอนามัย กทม.

จำนวนคนตายทั้งหมดในเขต กทม.

2530	2531	2532
26,618	26,413	29,160

คิดอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนคนตายใน กทม. ภายใน 3 ปี

$$= 29,160 - 26,618$$

$$= 2,542 \quad \text{ต่อ 3 ปี}$$

$$= 847.34 \quad \text{ต่อ 1 ปี}$$

เพราะฉะนั้น 1 ปี จะมีคนตายเพิ่มตามจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น = 847.34 คน ต่อปี เนื่องจากโครงการนี้เป็นระยะยาวที่วางแผนเพื่อแก้ปัญหาในอนาคต จากการริเริ่มสร้างโครงการใช้เวลาประมาณ 5 ปี แล้วคิดต่อเพื่อรองรับจำนวนคนตายในอีก 10 ปี ข้างหน้า จึงคาดคะเนจำนวนคนตายในอีก 15 ปีข้างหน้า

เพราะฉะนั้นในอีก 15 ปีข้างหน้า จะมีคนตายเพิ่มขึ้น

$$= 847.34 \times 15$$

$$= 12,709 \text{ คน}$$

ปี 2532 มีจำนวนประชากรตายทั้งหมดในเขต กทม.

$$= 29,160 \text{ คน}$$

เพราะฉะนั้น ปี 2547 จะมีจำนวนประชากรตายทั้งหมดในเขต กทม.

$$= 29,160 + 12,709 = 41,869 \text{ คน}$$

แสดงว่าในปี 2547 จะมีคนตายในเขต กทม. ทั้งหมด

$$41,869 \text{ คน/ปี}$$

$$41,869 - 12 = 3,489 \text{ คน/เดือน}$$

เนื่องจากในเขต กทม. 1 ปี มีประชากรหลายศาสนาซึ่งเป็นคนที่ดำเนินพิธีกรรมโดยไม่ต้องฃาปนกิจประมาณ 25% ของจำนวนคนตายทั้งหมด (จะจัดการศพด้วยพิธีการฝัง)

$$\text{เพราะฉะนั้นคนที่ฝังจะมีจำนวนประมาณ } (3,489 - 100) \times 25 = 872.25 \text{ คน}$$

$$\text{จะเหลือศพที่ต้องการการฃาปนกิจ } 3,489 - 872.25 = 2,616.75 \text{ คน}$$

ซึ่งถ้าโครงการนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ และได้รับผลดีในอนาคต ก็จะเหลือการฃาปนกิจศพอยู่ในวัดน้อยลง ซึ่งจะคิดอัตราค่าสังการฃาปนกิจของวัดดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1 วัด จะฆาปนกิจประมาณ 13 ศพ/เดือน

วัดที่มีฆาปนสถานอยู่ใน กทม. มี 127 วัด

จะมีอัตรากำลังการฆาปนสถาน = 1,651 ศพ/เดือน

เพราะฉะนั้นจะต้องรองรับศพประมาณ $2,616.75 - 1,651 = 965.75 = 966$ ศพ/เดือน

อัตรากำลังที่ฆาปนสถานจะต้องรับมี $966 - 30 = 936$ ศพ/วัน

ซึ่งฆาปนสถานในโครงการได้กำหนดเป็น 1 ใน 4 ของฆาปนสถาน 4 มุมเมือง ซึ่งจะกระจายกำลังอัตราการรับศพออกไปตามแต่ละเขตพื้นที่ที่ครอบคลุม จะได้เป็นฆาปนสถาน 1 แห่ง รับอัตราการฆาปนกิจ = $32.2 - 4 = 8.05$ ศพ/วัน

2.7.1 คณะจำนวนผู้มาใช้ในส่วนเฉพาะเมรุ

หาอัตราการเผาสูงสุดของ 1 เตา ต่อ 1 วัน

พิจารณาจากองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้ คือ

1. อัตรากำลังและประสิทธิภาพของเตา
2. ช่วงเวลาที่พระสะดวกในการปฏิบัติกิจของพระคือ ตั้งแต่เวลา 3.30 น. เป็นต้นไป
3. ช่วงการใช้เวลาของพิธีกรรม
4. ช่วงเวลาที่คนสะดวกและนิยม

1. อัตรากำลังและประสิทธิภาพของเตาเผา เนื่องจากในสมัยก่อน รวมถึงปัจจุบันวัดส่วนมากประมาณ 80% ยังใช้เตาเผา ซึ่งยังใช้เชื้อเพลิงเป็นถ่าน และฟืนอบ ซึ่งมักสิ้นเหี้ยน ควัน และประสิทธิภาพการเผาไม่ดีเท่าที่ควร เพราะต้องรอเผาจนข้ามคืนเตาจึงจะถูกเผาจนหมด ซึ่งจะเผาได้อย่างมากวันละ 1 ศพ แต่โครงการจะใช้เตาเผา ซึ่งใช้เชื้อเพลิงเป็นน้ำมัน เป็นระบบที่ทันสมัยกว่ามาก และมีอัตราการเผาที่ต่อเนื่อง คือ เผาได้เรื่อย ๆ ต่อกันไป โดยเฉลี่ยศพละประมาณ 40-60 นาที ซึ่งถ้าไม่มีพิธีกรรมเข้ามาเกี่ยวข้อง และเผาต่อเนื่องกันไปเรื่อย ๆ อาจได้ถึง 10-15 ศพต่อ 1 วัน

2. ช่วงเวลาที่พระสะดวกในการปฏิบัติกิจของพระ และช่วงเวลาของพิธีกรรม

เวลา เริ่มพิธี	เวลาสวดและทำพิธี	ลาฆาปนกิจ
1. 9.30	12.00-14.00	14.00-15.00
2. 10.30	13.00-15.00	15.00-16.00
3. 11.30	14.00-16.00	16.00-17.00
4. 12.30	15.00-17.00	17.00-18.00
5. 13.30	16.00-18.00	18.00-19.00
6. 14.30	17.00-19.00	19.00-20.00
7. 15.30	18.00-20.00	20.00-21.00
8. 16.30	19.00-21.00	21.00-22.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางเวลาจะเห็นได้ว่า การใช้เวลาในการทำพิธี และการมาปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องจะ
 มาปฏิบัติงานได้ถึง 8 ศพ ต่อ 1 วัน ซึ่งเป็นอัตราการเผาสูงสุดที่สามารถจะทำได้ต่อ 1 วัน ต่อเตาเผา
 1 เตา

3. พิจารณาความสะดวก

ถ้าพิจารณาความสะดวกของบุคคลทั่วไป จะเหลือช่วงเวลามาปฏิบัติงานตั้งแต่
 18.00 น. เป็นต้นไป เพราะเป็นเวลาที่คนเลิกงาน รวมกับเวลาเดินทาง ซึ่งจะใช้เวลาที่นิยมและ
 เหมาะสมคือ ช่วงเวลาที่ 5, 6, 7

เริ่มพิธี	เวลาสวดและทำพิธี	เวลามาปฏิบัติงาน
5. 13.30	16.00-18.00	18.00-19.00
6. 14.30	17.00-19.00	19.00-20.00
7. 15.30	18.00-20.00	20.00-21.00

ถ้าคิดจากนี้ไปจะเป็นเวลาที่ตึกไปไม่สะดวก สำหรับพระภิกษุที่มณฑลมา และจะต้องเดินทาง
 กลับวัด แต่ช่วงเวลาก่อนนี้คือ 1-4 จะเป็นช่วงเวลาที่รองรับในกรณีที่มีศพเข้ามามาก นอกเหนือการคาด
 คະแนและสำหรับการขยายตัวต่อไปในอนาคต

เพราะฉะนั้น จะได้เวลาการเผาที่จะเผาได้ 3 ศพ/เตา/วัน

โครงการนี้มีการมาปฏิบัติงานเฉลี่ยวันละ 8.05 ศพ/วัน

โครงการนี้ต้องการเตาเผาและเมรุ 3 ที่

1. จำนวนผู้มางานมาปฏิบัติงาน

จากนั้นนำมาคิดจำนวนคนมาใช้

เฉลี่ยคนมางานมาปฏิบัติงานจากสถิติที่สอบถาม จำนวนคนมาในงานมาปฏิบัติงานจะมากกว่างานสวด
 พระอภิธรรม ซึ่งจะเฉลี่ยได้ประมาณ 250 คน/งาน จากตารางเวลาพิธีมาปฏิบัติงาน จะเลือกช่วงเวลาที่
 5,6,7 ซึ่งช่วงเวลาที่มียกมาในงาน คือ ช่วงเวลามาปฏิบัติงาน เท่านั้น

5. 18.00-19.00

6. 19.00-20.00

7. 20.00-21.00

จากอัตรากำลังการเผาของเตามี 3 เตา เพราะฉะนั้นในช่วงเวลาหนึ่งจะเผาศพได้ 3 งาน
 จึงได้จำนวนคนมางานใน 1 ช่วงเวลา = 3 X 250

$$= 750 \text{ คน/ช่วงเวลา}$$

จำนวนคนมาในงานมาปฏิบัติงานใน 1 วัน = 3 ช่วงเวลา

$$= 750 \times 3$$

$$= 2,250 \text{ คน/วัน}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. จำนวนพระที่นิมนต์มาประกอบพิธี

จากรายละเอียดขั้นตอนพิธีงานอภิเษก โดยละเอียด โดยใช้เวลาที่นิยมปฏิบัติกันมา ซึ่งไม่เหมือนกับเวลาในตาราง ซึ่งกำหนดมาเพื่อให้พิธีรวดเร็วขึ้น

	ขั้นตอนพิธีกรรม	จำนวนพระสงฆ์ที่ประกอบพิธี
เริ่มพิธี	10.00 นำศพออกจากกุฎหรือที่เก็บศพ (ถ้าเก็บ)	1
	10.30 พระสงฆ์สวดพระพุทธรูป	9
	11.00 ถวายภัตตาหารเพล	9
	12.00 พระสงฆ์สวดมาติกาบังสุกุล	10
	19.00 พระสงฆ์แสดงพระธรรมเทศนา	1
	19.30 พระสงฆ์สวดพระอภิธรรม	4
	21.00 ประชุมเพลิง	4

หมายเหตุ จากเวลา 12.00 - 19.00 เป็นเวลาที่กำหนดโดยเจ้าภาพ เพื่อรอแขกที่มาในงานสามารถมาได้ ส่วนใหญ่นิยมกันทำอย่างนี้

จำนวนพระสงฆ์ที่นิมนต์ประกอบพิธี คือ พิธีงานอภิเษกจะต้องมี 10 รูป ซึ่งพระสงฆ์ 10 รูป จะสามารถทำพิธีได้ทั้ง 3 ช่วงเวลา จำนวนงานงานอภิเษกมีทั้งหมด 3 งานต่อ 1 ช่วงเวลา เพราะฉะนั้นโครงการนี้จะต้องการพระสงฆ์สำหรับ

$$= 10 \times 3 = 30 \text{ รูป/วัน}$$

รวมจำนวนบุคคลที่มาใช้โครงการเฉพาะงานงานอภิเษก

$$= \text{จำนวนคน} + \text{จำนวนพระ}$$

$$\text{ต่อ 1 ช่วงเวลา} = 750 + 30 = 780 \text{ คน/รูป}$$

$$\text{ต่อ 1 วัน} = 2,250 + 30 = 2,280 \text{ คน/รูป}$$

2.7.2 คาดคะเนจำนวนผู้มาใช้ในส่วนงานศาลา งานบำเพ็ญกุศลที่ต้องใช้ศาลาประกอบด้วย

1. งานอาบน้ำศพ
2. งานตั้งศพสวดพระอภิธรรม
3. งานทำบุญครบรอบวันตาย
4. งานสวดมาติกาบังสุกุล (สวดก่อนเผา)

1. งานอาบน้ำศพ หรือการรดน้ำศพ เป็นการชำระร่างกายให้สะอาดแต่งตั้งให้กับผู้เสียชีวิต เป็นหน้าที่ของบุตรธิดาโดยเฉพาะก่อนจะถึงเวลารดน้ำโดยแขก เวลาที่นิยมทั่วไปคือ 16.00-17.30 น.

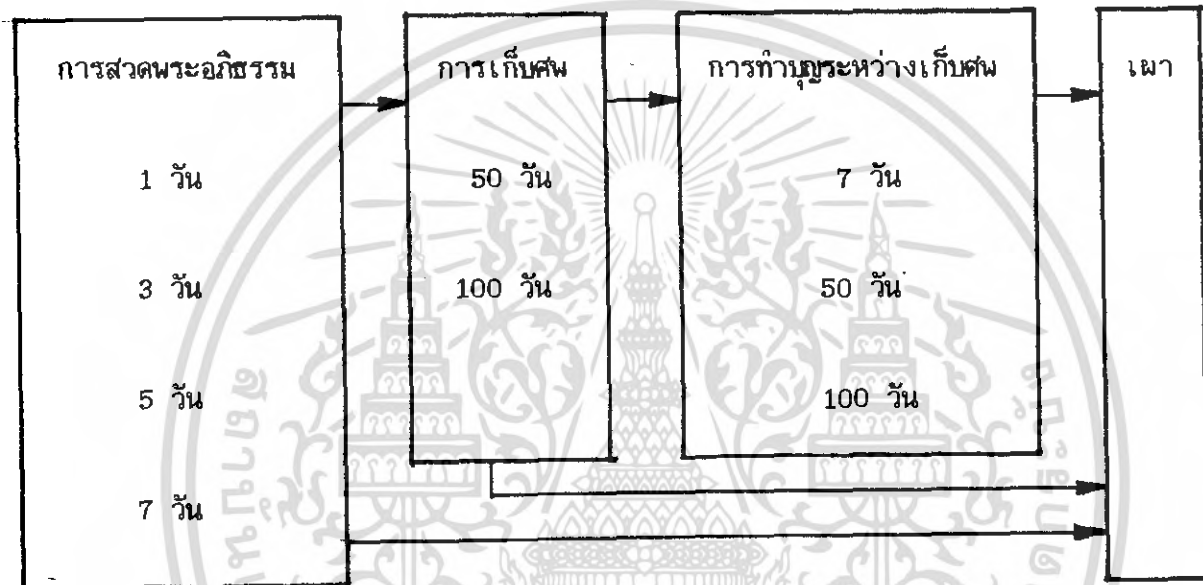
2. การสวดพระอภิธรรม จะนิยมสวด 3 คืน 5 คืน 7 คืน ไม่นิยมสวดเลขคู่ เป็นคตินิยมของประเพณีโบราณ นิยม นิมนต์พระ 4 รูปขึ้นไป ไม่มีข้อห้ามเพราะ 4 รูป คิดว่าครบองค์ธรรม และมีการถวายเครื่องไทยธรรม หลังจากสวดพระอภิธรรมจบแล้วเวลาที่นิยมทำ 19.00-21.00 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. งานทำบุญครบรอบวันตาย หมายถึง การทำบุญ 7 วัน 50 วัน 100 วัน ในระหว่างที่เก็บศพอยู่ในภูจะทำที่บ้านก็ได้ โดยตั้งรูปไว้ที่บ้าน หรือที่ศาลา โดยใช้สายสิญจน์โยงมาจากภู โดยจะทำในช่วง 10.00-12.00 คือ ทำบุญเลี้ยงเพลพระด้วย ซึ่งเป็นคนละช่วงเวลา และเป็นจำนวนน้อยไม่มีผลต่อจำนวนผู้ใช้โครงการ

4. งานสวดมาติกาบังสุกุลและบำเพ็ญกุศล คือ การสวดบังสุกุลให้ศพก่อนที่เผา หลังจากนำศพออกมาจากภู โดยจะมีช่วงเวลา ก่อนที่จะเผาศพ

รูปแบบของการทำพิธีกรรมการฃาปนกิจ

การสวดพระอภิธรรม และการรดน้ำศพ อาจเป็นวันเดียวกันซึ่งการสวดพระอภิธรรมจะเห็นได้ว่าการสวดพระอภิธรรม จะนิยมสวดวันเป็นเลขคี่ แต่ไม่เกิน 7 วัน คือ 1 วัน 3 วัน 5 วัน 7 วัน ตามแต่สภาพทางเศรษฐกิจของเจ้าภาพ จึงคิดอัตราเฉลี่ยที่ 5 วัน อัตราศพเข้า 8 ศพ/วัน

เพราะฉะนั้นจะมีวันที่มีศพเข้ามากที่สุด ก่อนที่จะเผา

$$= 8 \times 5 = 40 \text{ ศพ จึงต้องการถึง 40 ศาลา}$$

1. คาดคะเนจำนวนคน

จำนวนคนวันที่มีศพเข้ามากที่สุด คือ 40 ศพ เฉลี่ยจำนวนคนมางานศพจากสถิติที่สอบถามจากสถานที่ต่าง ๆ ประมาณ 150 คน/1 งานศพ

จะได้จำนวนคนมางานสวดพระอภิธรรมมากที่สุดใน 1 วัน

$$= 40 \times 150 = 6,000 \text{ คน/1 วัน}$$

2. คาดคะเนจำนวนพระที่นิมนต์มาในงานสวดพระอภิธรรม

โดยส่วนมากการสวดพระอภิธรรมจะเป็นช่วงเวลาเดียวกัน ในวันที่มีงานศพมากที่สุด จะได้จำนวนพระ ซึ่งนิยมนิมนต์มา 4 รูป/งาน

$$= 4 \times 40 = 160 \text{ รูป/วันที่มีคนมาสูงสุด}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แต่จะคิดจำนวนศาลาเพิ่มเพื่อการประกอบกิจกรรมอื่น ๆ เช่น รับประทานอาหารตามแต่
เจ้าภาพคิด 20% ของจำนวนศาลา = 8 ศาลา เพราะฉะนั้นจะมีจำนวนศาลา = 40 + 8 = 48 ศาลา

2.6.3 คาดคะเนจำนวนผู้มาใช้โครงการส่วนสถาปนสถานพระราชทานเพลิงศพ คาด
คะเนจากจำนวนผู้มาสูงสุด จากจำนวนพระราชวงศ์ มี 8 พระองค์

จำนวนผู้ติดตามสูงสุด ไม่เกิน	60 คน
จำนวนเจ้าหน้าที่จากสำนักพระราชวัง	30 คน
จำนวนเจ้าหน้าที่ภายใน (พระองค์เจ้า ฯลฯ)	30 คน
จำนวนเจ้าหน้าที่ภายนอก (นายก, องคมนตรี)	70 คน
รวม	198 คน

จำนวนแขกผู้มางานสวดจากสถาปนสถานหลวงเทพศิรินทร์จะมีประมาณ
1,000-2,000 คน เฉลี่ยแขกผู้มางานที่ 1,500 คน รวมจำนวนผู้มาใช้ส่วนสถาปนสถานพระราชทาน
เพลิงศพ
= 1,500 + 198 = 1,698 คน

หมายเหตุ จำนวนพระภิกษุสงฆ์มาประกอบพิธีไม่นำมาคิด เพราะจำนวนพระที่มาประกอบ
พิธีสวดพระอภิธรรมมีรูปถึง 160 รูป/วัน ที่มีงานสูงสุดซึ่งพิธีสถาปนสถานพระราชทานเพลิงศพจะอยู่ในช่วง
เวลา 16.00-18.00 ซึ่งเป็นคนละช่วงเวลากับการสวดพระอภิธรรม ซึ่งสามารถปฏิบัติหน้าที่แทนกันได้

รวมผู้ที่ใช้โครงการสูงสุดต่อวัน

งานสวดพระอภิธรรม

แขกผู้มางาน 6,000 คน

พระ 160 รูป

งานสถาปนกิจ

แขกผู้มางาน 2,250 คน

พระ 30 รูป (สามารถปฏิบัติแทนกันได้)

งานสถาปนกิจพระราชทานเพลิงศพ

พระราชวงศ์, เจ้าหน้าที่ 198 คน

แขกผู้มางาน 1,500 คน

จากการคาดคะเนจะมีผู้ที่ใช้โครงการสูงสุดต่อวันธรรมดาค่า

= 6,000 + 2,250 + 160

= 8,410 คน/วัน

ผู้ที่ใช้โครงการสูงสุดต่อวันที่มีการสถาปนสถานพระราชทานเพลิงศพ

= 7,210 + 1,698

= 8,908 คน

รวมจำนวนพนักงาน

= 8,908 + 268 + 50

= 9,226 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาองค์ประกอบโครงการ

3.1 การกำหนดองค์ประกอบโครงการ

กำหนดโดยศึกษาจากอาคารตัวอย่าง ที่เป็นมาบนสถานที่ในปัจจุบัน และความต้องการเป็นพิเศษ มาเป็นหลักในการพิจารณา

1. ส่วนบริหารประกอบด้วย

- โถงทางเข้า
- ประชาสัมพันธ์
- ห้องผู้อำนวยการ
- ห้องรองผู้อำนวยการ
- ส่วนเลขานุการ
- ส่วนสำนักงาน
- ทะเบียน
- การเงิน, บัญชี
- ชุกรการ
- บุคคล, ร้านค้า
- ห้องหัวหน้าฝ่าย
- ฝ่ายชุกรการ
- ฝ่ายอาคารสถานที่
- ฝ่ายบริการจัดการ
- ห้องคณะกรรมการ
- ห้องประชุม
- ห้องรับแขก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ส่วนพักผ่อนเจ้าหน้าที่
 - ห้องน้ำ-ส้วม
2. เมรุเผาศพและลานพิธี
- เมรุเผาจริง
 - เมรุเผาหลอก
 - ลานพิธี
 - ส่วนที่นั่งแขก
 - ส่วนประโคมดนตรี
 - ส่วนเก็บของ
 - ห้องน้ำ-ส้วม
3. ส่วนภายในสถานพระราชทานเพลิงศพ
- เมรุเผาหลอก
 - เมรุเผาจริง
 - พลับพลาพิธีพระราชวงศ์
 - ส่วนที่นั่งแขก
 - ส่วนเสริมลานพิธี (ตั้งอัฐิวิรชน)
 - ส่วนงานพิธี
 - ส่วนพระภิกษุ
 - น้ำ-ส้วม
 - ส่วนบริการ
4. ส่วนประกอบพิธีบำเพ็ญกุศล
- ส่วนทำพิธีบำเพ็ญกุศล
 - ส่วนที่นั่งแขก
 - ส่วนเตรียมการบริการ
 - ส่วนที่พักพระภิกษุ
 - เก็บอุปกรณ์พิธี
 - น้ำ-ส้วม
 - ส่วนพิธีกึ่งเต็ก
5. ส่วนบริการ
- ร้านพวงหรีดดอกไม้
 - ร้านหีบศพ
 - ร้านรับทำอาหาร
 - ส่วนพยาบาล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ส่วนจัดของพิธี
 - ที่พักนักการคนสวน
 - โรงอาหารเจ้าหน้าที่
 - น้ำ-ส้วม
6. สุสานและที่เก็บศพ
7. ส่วนที่จอดรถ
- จอดรถพระที่นั่ง, ผู้ติดตาม
 - จอดรถเจ้าหน้าที่ภายนอกใน
 - จอดรถเจ้าหน้าที่โครงการ
 - เก็บรถรับพระ
 - เก็บรถรับศพ
 - จอดรถแขกผู้มางาน

คำอธิบายองค์ประกอบพิเศษโครงการ

หลอก

- เมรุเผาจริง ใช้ทำหน้าที่เผาศพจริง ๆ เตาเผาอยู่ในเมรุและรับศพต่อจากเมรุเผาหลอก
- เมรุเผาหลอก ใช้ทำหน้าที่ตั้งศพ ให้แขกที่มาร่วมพิธีได้ทำพิธีโดยสะดวก และแขกจำนวนมากสามารถร่วมพิธีได้ทุกคน และไม่จำเป็นต้องรอช่วงเวลาที่จะเผา
- ส่วนประ โคมดนตรี เป็นส่วนเล่นดนตรีไทยประกอบกับพิธีเผาศพสมัยก่อน จะมีส่วนนี้สำหรับศาลาสวดด้วย
- ส่วนเสริมงานพิธี (ตั้งอุฐวีรชน) เป็นส่วนที่เป็นพื้นที่สำหรับการตั้งศพซึ่งใช้อุฐจริง ๆ ได้มาปนกิจไปแล้ว มารวมกันทำพิธีพระราชทานเพลิงศพใหม่อีกครั้ง พร้อมกันซึ่งจะใช้เนื้อที่น้อยมากต่อ 1 ศพ ส่วนพื้นที่นี้ เมื่อไม่ใช้สามารถนำมาใช้เป็นศาลาตั้งศพได้
- สำหรับทำอาหารเป็นร้านรับทำ ไม่ใช่ร้านอาหารจะรับทำจำนวนของว่างต่าง ๆ เพื่อบริการผู้มาร่วมงานในตอนค่ำแล้วตามแต่ประสงค์ของเจ้าภาพ
- ฌาปนสถานพระราชทานเพลิงศพ เป็นฌาปนสถานที่มาปนกิจบุคคลสำคัญ หรือทหารผ่านศึก หรือผู้ที่ทำคุณงามความดีต่อประเทศชาติ หรือเจ้านายผู้ใหญ่ โดยจะเป็นศพที่ได้รับพระราชทานเพลิง
- ส่วนพิธีงเด็ก ใช้รองรับศพคนจีนที่บางที่จะนำมาสวดที่วัดก่อนแล้ว ไปเผาหรือบางทีสวดและฝังเหมือนศาสนาพุทธ แต่จะต้องมีพิธีงเด็กเพื่อเผาสิ่งของต่าง ๆ ไปให้ขี้ตาย จากการสอบถามเจ้าหน้าที่วัดลลับพลายชัยเห็นว่าส่วนนี้เป็นส่วนสำคัญที่ขาดไม่ได้ สำหรับคนจีน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 การวิเคราะห์รายละเอียดการประมาณเนื้อที่องค์ประกอบ

ส่วนเมรุเผาศพและลานพิธี

จากบทที่ 2 คิดได้จำนวนเมรุ 3 เมรุ และคนมาใช้เมรุต่อ 1 ช่วงเวลา มี 200 คน

จากขนาดเตาเผาจะได้ขนาดของเมรุประมาณ $8.00 \times 8.00 = 64$ ต.ร.ม.
(เตาเผาขนาด 4.5×4)

ส่วนเมรุเผาหลอกใช้เป็นที่ตั้งศพ + Circulation $(8.00 \times 4) + 30\% = 60$ ต.ร.ม.

ส่วนที่นั่งแขก 250 คน $(0.8$ ต.ร.ม./คน) $250 \times 0.8 = 200$ ต.ร.ม.

พื้นที่ส่วนลานพิธี 60% ของทั้งหมด $= 180$ ต.ร.ม.

รวม 504 ต.ร.ม.

พื้นที่ Circulation 30% 151 ต.ร.ม. 655 ต.ร.ม.

น้ำส้วม (50 ที่/1 คน) จะมี 5 ที่ (ชาย-หญิง) $(4$ ต.ร.ม./ที่)

จะได้พื้นที่น้ำ-ส้วม เท่ากับ $5 \times 4 = 20$ ต.ร.ม. ชาย-หญิง $= 2 \times 20 = 40$ ต.ร.ม.

รวมพื้นที่ส่วนเมรุ 750 ต.ร.ม.

มีเมรุรวม 3 เมรุ $= 750 \times 3 = 2,150$ ต.ร.ม.

ส่วนบำเพ็ญกุศลประกอบด้วย

- ส่วนประกอบพิธี

ที่สวดพระอภิธรรม 4 รูป บังสุกุล 10 รูป $(1.2$ ต.ร.ม./รูป) $= 12$ ต.ร.ม.

ที่วางศพ, พวงหรีด $= 20$ ต.ร.ม.

โต๊ะหมู่บูชา (1.5×2) $= 3$ ต.ร.ม.

ที่เตรียมอาหารเครื่องต้ม $= 12$ ต.ร.ม.

รวม 47 ต.ร.ม.

- ส่วนแขก

ที่นั่งแขก 150 คน $(0.8$ ต.ร.ม./คน) $150 \times 0.8 = 120$ ต.ร.ม.

น้ำ-ส้วม (50 ที่/1 คน) $= 2$ ที่ $(5$ ต.ร.ม./ที่)

$= 3 \times 4 = 12$ ชาย-หญิง $12 \times 2 = 24$ ต.ร.ม.

รวม 144 ต.ร.ม.

รวมพื้นที่ Circulation 30% $= 44$ ต.ร.ม.

รวมพื้นที่ทั้งหมด $47 + 144 + 44 = 235$ ต.ร.ม.

มีจำนวนศาลาทั้งหมด 48 ศาลา $= 235 \times 48 = 11,280$ ต.ร.ม.

- ส่วนพิธีงเด็กประมาณ (10 ศาลา/1 ที่) ที่ละ 50 ต.ร.ม. มี 4 ที่ $= 200$ ต.ร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนเมรุมาบสถานพระราชทานเพลิงศพ

- เมรุ ขนาดเมรุเผาศพจริงเท่ากับเมรุเผาศพบุคคลธรรมดา = 8x8	=	64	ต.ร.ม.
(เตาเผาขนาด 4.5x4)			
ส่วนเมรุเผาหลอกจะมี Circulation มากกว่า เพราะคนใช้เยอะกว่า			
คิดจากจำนวนแขก 8x10	=	80	ต.ร.ม.
รวม	=	144	ต.ร.ม.
- พลับพลาพิธี			
พระราชวงศ์ 8 องค์ (4 ต.ร.ม./คน)	=	32	ต.ร.ม.
เจ้านายฝ่ายใน 50 (1 ต.ร.ม./คน)	=	50	ต.ร.ม.
เจ้านายฝ่ายนอก 100 (1 ต.ร.ม./คน)	=	100	ต.ร.ม.
ผู้ติดตามพระองค์ไม่เกิน 60 (0.8 ต.ร.ม./คน)	=	48	ต.ร.ม.
รวม Circulation 30%	=	69	ต.ร.ม.
รวม	=	289	ต.ร.ม.
- ส่วนแขก			
จำนวนแขกมางานพระราชทานเพลิงศพมีไม่แน่นอน จากการสอบถาม			
เจ้าหน้าที่มาบสถานต่าง ๆ พบว่ามีประมาณ 1000-2500 เพราะคนไทย			
ทุกคนมีสิทธิ์ไปคิดเฉลี่ยที่ 1500 คน (0.8 ต.ร.ม./คน)	=	1,200	ต.ร.ม.
+ Circulation 30%	=	360	ต.ร.ม.
รวม	=	1,560	ต.ร.ม.
- ส่วนลานพิธีประมาณ 60% ของพื้นที่แขก	=	936	ต.ร.ม.
รวม	=	1,420	ต.ร.ม.
- ส่วนเสริมลานพิธีไว้สำหรับตั้งอุ้จพระราชทานเพลิงศพจากการสอบถาม			
อาจมีอุ้จวีรชนประมาณ 500-1000 คน แต่มีโอกาสน้อยคิดที่ 600 คน			
(0.5 ต.ร.ม./คน แบ่งที่ละ 300 เพราะฉะนั้นจะได้ที่ละ			
150 ต.ร.ม. 2 ที่	=	300	ต.ร.ม.
- น้ำ-ส้วม			
ในหลวง-พระราชินี	=	12	ต.ร.ม.
เจ้านายฝ่ายใน (50 คน/1 ที่, 1ที่/5 ต.ร.ม.)	=	10	ต.ร.ม.
เจ้านายฝ่ายนอก (50 คน/1 ที่, 1ที่/5 ต.ร.ม.)	=	20	ต.ร.ม.
ผู้ติดตาม			
แขกเนื่องจากจำนวนแขกมีจำนวนมากเกินไป ไม่สามารถนำจำนวน			
แขกมาคิดห้องน้ำได้ เพราะจะมากเกินไปจนความจำเป็น เมื่อเทียบกับช่วง			
เวลาที่แขกเข้ามาใช้จากการสอบถามจึงคิดเพียงอย่างละ 4 ที่	=	40	ต.ร.ม.
รวม	=	82	ต.ร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนบริการ

- ร้านพวงหรีด		
จำนวนพนักงาน 5 คน (1.2 ต.ร.ม./คน)	=	6 ต.ร.ม.
พื้นที่ทำงาน	=	15 ต.ร.ม.
พื้นที่เก็บของ	=	5 ต.ร.ม.
รวม		26 ต.ร.ม.
มีร้านดอกไม้ 1 ร้าน/10 งาน จำนวนร้าน 26 X 4	=	104 ต.ร.ม.
- ร้านหีบศพ		
จำนวนพนักงาน 5 คน (1.2 ต.ร.ม./คน)	=	6 ต.ร.ม.
พื้นที่ทำงาน	=	20 ต.ร.ม.
พื้นที่เก็บของ	=	20 ต.ร.ม.
ต้องการใช้โรงศพ 8 หีบ ต่อ 1 วัน ใช้ 1 ร้าน/หีบ 2 ร้าน=2x46	=	92 ต.ร.ม.
- ร้านทำอาหาร (เสรีในงานสวด)		
จำนวนพนักงาน 5 คน	=	6 ต.ร.ม.
พื้นที่ทำงาน (ครัว)	=	20 ต.ร.ม.
พื้นที่เก็บของ	=	3 ต.ร.ม.
รวม		29 ต.ร.ม.
ต้องการใช้ 40 งาน ใช้ร้านทำอาหาร 1 ร้าน/10 งาน		
ใช้ 4 ร้าน = 29 X 4	=	140 ต.ร.ม.
รวมจำนวนพนักงานส่วนร้าน 5 คน/ร้าน รวม 10 ร้าน = 50 งาน		
รวมพื้นที่ร้านค้า	=	316 ต.ร.ม.
+ Circulation 30% = 316 + 95	=	411 ต.ร.ม.
- ส่วนพระภิกษุพัก		
ส่วนสวดแบ่งเป็นที่ ๆ 10 ที่ ที่ละ 16 รูป 4 ศาลา/1 ที่		
2 ต.ร.ม./รูป (พระศาลาละ 4 รูป 40 ศาลา) 10 ที่ 32x10	=	320 ต.ร.ม.
ส่วนเมรุอีก 1 ที่	=	32 ต.ร.ม.
รวม		352 ต.ร.ม.
- ที่พักบริการ		
นักร้อง+คนสวน จำนวน 50 คน 2 ต.ร.ม./คน 2x50	=	100 ต.ร.ม.
+ Circulation 30% 100 + 30	=	130 ต.ร.ม.
- ลานพักผ่อน		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนเก็บของ

- เก็บเก้าอี้พับ

เนื่องจากเก้าอี้ตามจำนวนแขกเป็นเก้าอี้ติดอยู่กับที่เก้าอี้พับจะสำรองไว้เมื่อมีแขกมากกว่าการคาดคะเนคิดเป็น 20% ของจำนวนแขกผู้มาใช้ทั้งหมด 8908 คน = 1,781 = 1,800 ตัว

$$\text{คิดเนื้อที่เก็บ } 10 \text{ ตัว} / 0.8 \text{ ต.ร.ม.} = 180 \times 0.8 = 144 \text{ ต.ร.ม.}$$

- เก็บเชื้อเพลิง

จากข้อมูลเตาเผาศพจะใช้เชื้อเพลิงประมาณ 40 ลิตร/1 ศพ

$$\text{ศพจะเข้าเฉลี่ยวันละ } 8 \text{ ศพ} = 320 \text{ ลิตร/วัน}$$

$$\text{ไหม้ที่เก็บเชื้อเพลิงได้ประมาณ } 10 \text{ วัน} = 320 \times 10 = 3,200 \text{ ลิตร}$$

$$\text{ถังเก็บเชื้อเพลิงใช้เนื้อที่ } 200 \text{ ลิตร} / 0.8 \text{ ต.ร.ม.} = (3,200 - 200) \times 0.8$$

$$= 12.8$$

$$+ \text{Circulation } 30\% = 20 \text{ ต.ร.ม.}$$

สุสานและที่เก็บศพ

คิดหาจำนวนศพสูงสุดที่จะมีเก็บไว้

ศพจะเก็บไว้ 50 วัน 100 วัน 1 ปี ตามแต่เจ้าภาพ

ศพที่จะเก็บ 1 ปี คิดเป็น 10% ของทั้งหมด จึงไม่นำมาคิดที่เก็บศพ คิดอัตราการเก็บสูงสุด

คือ ทุกศพจะจัดเก็บ 100 วัน เพราะฉะนั้น

เดือนที่	จำนวนศพเข้า	ที่เก็บ
1	240	240
2	240	480
3	240	720
วันที่ 10	80	800

$$\text{เพราะฉะนั้น ควรมีที่เก็บศพ } 800 \text{ ที่ คิดที่ละ } 2 \text{ ต.ร.ม.} = 1,600 \text{ ต.ร.ม.}$$

$$+ \text{Circulation } 50\% \quad 800 + 1,600 = 2,400 \text{ ต.ร.ม.}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 สรุปพื้นที่ใช้สอยของโครงการ

พื้นที่ใช้สอยของโครงการส่วนต่าง ๆ ได้มาจากการ คำนวณและคาดคะเนจากหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. สอบถามจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ใช้งาน
2. Architectural Data
3. เทคโนโลยี
4. คาดคะเนหรือวิเคราะห์จากข้อมูล

ซึ่งส่วนใหญ่อาคารประเภทนี้ เป็นอาคารที่ไม่ค่อยได้ทำบ่อย ๆ พื้นที่ส่วนสำคัญ ๆ ของโครงการจึงไม่ค่อยปรากฏมีข้อมูลหรือ อาคารตัวอย่างที่นำมาเป็นแบบแผนที่ดีได้เพราะฉาบฉวย โดยทั่วไปไม่ได้เกิดจากวางแผนที่ดี เพราะฉะนั้น ข้อมูลส่วนมากที่จะหา ได้จึงเป็นข้อมูลที่สอบถามจากผู้ใช้งานสำหรับส่วนประกอบสำคัญ เช่น เมาส์ ศาลาต่าง ๆ

องค์ประกอบ	จำนวนผู้ใช้	มาตรฐาน/คน	พื้นที่ (ต.ร.ม.)	ที่มา
1. ส่วนสำนักงาน				
- โถงทางเข้า	36	0.64	24	2
- ประตูสัมพันธ์	3	2.125	7	2
- ห้องผู้อำนวยการ	1	20.00	20	4
- เลขา	1	8	8	4
- ส่วนสำนักงาน				
กะเปียน	2	3.60	7.2	2
การเงิน-บัญชี	2	3.60	7.2	2
ธุรการ	3	3.60	10.8	2
บุคคล, ร้านค้า	2	3.60	7.2	2
- หัวหน้าฝ่าย				
ธุรการ	1	16	16	4
อาคารสถานที่	1	16	16	4
บริการจัดการ	1	16	16	4
- ห้องคณะกรรมการ	4	16	16	4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	จำนวนผู้ใช้	มาตรฐาน/คน	พื้นที่ (ต.ร.ม.)	ที่มา
-ห้องประชุม	20	2.5	50	2
-รับแขก	-	20.00	20	4
-พักผ่อนเจ้าหน้าที่	15	2.5	37.5	4
-น้ำ-ส้วม	60	50คน/1ที่ 8ต.ร.ม.	8	4
รวม			280	
2. ส่วนเมรุเผาศพและลานพิธี				
-ส่วนเมรุเผาศพ	-	3 x 64	192	1,4
-เมรุเผาลอก	-	3 x 60	180	1,4
-ส่วนที่นั่งแขก	250	0.8	200	1,2
-ส่วนลานพิธี	-	-	180	1
-น้ำ-ส้วม	250 5ที่	1 ที่/ 8 ต.ร.ม.	40	2
3 ที่ รวม		3 x 752	2,256	
3. เมรุบุคคลสำคัญและวีรชน				
-เมรุเผาจริง	-	8 x 8	64	1,4
-เมรุเผาลอก	-	8 x 10	80	1,4
-พลับพลาพิธี	-	-	289	4
-ที่นั่งแขก	1500	0.8	1,560	4
-ลานพิธี	-	-	720	1
-ตั้งอัฐิ	2 ที่	150	300	1,4
-น้ำ-ส้วม	-	-	82	4
รวม			3,095	
4. พิธีสวดบำเพ็ญกุศล				
-ศาลา	48 ศาลา	235	11,280	1,4
-เก็บอุปกรณ์	-	-	12	1
-เตรียมการ	-	-	12	1
-ทำางเด็ก	4 ที่	50	200	1
รวม			9,624	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	จำนวนผู้ใช้	มาตรฐาน/คน	พื้นที่ (ต.ร.ม.)	ที่มา
5. ส่วนบริการ				
-ร้านหนังสือ	5	-	104	1,4
-ร้านหีบศพ	5	-	92	1,4
-ร้านรับทำอาหาร	5	-	120	1,4
-ส่วนพยาบาล	-	-	12	4
-จัดของพิธี	-	-	12	1
-ที่พักพระภิกษุ	160	3	480	4
-ที่พักนักการ	50	2	100	4
-น้ำ-ส้วม	50	8	8	4
รวม			928	
6. สุสานและที่เก็บศพ	800	-	2,400	

เพราะฉะนั้นจะได้จำนวนที่จอดรถ = $1,700 + 123 = 1,823$
 คิดพื้นที่ที่จอดรถ รวม Circulation (35 ต.ร.ม./คัน) $1,823 \times 25 = 45,575$
 รวมพื้นที่ที่จอดรถและถนนในโครงการประมาณ $45,575$ ต.ร.ม.

วิธีคิดห้องน้ำ

คิดจากจำนวนผู้ใช้ 50 คน/1 ที่ ชาย 1 ที่ หญิง 1 ที่
 ห้องน้ำ 1 ที่ คิดจาก 1. ส้วม 1 ที่ = 1.25 ต.ร.ม.
 2. อ่างล้างหน้า 1 ที่ = 0.8 ต.ร.ม.
 3. โถปัสสาวะ 1 ที่ = 0.8 ต.ร.ม.
 = 2.85 ต.ร.ม.
 + Circulation 40% = 3.99 = 4 ต.ร.ม./1 ที่
 เพราะฉะนั้นห้องน้ำ 1. ที่จะมีพื้นที่ = 4 ต.ร.ม.
 ชายหญิง 2 ที่ $2 \times 4 = 8$ ต.ร.ม.
 ห้องน้ำ/ 50 คน จะมีพื้นที่ = 8 ต.ร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ จอดรถ

ส่วนที่ 1. จำนวนรถที่คาดคะเนจากเจ้าหน้าที่และผู้ที่ใช้โครงการส่วนที่แน่นอน

จำนวน	คน	จำนวนรถ (คัน)
1. เจ้าหน้าที่ระดับบริหาร	11	11
2. ร้านค้าดอกไม้ พวงหรีด 4 ร้าน (ร้านละ 2 คัน)		8
หีบศพ 2 ร้าน (ร้านละ 2 คัน)		4
ร้านรับทำอาหาร 4 ร้าน (ร้านละ 2 คัน)		8
3. รถรับศพ (Pickup) (8 คัน/1 วัน)		3
4. รถรับศพ รวม Coach		2
รถตู้		10
5. ที่ Loading		2
6. จำนวนรถขบวนไม่เกิน 30 (Max)		30
7. จำนวนรถเจ้าหน้าที่ฝ่ายใน (2 คน/1 คัน)		15
8. จำนวนรถเจ้าหน้าที่ฝ่ายนอก (2 คน/1 คัน)		30
รวมรถที่คาดคะเนจากส่วนที่แน่นอน		123

คิดแบบที่ 1

ส่วนที่ 2 คาดคะเนจากจำนวนผู้มาใช้โครงการส่วนที่ไม่แน่นอน

1. จำนวนคนมางานเผา			
2,250 คน/วัน	750 คน/ช่วงเวลา (4 คน/1 คัน)		
	$= 750 - 4 = 187.5$		$= 200$
2. จำนวนคนมางานสวด			
6,000 คน/วัน/ช่วงเวลา (4 คน/1คัน)	$= 6000 - 4$		$= 1,500$
	รวม		$= 1,700$

คิดแบบที่ 2 คิดจากเทศบัญญัติ

เทศบัญญัติควบคุมอาคารกำหนดให้อาคารสาธารณะมีพื้นที่เกิน 2,000 ตร.ม. ขึ้นไป เป็นอาคารขนาดใหญ่ และกำหนดให้อาคารขนาดใหญ่ต้องมีที่จอดรถไม่ต่ำกว่า 120 ตร.ม./1คัน

พื้นที่โครงการทั้งหมด $= 18,583$ ตร.ม.

120 ตร.ม./คัน $= 18,583 - 120 = 155$ คัน

จึงไม่พอต่อความต้องการของโครงการ จึงใช้คิดแบบที่ 1

รวมพื้นที่โครงการ	ต.ร.ม.
1. ส่วนสำนักงาน	280
2. ส่วนเมรุ	2,256
3. ส่วนเมรุพระราชทานเพลิงศพ	3,095
4. ส่วนสวดบำเพ็ญกุศล	11,280
5. ส่วนบริการ	928
6. สุสานและที่เก็บศพ	2,400
7. ที่จอดรถ 1,823 คัน คันละ 5 m ²	45,575
8. รวมพื้นที่ถนนในโครงการ 10%	4,550
รวมพื้นที่โครงการทั้งหมด	70,364

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 การศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโครงการ

- โครงการฉบับสถานหลัก กทม.
1. ไม่มีความสัมพันธ์
 2. มีความสัมพันธ์น้อย
 3. มีความสัมพันธ์ปานกลาง
 4. มีความสัมพันธ์มาก

1. ส่วนสำนักงาน

องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1. โฉงทางเข้า																	
2. ประชาสัมพันธ์	4																
3. ห้องผู้อำนวยการ	2	1															
4. ห้องรองผู้อำนวยการ	2	1	4														
5. ส่วนเลขานุการ	2	4	4	4													
6. ทะเบียน	2	2	2	2	2												
7. การเงิน	2	2	2	2	2	4											
8. ชุรการ	4	2	2	2	2	4	4										
9. บุคคล, ร้านค้า	2	2	2	2	2	4	4	4									
10. หัวหน้าชุรการ	1	1	3	3	3	4	4	4	4								
11. หัวหน้าอาคารสถานที่	1	1	3	3	3	2	2	2	2	4							
12. หัวหน้าบริการจัดการ	1	1	3	3	3	2	2	2	2	4	4						
13. ห้องคณะกรรมการ	1	1	4	4	3	1	1	1	1	3	3	3					
14. ห้องประชุม	1	1	4	4	3	1	1	1	1	3	3	3	4				
15. ส่วนรับแขก	3	4	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2			
16. นักพ่อนเจ้าหน้าที่	1	1	1	1	3	3	3	3	3	1	1	1	1	1			
17. น้ำ-ส้วม	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

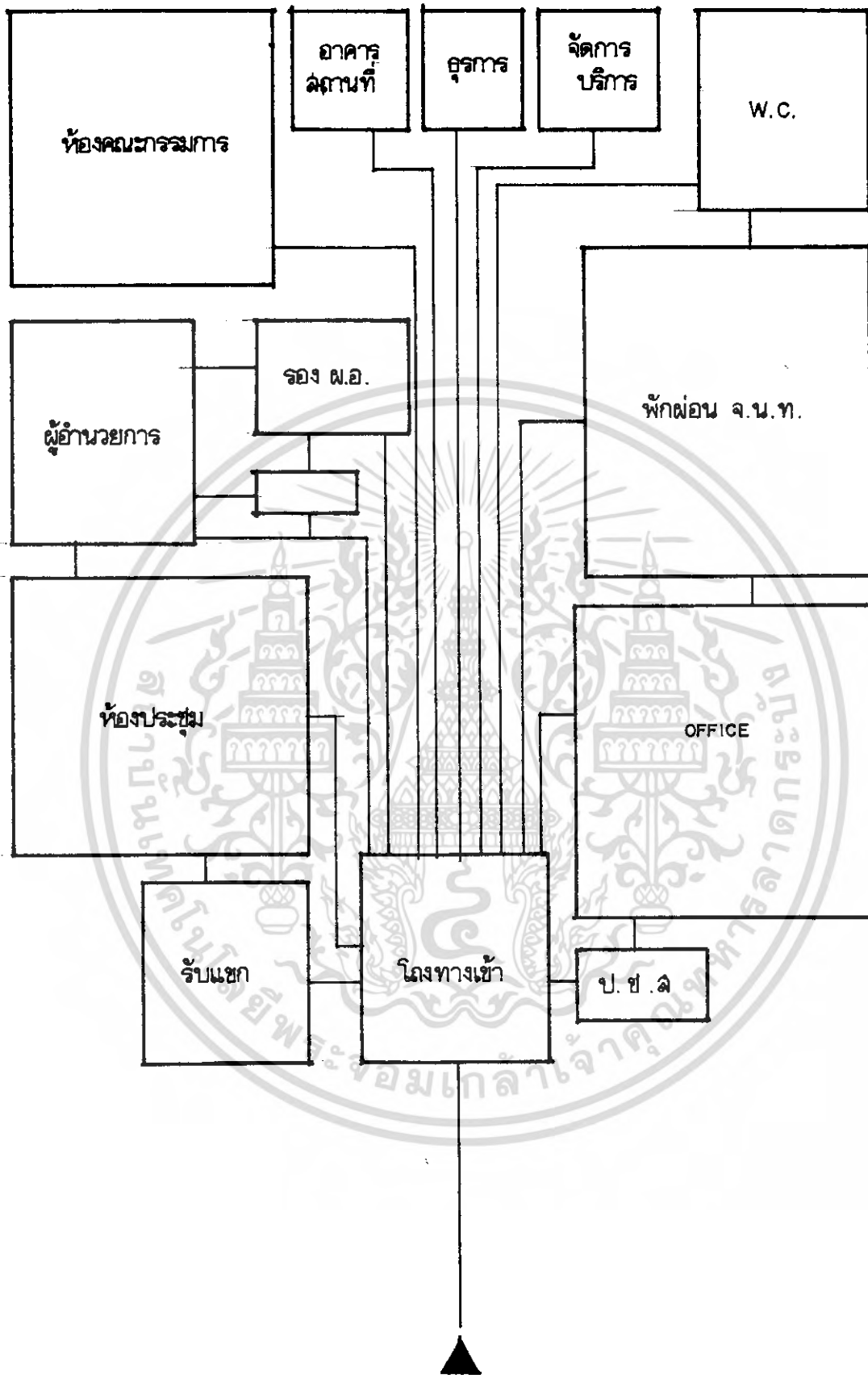

DIAGRAM ส่วนบริหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เมรุเผาศพและลานพิธี

องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	7
1. เมรุเผาหลอก							
2. เมรุเผาจริง	4						
3. ลานพิธี	4	4					
4. ส่วนที่นั่งแขก	4	3	4				
5. ส่วนประ โคมดนตรี	3	3	4	4			
6. ส่วนเก็บของ	3	2	3	3	4		
7. ส่วนน้ำ-ส้วม	1	1	1	4	3	1	

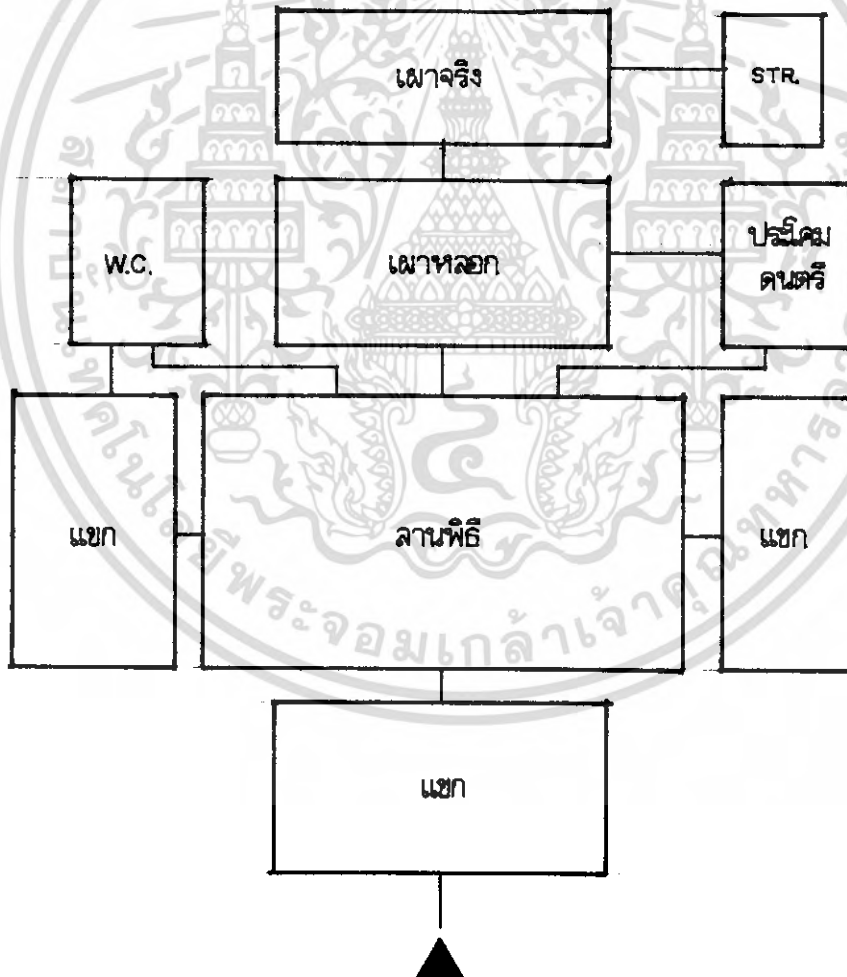

DIAGRAM ส่วนเมรุเผาศพและลานพิธี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ส่วนประกอบพิธีบำเพ็ญกุศล

องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	7
1. ทำพิธีสวดบำเพ็ญ							
2. ที่นั่งแขก	4						
3. เตรียมการบริการ	3	4					
4. พิธีงเด็ก	2	2	1				
5. เก็บอุปกรณ์พิธี	4	3	2	1			
6. ส่วนน้ำ-ส้ม	2	4	1	1	1		
7. ส่วนที่ฝึกพระภิกษุ	4	1	1	1	1	3	

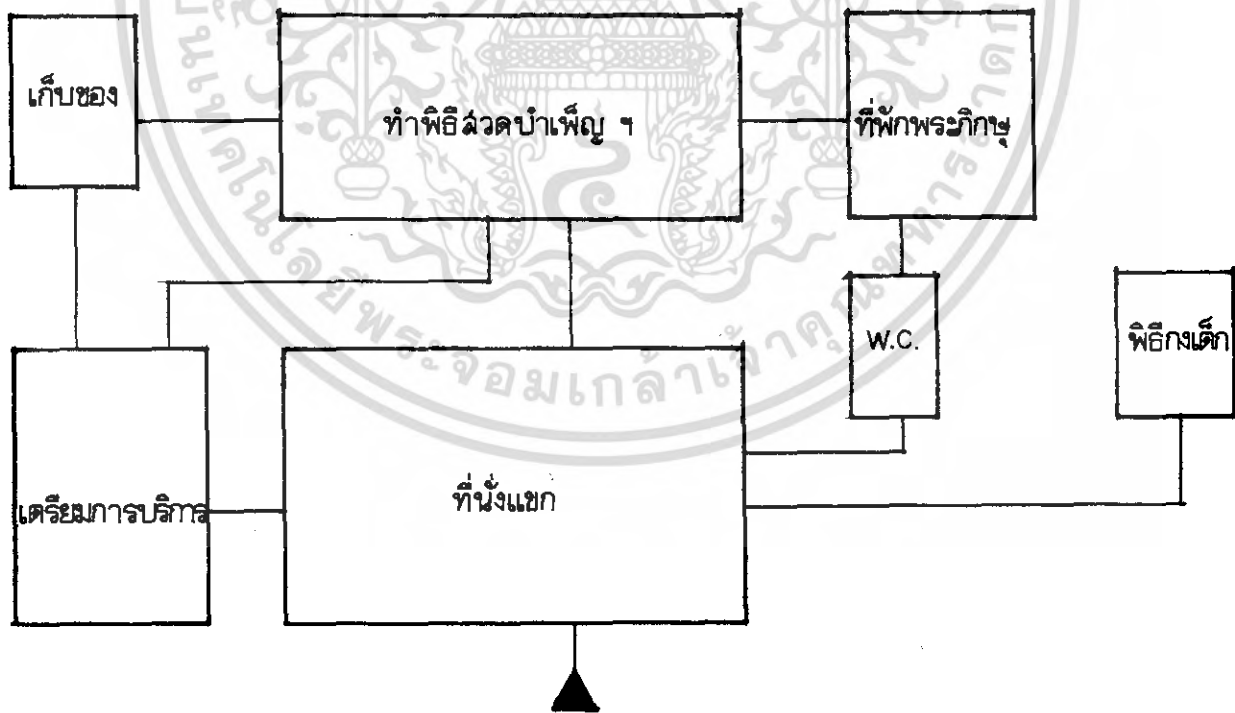

DIAGRAM ส่วนประกอบพิธีบำเพ็ญกุศล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ส่วนบริการ

องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. ร้านพวงหรีด												
ดอกไม้												
2. ร้านตีศพ	2											
3. ร้านรับทำ												
อาหาร	2	2										
4. ส่วนพยาบาล	1	1	1									
5. ส่วนจัดของพิธี	1	1	1	1								
6. โรงอาหาร												
เจ้าหน้าที่	3	3	3	3	4							
7. ที่พิกบริการ	1	1	1	1	1	3						
8. น้ำ-ส้วม	3	3	3	1	1	2	3					
9. เกือบอุปกรณ์พิธี	1	1	1	4	1	1	1	1				
10. เกือบเก้าอี้	1	1	1	1	3	1	1	1	1			
11. เกือบเชื้อเพลิง	1	1	1	1	3	1	1	1	1	1		
12. เกือบรถเวียน												
ศพ	3	1	3	1	3	1	1	1	1	1	1	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

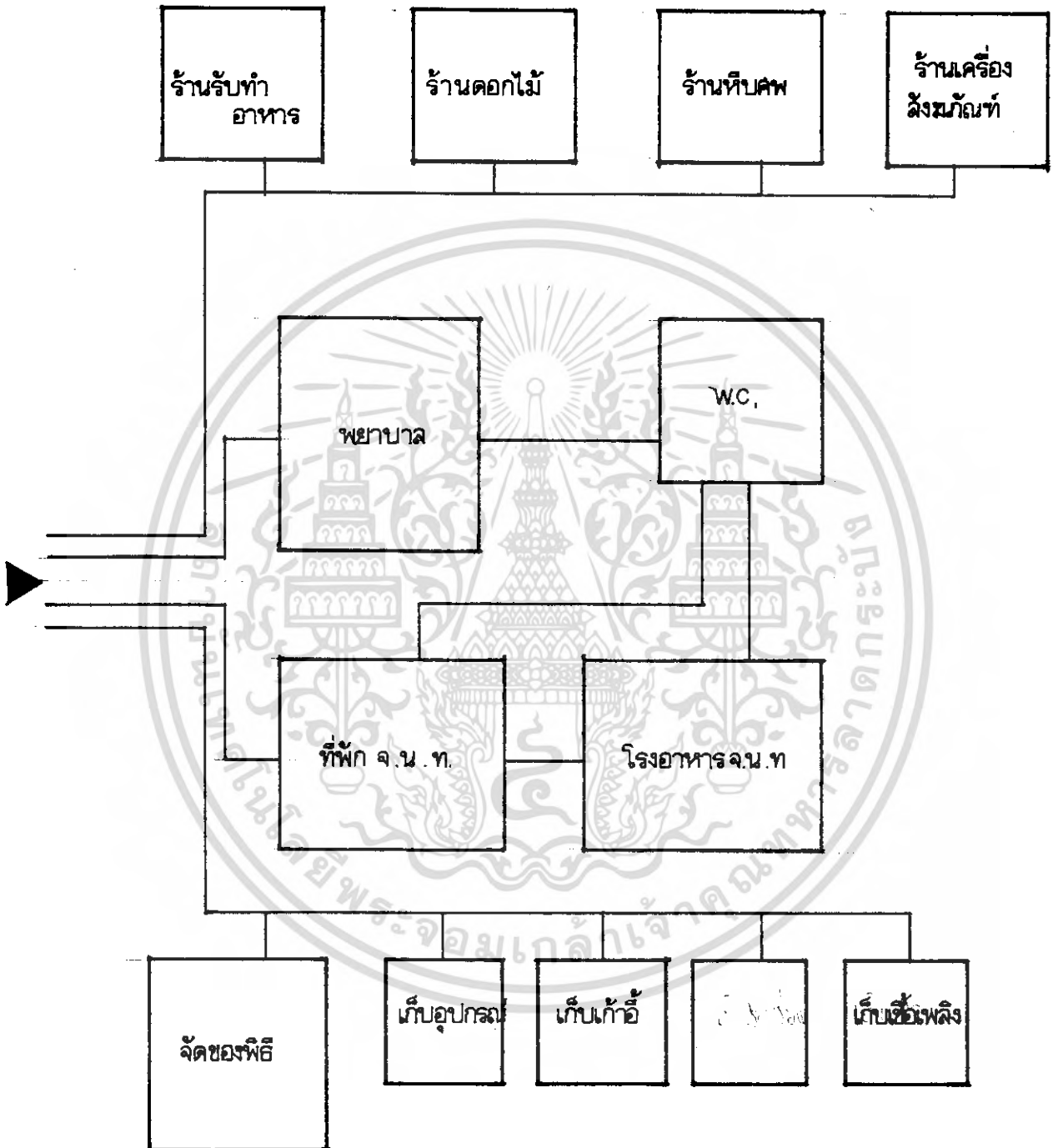
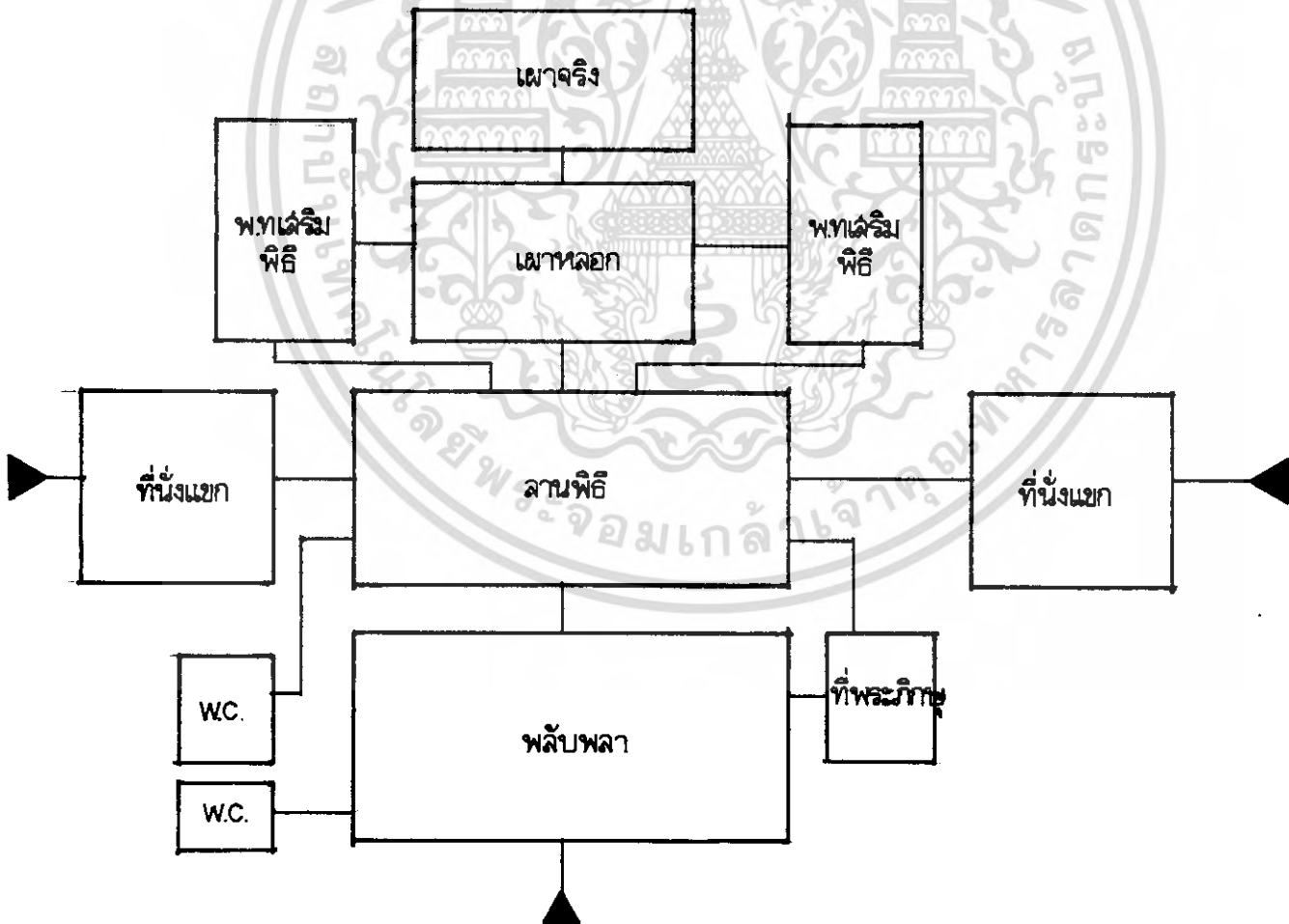

DIAGRAM ส่วนบริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ส่วนเมรุพระราชทานเพลิงศพ

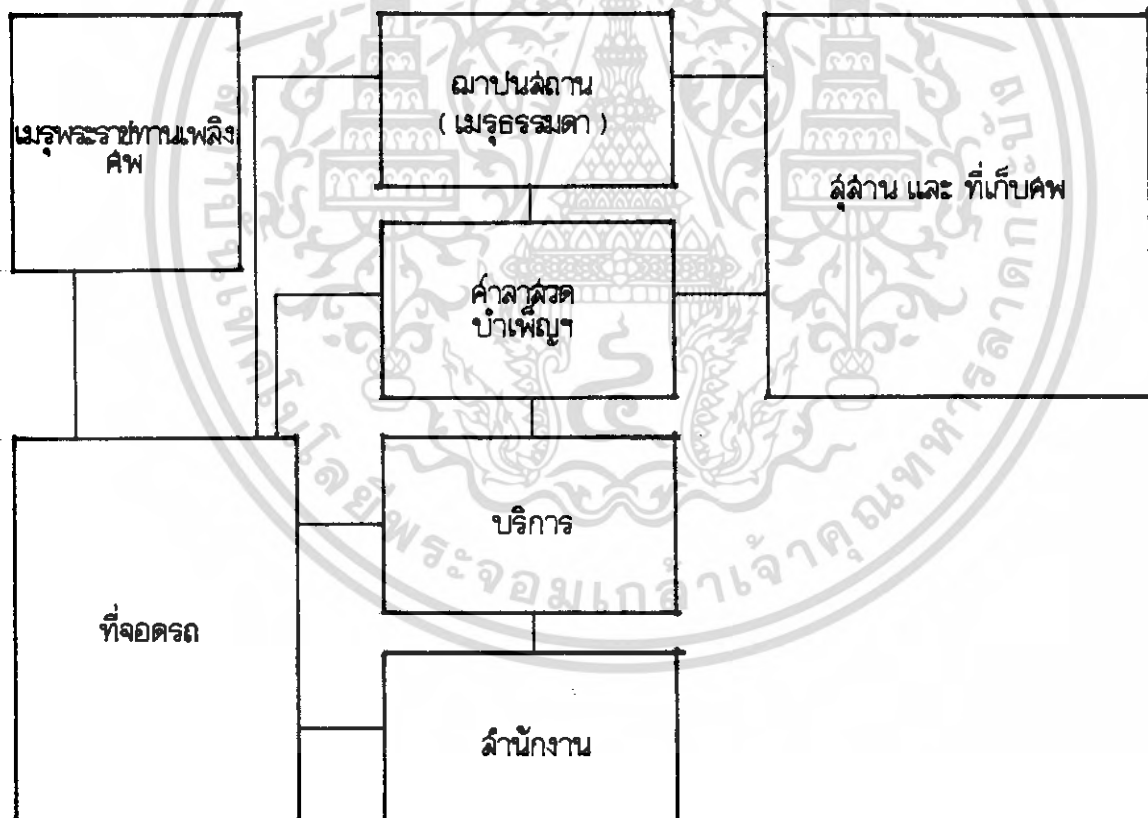
องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	7	8
1. เมรุเผาจริง								
2. เมรุเผาหลอก	4							
3. ปลับพลานิธิ	3	4						
4. ส่วนที่นั่งแขก	3	4	4					
5. ส่วนที่นั่งพระภิกษุ	3	4	4	4				
6. ส่วนลานนิธิ	3	4	4	4	4			
7. ส่วนบริการ	1	1	2	4	2	1		
8. น้ำ-ส้วม	1	1	3	3	2	1	1	
9. โฉนที่เสริมลานนิธิ	3	4	3	3	3	4	1	1

เอกสารนี้เป็น **DIAGRAM** ไว้สำหรับ **ส่วนเมรุพระราชทานเพลิงศพ** กรุณาอย่าให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ความสัมพันธ์องค์ประกอบหลัก

องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	7	8
1. ส่วนบริหาร								
2. เมรุเผาศพและลานพิธี	1							
3. ส่วนประกอบพิธีบำเพ็ญกุศล	1	2						
4. ส่วนบริการ	2	4	4					
5. สุธสานและที่เก็บศพ	1	1	1	1				
6. ส่วนที่จอดรถ	3	3	3	4	2			
7. ส่วนฌาปนสถานวีรชน	1	1	1	3	1	3		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาที่ตั้งโครงการ

4.1 การวิเคราะห์รายละเอียดทางกายภาพของ กทม. และปริมณฑล

เนื่องจากที่ตั้งโครงการถนนสถานกทม. เป็นโครงการที่ต้องการที่ตั้ง ยังเป็นที่สำหรับแก้ปัญหาต่าง ๆ ของเมือง หรือที่เกิดจากสภาพอื่น ๆ เพราะการรวมคนมาก ๆ ในที่เดียวกันในเวลาเดียวกัน เป็นเรื่องที่ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น การระบายคน ทางสัญจรต่าง ๆ จำเป็นจะต้องเลือกที่ตั้งให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมสำหรับประชาชนอย่างมาก

การวิเคราะห์ จะวิเคราะห์ที่ตั้งจากทุกส่วนของเมืองกรุงเทพฯ โดยตอนแรกจะถือว่าทุกพื้นที่ใน กทม. สามารถที่จะเป็นที่ตั้งของถนนสถานได้โดยเพิ่มตัวแปรเข้าไป เพื่อเป็นตัวกำหนดที่ละอย่าง โดยจะเลือกไว้ตามหัวเมือง หรือตามแนวแกนของเมือง ตามแนวความคิดถนนสถาน 4 มุมเมือง

ตัวแปรที่นำมาเกี่ยวข้อง

1. จำนวนพื้นที่ขอบเขตของ กทม.
2. ความหนาแน่นประชากร
3. จำนวนวัด
4. จำนวนโรงพยาบาล
5. เส้นทางคมนาคม
 - ทางด่วนที่มีอยู่แล้ว
 - ทางด่วนที่กำลังจะสร้าง
 - ถนนวงแหวน
- 6.ขนส่งมวลชน
 - รถไฟยกระดับ
 - รถไฟฟ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยจะนำข้อกำหนดเหล่านี้มาเสนอ และวิเคราะห์ในรูปแบบภาพ เพื่อจะนำมาประกอบกัน และกำหนดที่ตั้ง โครงการ

เนื่องจากเป็นหนึ่งในฉบับสถาน 4 มุมเมือง จึงจะต้องเลือกที่ตั้งโครงการ 4 ที่ตั้ง ซึ่งเป็นที่ ที่จะรับและสามารถบริการประชาชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพของแต่ละหัวเมือง แต่จะเลือกทำเพียง 1 ใน 4 ของทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนที่แสดงขอบเขตกรุงเทพฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

■ แสดงความหนาแน่นและการกระจายตัวของประชากร (1 จุด/10,000 คน)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- แสดงความหนาแน่นและการกระจายตัวของประชากร (1 จุด/10,000 คน)
- แสดงความหนาแน่น และตำแหน่งวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสดงรถ ไฟฟ้า

รถ ไฟชกระดับ

ทางด่วน ในอนาคต

ทางด่วน ในปัจจุบัน

ถนนวงแหวนรอบใน รอบนอก

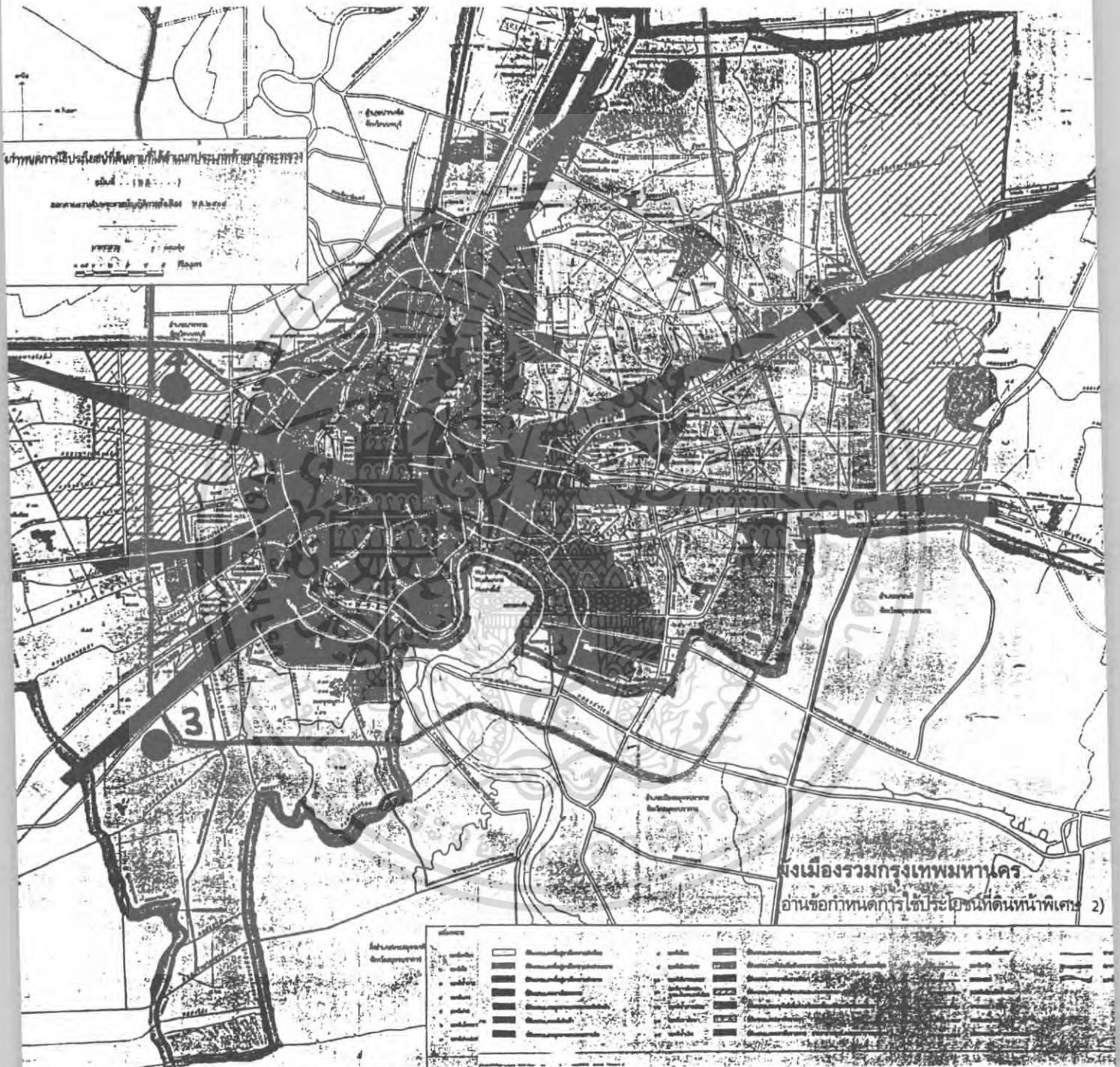

แสดง เส้นทางคมนาคม และขนส่งมวลชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 การพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ

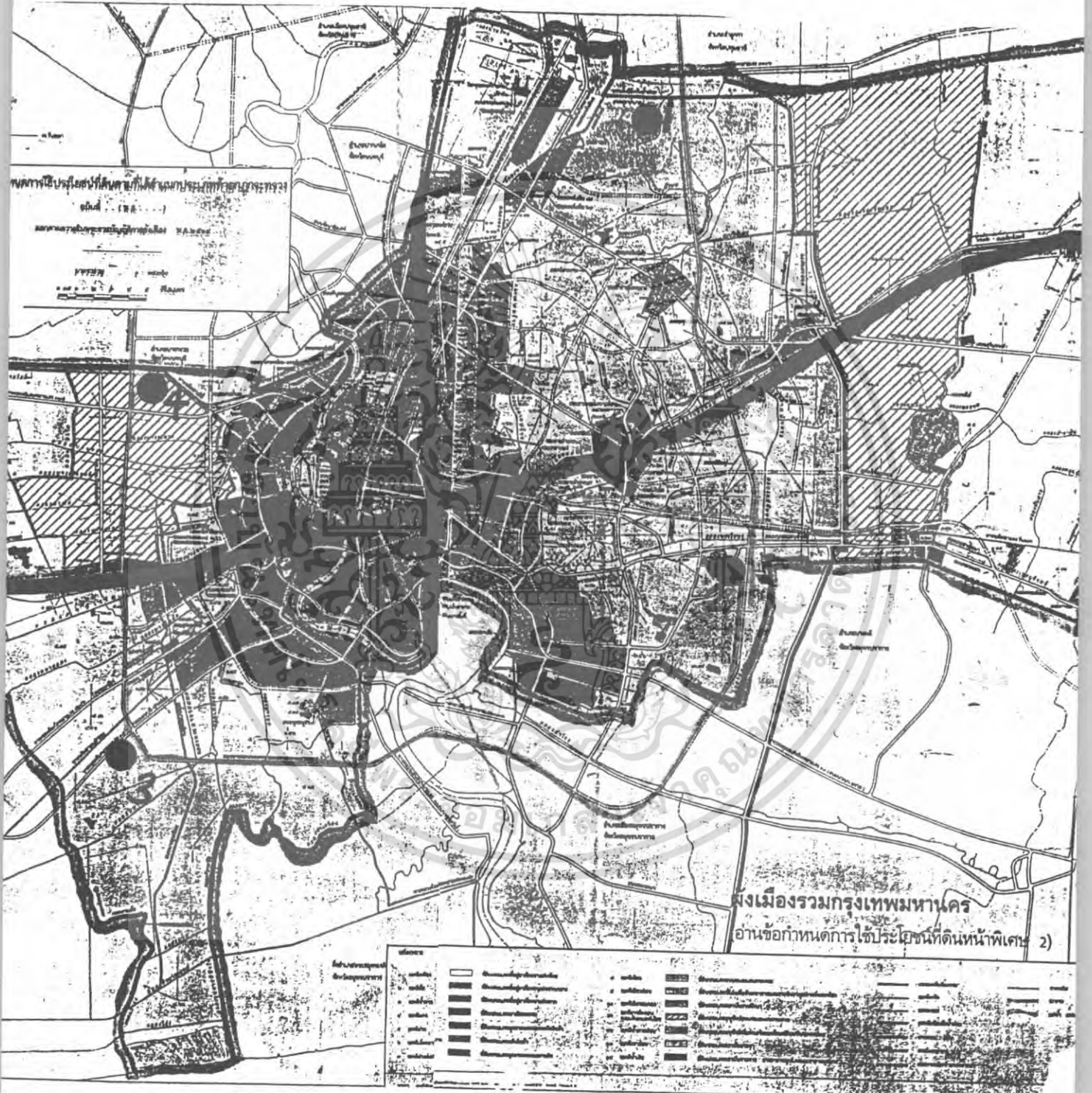
พิจารณาจากความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ โดยเริ่มจากการนำข้อมูลต่าง ๆ จากข้อ 4.1 มา กำหนดที่ตั้งโครงการโดยคร่าว ๆ โดยใช้แผนภาพ โดยต่อไปนี้จะเป็นการอธิบายภาพที่ 1-4 ซึ่งจะเรียงลำดับขั้นตอนการพิจารณาที่ตั้งโครงการดังนี้

1. ภาพที่ 1 จากข้อมูลในหัวข้อ 4.1 ทั้งจำนวนวัดความหนาแน่นของประชากร และแนวถนนสำคัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นใช้สิ่งประนีประนอมในการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ยกเว้นผู้ที่มีมติเห็นชอบที่แจ้งให้ทางเจ้าของเอกสารไว้ก่อนหน้าการนำข้อ 4
แห่ง จึงเลือกตามแนวจุดตัดของทั้ง 2 แนวเป็นที่ตั้งโครงการในขั้นแรก

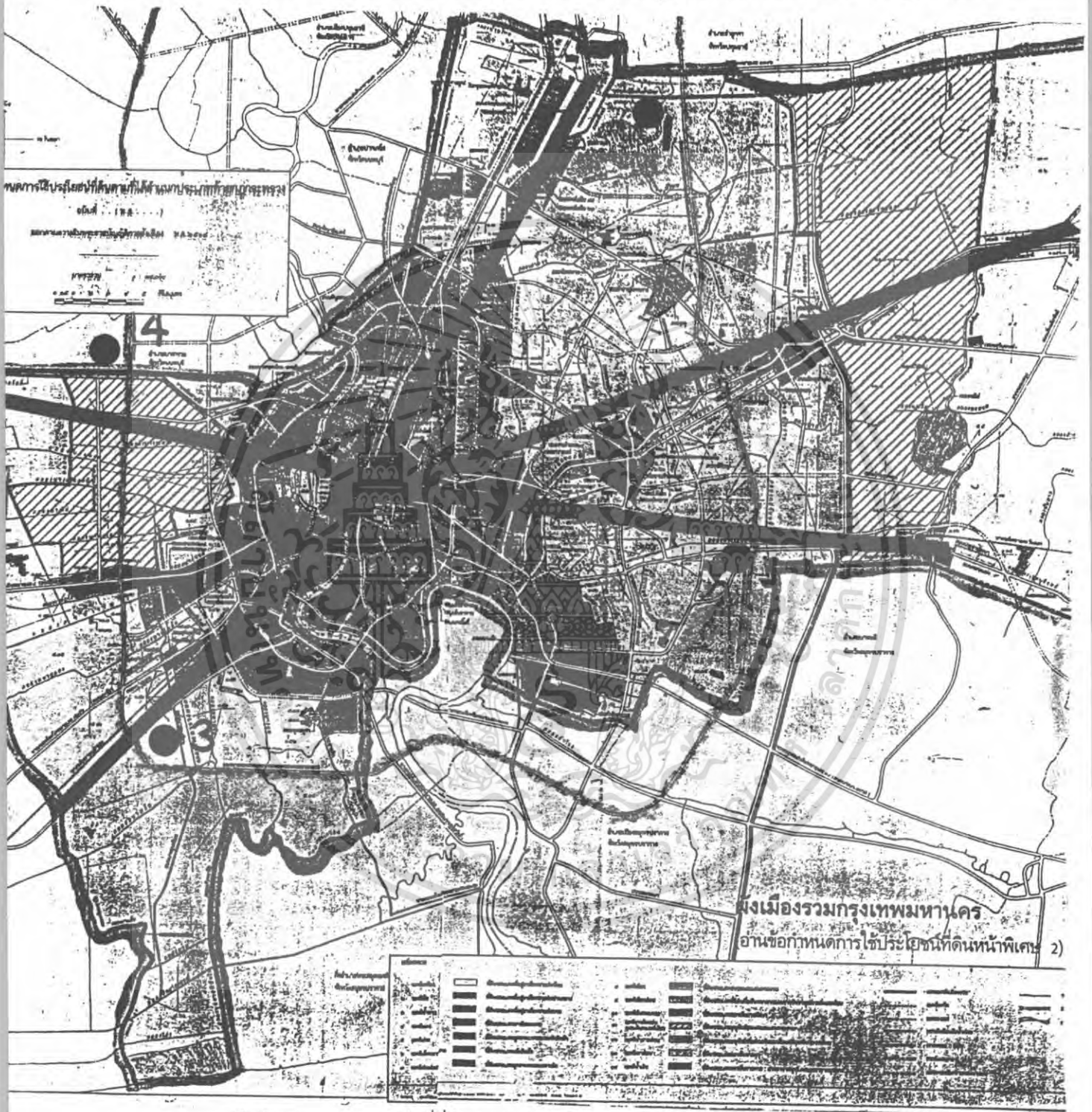
2. ภาพที่ 2 แสดงให้เห็นจุดต่าง ๆ ที่เลือกไปในภาพที่ 1 จะเห็นแนวที่จะแบ่งการรองรับพื้นที่ของ
 ฅานสถานแต่ละแห่งออกเป็น 4 ส่วน และพยายามให้แต่ละส่วนเท่ากัน โดยที่ยังอยู่ใน
 แนวถนนวงแหวนและแกนเมือง

ดังที่เห็นในภาพที่ 1 ซึ่งแต่ละจุดพยายามที่จะเลือกให้เป็นจุดศูนย์กลางของแต่ละพื้นที่โดยรวม
 ดังปริมณฑลด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ภาพที่ 3 จากจุดที่ตั้งโครงการที่เลือกไว้ในภาพแรกและภาพที่ 2 เมื่อกำหนดเขตแนวของผังเมือง
 กรุงเทพฯ (ส่วนระบายสีเขียว) บางส่วนจะเป็นพื้นที่สีเขียว คือ พื้นที่เพื่อเกษตรกรรม
 และพื้นที่ระบายสีเขียวมีเส้นทแยง คือ ส่วนที่อนุรักษ์เพื่อการเกษตร ซึ่งสำคัญกว่าพื้นที่

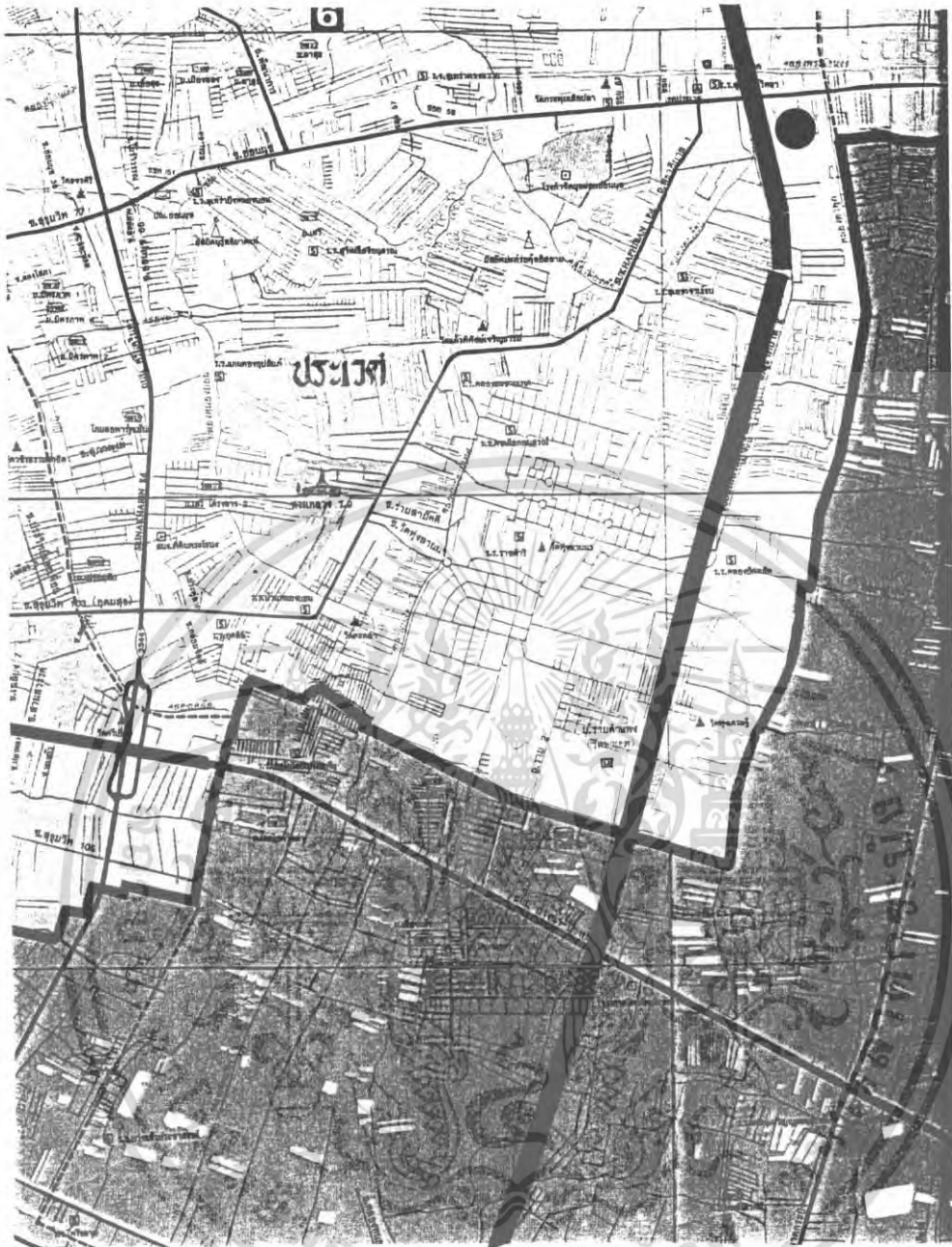
สีเขียวธรรมดา เป็นที่ที่ไม่สามารถทำโครงการประเภทใด ๆ ก็ตาม แม้จะเป็นของ
 กทม. เอง จากที่ตั้งในภาพที่ 1 และที่ 2 จะมีบางจุดที่ไม่สามารถสร้างได้ คือ จุดที่ 3
 และ 4 ซึ่งในภาพนี้ได้แก้ไขให้ที่ตั้งโครงการย้ายมาอยู่ในบริเวณที่สร้างได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

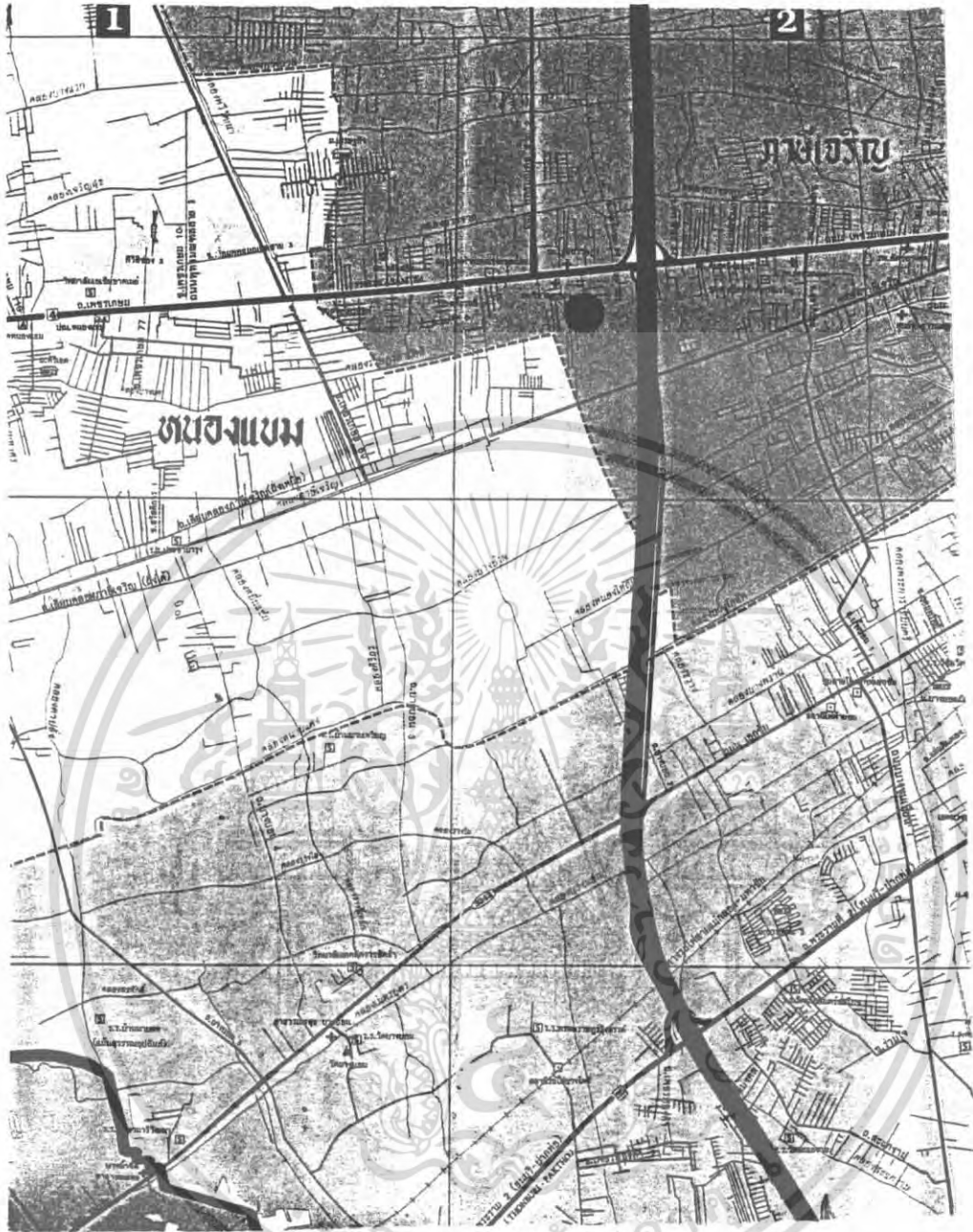
ที่ตั้งโครงการ จุดที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ตั้งโครงการ จุดที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

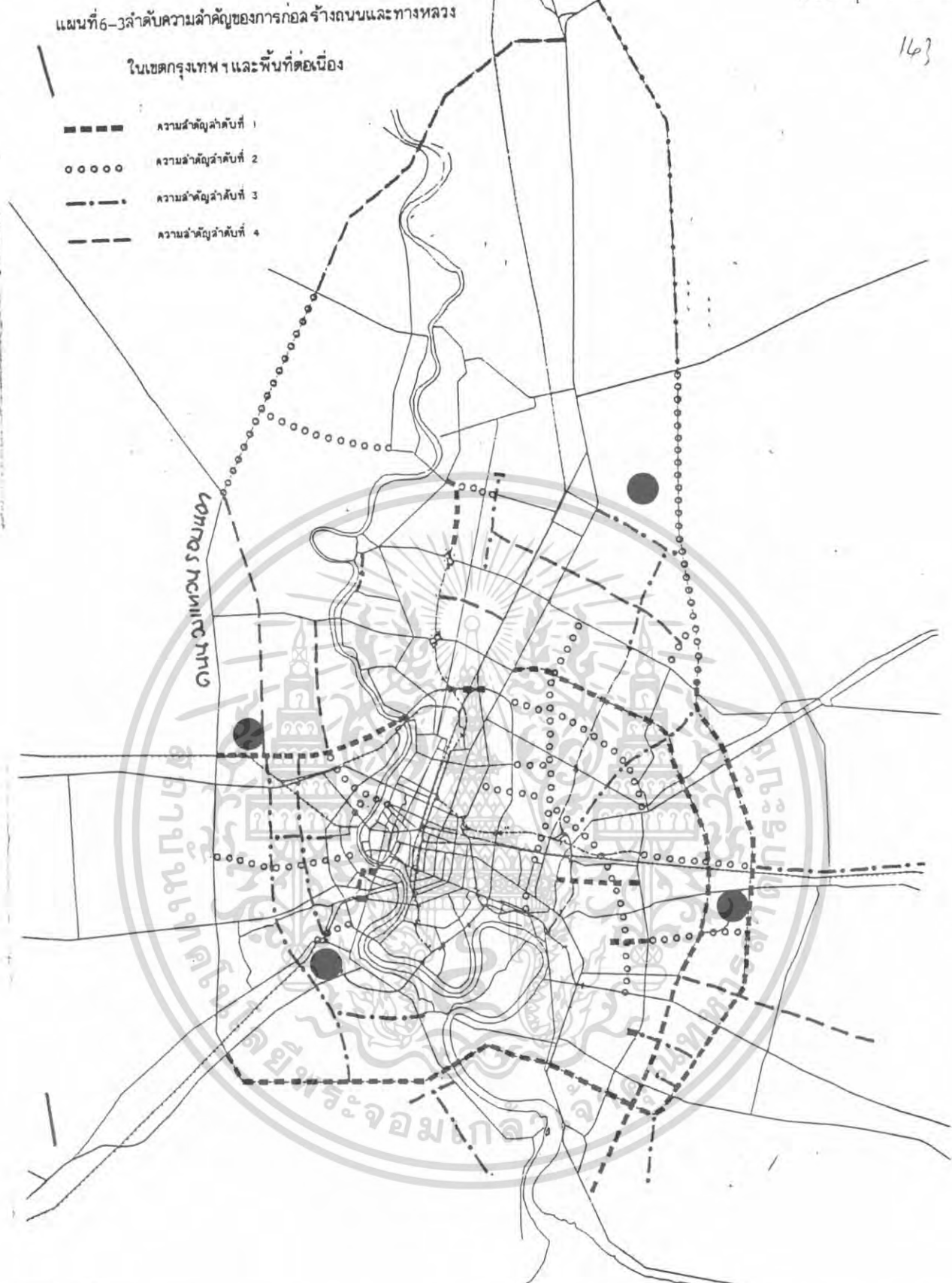

ที่ตั้งโครงการ จุดที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในเขตกรุงเทพฯ และพื้นที่ต่อเนื่อง

- ความสำคัญลำดับที่ 1
- oooooo ความสำคัญลำดับที่ 2
- . - . - ความสำคัญลำดับที่ 3
- ความสำคัญลำดับที่ 4

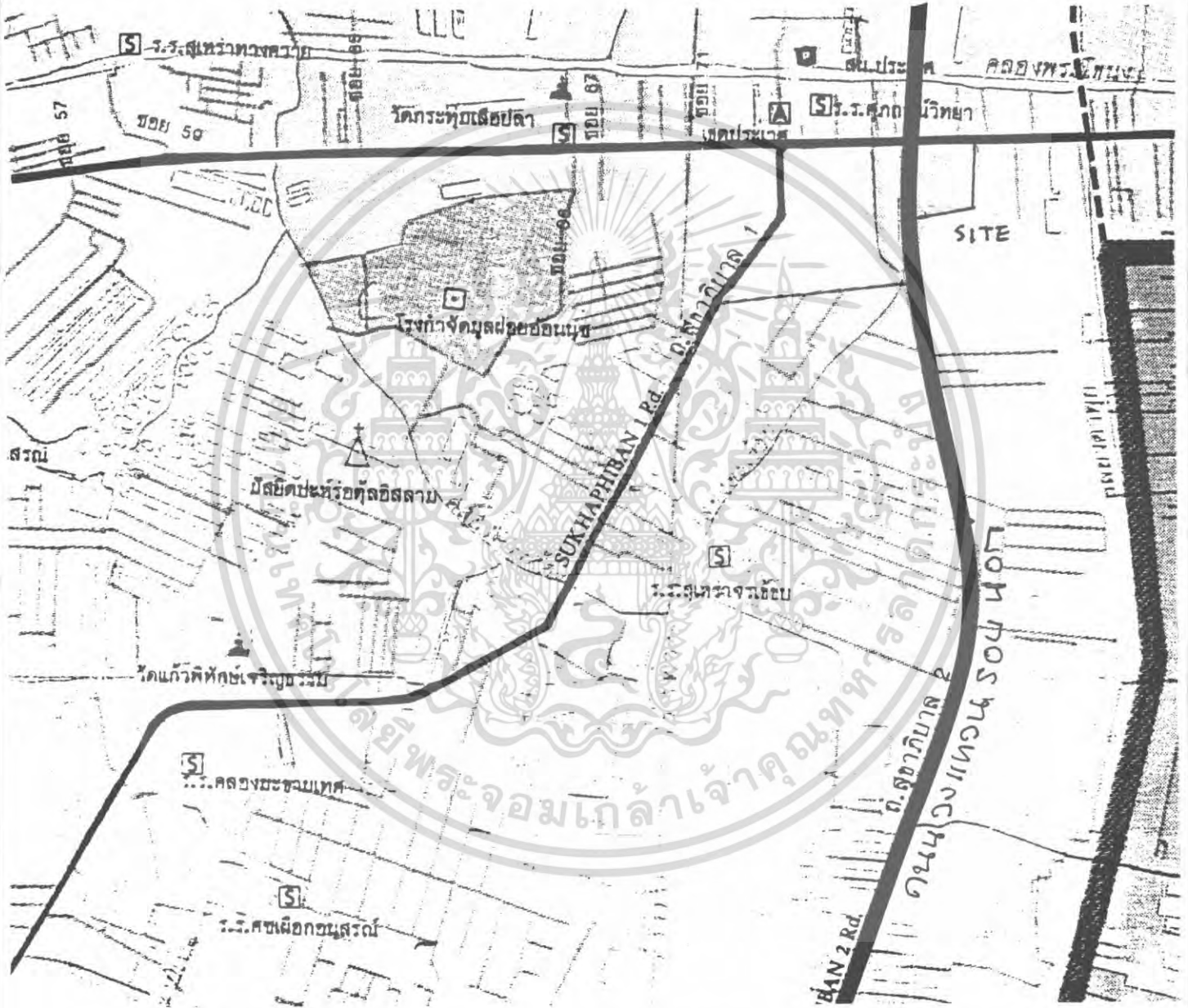

เหตุที่เลือกเอาถนนวงแหวนรอบนอกเป็นที่ตั้งโครงการทั้งหมด เพราะเป็นภาคคมนาคมที่สะดวกและครบวงจร และตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 และฉบับที่ 7 ได้ยกเอาถนนวงแหวนนี้มาเป็นโครงการทางหลวงที่มีความสำคัญระดับ 1 และ 2 โดยเฉพาะถนนหน้าที่ตั้งโครงการส่วนใหญ่เป็นส่วนที่มีความสำคัญระดับ 1 และส่วนที่สร้างเสร็จแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 รายละเอียดที่ตั้งโครงการ

ได้เลือกที่ตั้งโครงการโดยเอา 1 ใน 4 ที่มีความสำคัญเท่า ๆ กัน เพราะต้องรับจำนวนผู้มาใช้พอ ๆ กัน และมาจากทั้งเมือง เนื่องจากทั้ง 4 แห่ง มีความสำคัญเท่า ๆ กัน จึงได้เลือกเอาจุดที่ 2

จากคำแนะนำของคุณบุญวิทย์ ทิพย์ ผู้อำนวยการกองวิศวกรรมจราจร ด้วยเหตุผลที่ แก่นความเจริญของเมืองมีแนวโน้มที่จะมาทางด้านตะวันออกมากกว่า และจะตามมาด้วยถนนและขนส่งมวลชน ซึ่งยังเป็นโครงการในอนาคต และพื้นที่บริเวณนี้ยังเป็นที่ว่างอยู่มาก และมีความหนาแน่นน้อยเหมาะสมที่จะสร้างเป็นคาบเรียนสถานตัวต้นแบบที่จะนำไปสร้างอีก 3 แห่ง ต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทิศเหนือ	จรด	สุขุมวิท 71	AB = 335.00	EF = 340.00	
ทิศใต้	จรด	ถนนสุขุมวิท 2	BC = 40.00	FG = 135.00	
ทิศตะวันออก	จรด	ที่ว่าง	CD = 212.00	GA = 620.00	
ทิศตะวันตก	จรด	ที่ว่าง	DE = 300.00		
			A = 95	B = 174	C = 85
			D = 176	E = 100	F = 160
			G = 85		

SITE SPECIFICATION 1 : 5,000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

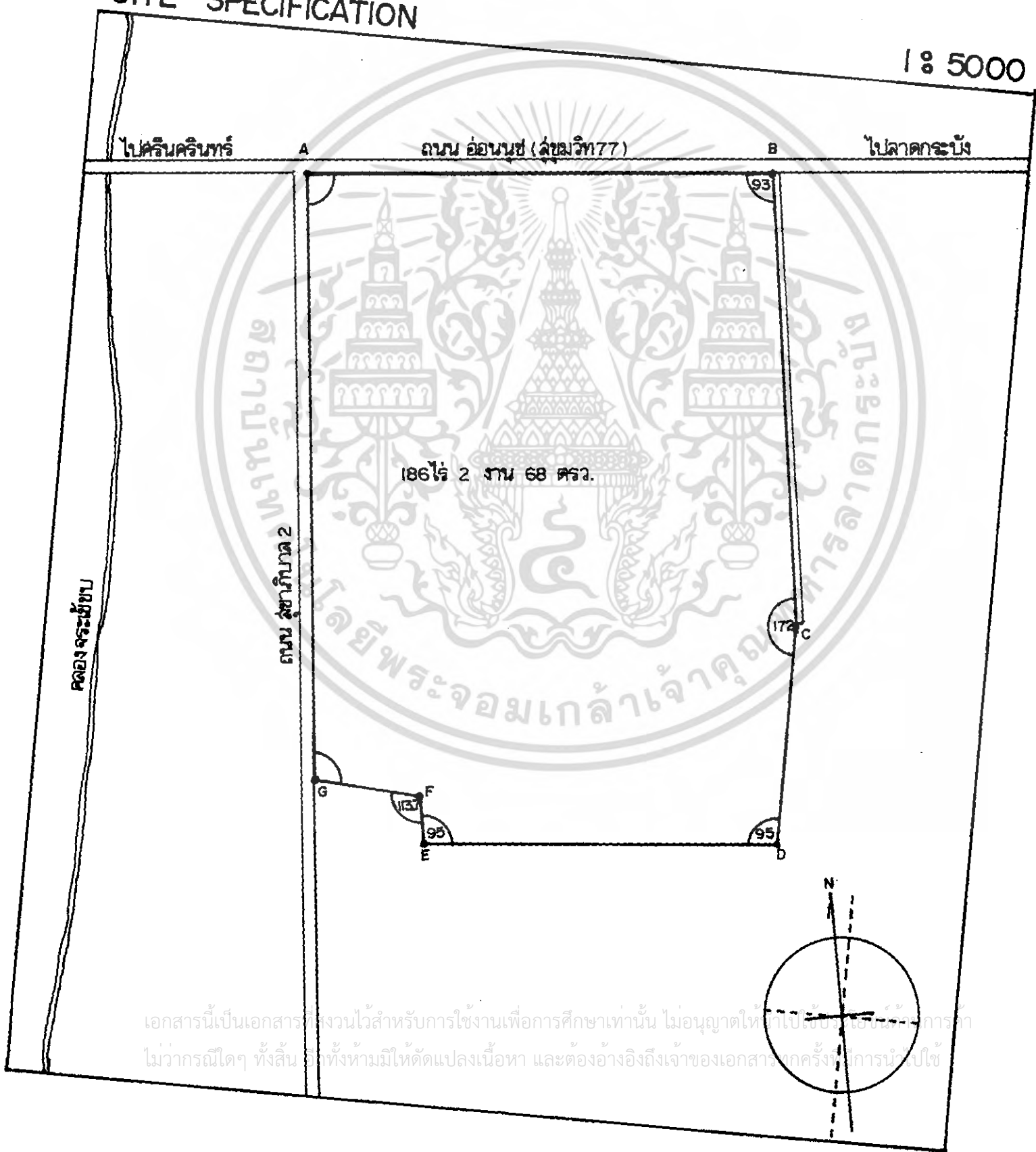
AB = 450.0 m
 BC = 450.0 m
 CD = 200.0 m
 DE = 340.0 m

FF = 35.0 m
 FG = 115.0 m
 GA = 600 m

$\hat{A} = 89^\circ$ $\hat{E} = 95^\circ$
 $\hat{B} = 93^\circ$ $\hat{F} = 113.5^\circ$
 $\hat{C} = 112^\circ$ $\hat{G} = 93.5^\circ$
 $\hat{D} = 95^\circ$

SITE SPECIFICATION

1 : 5000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้หรือเผยแพร่ การทำ
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น หากมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่ใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ตั้งโครงการมองจากถนนสุขาภิบาล

ถนนด้านหน้าโครงการ ซึ่งจะเป็นโครงการถนนวงแหวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาข้อกำหนดและระบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

5.1 ระบบเตาเผาศพที่ใช้ในเมรุ

ระบบเตาเผาที่ใช้ในเมรุปัจจุบันที่มาตรฐานในประเทศไทยยังใช้อยู่ ยังใช้เตาที่ใช้เชื้อเพลิงเป็นถ่านและฟืน ซึ่งไม่สะดวก และเมื่อเผาแล้วยังส่งกลิ่นเหม็นและควันรบกวนชาวบ้านข้างเคียง ซึ่งไม่เป็นผลดี แต่การลงทุนเริ่มต้นจะต่ำกว่ามาก เนื่องจากเตาเผาที่ใช้น้ำมันหรือแก๊สจะแพงกว่ามาก ในการลงทุนเริ่มต้น

เตาน้ำมันจะใช้น้ำมันดีเซล 40 ลิตร (ลิตรละ 7 บาท) = $40 \times 7 = 280$ บาท

เตาถ่านจะใช้ถ่าน 2 กระสอบ (กระสอบละ 150 บาท) = $150 \times 2 = 300$ บาท

และนับวันไม้ฟืนที่นำมาทำถ่านจะหายากขึ้น และระบบเตาเผาในประเทศไทยปัจจุบันมีใช้อยู่ 2 ชนิด

1. ใช้ความร้อนจากเปลวไฟ

1.1 ใช้เชื้อเพลิงเป็นน้ำมัน

1.2 ใช้เชื้อเพลิงเป็นแก๊ส

2. ใช้ความร้อนจากขดลวดความร้อน (เตาไฟฟ้า) ระบบขดลวดความร้อนเป็นระบบที่มีการทำงานที่มีประสิทธิภาพมาก แต่การลงทุนเริ่มต้นและการลงทุนต่อครั้ง มีราคาสูงมาก จึงไม่เหมาะสมและยังเป็นระบบที่ต้องการการดูแลรักษาอย่างพิถีพิถัน จึงไม่สะดวกเท่าที่ควร จึงไม่เลือกใช้

เนื่องเตาแก๊สเป็นเตาที่ต้องดูแลเรื่องที่เก็บและยากต่อการดูแลรักษา เพราะอีกทั้งยังเป็นอันตรายต่อผู้ที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ใช้ไม่เป็น หากเกิดอุบัติเหตุในที่เกิดจะหาได้ยาก และเป็นอันตราย ในโครงการนี้จึงเลือกใช้เตาน้ำมัน

การให้คะแนน

	เตาน้ำมัน	เตาแก๊ส	เตาไฟฟ้า
ค่าใช้จ่าย	3	3	1
การดูแลรักษา	4	2	1
การใช้งาน	4	4	3
ประสิทธิภาพ	3	3	4

4 = ดีมาก 3 = ดี 2 = พอใช้ 1 = ไม่ดี

ที่มา : สอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ

ระบบการทำงานของเตาเผาแก๊ส

การทำงานของเตาเผาได้แบ่งออกเป็นการเผาไหม้ 2 ชั้น ชั้นแรกเป็นการเผาไหม้ในห้องใหญ่ ด้วยหัวฉีดน้ำมันแบบทำงานโดยอัตโนมัติ และให้ความร้อนสูงถึง 200,000 กิโลแคลอรี/ชั่วโมง (795,000 บีทียู/ชั่วโมง) จำนวนความร้อนนี้จะพอเพียงที่จะรักษาอุณหภูมิในเตาให้สูงถึง 900 องศาเซลเซียส ตลอดเวลา และจะทำให้ไม้มีกลิ่น ไม้มีควันปรากฏออกมา ซึ่งได้เป็นไปตามกฎควบคุมมลภาวะของกระทรวงสาธารณสุข ประเทศเยอรมันตะวันตก ชั้นที่ 2 เป็นการเผาควันซึ่งเกิดจากเผาไหม้ครั้งแรกเพื่อกำจัดกลิ่นรบกวนด้วย วิธีนี้ใช้ ได้ผลมาแล้วเป็นเวลานานสิบ ๆ ปี เพื่อบังคับการทำงานของเตาให้ดีที่สุด ทางผู้ผลิต ได้ติดตั้งเครื่องวัดอุณหภูมิซึ่งทำงานโดยใช้พลังไฟฟ้า สามารถตรวจสอบอุณหภูมิภายในเตาและในทางเดินของควันได้ตลอดเวลา

นอกจากนั้นเพื่อการบังคับจำนวนควันที่ออกจากปล่อง ให้สอดคล้องกับการเผาไหม้ที่แท้จริง ทางผู้ผลิตยังมีพัดลมสำหรับบังคับจำนวนควันที่ออกจากปล่องให้มากหรือน้อยตามความจำเป็น

ภายในของเตาจะมีเหล็กแผ่นขนาด 1.5 มิลลิเมตร คลุมตลอดและยึดไว้กับโครงเหล็กด้านล่าง การออกแบบที่ไม่ให้มีความร้อนถ่ายเทออกมาข้างนอก โดยอาศัยวัสดุกันความร้อนถึง 2 ชั้น ทำให้ในกรณีที่ทำงานติดต่อกัน ทำให้สิ้นเปลืองเชื้อเพลิงน้อยลงและในกรณีที่หยุดเตาเป็นเวลา 12 ชั่วโมง ความร้อนภายในเตาก็ไม่ได้ลดลงมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเผาไหม้แต่ละครั้งจะกินเวลาอย่างมากที่สุด 60 นาที (ต่อการเผา 1 ศพ) และจะกินน้ำมันประมาณ 40 ลิตร เมื่อเดินเครื่อง 1 ชั่วโมง ส่วนวัสดุทนไฟที่ใช้ในเตาเผาศพสามารถใช้ของภายในประเทศ โดยมีคุณภาพที่ต้องทนความร้อนได้ถึง 1,600 องศาเซลเซียส และมีความต้านทานแรงดันขณะเย็น 250 กิโลกรัม/ตารางเซนติเมตร

เตาเผามีส่วนประกอบต่าง ๆ ดังนี้

1. โครงเหล็กสำหรับยึดเตาและยึดเหล็กแผ่นสำหรับคลุมภายนอก ประกอบด้วยเหล็กชนิด 35 กิโลกรัม/ตารางเซนติเมตร หนัก 2 ตัน, เตรียมมาพร้อมที่จะยึดกับส่วนดังกล่าว ได้ทันที ซึ่งจำเป็นที่จะต้องสั่งมาพร้อมอุปกรณ์อื่น ๆ
2. วัสดุต่าง ๆ สำหรับภายนอกเตา รวมทั้งเหล็กแผ่นเป็นบล็อก ๆ หนา 1.5 มิลลิเมตร ออกแบบเตรียมไว้ เรียบร้อยพร้อมสกรู เพื่อติดบนแท่นในข้อ 1. ได้ทันที
3. ประตูต่าง ๆ คือ ประตูสำหรับดูเปลวไฟ ประตูสำหรับเอาของออกจากเตา แผ่นเหล็กสำหรับเครื่องพ่นเปลวไฟ ประตูเหล่านี้ทุก ๆ บาน จะต้องบุด้วยวัสดุทนไฟ
4. ส่วนประกอบต่าง ๆ สำหรับจ่ายลมภายในเตา พร้อมอุปกรณ์สำหรับแบ่งอากาศ ซึ่งต่อมาจากพัดลม วาล์วบังคับจำนวนอากาศ เพื่อจ่ายไปตามจุดต่าง ๆ 20 จุด แต่ละจุดจะมีหัวฉีด
5. เครื่องเป่าลมซึ่งให้ความดันสูงทำงานโดยอัตโนมัติ ให้ออกไปในทิศที่ตั้งฉากกับแกนของใบพัด และมีกำลังป้อนลมพอแก่การเผาไหม้เสมอ
6. กระจังโปรรงเหล็กสำหรับรวมควัน พร้อมพัดลมสำหรับเป่าควันออก พัดลมอันนี้ทำงานได้โดยอัตโนมัติ เมื่อเปิดประตูด้านหน้า และเมื่อปิดประตูด้านหน้า พัดลมอันนี้จะคอยหมุนช้าลง โดยสามารถที่จะตั้งระยะเวลาของการหมุนให้ช้าลงได้ และพัดลมอันนี้สามารถบังคับด้วยมือ ได้อีกเป็นพิเศษ
7. หัวสำหรับพ่นเปลวไฟ 2 หัว แบบทำงานโดยอัตโนมัติ ใช้น้ำมันดีเซลพร้อมท่อและข้อต่ออ่อน เพื่อติดกับท่อน้ำมันเข้าและออกได้ทันที อันแรกให้ความร้อนได้ 200,000 กิโลแคลอรี/ชั่วโมง (795,000 บีทียู/ชั่วโมง) อันที่ 2 ให้ความร้อนได้ 120,000 กิโลแคลอรี/ชั่วโมง (478,000 บีทียู/ชั่วโมง)
8. ตู้สวิทช์สำหรับบังคับหัวฉีดน้ำมันข้อ 7 ทั้ง 2 หัว ในตู้เดียวกัน
9. เครื่องวัดอุณหภูมิของเตาทำงานโดยใช้กระแสไฟฟ้าวัดได้ถึง 1,200 องศาเซลเซียส ทั้งวัดในเตาและในท่อควัน โดยใช้เครื่องวัดอันเดียวกัน
10. เครื่องวัดกำลังจำนวนควันที่ออกจากเตา ติดอยู่ในวงแหวนเหล็กขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 160 มิลลิเมตร
11. ประตูสำหรับบังคับจำนวนควันที่ออกจากเตา สามารถบังคับได้จากภายนอกพร้อมวัสดุทนไฟ
12. ประตูสำหรับบังคับอากาศที่เข้า ให้ได้ตามจำนวนที่ต้องการ
13. ประตูด้านหน้าเป็นสี่เหลี่ยมพร้อมวัสดุทนไฟภายในและเปิด-ปิด โดยยกขึ้นข้างบน

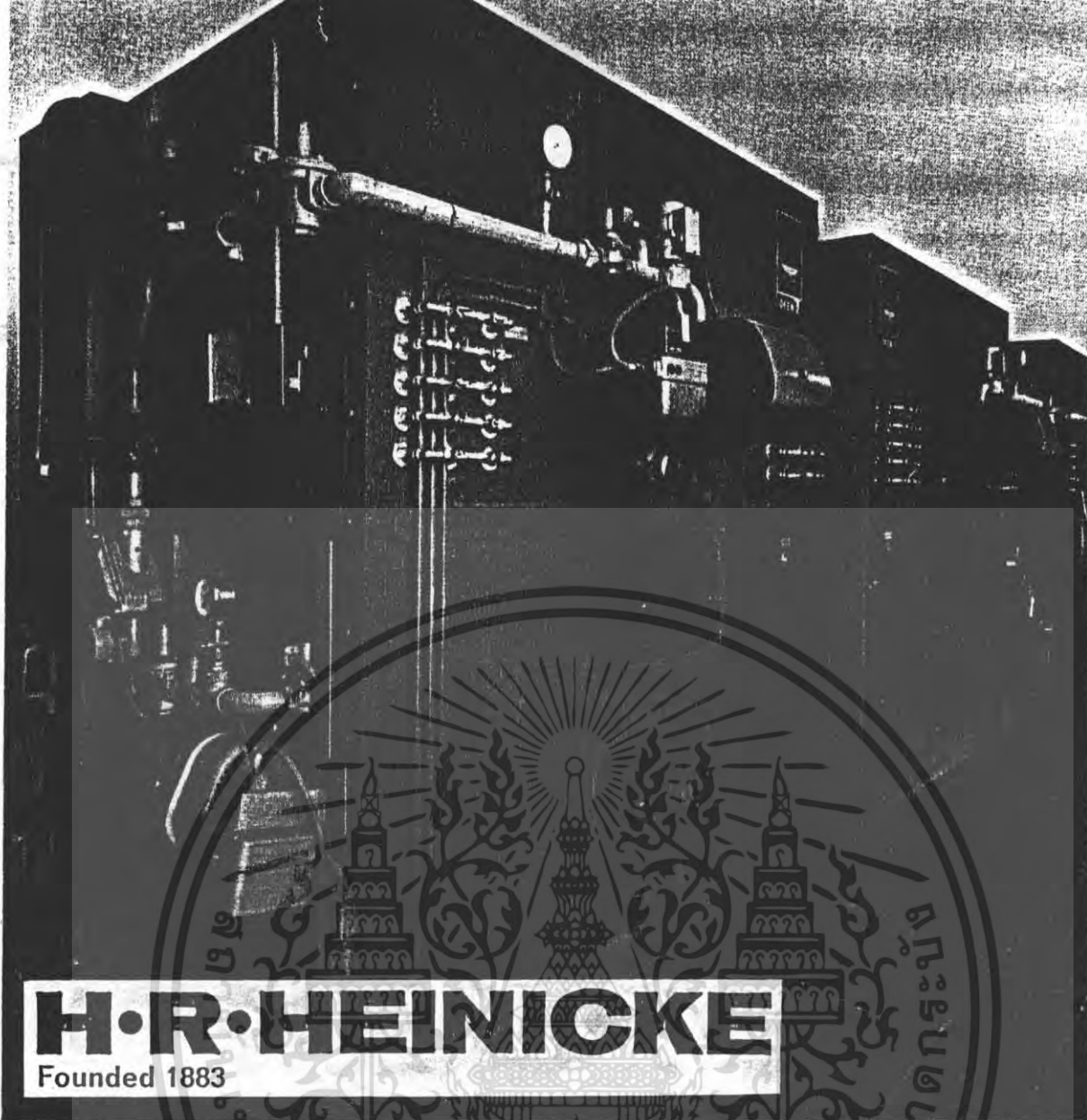
ความพอเพียงที่จะไม่ให้มีการคงอได้ในระหว่างการทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ราคา เต่าเผาศพ 1 เต่า พร้อมอุปกรณ์ชุดละ 4,600,000.- บาท รวม 2 เต่า ราคา 9,200,000.- บาท (เก้าล้านสองแสนบาทถ้วน) ราคาที่เสนอนี้เป็นราคารวม อากรขาเข้า และภาษีการค้า สำหรับอุปกรณ์จากต่างประเทศ พร้อมค่าติดตั้งโดยทางช่างจากบริษัทฯ ผู้ผลิต รวมค่าปล่องไฟภายในเมรุ แต่ไม่รวมทางเดินจากเต่าเข้าปล่องพร้อมทั้งไม่รวมค่าฐานคอนกรีตเสริมเหล็ก

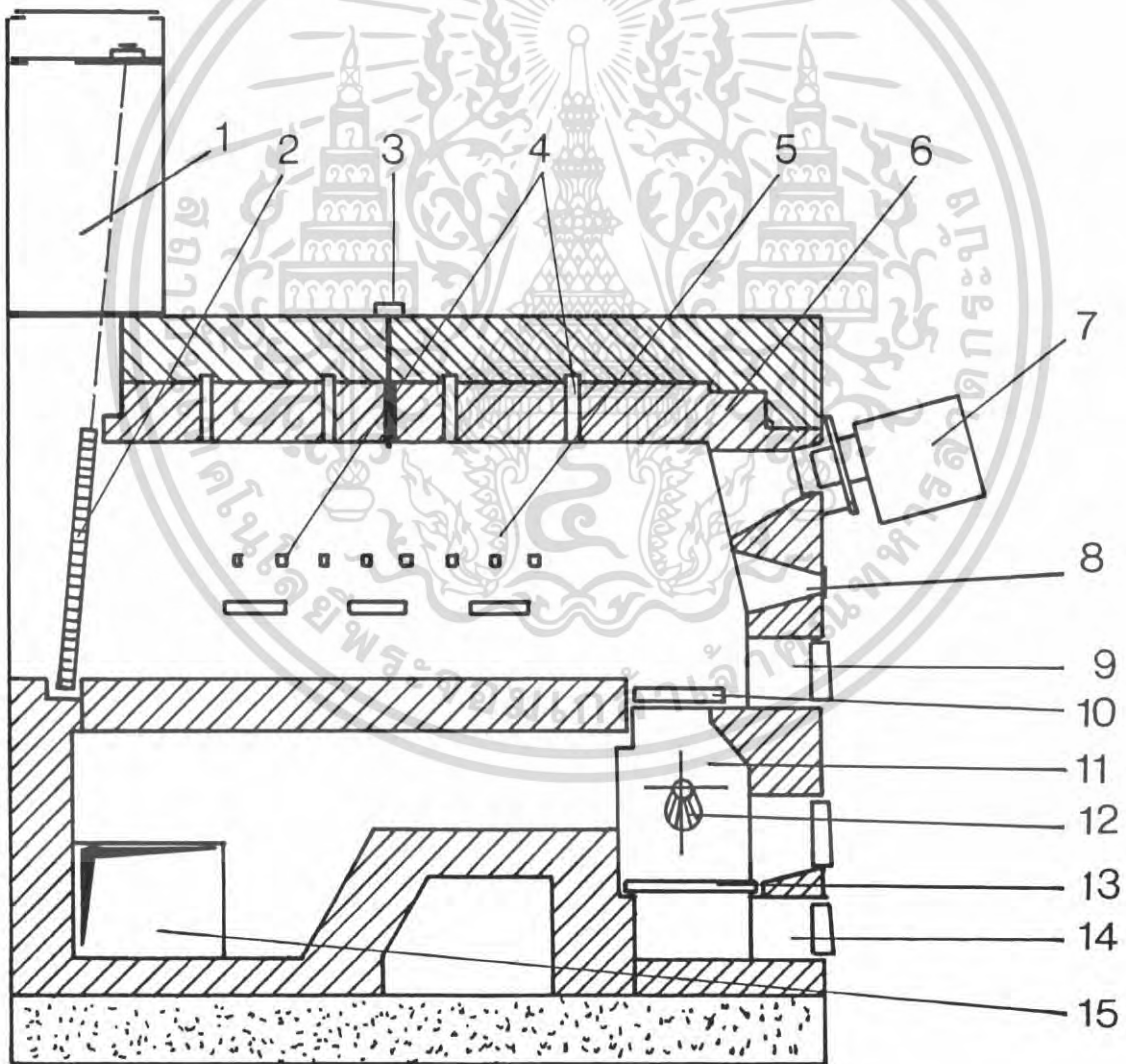
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

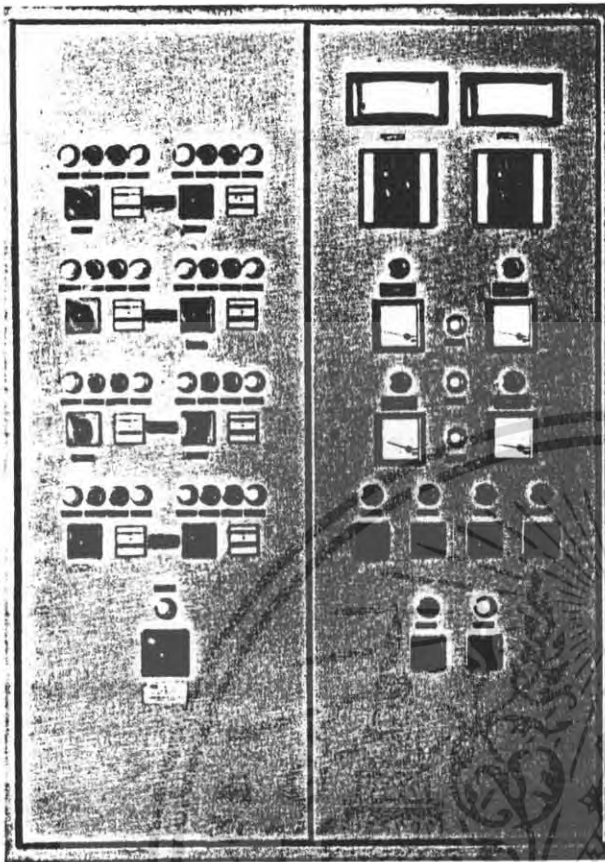
The HEINICKE cremator has a well insulated, high-grade refractory brick lining. Experience has proved, that many cremations are possible after a single heating without using additional heat. Owing to the forced hot-air feed through a looping system and valved controlled air-jets, it is possible to regulate the air in the muffle according to the requirements of the cremation process and thus offering smokeless combustion. Special design and construction of the flue gas chambers allow the muffle floor to be heated when the flue gases flow from the after-burner to the smoke funnel. The muffle and the after-burner are seperated by means of a slide valve that allows the capacity to be increased. The combustion process is completed in the after-burner thus allowing for another cremation after the muffle has been cleared of ashes. Hard-to-burn residue can be brought to such a high heat in the after-burner, that it readily desintegrates.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

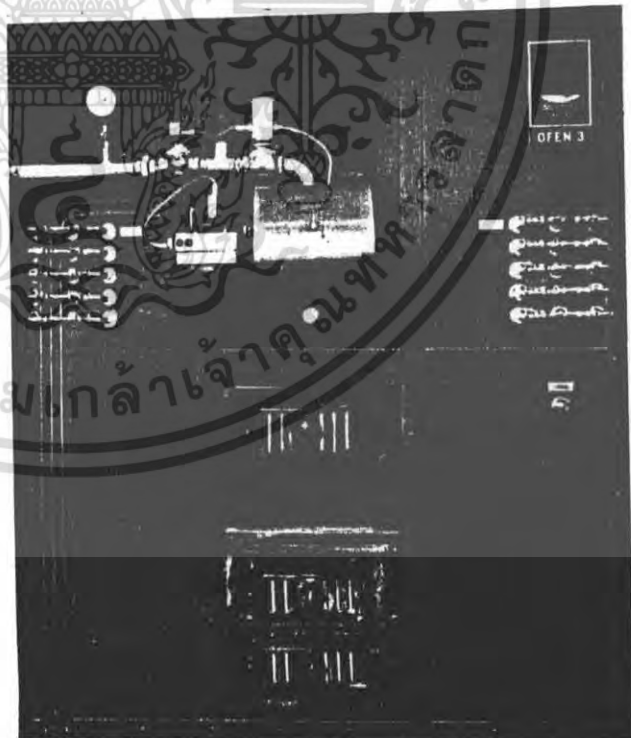
1. Air dome	9. Muffle door
2. Sliding gate	10. Slide valve for the after-burner
3. Temperature gauges	11. After-burner
4. Air-jets	12. Gas-or oilburner
5. Muffle	13. Grate
6. Fire-brick and insulation	14. Residue
7. Gas-or oilburner	15. Flue
8. Peep hole	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Main switch box
with switching, control
and measuring equipment.

Operating side

with control doors, peep hole,
main burner, and air valves for
the regulation of the hot air in
the muffle and after-burner.

Upon request we would be pleased to give you advice on the construction of crematories.

Construction details subject to change without notice.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะและการทำงานของเตาเผาชนิดกำจัดกลิ่นและควัน โดยสิ้นเชิง

รุ่น DD-3II

ก. การเผาไหม้

ลักษณะสำคัญของเตาเผาชนิดนี้ประกอบด้วยหัวเผาใหญ่ ห้องเผาควันกับทางเดินของอากาศร้อนสู่ปล่องไฟ โดยเก็บระบบทางเดินของควันไว้ใต้ถุนของเมรุ การเผาไหม้ส่วนใหญ่จะเผาในห้องเผาใหญ่ โดยอาศัยหัวเผาและพัดลมอัดอากาศเข้าช่วยตามจุดต่าง ๆ ในห้องเผาใหญ่ กรณีที่ติดตั้งเตาคู่ การเผาไหม้จะกระทำกันทีละเตาหรือพร้อมกันสองเตาได้ ส่วนกระดุกและซี่เถ้าจะแยกเก็บแต่ละเตา โดยไม่มีการปนกัน การเผาไหม้แต่ละศพโดยเฉลี่ยแล้วศพละ 1 ชั่วโมง

ข. ห้องเผากลิ่นและควัน

ควันและกลิ่นที่เกิดขึ้นจากการเผาไหม้ในห้องเผาใหญ่ จะถูกนำมารวมกันในห้องเผาเล็ก ซึ่งมีหัวเผาเล็กคอยรักษาอุณหภูมิในห้องนี้ได้ 800-900 องศาเซลเซียส ตลอดเวลาซึ่งเป็นวิธีกำจัดกลิ่นและควันแบบออพเตอร์เบอร์หนึ่ง

ค. ห้องเก็บกระดุก

ห้องนี้อยู่หน้าห้องเผากลิ่นและควันอีกทีหนึ่ง เพื่อความสะดวกต่อการนำไปปฏิบัติตามพิธีทางศาสนาต่อไป

ง. ห้องเก็บซี่เถ้า

ห้องนี้จะอยู่ใต้ห้องเก็บกระดุกอีกทีหนึ่ง เพื่อแยกกระดุกออกจากซี่เถ้า โดยเด็ดขาด และมีถาดพิเศษสำหรับรองรับซี่เถ้าต่างหาก

รายละเอียดต่าง ๆ ของเตาเผา

ก. ตัวเตา

1. ตัวเตาภายนอกคลุมด้วยเหล็กแผ่นหนา 4.5 มม. คลุมบนโครงเหล็กสำหรับยึดเตา
2. ช่องดูสองช่องทำด้วยเหล็กหล่อ
3. เครื่องทำความสะอาดหนึ่งชุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ประตูทำด้วยเหล็กหล่อสำหรับเอาเข้าเฝ้าออก และประตูสำหรับพลิกกระตุกอยู่ด้านหลังของเตา
5. ท่อจ่ายลมบริสุทธิ์เข้าตามจุดต่าง ๆ 1 ชุด พร้อมปุ่มบังคับจำนวนลม
6. เครื่องเป่าลมเข้าเตา 1 ชุด ทำจากประเทศเยอรมันนี่
7. อิฐทนไฟทั้งหมดที่ต้องการใช้ในการก่อเตาเป็นชนิด K38 ของ บ.ค.ส. ทั้งนี้ไม่รวมปล่องควัน
8. แผ่นวัสดุกันความร้อน และอิฐกันความร้อน ซึ่งต้องก่อระหว่างอิฐทนไฟกับผนังเหล็กด้านข้างเตา
9. ประตูเหล็กด้านหน้า พร้อมสวิทช์อัตโนมัติตัดเปลวไฟเมื่อประตูเปิด ชนิดเลื่อนขึ้นลง โดยอาศัยเครื่องผ่อนแรง คือ มอเตอร์ไฟฟ้า
10. เครื่องบังคับอุณหภูมิในห้องเผาใหญ่และเล็กรวมกัน 2 ชุด

ข. หัวเผาใหญ่และหัวเผาลึก (เตาหนึ่งมีหัวเผาใหญ่และเล็กอย่างละ 1 ตัว) มีลักษณะประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ คือ

- หัวเผาใหญ่ ใช้น้ำมันโซล่าขนาด 8.6-25 kg/h ยี่ห้อ KORTING จากประเทศเยอรมันนี่
- หัวเผาลึก ใช้น้ำมันโซล่าขนาด 5-13 kg/h ยี่ห้อ KORTING จากประเทศเยอรมันนี่
- มอเตอร์อัตโนมัติเข้าเตา และมีพัดลมดูดอากาศจากด้านหน้า เข้าหัวเผาไฟ
- หัวผสมอากาศ
- บังน้ำมันหัวเผาพร้อมแม็คเนติกวาล์ว เพื่อควบคุมการจ่ายน้ำมัน
- หัวฉีดน้ำมัน
- ทราายสเฟอรัมเมอร์และหัว ไฟฟ้าสำหรับจุดเปลวไฟ
- เครื่องบังคับการเผาอัตโนมัติเพื่อการเปิดปิดหัวเผาและควบคุมอุณหภูมิและดูแลความปลอดภัย
- เครื่องกรองน้ำมัน
- ท่ออ่อนต่อน้ำมัน เข้าหัวเผา
- สัญญาณขัดข้องและปุ่มสำหรับสั่งเครื่องให้ทำงานใหม่หลังการขัดข้อง

ค. สวิทช์บอร์ด (เตาละ 1 ตู้)

สวิทช์บอร์ดทำสำหรับเตาโดยเฉพาะ สำหรับบังคับการทำงานของมอเตอร์ทุกตัวและควบคุมอุณหภูมิในเตา พร้อมอุปกรณ์ป้องกันและไฟบอกสัญญาณต่าง ๆ ประกอบในตู้เหล็กขนาดพอเหมาะ

ง. งานติดตั้งระบบไฟฟ้า

เดินสายไฟที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของเตาทุกชนิดระหว่างตู้ควบคุมกับตัวเตา จนใช้งานได้ และถูกต้องตามกฎของ MEA ทั้งนี้ไม่รวมการเดินสายไฟด้านแสงสว่างและสายไฟนอกตัวอาคารเก็บเตา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จ. ถังน้ำมัน

ขนาดจุ 1480 ลิตร 2 ถัง พร้อมระบบท่อน้ำมันเดินจากที่ตั้งถังจนกระทั่งเข้าสู่เตา โดยมีอุปกรณ์บังคับเปิดปิดต่าง ๆ ครบถ้วน ถังตั้งอยู่บนรากฐานทำด้วยเหล็กเชื่อมสูงจากพื้นไม่ต่ำกว่า 0.3 เมตร เก็บไว้ในใต้ถุนเมรุ

รายละเอียดด้านเทคนิค

ก. ขนาดโดยประมาณของตัวเตา

กว้าง	2.1 เมตร
ยาว	3.3 เมตร
สูง	2.7 เมตร (4.0 รวมทั้งตู้เก็บประตู่เตา)

ข. กำลังของหัวเผา (น้ำมันโซล่า)

- หัวเผาใหญ่ประมาณ	250.000 Kcal/h
- หัวเผาเล็กประมาณ	130.000 Kcal/h

ค. สวิตช์บอร์ด (เตาละ 1 ตู้)

ขนาดโดยประมาณ	กว้าง	0.6 เมตร
	ยาว	0.8 เมตร
	สูง	0.3 เมตร

ง. เครื่องอัดลม

ผลิตจากประเทศเยอรมันี่ ซึ่งเป็นที่รับรองในด้านความทนทาน ตั้งอยู่เหนือเตาเป็นพัดลมชนิดแรงอัดสูงใช้ไฟฟ้า 220/380 โวลท์ 3 สาย

จ. เครื่องช่วยดูดลมร้อนหน้าเตา

ผลิตจากประเทศเยอรมันี่ ซึ่งเป็นที่รับรองในด้านคุณภาพและความทนทานเป็นพัดลม เหมาะสำหรับอากาศที่มีอุณหภูมิสูง ใช้ไฟฟ้า 220/380 โวลท์ 3 สาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฉ. เครื่องดูดอากาศจากเตา

ผลิตในประเทศเยอรมันี่ ซึ่งเป็นที่รับรองในด้านคุณภาพและความทนทานติดตั้งอยู่กับปล่องควัน
ที่ได้ถูก ซึ่งมีความสามารถทนความร้อนสูง ใช้ไฟฟ้า 220/380 โวลท์ 3 สาย

ช. ปล่องควัน รากฐาน โครงสร้างและการก่ออิฐทูนไฟภายใน "ผู้ว่าจ้าง" เป็นฝ่ายจัดหาโดย "ผู้รับ
จ้าง" จะต้องให้คำแนะนำทางเทคนิค

ซ. อุปกรณ์ประกอบเตาเผา

ถาดรองรับขี้เถ้า 2 ถาด ตะแกรงรองรับกระดูก กุญแจ 1 ชุด ไซควง 1 ชุด คีม เครื่องมือ
ทำความสะอาด

การรับประกัน

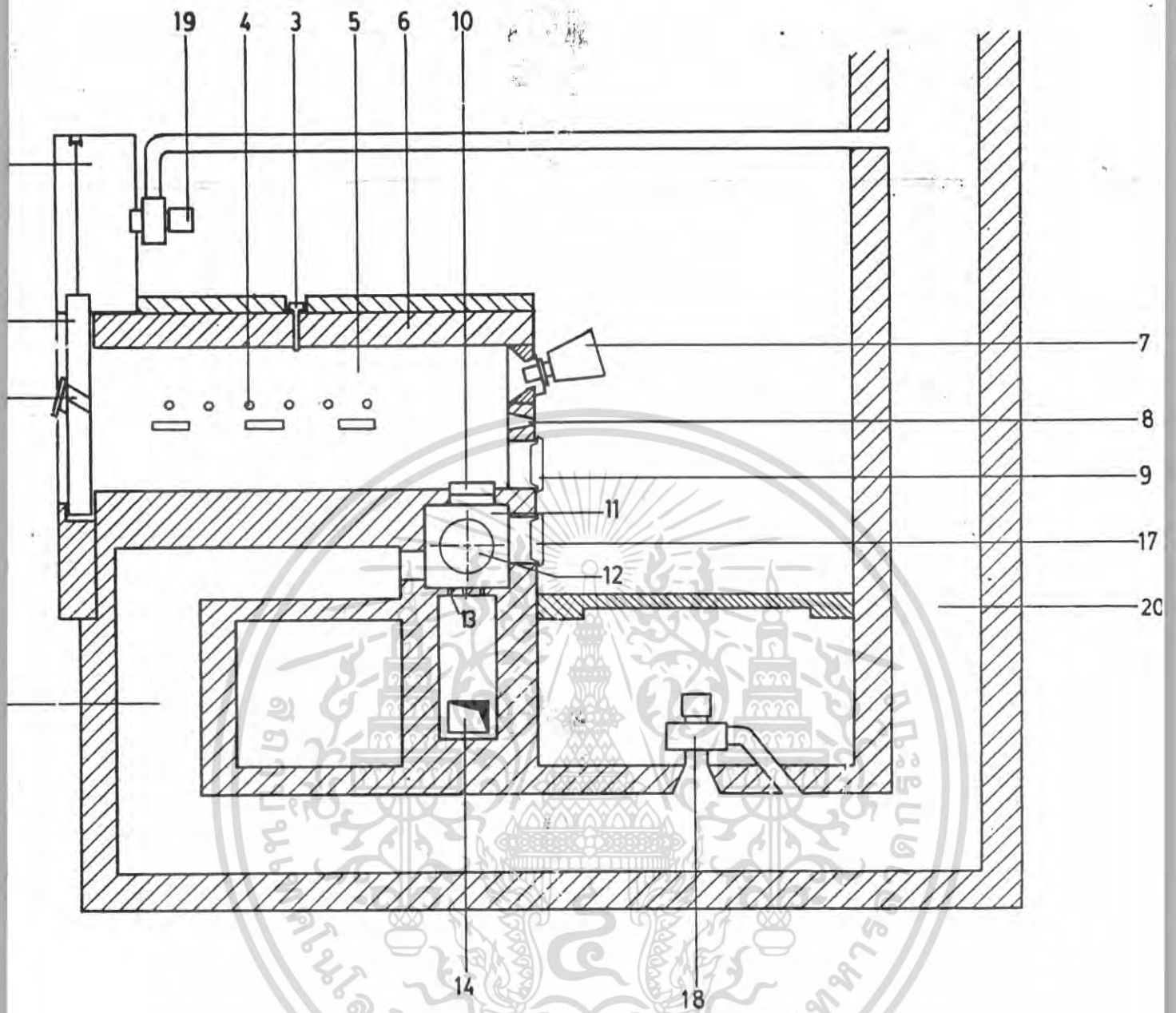
ทางห้างหุ้นส่วนจำกัด กิจจากอนซ์ลิ่ง อีนิซิเนียร์ ผู้รับสร้างเตาตามคุณลักษณะดังกล่าวข้างบน
ขอรับประกันการทำงานของเตาว่า จะไม่ส่งกลิ่นและควันให้ เป็นที่รบกวนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง
เลย หากการเผาเป็นไปตามคำแนะนำของฝ่ายช่างของห้างฯ โดยตลอด

อนึ่ง สำหรับชิ้นส่วนอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่นำมาประกอบในการทำงานของเตา ทางห้างฯ รับประกัน
ในคุณภาพและการทำงานเป็นเวลา 1 ปี ทั้งนี้ในกรณีที่การใช้ตลอดจนการดูแล และการบำรุงรักษา
เตาเป็นไปตามที่ทางห้างฯ แนะนำ โดยมีได้มีการละเลย

ผลงาน

ทางห้างหุ้นส่วนจำกัด กิจจากอนซ์ลิ่ง อีนิซิเนียร์ มีประสบการณ์ในด้านการทำเตาเผาชนิด
ต่าง ๆ แล้วในประเทศไทย โดยการสร้างเตาเผาขยะที่กำจัดกลิ่นและควันที่ใช้ตามโรงพยาบาลต่าง ๆ
ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด สำหรับเตาเผาศพชนิดกำจัดกลิ่นและควันนั้น ห้างฯ ได้สร้างขึ้นเป็นเตา
แรกในประเทศไทย ที่วัดไม้ต้นเสด็จ เรียบร้อย เมื่อปลายเดือนพฤศจิกายน 2520 เป็นไปตามความประ
สงค์ของผู้ว่าจ้างและผู้ใช้ และเป็นที่ยอมรับสำหรับทางฝ่ายวัด ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของกองอนามัยสิ่งแวดล้อม
ของกรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ช่องสำหรับประตูเลื่อน

2. บานประตูบรรจุโถงศพ

3. เครื่องวัดอุณหภูมิ

4. ช่องอัดอากาศเข้าเตา

5. ห้องเผาใหญ่

6. วัสดุทนไฟและกันความร้อน

7. หัวเผาใหญ่ (Main Burner)

8. บานประตูสำหรับสังเกตการเผาไหม้

9. บานประตูควบคุมการทำงานของเตา

10. ลิ้นเปิดปิดระหว่างห้องเผาใหญ่กับ

ห้องเผาเล็ก

11. ห้องเผาเล็ก (Recombination Chamber)

12. หัวเผาเล็กสำหรับกำจัดกลิ่นและควัน

(Secondary Burner)

13. ตะแกรงหลักเพื่อแยกแฉะน้ำออกจากกระดูก

14. บานประตูสำหรับถ่ายแฉะน้ำออก

15. ห้องรวมแก๊สร้อนก่อนนำออกปล่อย

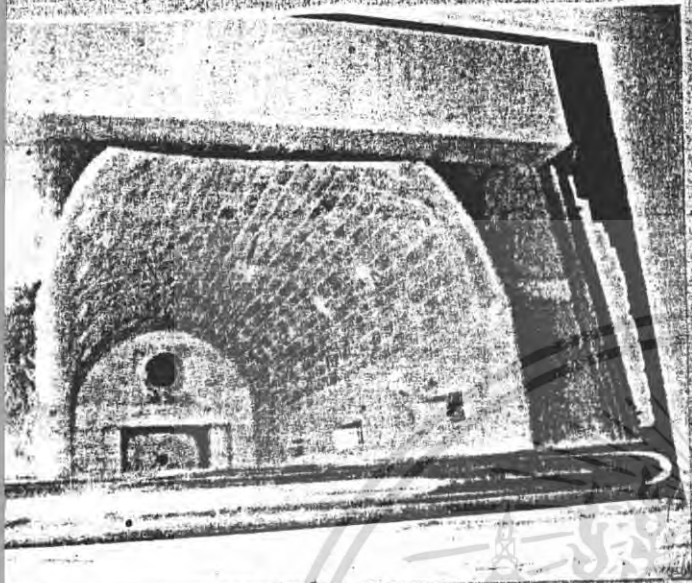
16. บานประตูสำหรับใส่ถ่านไม้จันทน์

17. บานประตูเก็บกระดูก

18. พัดลมดูดแก๊สร้อนออกสู่ปล่อง

19. พัดลมระบายความร้อนหน้าเตา

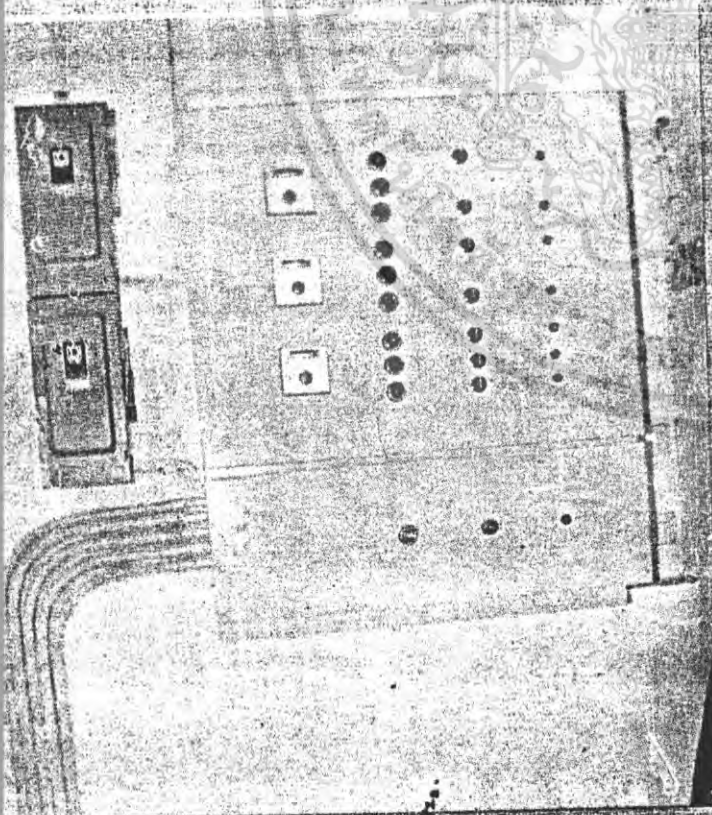
20. ปล่องระบายแก๊สร้อน

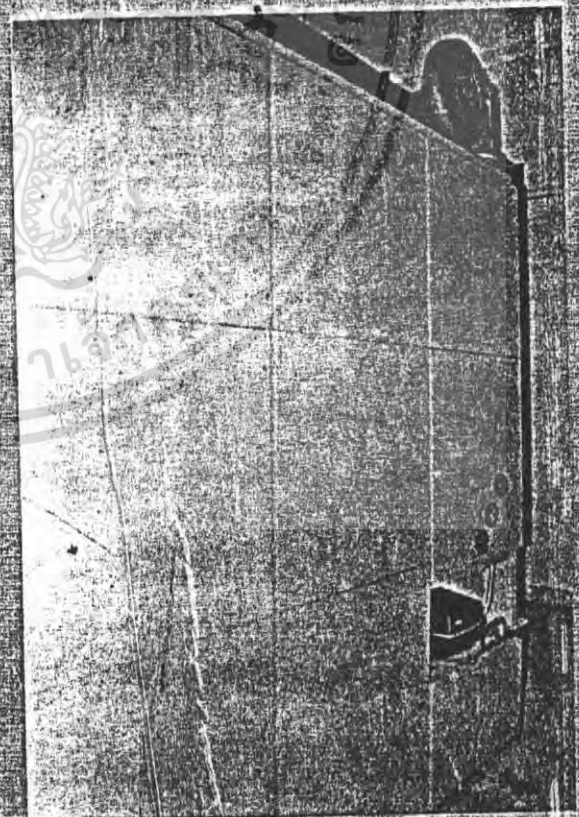
หน้าของเตาเผาใหญ่
รับวางหีบศพ
เผาไหม้

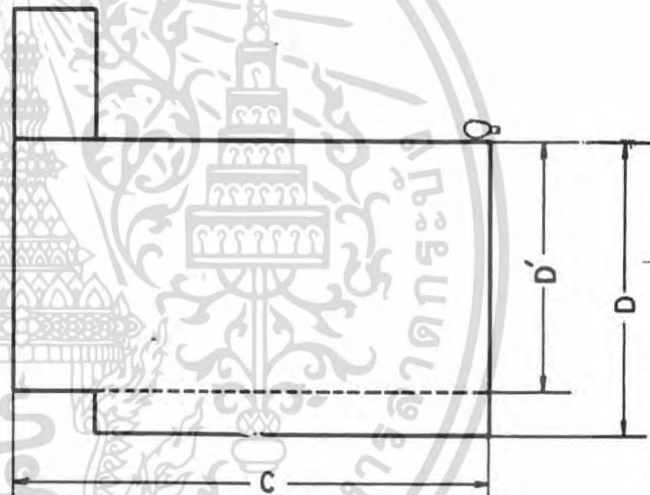
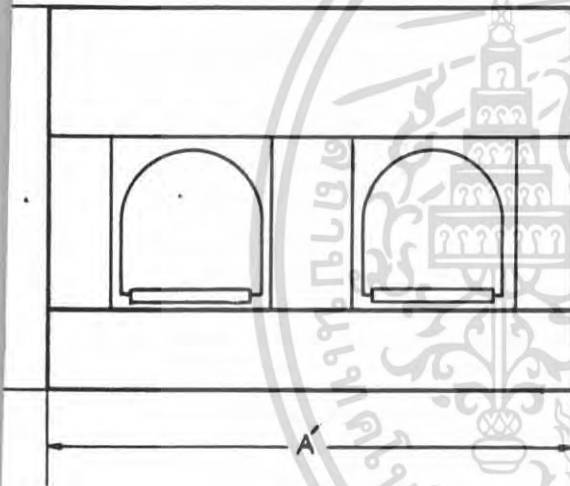
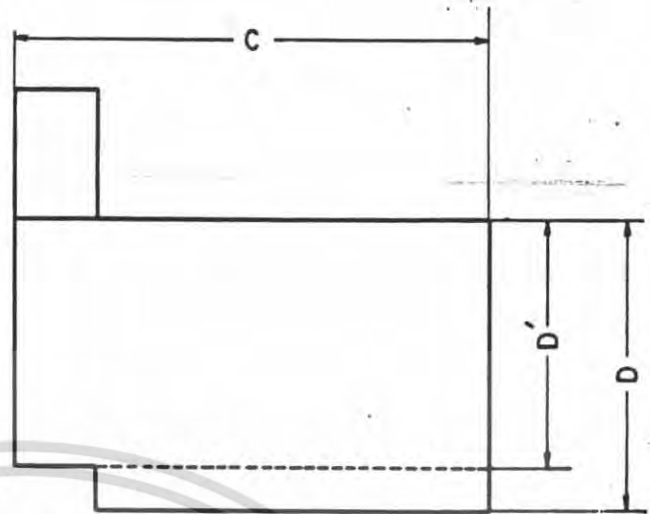
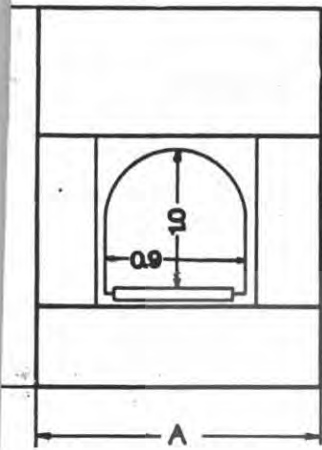
บริเวณหลังเตา พร้อม
หัวเผาใหญ่, ช่องเก็บกระดูก
และช่องสังเกต การเผาไหม้

ควบคุม เตาเผาศพ

ด้านข้างของเตาพร้อมปุ่มบังคับ
จำนวนลมที่อดเข้าเตา และ
หัวเผาเล็ก สำหรับ
กำจัดกลิ่นและควัน

		A	A'	B	C	D	D
ตาเดียว	เก้าอี้	2.2ม.		2.9ม.	3.4ม.	2.2ม.	
ตาคู่	เก้าอี้		4.17ม.	2.9ม.	3.4ม.	2.2ม.	
ตาเดียว	เก้าอี้	2.2ม.		2.9ม.	3.4ม.		1.9ม.
ตาคู่	เก้าอี้		4.17ม.	2.9ม.	3.4ม.		1.9ม.

หัวเผาใหญ่

หัวเผาเล็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรณีฉุกเฉินเท่านั้น
ไม่อาจกรณใดๆ ทั้งสิ้น

เตาเผาชนิดนี้ เป็นเตาเผาแบบกึ่งจักรกลและควีน คือระหว่างที่ทำการเผาจะไม่ส่งกลิ่นเหม็นและเขม่าจากการเผาไหม้ไปรบกวนประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียง เป็นเตาเผาที่ประกอบในประเทศไทย โดยใช้อุปกรณ์ที่ผลิตจากประเทศเยอรมนี ความคุมติดตั้งโดยช่างที่สำเร็จจากประเทศเยอรมนี

พินเคลนไฟของเผา ใช้อิฐทนไฟและซีเมนต์ทนไฟ สามารถทนความร้อนได้ถึง 1730°ซ. และทนต่อความดันถึง 350 กก/ซม²

ปล่องไฟสูงเตี้ย

บานประตูหน้า เป็นบานประตูเหล็กรูปสี่เหลี่ยมมุมด้วยวัสดุทนไฟและมีช่องสำหรับใส่ดอกไม้จันทร์ การใช้งานใช้เลื่อนขึ้นลงโดยเครื่องผ่อนแรง

บานประตูด้านหลังเปิดจากเผาไหม้

เป็นบานประตูเหล็กรูปสี่เหลี่ยมมุมด้วยวัสดุทนไฟ

บานประตูด้านหลังปิดและดูปล่องเตี้ย

เป็นบานประตูเหล็กรูปสี่เหลี่ยมมุมด้วยวัสดุทนไฟซึ่งแยกเป็นช่องไม่ทำให้กระดูกและเข้าด้านปนกัน โดยใช้ฉากรองรับ

ปล่องระบายอากาศเหนือเผา

ใช้หัวเผาชนิดออกโตเมติก มีมอเตอร์พัดลมอัดอากาศในตัวเอง ใช้ระบบควบคุมโดยตู้ควบคุม

ปล่องระบายอากาศหน้าห้องเผา

ใช้พัดลมขับเคลื่อนด้วยมอเตอร์ ใช้กับไฟฟ้า 380 โวลท์ 50 ไซเคิล 3 เฟส ผลิตจากประเทศเยอรมนี

ปล่องระบายอากาศหน้าห้องดูปล่อง

ใช้พัดลมดูดอากาศขับเคลื่อนด้วยมอเตอร์ใช้กับไฟฟ้า 380 โวลท์ 50 ไซเคิล 3 เฟส ผลิตจากประเทศเยอรมนี

ห้องเผาใหญ่

เป็นห้องเผา มีอุณหภูมิ 800°ซ. ถึง 1200°ซ. โดยหัวเผาใหญ่ใช้น้ำมันดีเซล สิ้นเปลืองเชื้อเพลิง 25 ลิตร/ซม.

ห้องเผาเล็ก

เป็นห้องสำหรับเผาวันและกลิน มีอุณหภูมิ 800-900°ซ. โดยหัวเผาเล็ก ใช้น้ำมันดีเซล สิ้นเปลืองเชื้อเพลิง 14 ลิตร/ซม.

บานบังคับและควบคุมวาล์วบนเผา

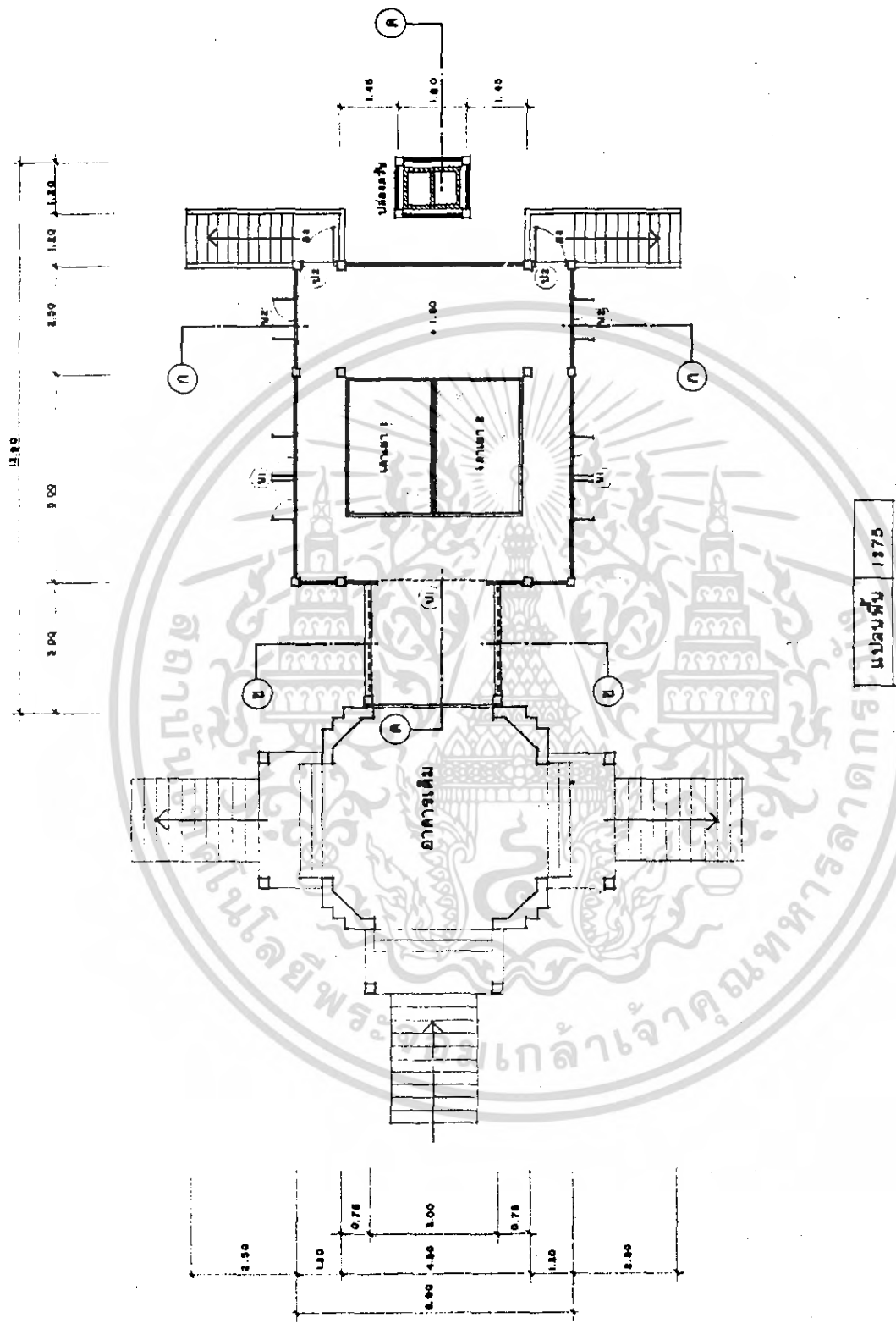
มีตู้ควบคุมซึ่งติดตั้งอุปกรณ์สำหรับวัดอุณหภูมิภายในเตาเผาและสวิทช์ของมอเตอร์พัดลมต่าง ๆ กับสวิทช์ของหัวเผา

ตัวเผาเผาภายนอก

คลุมด้วยเหล็กแผ่นขนาด 1.5 มม. ติดบนโครงเหล็กสำหรับยึดเตา

โปรดอ่านคู่มือเอกสารที่ส่งมา

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีลท์เทน รวบรวมการที่กล่าวข้างต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ส่วนตัวการตกลงระหว่างผู้ซื้อกับทางห้าง

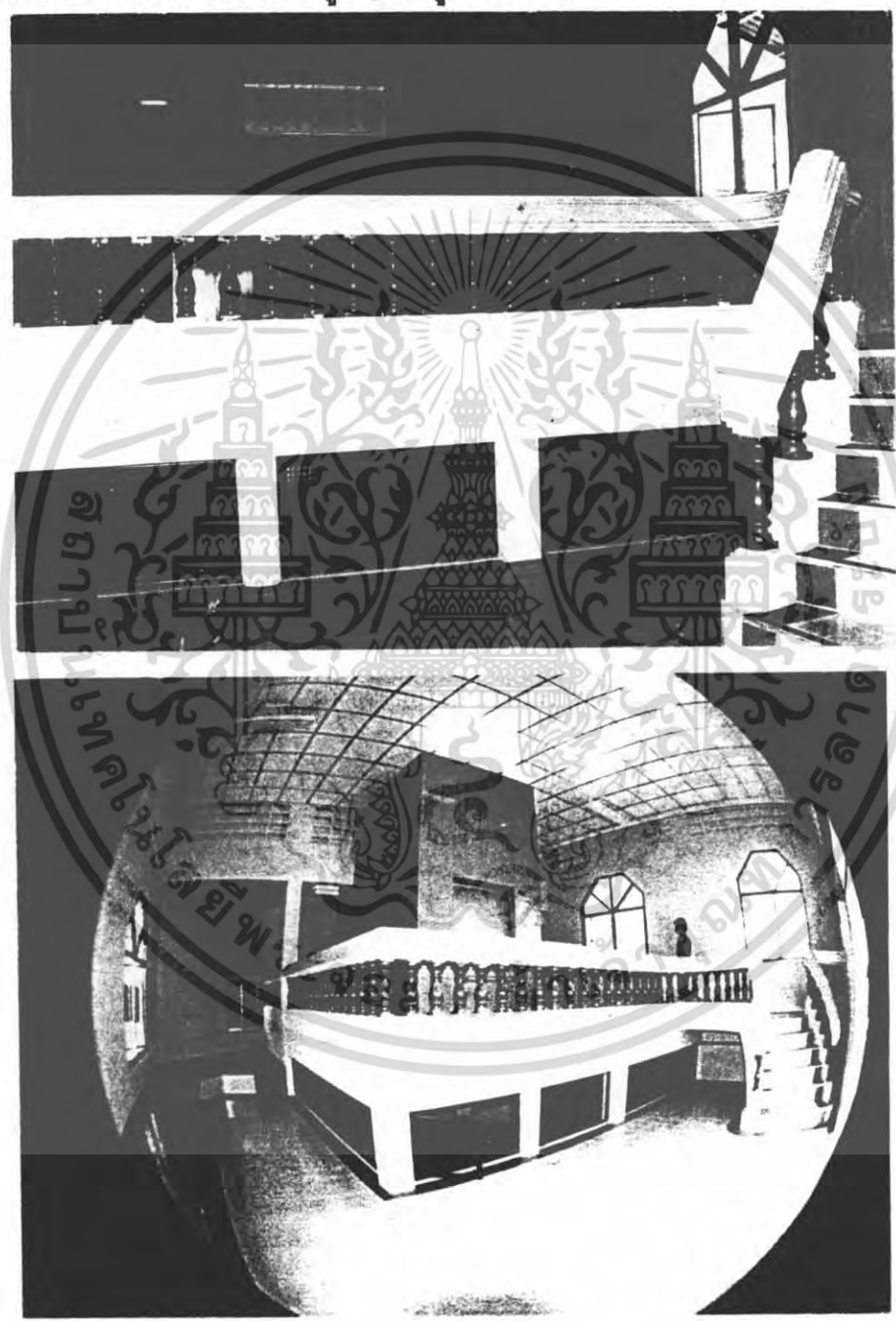

แปลนชั้น 1375

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีคนนำไปใช้

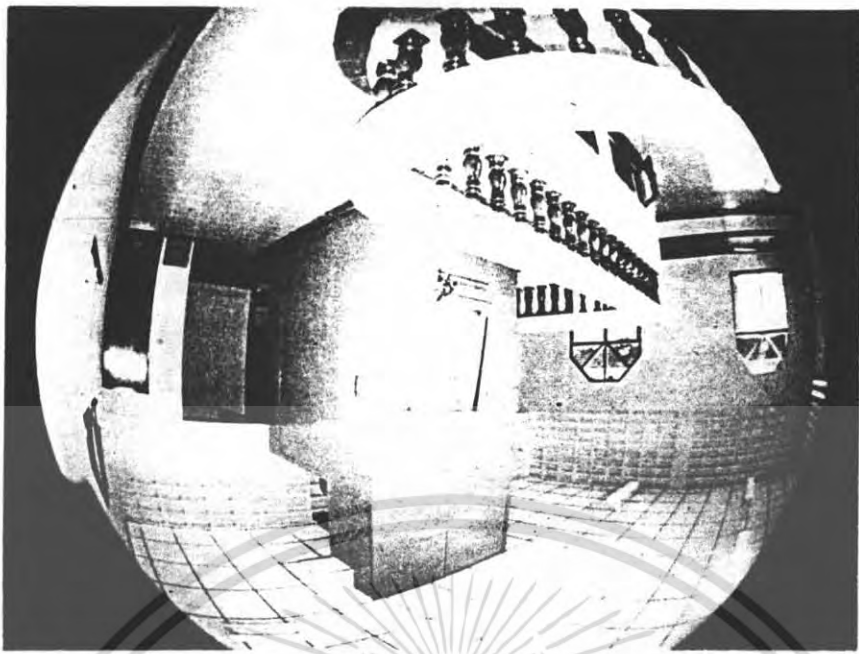
การบริการ

เนื่องจากห้างฯ เป็นบริษัทที่มีวิศวกรเป็นคนไทยและอยู่ในประเทศไทย จึงสามารถดำเนินการบริหารแก่ผู้ใช้เตาของห้างฯ อย่างสะดวกรวดเร็ว ในกรณีเตาเกิดขัดข้อง ส่วนด้านอะไหล่ของเครื่องทุกลชิ้น ห้างฯ ได้เก็บไว้ในสต็อกเพื่อบริการผู้ใช้เตาอยู่ตลอดเวลา

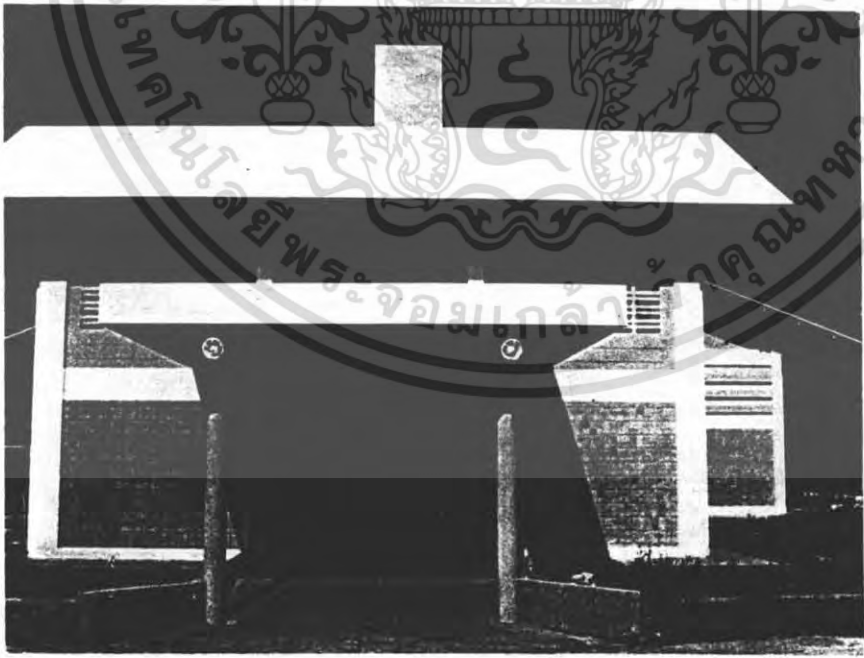

รูปแบบการติดตั้งเตาเผาในอาคารโรงงานของ ม.มหิดล ศาลายา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนียภาพภายในเห็นเตาเผา

ด้านหน้าภาพนสถาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 ระบบป้องกันและควบคุมอัคคีภัย

ระบบป้องกันและควบคุมอัคคีภัยสำหรับอาคาร โครงการที่เป็นสถาปนสถานมีความสำคัญมาก เพราะเป็นสถานที่เกี่ยวกับการเผา ซึ่งใช้เชื้อเพลิงและไฟโดยตรง และอาจทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย จากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของผู้ใช้งาน

การป้องกันอันตรายจากอัคคีภัย เป็นความรับผิดชอบอย่างสูงของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของตน รวมทั้งประชาชนที่เข้ามาใช้งาน ฉะนั้นการระวังป้องกันรักษาความปลอดภัยจากอัคคีภัย จึงต้องกวาดขันทั้งในเรื่องระเบียบการบริหาร ตลอดจนต้องมีอุปกรณ์และเทคนิคที่ทันสมัยที่สุด ในการป้องกันไฟ

ในการรักษาความปลอดภัยในบางประเทศ ได้มีกฎหมายบังคับไว้เกี่ยวกับรูปของอาคารทางเข้าออกฉุกเฉิน การเก็บเชื้อเพลิง และการใช้วัตถุที่ไวไฟ เหล่านี้ถ้าประเทศใดมีกฎหมายก็ย่อมต้องปฏิบัติตามให้สอดคล้องตามที่กฎหมายบังคับไว้ ส่วนประเทศใดไม่มีกฎหมายบังคับในการป้องกันไฟ ก็ย่อมต้องคำนึงกฎหรือความจำเป็นดังกล่าว

การป้องกันอัคคีภัยนั้นต้องทราบสาเหตุ เพื่อจะได้หาทางป้องกันแก้ไขมิให้เกิดขึ้น โดยทั่วไปสาเหตุของการเกิดอัคคีเกิดจากมูลเหตุต่าง ๆ ได้แก่

ก. การใช้กระแสไฟฟ้า มีสาเหตุที่จะทำให้ไฟไหม้ได้ ถ้าขาดความระมัดระวัง ตรวจสอบ และป้องกัน เช่น สายไฟเก่าชำรุด ไฟฟ้าช็อต หรือการใช้สายไฟฟ้าผิดขนาด เหล่านี้อาจจะเป็นสาเหตุให้ไฟลุกไหม้ขึ้นได้

ข. ไฟไหม้เพราะการสูบบุหรี่ ซึ่งเป็นความประมาท และขาดความระมัดระวัง โดยทั่วไปจะห้ามประชาชนผู้ชมไม่ให้สูบบุหรี่ในอาคารจัดแสดง แต่ในห้องอื่น ๆ เช่น ห้องอาหาร ห้องประชุม มักจะไม่ได้ห้ามไว้ และในบางครั้งจึงเกิดไฟไหม้ เพราะความเปลอเรอขึ้นได้

ค. ความประมาทเปลอเรอของเจ้าหน้าที่ ได้แก่ การใช้เครื่องมือเครื่องใช้ไฟฟ้าในห้องทำงาน ตลอดจนการเก็บวัตถุเชื้อเพลิง ก็ต้องระมัดระวังป้องกันอย่างรอบครอบ

ระบบป้องกันและควบคุมเพลิงแบ่งออกเป็นระบบดังนี้คือ

1. ระบบสัญญาณเตือนไฟไหม้
2. ระบบดับเพลิง
3. ระบบระบายควันและป้องกันไฟลาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ระบบสัญญาณเตือน ไฟฟ้า

เป็นระบบวิศวกรรมระบบแรกที่เกี่ยวข้องกับอัคคีภัย เพราะยังผู้ควบคุมอาคารได้ทราบถึงอุบัติเหตุของไฟไหม้เร็วเท่าไร โอกาสที่จะควบคุม และดับไฟก็มีมากขึ้น

ระบบสัญญาณเตือนไฟไหม้ประกอบด้วย

- สัญญาณเตือนภัยด้วยมือ ติดตั้งตามจุดต่าง ๆ ที่เห็นได้ง่าย
- เครื่องตรวจจับสัญญาณ แบบตรวจจับความร้อน (HEAT DETECTOR)
- เครื่องตรวจจับสัญญาณ แบบตรวจจับควัน (SMOKE DETECTOR)

เมื่อระบบสัญญาณเตือนภัยทำงาน จะสามารถแจ้งตำแหน่งของเพลิงไหม้ได้ทันที สำหรับอุปกรณ์แบบตรวจจับควันและเปลว ไฟจะใช้ในที่มีความต้องการตรวจสอบที่รวดเร็วมาก และคาดว่าเพลิงที่ลุกไหม้จะมีเปลวไฟมากในขณะที่เริ่มลุกไหม้ เช่น ห้องเครื่องฯฯ

ลักษณะของเครื่องตรวจจับสัญญาณ แบบตรวจจับควัน (SMOKE DETECTOR)

2. ระบบดับเพลิง

เมื่อเกิดไฟไหม้ขึ้นก็มีความจำเป็นที่จะต้องมียุกรณ์ สำหรับต่อสู้และดับเพลิงอุปกรณ์เหล่านี้ มีทั้งแบบไม่อัตโนมัติ และแบบอัตโนมัติ

1. ระบบดับเพลิงแบบไม่อัตโนมัติ เป็นอุปกรณ์ที่ผู้เผชิญไฟ จะต้องเป็นผู้ใช้เครื่องมือในการดับไฟเอง อุปกรณ์พวกนี้ได้แก่

1.1 เครื่องมือดับเพลิงแบบหัว เป็นเครื่องดับเพลิงที่มีผงเคมีหรือก๊าซ CO บรรจุอยู่ในถังเหล็ก สามารถหัว ไปถึงยังจุดที่เกิดเพลิงไหม้ได้

1.2 ตู้ดับเพลิง ประกอบด้วยหัวฉีด และสายดับเพลิง ซึ่งสามารถลากออกจากตู้ได้ยาวประมาณ 100 ฟุต เพื่อฉีดน้ำไปยังบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ได้ การติดตั้งจะติดตั้งเป็นจุด ๆ ในรัศมีที่สายฉีดน้ำสามารถครอบคลุมไปได้ทั่วบริเวณ

2. ระบบดับเพลิงแบบอัตโนมัติ คือ ระบบที่ฉีดน้ำดับเพลิงที่มีหัวฉีดน้ำอัตโนมัติ เป็นกระเปาะบรรจุการเหลว เพื่อให้แตกตามอุณหภูมิที่ต้องการ (57-71 องศาเซลเซียส) โดยจัดระยะห่างระหว่างหัวฉีดประมาณ 3.6-4.3 เมตร และจะฉีดน้ำเป็นละอองครอบคลุมไปทั่วบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ โดยมีปั๊มสูบน้ำดับเพลิง ซึ่งเป็นเครื่องชนิดไฟฟ้า หรือดีเซล จะทำงานส่งน้ำไปตามท่อดับเพลิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้ระบบดับเพลิงด้วยแก๊ส HALON และ CO

ระบบดับเพลิงที่ใช้แก๊ส เป็นสารในการดับเพลิง เป็นระบบดับเพลิงที่มีประสิทธิภาพสูง และสามารถดับเพลิงที่เกิดจากเชื้อเพลิงเกือบทุกประเภทได้ ยกเว้นเชื้อเพลิงที่มี OXIDIZING AGENT เท่านั้น เนื่องจากแก๊สเป็นน้ำยาดับเพลิงชนิด "สะอาด" ซึ่งหลังจากการใช้งานแล้ว จะไม่มีสิ่งใดหลงเหลืออยู่ที่จะต้องทำความสะอาดอีก จึงได้เปรียบกว่าระบบการดับเพลิงชนิดอื่น ๆ ดังนั้นจึงนิยมนำมาใช้ในพื้นที่ซึ่งต้องการป้องกันเพลิงไหม้พิเศษ และไม่ต้องทำให้วัสดุหรืออุปกรณ์ที่อยู่ภายในห้องนั้นเกิดความเสียหายจากน้ำยาดับเพลิงหรือน้ำ อาทิเช่น ห้องสมุด ห้องเก็บเอกสาร ศูนย์ข้อมูล คลังนิคมภัณฑ์ ห้องนิทรรศการ และหอประชุมที่มีความสำคัญและมีการใช้ระบบทางอิเล็กทรอนิกส์มาก ซึ่งการใช้ น้ำหรือสารเคมีประเภท DRY CHEMICAL หรือ WET CHEMICAL จะทำให้สิ่งของที่อยู่ในพื้นที่นั้นเสียหาย แก๊สที่ใช้ในการดับเพลิงมีอยู่ 3 ชนิด คือ

- แก๊สคาร์บอนไดออกไซด์
- HALON 1301
- HALON 1211

แก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ดับเพลิง ได้โดยการลดความเข้มข้นของออกซิเจนในอากาศ จนถึงจุดส่วน HALON เมื่อถูกอากาศร้อนจะแตกตัวเป็น ไอออนและปฏิกิริยาถูก ไขกับอากาศที่มีส่วนทำให้เกิดการลุกไหม้ได้

การใช้แก๊สคาร์บอนไดออกไซด์จะต้องใช้ความเข้มข้นอย่างน้อย 30% ส่วน HALON จะใช้ความเข้มข้นประมาณ 5-7% ของอากาศเท่านั้น ก็สามารถดับเพลิงที่ลุกไหม้เป็นเปลวอยู่ภายนอกได้ง่าย ดาย จะเห็นได้ชัดเจนว่าข้อได้เปรียบ HALON 1301 แก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ ในความสามารถในการดับเพลิงโดยใช้ความเข้มข้นที่ต่ำกว่ามาก จึงมีความปลอดภัยต่อสิ่งมีชีวิตมากกว่า และการใช้แก๊สปริมาณน้อยทำให้ต้องการพื้นที่ในการเก็บแก๊สน้อยกว่า และค่าใช้จ่ายในการเก็บแก๊สจึงประหยัดกว่า

3. ระบบระบายควันและป้องกันไฟลาม

ในขณะที่เกิดไฟไหม้ระบบระบายควันและป้องกันไฟลามก็จะมีส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งในระบบป้องกัน และควบคุมเพลิง เพราะจะเป็นระบบที่ให้ความปลอดภัยในการรักษาบริเวณทางหนีไฟภายในอาคารให้เป็นบริเวณที่ปลอดภัย และระบายควันไฟซึ่งเป็นอันตรายพอ ๆ กับไฟไหม้ นอกจากนี้การควบคุมความดันอากาศภายในอาคารเพื่อสกัดไฟลามก็เป็นสิ่งที่สำคัญ เพื่อเป็นการจำกัดอาณาบริเวณที่เกิดไฟไหม้ให้อยู่ในส่วนที่จำกัดที่สุด สะดวกต่อการดับไฟ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระบบระบายควันและป้องกันไฟลาม ประกอบด้วยพัดลม 2 ระบบคือ

1. ระบบพัดลมดูดอากาศ

ทำการดูดอากาศในส่วนที่ต้องการป้องกันไฟ ให้มีความดันสูงกว่าบริเวณที่กำลังติดไฟ เพื่อจำกัดอาณาเขตและห้องกันไฟลาม

2. ระบบพัดลมดูดอากาศ

ทำการระบายควันที่เกิดจากไฟไหม้ให้เบาบางลง และลดความดันภายในห้องที่กำลังติดไฟ ทำให้ไฟไม่ลามออกไป

การทำงานของระบบป้องกันและควบคุมเพลิงทั้ง 3 ระบบจะสอดคล้องกัน โดยระบบเตือนสัญญาณไฟไหม้ จะทำหน้าที่ตรวจสอบและติดตามการเกิดขึ้นของอัคคีภัย ซึ่งจะแจ้งสัญญาณลงไปยังแผงควบคุม โดยมี TIME DELAY อยู่ช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อให้ผู้ควบคุมทำการตรวจสอบสัญญาณก่อนว่าเป็นสัญญาณจริงหรือสัญญาณหลอก ถ้าตรวจสอบแล้วพบว่าเป็นสัญญาณหลอก ก็จะกดปุ่มทำการตั้งเครื่องใหม่ แต่ถ้าเป็นสัญญาณจริงแผงควบคุมก็จะแจ้งสัญญาณไฟไหม้ไปที่บริเวณ โดยกริ่งแจ้งสัญญาณไฟไหม้ จากนั้นก็จะทำการตัดระบบไฟฟ้าภายในอาคาร เพื่อไม่ให้เกิดไฟฟ้าช็อตจากไฟไหม้ขึ้นอีก ส่วนไฟแสงสว่างจะใช้พลังงานจากแบตเตอรี่แทน

ระบบปรับอากาศจะหยุดเดินเพื่อป้องกันการลามไปตามท่อส่งลม ระบบดับเพลิงจะเริ่มทำงานเมื่อกระเปาะแก้วฉีดน้ำแตกออก หรือมีการใช้สายฉีดน้ำจากตู้ดับเพลิง ปัมน์ดับเพลิงจะเริ่มทำงาน ในขณะที่เดียวกันระบบระบายควันและควบคุมเพลิงก็จะเริ่มทำการดูดควันและดูดอากาศโดยอัตโนมัติ หลังจากนั้นผู้ควบคุมจึงจะเข้าควบคุมระบบต่าง ๆ ตามสถานการณ์ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการป้องกันอัคคีภัย

1. ควรมีเจ้าหน้าที่ไฟฟ้าโดยตรง รับผิดชอบเกี่ยวกับกระแสไฟฟ้า ตรวจสอบตราเปลี่ยนและซ่อมแซม และควรเข้าไปตรวจสอบความเรียบร้อยอยู่เสมออย่างน้อย 3 เดือนต่อครั้ง ตลอดจนฝึกเจ้าหน้าที่ให้ความเตรียมพร้อมอยู่เสมอ
2. ควรเตรียมน้ำสำรองหรือน้ำบาดาลไว้ใช้ มีเครื่องสูบน้ำ และเครื่องทำไฟฟ้าอัตโนมัติสำรอง
3. พิจารณาถึงการเลือกใช้ระบบดับเพลิงตามความเหมาะสม เพราะวัตถุประสงค์บางอย่างอาจเกิดความเสียหายจากน้ำยาดับเพลิงหรือน้ำ มากกว่าที่จะเกิดเสียจากเพลิงไหม้

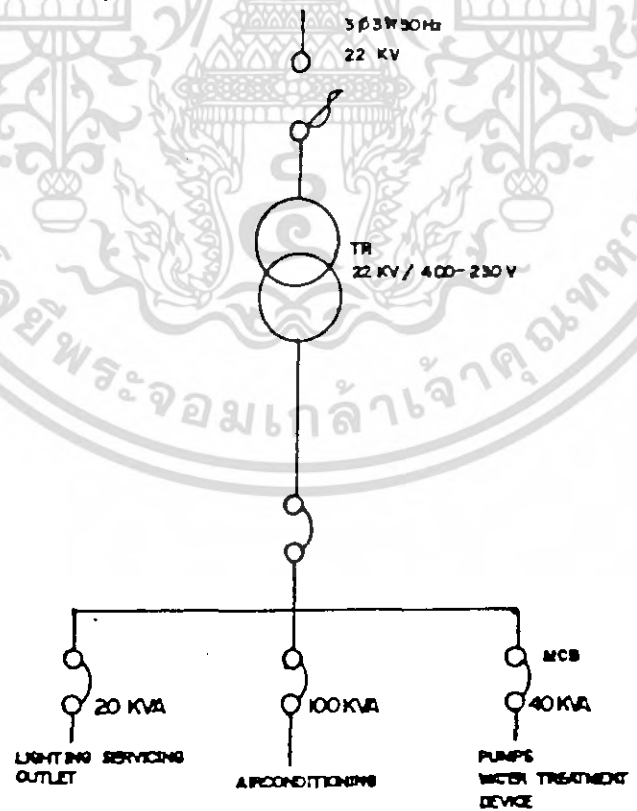
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 ระบบไฟฟ้าและแสงสว่าง

สำหรับศูนย์มีความจำเป็นที่ต้องใช้กระแสไฟฟ้ามก เนื่องจากมีพื้นที่มาก ระบบเตาเผาและระบบเทคนิคต่าง ๆ ซึ่งมีความต้องการใช้กระแสขนาดมาตรฐาน 22 KV. ซึ่งการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดสงขลากระแสไฟฟ้า โดยใช้สายส่งแรงดัน 69 KV. ฉะนั้นภายในโครงการจึงต้องมีสถานีลดแรงดันไฟฟ้าลดลงให้เหลือ 400-230 V. ก่อนที่จะจ่ายไปยังอุปกรณ์การใช้ส่วนต่าง ๆ และในกรณีที่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเกิดขัดข้อง อาจจะมีเหตุขัดข้องทางกระแสไฟฟ้า จึงจำเป็นต้องมีเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรองไว้สำหรับกรณีไฟดับ โดยเครื่องกำเนิดไฟฟ้าจะทำงานโดยอัตโนมัติ ควบคุมโดยแผงวงจร

ระบบการเดินสาย จะเดินในท่อร้อยสาย มีการใช้อุปกรณ์ตัดตอนอัตโนมัติของแต่ละส่วนออกจากกันและรัดกุม ซึ่งให้เป็นไปตามมาตรฐานของการไฟฟ้าแห่งประเทศไทย

นอกจากนี้ยังติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรอง กำลังจ่าย 600-700 KVA. สำรองจ่ายไฟวันละ 15-20% ของไฟทั้งหมดในยามฉุกเฉิน ส่วน EMERGENCY LIGHT ใช้ไฟจาก BATTERY ในกรณีเกิดเพลิงไหม้

จากการประมาณการใช้กระแสไฟฟ้า ได้กำหนดการใช้ไฟฟ้าขนาด 160 KVA. โดยแบ่งการใช้กระแสไฟฟ้าดังนี้ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. LIGTH/SERVICE OUTLETS	20 KVA.
2. AIR CONDITIONING/VENTILATION	100 KVA.
3. PLUMING SYSTEM PUNPS, ETC	40 KVA.

สำหรับหม้อแปลงไฟฟ้า (TRANSFORMER) ซึ่งจะมีความจุไฟฟ้าขนาด 160 KVA. ซึ่งมีขนาดใหญ่ และเป็นกระแสไฟฟ้าแรงสูง จึงมีความจำเป็นต้องติดตั้งภายนอกอาคาร และจะปรับแรงดันไฟฟ้าให้กลายเป็นกระแสไฟฟ้าแรงต่ำ ซึ่งจะมีการติดตั้งในห้องควบคุมไฟฟ้า (SUBSTATION) ซึ่งอยู่ภายในบริเวณอาคารโดยเฉพาะ โดยจะทำหน้าที่ปรับแรงดันของกระแสไฟฟ้าลงให้เท่ากับ 400/230 V, ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 เฟส 4 สาย โดยมี SUB MAINBRAKER แยกออกเป็นส่วนต่าง ๆ ดังนี้

- ส่วนไฟฟ้ากำลัง ลิฟท์ และสุขาภิบาล ซึ่งใช้กระแสไฟฟ้าขนาด 400 V.
- ส่วนไฟฟ้าแสงสว่างทั่วไป จะใช้กระแสไฟฟ้าขนาด 230 V.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.4 ระบบสุขาภิบาล

ระบบสุขาภิบาลของอาคารประกอบด้วย

1. ระบบประปา

สำหรับน้ำใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคทั่วไป รวมทั้งระบบปรับอากาศและป้องกันอัคคีภัยด้วย

2. ระบบระบายน้ำเสีย

ประกอบด้วยการระบายน้ำฝนจากหลังคา การระบายน้ำทิ้งจากครัวและน้ำโสโครกจากห้องน้ำ

3. ระบบบำบัดน้ำเสีย

เป็นการทำความสะอาดน้ำทิ้งและน้ำโสโครกจากอาคารก่อนที่จะทำการระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ เพื่อป้องกันมิให้น้ำในแหล่งรับน้ำเกิดเน่าเสียได้

5.4.1 ระบบประปา

น้ำประปาที่นำมาใช้ในอาคาร ใช้น้ำจากการประปา, เทศบาล แต่เนื่องจากจำเป็นต้องมีแหล่งจ่ายน้ำสำรองยามฉุกเฉิน จึงจำเป็นต้องสร้างถังเก็บน้ำสำรองไว้เพื่อรับน้ำจากท่อสาธารณะด้วย ถังเก็บน้ำนี้มักจะก่อสร้างในระดับดิน เพื่อให้ น้ำจากท่อจ่ายน้ำของการประปาสามารถไหลเข้ามาได้สะดวก โดยใช้ลูกลอยตัวควบคุมการปิดเปิดประตูน้ำ นอกจากนี้ยังต้องติดตั้งเครื่องวัดระดับน้ำ เพื่อควบคุมการทำงานของเครื่องสูบน้ำที่จะทำการสูบน้ำไปสู่ส่วนต่าง ๆ เพื่อป้องกันความเสียหายของเครื่องสูบน้ำอันเกิดจากการเดินแห้ง ในกรณีที่น้ำประปาเกิดขาดและได้ใช้น้ำสำรองจนหมดโดยให้ตัดไฟเมื่อระดับน้ำอยู่สูงกว่าที่สูบน้ำประมาณ 10 เซนติเมตร และเริ่มทำงานใหม่เมื่อมีปริมาณน้ำไหลเข้ามาในถังพอสมควร เช่น 30 เซนติเมตร

การเลือกระบบจ่ายน้ำ ระบบจ่ายน้ำมี 3 วิธีคือ

- ระบบจ่ายน้ำจากถังสูง
- ระบบอัดความดัน
- ระบบสูบน้ำเพิ่มความดันในเส้นทางตรง

ซึ่งทั้ง 3 ระบบนี้ทั้งข้อดีข้อเสียแตกต่างกัน คือ

ข้อดีของระบบจ่ายน้ำแบบต่าง ๆ

ก. ระบบจ่ายน้ำจากถังสูง

- มีความแน่นอนในการทำงานสูง เพราะมีน้ำเก็บสำรองไว้
- ระบบการทำงานง่าย สะดวกในการซ่อมบำรุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

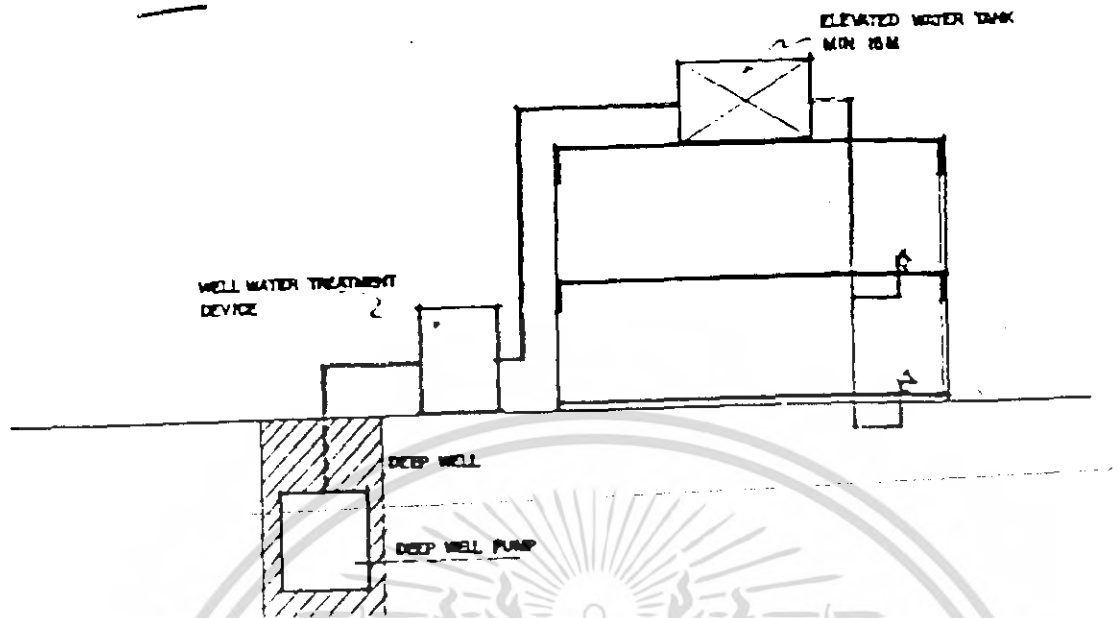
- ค่าก่อสร้างไม่แพง และค่าใช้จ่ายในการทำงานต่ำ
 - ค่าซ่อมบำรุงต่ำ
 - สามารถเก็บน้ำไว้เพื่อใช้ในการดับเพลิง
 - ใช้พลังงานน้อย และเลือกใช้เครื่องสูบน้ำให้ทำงานให้มีประสิทธิภาพง่าย
- ข. ระบบถังอัดความดัน
- ไม่ต้องมีถังสูง
 - สามารถติดตั้งที่ส่วนไหนของอาคารก็ได้ ไม่ทำให้เสียเนื้อที่ใช้สอย
 - เครื่องสูบน้ำไม่ต้องเดินในขณะที่ไม่ใช้น้ำ
- ค. ระบบสูบน้ำเพิ่มความดันในเส้นท่อโดยตรง
- ใช้เนื้อที่น้อย
 - อาจลงทุนต่ำในบางกรณี
 - ไม่ต้องเก็บน้ำเอาไว้ในอาคาร ทำให้ประหยัดค่าก่อสร้าง

ข้อเสียของระบบจ่ายน้ำต่าง ๆ

- ก. ระบบจ่ายน้ำจากถังสูง
- ถังน้ำต้องอยู่สูงอาจทำให้เสียความงาม
 - มีน้ำหนักมากทำให้สิ้นเปลืองค่าก่อสร้าง
 - อาจเกิดปัญหา รั่ว ซึม
- ข. ระบบถังอัดความดัน
- มีออกซิเจนละลายในน้ำสูง ทำให้เกิดการกัดกร่อนมากกว่าระบบอื่น ๆ
 - ต้องใช้เครื่องสูบน้ำมีความดันสูงกว่าแบบอื่น ๆ
 - ราคาค่าก่อสร้างสูง และควบคุมการทำงานยาก
- ค. ระบบสูบน้ำเพิ่มความดันในเส้นท่อตรง
- ควบคุมการทำงานยุ่งยาก
 - ไม่มีปริมาณน้ำสำรอง
 - การทำงานจะต้องเดินเครื่องสูบน้ำตลอดเวลา
 - เสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสูง

จากประสิทธิข้อดี ข้อเสีย ของระบบประปาทั้ง 3 วิธี สรุปว่า ระบบจ่ายน้ำจากถังสูง มีความเหมาะสมที่สุดในแง่ความประหยัดในการบำรุงรักษา และมีความแน่นอนในการทำงานสูง และมีน้ำเก็บสำรองในกรณีฉุกเฉิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

น้ำประปาที่ใช้ภายในอาคาร ใช้น้ำประปาจากการประปาส่วนภูมิภาค โดยใช้บ่อน้ำขึ้นพื้นดินเป็นตัวรับ แล้วจึงสูบขึ้นไปไว้ยังถังเก็บบนหลังคา เพื่อจ่ายน้ำลงสู่ส่วนต่าง ๆ ของอาคาร และสำรองไว้ยามฉุกเฉิน

5.4.2 ระบบระบายน้ำเสีย

น้ำทิ้งของโครงการแยกออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. น้ำฝน เป็นน้ำธรรมชาติที่ต้องระบายออกจากพื้นที่อาคารโดยรวดเร็ว ซึ่งแบ่งออกเป็น การระบายน้ำฝนบนหลังคาอาคาร และระบายน้ำฝนบนพื้นดิน ซึ่งจะประกอบด้วย รางรับน้ำฝน ตะแกรงครอบ ท่อระบายน้ำฝนและบ่อน้ำ สำหรับการระบายน้ำฝนบนหลังคา ถ้าหากระบายไม่ทันน้ำไม่มีโอกาสสลับรางได้ และควรมีท่อรับน้ำฝนฉุกเฉิน เพื่อระบายออกที่ต่อสาธารณะโดยเร็วที่สุด ความกว้างของคันรางไม่ควรน้อยกว่า 12 นิ้ว สำหรับท่อในแนวตั้งนั้นขึ้นอยู่กับความลาดเอียงของหลังคากับอัตราการตกของฝน โดยทั่วไปไม่น้อยกว่า 2 นิ้ว สำหรับกรณีที่เป็นหลังคาแบนอาจใช้ขนาด 3-4 นิ้ว

2. น้ำทิ้งโดยทั่วไปของอาคาร ได้นำทิ้งที่ระบายจากสุขภัณฑ์ต่าง ๆ ภายในอาคารนิยมทำกัน 2 วิธี คือ วิธีแยกน้ำทิ้งจากอ่างล้างมือ อ่างอาบน้ำ ครีว ลงสู่บ่อน้ำ แล้วจึงลงสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะ ส่วนน้ำทิ้งจากส้วม หรือที่ปัสสาวะนั้นจะระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ และจำเป็นต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคก่อน

5.5.3 ระบบบำบัดน้ำเสีย

น้ำเสียที่ผ่านการใช้มาแล้ว ก่อนที่จะทำการระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ควรจะผ่านการวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ความสกปรกลดลง ซึ่งขบวนการบำบัดน้ำเสียได้แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนคือ

1. การบำบัดขั้นแรก เพื่อแยกเอามวลสารที่กำจัดได้ง่ายออก โดยวิธีทางฟิสิกส์ เช่น ตะแกรงกรองผง บ่อดักไขมัน บ่อดักทราย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การบำบัดขั้นที่สอง เป็นขบวนการบำบัดน้ำเสีย เพื่อลดมวลสารที่เหลือมา ส่วนใหญ่ จะเป็นขบวนการชีววิทยา เช่น SEPTIC TANK, SLUDGE ฯลฯ หลังจากนั้นจึงผ่านกรรมวิธีฆ่าเชื้อโรค แล้วจึงทิ้งลงทางระบายน้ำสาธารณะ น้ำเสียที่มาจากการใช้ทั่วไปมักจะมีไขมันหรือบดักไขมัน ก่อนที่จะทำการระบายลงสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะหรือส่งต่อไปยังส่วนบำบัดขั้นที่สอง ซึ่งน้ำเสียที่มาจาก ส้วมหรือบัสส้วมจำเป็นต้องผ่านกรรมวิธีทำความสะอาด ซึ่งเป็นการบำบัดขั้นที่สอง ซึ่งส่วนใหญ่นิยมใช้ SEPTIC TANK เนื่องจากก่อสร้างง่ายไม่ต้องมีเครื่องจักรกล และไม่ต้องดูแลรักษามาก

วัตถุประสงค์ในการใช้ SEPTIC TANK ก็เพื่อแยกของแข็งที่ตกตะกอนได้ออกจากน้ำเสีย ส่วน น้ำใสจะต้องส่งต่อไปยังระบบบำบัดอื่น ๆ หรือส่ง ไปยังลานซึมเพื่อกำจัดในขั้นสุดท้าย ตะกอนที่ตกอยู่กันถึง จะถูกจุดขึ้นย่อยสลายให้มีปริมาณลดลง และสูบลูกทิ้งบ้างเป็นครั้งคราว

ประสิทธิภาพในการลดมวลสารโดยเฉลี่ยนั้น พบว่าสามารถลด BOD (BIOLOGICAL OXYGEN DEMAND) ได้ 40-65% ลดไขมันได้ 70-80 และฟอสเฟสได้ร้อยละ 15

เพื่อให้มีการตกตะกอนได้ดีขึ้น ควรแบ่งถังออกเป็นสองส่วน โดยปริมาตรของถังส่วนหลังจะมี ค่าระหว่าง 1/3 ถึง 1/2 เท่าของถังส่วนแรก ถ้ามีปริมาณน้ำเสียมาก ไม่สามารถซึมลงได้ดินได้ทัน ก็ จำเป็นต้องใช้ระบบอื่น เช่น FILTER TANK ACTIVATED SLUDGE หรือแผ่นชีวหมุน เพื่อทำให้น้ำทั้งหมด คุณภาพดีพอที่จะ ไม่ทำความเดือดร้อน เมื่อทิ้งลงไป ในท่อระบายน้ำสาธารณะ

ระบบน้ำทิ้งใช้แบบ SEPTIC TANK โดยต่อท่อรับน้ำจาก SEPTIC TANK ลงสู่ FILTER TANK ซึ่งใช้ระบบกรองด้วยดิน 3-4 ชั้น จนกลายเป็นน้ำใส แล้วจึงผ่านคลอรีน เพื่อฆ่าเชื้อโรคอีกครั้ง หนึ่ง ก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ เป็นการช่วยลดปัญหาสภาวะแวดล้อมได้

5.5 ข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบอาคาร

โครงการสถาปนสถานหลัก กทม. ถือเป็นอาคารประเภทสาธารณะ จึงตัดออกเฉพาะหมวดและข้อข้อที่เกี่ยวข้องเท่านั้น จากข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2522

หมวดที่ 4

ลักษณะอาคารต่าง ๆ

ข้อ 24. โรงมหรสพ หอประชุม หรืออาคารที่ปลูกสร้างเกินสองชั้น ให้ทำด้วยวัสดุถาวร และวัสดุทนไฟเป็นส่วนใหญ่

ข้อ 25. โรงมหรสพหรือหอประชุมที่ปลูกสร้างเกินหนึ่งชั้น หรืออาคารที่ปลูกสร้างเกินสามชั้น นอกจากมีบันไดตามปกติแล้ว ต้องมีทางลงหนีไฟโดยเฉพาะอย่างน้อยอีกหนึ่งทางตามลักษณะแบบของอาคารที่จะกำหนดให้

ข้อ 26. อาคารทุกชั้นจะปลูกสร้างลงบนที่ดินซึ่งถมด้วยขยะมูลฝอยมิได้ เว้นแต่ขยะมูลฝอยนั้นได้กลายสภาพเป็นดินแล้ว หรือ ได้ทับด้วยดินกระทุ้งแน่นไม่ต่ำกว่า 30 เซนติเมตร และมีลักษณะไม่เป็นอันตรายแก่อนามัยและความมั่นคงแข็งแรง

ข้อ 27. รั้วหรือกำแพงกันเขตให้ทำได้สูงเหนือระดับถนนสาธารณะไม่เกิน 30 เมตร และต้องให้คงสภาพได้ตั้งอยู่เสมอไป ประตูรั้วหรือกำแพงซึ่งเป็นทางรถ ให้ออก ถ้ามีคานบนให้วางคานนั้นอยู่สูงจากระดับถนนสาธารณะไม่น้อยกว่า 3.00 เมตร

หมวดที่ 5

ส่วนต่าง ๆ ของอาคาร

ข้อ 31. ห้องที่ใช้เป็นห้องพักอาศัยในอาคารให้มีส่วนกว้างหรือยาวไม่ต่ำกว่า 2.5 เมตร กับรวมเนื้อที่ทั้งหมดไม่น้อยกว่าเก้าตารางเมตร

ข้อ 32. ห้องนอนหรือห้องที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในอาคาร ให้มีช่องประตูและหน้าต่างเป็นเนื้อที่รวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละสิบสองของพื้นที่ห้องนั้น โดยไม่นับรวมส่วนประตูหรือหน้าต่างอันติดต่อกับห้องอื่น

ข้อ 33. ช่องทางเดินในอาคารสำหรับบุคคลใช้สอยหรือพักอาศัย ต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.00 เมตร กัให้มีเสากีดกันส่วนหนึ่งส่วนใดแคบกว่ากำหนดนั้น ทั้งให้มีแสงสว่างแลเห็นได้ชัดเจน

ข้อ 34. ยอดหน้าต่างและประตูในอาคาร ให้ทำสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.80 เมตร และบุคคลในห้องต้องสามารถเปิดประตูและหน้าต่างทางออกจากห้องนั้นได้โดยสะดวก

ข้อ 35. ระยะตั้งระหว่างพื้นถึงเพดาน ยอดฝา หรือยอดผนังของอาคารตอนต่ำสุดต้องไม่ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ตามตารางดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเภทอาคาร	มีระบบปรับอากาศ	ไม่มีระบบปรับอากาศ
1. นักอาศัย ห้องเรียนนักเรียนอนุบาล	2.40 เมตร	2.40 เมตร
2. สำนักงาน ห้องพักในโรงแรม ห้องคนใช้พิเศษ	2.40 เมตร	3.00 เมตร
3. ห้องเรียน ห้องอาหาร ห้องโถง ภัตตาคาร	2.70 เมตร	3.00 เมตร
4. ห้องขายสินค้า เก็บสินค้า ห้องคนใช้รวม โรงงาน ห้องประชุม โรงครัวและอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึง	3.00 เมตร	3.50 เมตร
5. ตึกแถว ห้องแถว		
5.1 ชั้นล่าง	3.00 เมตร	3.50 เมตร
5.2 ตั้งแต่ชั้นสองขึ้นไป		
5.2.1 ห้องเก็บสินค้าหรือประกอบการค้า	2.40 เมตร	3.00 เมตร
5.2.2 ห้องพักอาศัย	2.40 เมตร	3.00 เมตร
6. ครัวไฟสำหรับอาคารพักอาศัย	2.40 เมตร	2.40 เมตร
7. อาคารเลี้ยงสัตว์ คอกสัตว์ที่มีคนพักอาศัยชั้นบน	3.50 เมตร	3.50 เมตร
8. ห้องน้ำ ห้องส้วม ระเบียงและช่องทางเดิน	2.00 เมตร	2.00 เมตร

ความสูงสุทธิ ของอาคารส่วนที่ใช้จอดรถยนต์ หมายถึง ความสูงจากระดับได้คาน หรือท่อนหรือ
สิ่งคล้ายคลึงกัน ต้องไม่น้อยกว่า 2.10 เมตร

สำหรับห้องที่มีการสร้างพื้นระหว่างชั้นของอาคารต้องมีความสูงจากระดับของพื้นห้องถึงระดับ
ต่ำสุดของคาน ไม่น้อยกว่า 5.00 เมตร โดยพื้นที่ระหว่างชั้นของอาคารดังกล่าวต้องมีความสูงจากระดับ
พื้นห้องไม่น้อยกว่า 2.25 เมตร และต้องมีเนื้อที่ไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของพื้นที่ทั้งหมดของห้องนั้น ห้ามกันริม
ของพื้นระหว่างชั้นสูงเกิน 90 เซนติเมตร เว้นแต่กรณีที่มีการจัดระบบปรับอากาศ

ข้อ 36. พื้นชั้นล่างของอาคารพักอาศัยต้องมีระดับอยู่เหนือพื้นดินปลูกสร้างไม่น้อยกว่า 75 ซม.
แต่ถ้ามีพื้นเป็นพื้นซีเมนต์ อิฐ หิน หรือวัตถุแข็งอย่างอื่นที่สร้างขึ้น ต้องมีระดับอยู่เหนือพื้นดินปลูกสร้างอา
าคารไม่น้อยกว่า 10 เซนติเมตร แต่ถ้าเป็นอาคารตั้งอยู่ริมทางสาธารณะ ความสูงจะต้องวัดจากระดับทาง
สาธารณะนั้น

ข้อ 37. ห้ามมิให้มีประตูหน้าต่าง หรือช่องลมจากครัวไฟ เปิดเข้าสู่ห้องส้วมหรือห้องนอนได้
โดยตรง

ข้อ 38. ประตูสำหรับอาคารสาธารณะ โรงงานอุตสาหกรรม หรืออาคารพาณิชย์ ถ้ามีกรณี
ประตูต้องเรียบเสมอกับพื้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ 41. บันได้สำหรับอาคารสาธารณะ โรงงานอุตสาหกรรมและอาคารพาณิชย์ต้องทำขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ช่วงหนึ่งสูงไม่เกิน 4.00 เมตร ลูกตั้งสูงไม่เกิน 19 เซนติเมตร และลูกนอนไม่น้อยกว่า 24 เซนติเมตร

ข้อ 42. บันได้ที่มีช่วงระยะสูงกว่าที่กำหนดไว้ให้ทำที่พักขนาดกว้างยาวไม่น้อยกว่าส่วนกว้างของบันไดนั้น ถ้าตอนใดทำเลี้ยวมีบันไดเวียนส่วนแคบที่สุดของลูกนอนต้องกว้างไม่น้อยกว่า 10 ซม.

อาคารที่มีบันไดติดต่อกันตั้งแต่สี่ชั้นขึ้นไป พื้น ประตู หน้าต่าง วงกบของห้องบันได บังไดและสิ่งก่อสร้างโดยรอบบันได ต้องก่อสร้างด้วยวัสดุทนไฟ

หน้าต่างหรือช่องระบายอากาศ หรือช่องแสงสว่างที่ติดต่อกันสูงเกิน 10 เมตร ต้องสร้างด้วยวัสดุทนไฟ

ข้อ 43. ลิฟท์สำหรับบุคคลใช้สอย ให้ทำได้แต่ในอาคารซึ่งประกอบด้วยวัสดุทนไฟเป็นส่วนใหญ่ และโดยเฉพาะส่วนต่อเนื่องกับลิฟท์นั้นต้องเป็นวัสดุทนไฟทั้งสิ้น ส่วนปลอดภัยของลิฟท์ต้องมีอยู่ไม่น้อยกว่าสี่เท่าของน้ำหนักที่กำหนดให้

ข้อ 44. วัสดุผนังหลังคาให้ทำด้วยวัสดุทนไฟ เว้นแต่อาคารซึ่งตั้งอยู่ห่างอาคารอื่น ซึ่งมุงด้วยวัสดุทนไฟ หรือห่างเขตที่ดินหรือทางสาธารณะเกิน 4.00 เมตร จะใช้วัสดุอื่นก็ได้

ข้อ 45. ส่วนฐานรากของอาคารซึ่งอยู่ติดดินต่อเนื่องกับทางสาธารณะจะล้ำทางสาธารณะเข้าไปไม่ได้

ฐานรากของอาคาร ต้องทำเป็นลักษณะถาวรมั่นคงพอที่จะรับน้ำหนักของอาคารและน้ำหนักที่ใช้บรรทุกได้โดยปลอดภัย ในกรณีเห็นว่ากำหนดยุทธศาสตร์ฐานรากยังไม่มั่นคงเพียงพอให้เรียกการคำนวณจากเจ้าของอาคารเพื่อประกอบการพิจารณาได้

หมวดที่ 7

แนวอาคารและระยะต่าง ๆ

ข้อ 69. ห้ามมิให้บุคคลใดปลูกสร้างอาคารหรือส่วนของอาคารยื่นออกมาใน หรือเหนือทางหรือที่ดินสาธารณะ

ข้อ 70. ดึงแถว ห้องแถว อาคารพาณิชย์ โรงงานอุตสาหกรรม และอาคารสาธารณะที่ได้รับแนวห่างจากเขตทางสาธารณะไม่เกิน 2.00 เมตร ห้องกันสาดของพื้นที่ชั้นแรกต้องสูงจากระดับทางเท้าที่กำหนด 3.25 เมตร ระยะเบื้องด้านหน้าอาคารมิได้ตั้งแต่ระดับพื้นชั้นที่สามขึ้นไปและชั้นใต้ไม่เกินส่วนชั้นสถาปัตยกรรม

ห้ามระบายน้ำจากกันสาดด้านหน้าของอาคารและจากหลังคา ลงในที่สาธารณะโดยตรง แต่ให้มีทางระบายน้ำหรือท่อระบายรับน้ำจากกันสาด หรือหลังคาให้เพียงพอลงไปถึงพื้นดิน แล้วระบายลงสู่ท่อสาธารณะหรือบ่อน้ำ

อาคารตามวรรคหนึ่งที่ได้รับแนวห่างจากเขตทางสาธารณะเกิน 2.00 เมตร จากเขตทางสาธารณะต้องปฏิบัติตามสองวรรคแรกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ 71. ห้ามมิให้ปลูกสร้างอาคารสูงกว่าระดับพื้นดินเกินกว่าสองเท่าของระยะจากผนังด้านหน้าของอาคารจรดแนวถนนฉากตรงกันข้าม

ข้อ 72. อาคารปลูกสร้างริมทางสาธารณะที่มีความกว้างตั้งแต่ 10.00 เมตรขึ้นไป ให้เว้นแนวอาคารห่างจากแนวถนน อย่างน้อย 1 ใน 10 ของความกว้างของถนน สำหรับริมทางสาธารณะที่กว้างกว่า 20.00 เมตร ให้เว้นแนวอาคารห่างจากแนวถนนอย่างน้อย 2.00 เมตร

ข้อ 76. อาคารประเภทต่าง ๆ จะต้องมีที่ว่างอันปราศจากหลังคา หรือสิ่งปกคลุมไม่น้อยกว่าส่วนที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

(2) อาคารพาณิชย์ โรงงานอุตสาหกรรม และอาคารสาธารณะซึ่งไม่ได้ใช้เป็นที่พักอาศัย ให้มีที่ว่างอยู่ 10 ใน 100 ส่วนของพื้นที่ แต่ถ้าใช้เป็นที่พักอาศัยด้วย ให้มีที่ว่างอยู่ 30 ใน 100 ส่วนของพื้นที่

(4) ห้องแถว ตึกแถว อาคารพาณิชย์ โรงงานอุตสาหกรรม และอาคารสาธารณะจะต้องมีที่ว่างโดยปราศจากสิ่งปกคลุมเป็นทางเดินหลังอาคารได้ถึงกันกว้างไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร โดยให้แสดงเขตดังกล่าวให้ปรากฏด้วย

หมวดที่ 8

การสุขาภิบาล

ข้อ 84. อาคารที่จะปลูกสร้างต้องมีทางระบายน้ำฝนและระบายน้ำที่ใช้แล้ว หรือน้ำโสโครกได้โดยสะดวกและพอเพียง

ข้อ 85. ทางระบายน้ำจากอาคาร ไปสู่ทางระบายน้ำสาธารณะ ต้องมีส่วนลาดไม่ต่ำกว่า 1 ใน 200 ตามแนวตรงที่สุดที่จะทำได้ ถ้าใช้ท่อกลมเป็นทางระบายน้ำต้องมีบ่อตรวจระบายน้ำทุกระยะไม่เกิน 12.00 เมตร ทุกมุมเลี้ยวและที่จุดก่อนออกจากที่ดินเอกชน ไปสู่ทางระบายน้ำสาธารณะ

ข้อ 86. ทางระบายน้ำที่ใช้แล้ว ในบริเวณอาคารต้องมีขนาดไม่น้อยกว่า 10 เซนติเมตร ก่อนระบายลงสู่ทางระบายน้ำสาธารณะต้องมีบ่อตรวจระบายน้ำ และตะแกรงดักขยะอยู่ในที่สามารถตรวจสอบได้สะดวก และเจ้าของอาคารต้องจัดเปลี่ยนให้มีสภาพดีอยู่เสมอ

ข้อ 88. อาคารที่บุคคลอาจเข้าพักอาศัยหรือใช้สอยได้ ให้มีเครื่องสุขภัณฑ์ไว้ตามจำนวนอันสมควร แต่ต้องไม่น้อยกว่าอัตราที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

ประเภทอาคาร	สุขภัณฑ์	ที่ปัสสาวะ	อ่างล้างหน้า
อาคารสำนักงาน โรงเรียน โรงพยาบาล และอาคารพาณิชย์ ต่ำ 75 ตารางเมตร	1	1	1
หอประชุม โรงมหรสพ ต่ำ 250 ตารางเมตร			
เศษของพื้นที่ที่เกินข้างหนึ่ง ให้คิดจำนวนเต็ม	1	1	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ 89. ห้องส้วมต้องมีขนาดเนื้อที่ภายในไม่น้อยกว่า 0.90 ตารางเมตร และต้องมีความกว้างภายในไม่น้อยกว่า 0.90 เมตร ถ้าเป็นห้องอาบน้ำด้วยต้องมีเนื้อที่ภายในไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร มีลักษณะที่จะรักษาความสะอาดได้ง่าย และต้องมีช่องระบายอากาศไม่น้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.6 ข้อบัญญัติเกี่ยวกับมาตรฐานและสถานที่

ข้อ 1. สถานที่สำหรับเก็บศพซึ่งมีที่เก็บศพทำด้วยคอนกรีตหรือก่ออิฐถือปูนสามารถป้องกันสิ่งปฏิกูล รั่วไหลซึมหรือกลิ่นเหม็นสู่ภายนอกได้ และไม่ก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพให้ได้รับยกเว้นการปฏิบัติดังนี้

1.1 อยู่ห่างจากอาคาร ซึ่งใช้สำหรับเป็นที่บุคคลอาศัย ไม่น้อยกว่า 50.00 เมตร และอยู่ห่างจากถนนสาธารณะ ไม่น้อยกว่า 15.00 เมตร

1.2 ที่เก็บศพต้องอยู่ห่างจากกำแพงที่เก็บศพ ไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร

1.3 ที่เก็บศพต้องทำด้วยคอนกรีต หรือก่ออิฐถือปูน มีลักษณะเป็นช่อง โดยพื้นช่องเก็บศพ สูงจากระดับพื้น ทางเดินภายในบริเวณสถานที่เก็บศพ ไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร

1.4 ช่องเก็บศพต้องมีขนาดกว้างพอที่จะเก็บ เคลื่อนย้ายหีบศพได้ง่าย และมีฝาทำด้วย โลหะ หรือคอนกรีตเปิดปิดมิดชิดสามารถป้องกันกลิ่นได้

1.5 ภายในช่องเก็บศพ ต้องมีฐานรองรับหีบศพสูงจากพื้นช่อง ไม่น้อยกว่า 10 เซนติ- เมตร และต้องมีรางระบายสิ่งปฏิกูล ลงสู่บ่อซึม ซึ่งมีขนาดเพียงพอและได้สุทธลักษณะ

แต่สถานที่สำหรับเก็บศพดังกล่าวต้องแก้ไขให้บริเวณโดยรอบที่เก็บศพมีกำแพงกั้น สูง ไม่น้อย กว่า 2.50 เมตร และมีประตูกั้นทางเข้าออก กั้นพื้นที่บริเวณสถานที่เก็บศพตามปกติ ต้องนำท่วมไม่ถึง ทั้งนี้ภายในกำหนด 3 ปี นับแต่วันที่ใบอนุญาตเดิมสิ้นอายุและอาจพิจารณาผ่อนผันให้ถือ 2 ครั้ง ครั้งละไม่ เกิน 3 ปี

ข้อ 2. สถานที่สำหรับเก็บศพไม่ได้ทำด้วยคอนกรีตหรือก่ออิฐถือปูน หรือทำด้วยคอนกรีต หรือก่อ อิฐถือปูน แต่ไม่สามารถป้องกันสิ่งปฏิกูลรั่วไหลซึมหรือกลิ่นเหม็นสู่ภายนอกได้ หากไม่ก่อเหตุเดือดร้อน รำคาญหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพให้ได้รับผ่อนผันการปฏิบัติดังนี้

2.1 อยู่ห่างจากอาคาร ซึ่งใช้สำหรับเป็นที่บุคคลอาศัย ไม่น้อยกว่า 50.00 เมตร และ อยู่ห่างจากถนนสาธารณะ ไม่น้อยกว่า 15.00 เมตร

2.2 บริเวณโดยรอบที่เก็บศพ ต้องมีกำแพงกั้นสูง ไม่น้อยกว่า 2.50 เมตร และมีประตู ปิดกั้นทางเข้าออก

2.3 ที่เก็บศพต้องอยู่ห่างจากกำแพงที่เก็บศพ ไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร

2.4 พื้นที่ยี่บริเวณสถานที่สำหรับเก็บศพตามปกติต้องนำท่วมไม่ถึง

2.5 ที่เก็บศพต้องทำด้วยคอนกรีต หรือก่ออิฐถือปูนมีลักษณะเป็นช่อง โดยพื้นช่องเก็บศพ สูงจากระดับพื้นทางเดินภายในบริเวณสถานที่เก็บศพ ไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร

2.6 ช่องเก็บศพต้องมีขนาดกว้างพอที่จะเก็บ เคลื่อนย้ายหีบศพได้ง่าย และมีฝาทำด้วย โลหะ หรือคอนกรีตเปิดปิดมิดชิด สามารถป้องกันกลิ่นได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7 ภายในช่องเก็บศพต้องมีฐานรองรับหีบศพสูงจากพื้นช่องไม่น้อยกว่า 10 เซนติเมตร และต้องมีรางระบายสิ่งปฏิกูลสู่บ่อซึม ซึ่งมีขนาดพอเพียงและได้สุขลักษณะ

ข้อ 3. สถานที่สำหรับฝังศพ ซึ่งไม่ก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพให้ได้ รับผ่อนผันการปฏิบัติดังนี้

3.1 อยู่ห่างอาคาร ซึ่งใช้สำหรับเป็นที่บุคคลอาศัย ไม่น้อยกว่า 50.00 เมตร และอยู่ห่างจากถนนสาธารณะ ไม่น้อยกว่า 15.00 เมตร

3.2 อยู่ห่างจากแม่น้ำ ลำคลอง บ่อ สระ หรือทางน้ำไหลซึ่งประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ไม่น้อยกว่า 30.00 เมตร

3.3 พื้นบริเวณสถานที่สำหรับฝังศพตามปกติต้องน้ำท่วมไม่ถึง

3.4 มีรั้วหรือกำแพงแสดงเขตไว้ชัดเจน โดยเฉพาะด้านที่อยู่ห่างจากทางสาธารณะไม่เกิน 15.00 เมตร ให้สร้างเป็นรั้วหรือกำแพงทึบสูง ไม่น้อยกว่า 2.50 เมตร และมีประตูปิดกั้นทางเข้าออก

ข้อ 4. สถานที่สำหรับเผาศพ ซึ่งไม่ก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพให้ได้ รับผ่อนผันการปฏิบัติดังนี้

4.1 อยู่ห่างจากอาคาร ซึ่งใช้สำหรับเป็นที่บุคคลอาศัย ไม่น้อยกว่า 100.00 เมตร

4.2 อยู่ห่างจากทางสาธารณะ ไม่น้อยกว่า 25.00 เมตร

บรรดาข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่งอื่น ๆ ในส่วนที่ได้ตราไว้แล้วในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ให้ใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร แทน

ข้อ 5. ผู้ใดจะตั้งสุสานและฌาปนสถาน หรือจะเป็นผู้จัดการสุสานและฌาปนสถาน ให้ยื่นคำร้องขอรับใบอนุญาตตามแบบท้าย ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

ข้อ 6. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ตั้งสุสานและฌาปนสถานให้เรียกเก็บฉบับละ 10 บาท ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้เป็นผู้จัดการสุสานและฌาปนสถานให้เรียกเก็บฉบับละ 2 บาท

ข้อ 7. การเผา ฝัง หรือเก็บศพของผู้ตายด้วยโรคติดต่ออันตราย ห้ามถ่ายศพจากหีบศพหรือที่บรรจุศพ

ข้อ 8. ผู้รับอนุญาตให้จัดตั้งสุสาน และฌาปนสถาน หรือผู้จัดการสุสานและฌาปนสถานต้องปฏิบัติตามการเก็บศพดังต่อไปนี้

8.1 บรรจุศพไว้ในหีบที่มีผนังมิดชิด สามารถป้องกันกลิ่นได้และต้องรักษาหีบศพให้คงอยู่ในสภาพดังกล่าวด้วย

8.2 ต้องเขียนชื่อ ชื่อสกุล เพศ และวันรับฝากไว้ที่หีบศพให้เห็นได้ชัดเจนอยู่เสมอ

ข้อ 9. ผู้รับอนุญาตให้จัดตั้งสุสานและฌาปนสถาน หรือผู้จัดการสุสาน และฌาปนสถานต้องปฏิบัติตามการฝังศพดังต่อไปนี้

9.1 ให้ฝังศพห่างจากแนวเขตสถานที่ฝังศพไม่น้อยกว่า 4.00 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 9.2 ให้หลุมฝังศพอยู่ห่างกันไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร โดยรอบ
- 9.3 ให้ฝังศพทับศพ หรือสิ่งที่ยับหรือหักศพอยู่ต่ำกว่าระดับพื้นดินไม่น้อยกว่า 1.00 เมตร
- 9.4 ห้ามฝังศพเกินกว่าหลุม 1 ศพ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากเจ้าของศพทั้งสองฝ่าย
- 9.5 ให้มีป้ายชื่อ ชื่อสกุล เพศ และวันที่ฝังศพแสดงไว้ที่หลุมศพอย่างชัดเจน
- 9.6 การฝังศพผู้ตายด้วยโรคติดต่ออันตราย ต้องทำลายเชื้อโรคที่ศพโดยวิธีที่พนักงานสาธารณสุขกำหนดให้

ข้อ 10. ผู้รับใบอนุญาตให้ตั้งสุสานและฌาปนสถาน หรือผู้จัดการสุสาน และฌาปนสถานต้องปฏิบัติตามการขุดหรือย้ายศพดังต่อไปนี้

- 10.1 จัดให้มีทะเบียนแสดงกิจการของสุสานและฌาปนสถานตามแบบท้ายข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้
- 10.2 รายงานโดยคัดข้อความในทะเบียนเป็นรายเดือน ถึงผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครภายในวันที่เจ็ดของเดือนถัดไป สำหรับสุสานและฌาปนสถานของเอกชน ให้ส่งรายงานเฉพาะเดือนที่มีการเผา ฝัง หรือรับฝากศพเท่านั้น
- 10.3 ห้ามเผา ฝัง หรือเก็บศพที่ไม่มีใบมรณบัตร หรือมีแต่ข้อความไม่ถูกต้อง เมื่อแก้ไขถูกต้องแล้วจึงจะดำเนินการได้
- 10.4 ให้รักษาบริเวณสุสานและฌาปนสถาน มิให้สกปรกรกรุงรัง มีด ทับ มีกลิ่น หรือมีน้ำขัง และรักษาที่เก็บศพ ที่ฝังศพที่ถ่ายศพ และขุดขายนตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ในการเผา ฝัง เก็บ ขุด และย้ายศพให้สะอาดและมั่นคงแข็งแรงใช้การได้เสมอ
- 10.5 ป้องกันมิให้สัตว์เข้า ไบค์ย เชื้อศพในสุสานและฌาปนสถาน
- 10.6 หลังจากการเผาศพแต่ละครั้ง ให้จัดการทำความสะอาด เพื่อรวบรวมกระดูกและเถ้าถ่านที่เหลือจากการเผาศพเก็บไว้ในที่จัดเก็บโดยเฉพาะ
- 10.7 ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานสาธารณสุขในเรื่องทำความสะอาดชำระล้างหรืออบสถานที่แห่งหนึ่งแห่งใด ในบริเวณสุสานและฌาปนสถานและขุดขายนซึ่งใช้บรรจุศพด้วยยาทำลายเชื้อโรค

ข้อ 11. ผู้ใดละเมิดบทบัญญัติ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ข้อหนึ่งข้อใด มีความผิดมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมสุสานและฌาปนสถาน พุทธศักราช 2481

ข้อ 12. ผู้รับใบอนุญาตให้ตั้งหรือใช้สถานที่แห่งใดเป็นสุสานและฌาปนสถานหรือเป็นผู้จัดการสุสานและฌาปนสถานที่ได้ออกก่อนวันใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ ให้คงใช้ต่อไปจนสิ้นอายุใบอนุญาต

ข้อ 13. สุสานและฌาปนสถาน ซึ่งได้รับอนุญาตให้ตั้งหรือใช้สถานที่เป็นสุสานและฌาปนสถานก่อนวันบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ใช้บังคับ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครออกกระเบียบกำหนดเงื่อนไขผ่อนผัน ยกเว้นการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพียงเท่าที่เห็นสมควร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำร้องขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสุสานและฌาปนสถาน

เขียนที่.....

วันที่.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี ชาติ.....
บึงคับ.....ตั้งบ้านเรือนอยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....
หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

อาชีพ.....ขอขึ้นคำร้องต่อคณะเทศมนตรีตั้งต่อไป
ด้วยข้าพเจ้ามีความประสงค์ขอรับใบอนุญาตจัดตั้ง.....

ที่.....ซึ่งตั้งอยู่ถนน.....หมู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

เพื่อทำการฝัง เฌา เก็บศพ
ได้เสนอแผนที่แสดงเขต.....กับบริเวณใกล้เคียง
แนบมากับคำร้องแล้ว

(ลงนาม).....ผู้ขออนุญาต

หมายเหตุ ถ้าขออนุญาตทำการแต่บางส่วน ก็ให้ขีดคำที่ไม่ต้องการออก ถ้าเป็นการร้องขอต่ออายุ
ใบอนุญาต ไม่ต้องแสดงแผนที่

(แบบ ส.ฅ.2)

ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดการบำรุงรักษาสุสานและ฼มาบนสถาน

เขียนที่.....

วันที่.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี ชาตื.....

บ้ังคัป.....ตั้งบ้านเรือนอยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....

หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

อาชีพ.....ขอยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการตั้งต้อ โปนื

ด้วยข้าพเจ้ามีความประสงค์ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดการบำรุงรักษา.....

.....

ที่.....ซึ่งตั้งอยู่ถนน.....หมู่ที่.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

(ลงนาม).....ผู้ขออนุญาต

ข้าพเจ้าขอตั้งให้ผู้นี้คำร้องฉบับนี้เป็นผู้จัดการบำรุงรักษาในสถานที่ตั้งระบุไว้ข้างบนนี้

(ลงนาม).....ผู้จัดการตั้งสุสานและ฼มาบนสถาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบอนุญาตให้จัดตั้งสํานและฉาปนสถาน

ใบอนุญาต.....

อนุญาตให้

นาม.....อายุ.....ปี ชาต.....บ้ํงค้บ.....

จัดตั้ง.....ที่.....

ซึ่งตั้งอยู่ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....เพื่อทำการ.....

.....ได้

ให้ไว้ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

นายกเทศมนตรีนครกรุงเทพ

หมายเหตุ ใบอนุญาตสิ้นอายุในวันที่ 31 เดือนมีนาคม ของปีที่ 3 นับแต่ปีที่ได้รับอนุญาต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบอนุญาตให้เป็นผู้จัดการบำรุงรักษาสุสานและฌาปนสถาน

ใบอนุญาตที่.....

อนุญาตให้

นาม.....อายุ.....ปี ชาติ.....

บังคับ.....เป็นผู้จัดการบำรุงรักษา.....

ที่.....ซึ่งตั้งอยู่ถนน.....หมู่ที่.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ให้ไว้ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

หมายเหตุ

ใบอนุญาตนี้สิ้นอายุในวันที่ 31 เดือนมีนาคม ของปีที่ 3 นับแต่ปีที่ได้รับอนุญาต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

การศึกษาอาคารตัวอย่าง

การศึกษาอาคารตัวอย่างตามสถานแบ่งเป็น

6.1 การศึกษาอาคารตัวอย่างในประเทศ ได้แก่

- วัดมกุฏกษัตริยาราม
- วัดเทพศิรินทราวาส
- วัดชาติทอง
- วัดพระพิเรนทร์
- วัดพระศรีมหาธาตุ

6.2 การศึกษาอาคารตัวอย่างในต่างประเทศ ได้แก่

- โตเกียว มิตรสถานและสถานอื่น ๆ ในญี่ปุ่น
- สถานในเยอรมันตะวันตก
- สถานในอังกฤษ
- สถานในฝรั่งเศส
- สถานในสวีเดน
- สรุปความสถานในต่างประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัดมกุฏกษัตริยารามราชวรวิหาร

1. สถานที่ตั้งวัดโดยพระบรมราชโองการรัชกาลที่ 4 มีเนื้อที่ 34 ไร่ 3 งาน 50 วา เป็นที่ธรณีสงฆ์ 12 ไร่ 3 งาน 88 วา
2. คิดเป็นเนื้อที่สุสาน และฌาปนกิจ รวมทั้งศาลาสวดพระอภิธรรม 20 ไร่
3. มีสุสานเก็บศพ 251 ศพ ที่เก็บกระดูกเก็บไว้ในที่ต่าง ๆ ของวัด เช่น ตามเจดีย์
4. มีเมรุตั้งศพ 1 เมรุ เป็นเตาศพคู่เผาด้วยถ่าน
5. มีศาลาสวดพระอภิธรรม 8 ศาลา
6. มีพนักงานทั้งหมด 28 คน เป็นพิธีกรหน้าพระ 16 คน นอกนั้นทำหน้าที่เกี่ยวกับศพ
7. นิธิเวียงซ้ายรอบเชิงตะกอน 3 รอบ มีการทำเพราะมีเนื้อที่พอถ้าต้องการความสะดวกรวดเร็วและประหยัดเนื้อที่ไม่จำเป็นต้องเวียนรอบเชิงตะกอนก็ได้
8. นิคมทศย์ประโคนของทางวัดใช้ 7-8 คน
9. อาหารเลี้ยงพระ เลี้ยงแขกและดอกไม้แต่งหน้าศพ ทางเจ้าภาพอาจจัดทำหรือให้ทางวัดทำแล้วแต่สะดวก
10. ลานที่เผาศพคนได้ประมาณ 500-600 คน
11. สถิติการรับศพเฉลี่ยเดือนละ 40-50 ศพ
12. ที่จอดรถได้ 260 คัน แต่ใช้จอดในสนามของโรงเรียนซึ่งทำให้นักเรียน มีสนามเล่นไม่สะดวกและเป็นผลเสียทางด้านจิตใจของเด็กที่เห็นคนตาย และเห็นคนแต่งตัวชุดสีดำทุกวัน แต่ก็ยังเป็นสิ่งจำเป็นที่ทางวัดไม่สามารถแก้ปัญหาได้ต้องปล่อยเลยตามเลย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระเบียบการณานกิจสถานของวัดมงกุฎกษัตริยาราม

ตั้งศพบำเพ็ญกุศลทักษิณานุปาสน์ 1 คืนรุ่งขึ้นเฒา

เวลา 18.00 น. ตั้งศพ (มีเทศน์ 1 กัณฑ์ แล้วมีพระสวดมนต์ หรือไม่มีเทศน์ แต่มีพระสวดมนต์หรือเฉพาะพระสวดมนต์ ใช้สวดในวันรุ่งก็ ได้สุดแล้วแต่สะดวก)

เวลา 19.00 น. มีพระสวดอภิธรรมประจำศพ 4 รูป

ตั้งศพเข้าเฒาเย็นมีเลี้ยงพระเพล

เวลา 9.00 น. ตั้งศพบำเพ็ญกุศล

เวลา 10.00 น. พระสวดมนต์เย็นเพล 10 รูป

เวลา 14.00 น. มีเทศน์ 1 กัณฑ์ สวดบรรยายธรรม 4 รูป

เวลา 15.00 น. พระบังสกุล 10 รูป

เวลา 16.25 น. ทอดผ้ามหาบังสกุลมีพระชักผ้าฯ 10 รูป (ใช้ไตรให้ท่านผู้เป็นประธานในการประชุมเพลิงเป็นผู้ทอดผ้าฯ)

เวลา 16.30 น. ประชุมเพลิงประสวดหน้าไฟ 4 รูป

เวลา 18.00 น. เก็บอัฐิแปรรูปพระบังสกุล 10 รูป

ตั้งเข้าเฒาเย็นไม่มีการเลี้ยงพระ

เวลา 13.00 น. ตั้งศพที่เมรุ

เวลา 14.00 น. มีเทศน์ 1 กัณฑ์ พระสวดบรรยายธรรม 4 รูป

เวลา 15.00 น. พระบังสกุล 10 รูป

เวลา 16.25 น. ทอดผ้ามหาบังสกุลมีพระชักผ้าฯ 10 รูป (ใช้ไตรให้ท่านผู้เป็นประธานในการประชุมเพลิงเป็นผู้ทอดผ้าฯ)

เวลา 16.30 น. ประชุมเพลิง พระสวดหน้าไฟ 4 รูป

เวลา 18.00 น. เก็บอัฐิแปรรูป พระบังสกุล 10 รูป

หมายเหตุ การมอบเงิน ให้มอบกับ ไวยาวัจกรที่สำนักงานฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชนิดที่ 1

1. ฉาบปูนกิจสถาน	400 บาท
2. ผนังพาทย์	150 บาท
3. หขวกเต็ม	100 บาท
4. ดอกไม้แผง	120 บาท
5. ดอกไม้ห้อยม 4 มุมเชิงตะกอน	50 บาท
6. ดอกไม้สดหลังหีบ	150 บาท
รวม	970 บาท

ชนิดที่ 2

1. ฉาบปูนกิจสถาน	400 บาท
2. ผนังพาทย์	150 บาท
3. ดอกไม้สดหลังหีบ	150 บาท
4. หขวกครึ่งก่อน	60 บาท
5. ดอกไม้ตั้งห้อยม 4 มุมเชิงตะกอน	50 บาท
รวม	810 บาท

ชนิดที่ 3

1. ฉาบปูนกิจสถาน	400 บาท
2. ผนังพาทย์	150 บาท
3. ดอกไม้สดหลังหีบ	150 บาท
รวม	700 บาท

1. ค่าตั้งค้ำคั่น 1 คั่น 100 บาท ถ้าหากมีมหรศนเป็น มีภาพยนตร์ใช้ไฟวัดเพิ่มอีก	150 บาท 50 บาท
2. รถรับศนในเขตเทศบาล นอกเขตเทศบาล พระนคร ธนบุรี ต่างจังหวัดคิดราคาเป็นพิเศษ แล้วแต่กรณี	350 บาท 450 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ดอกไม้สดปักบนกำแพงเมรุ
4. ดอกไม้ประดับชั้นตั่ง
5. ดอกไม้กรอรูป แล้วแต่ขนาดรูป
6. ดอกไม้หลังหีบหวาย
7. ดอกไม้หลังหีบแว่นดำ

หมายเหตุ การมอบเงินให้มอบกับ ไวยาวัจกรที่สำนักงานฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักงานจัดการผลประโยชน์ แผนการศรัทธา การเมรุ วัดมิ่งมงคลวิทยาราม

รายการค่าใช้จ่ายในการจัดศพลงหีบของวัดมิ่งมงคลวิทยาราม

1. พระนำศพ	1	รูป
2. ค่าหีบไม้สักใหญ่	350	บาท
3. ค่าหีบไม้สักธรรมดา	330	บาท
4. ค่าหีบไม้ยาง	120	บาท
5. ค่าแรงรับศพหรือจัดการศพในเขตเทศบาล	40	บาท
6. ค่าอุปกรณ์ หีบ ผ้าขาว ด้าย และฟอร์มาลีน รวม	100	บาท
7. ค่ารถรับศพในเขตเทศบาล	350	บาท
8. ค่ารถรับศพชั้นสองในเขตเทศบาล	150	บาท
9. ค่ารถดัดขนเครื่องตั้งหรือรับศพในเขตเทศบาล	50	บาท
10. ค่าดอกไม้พานตั้งหน้าศพ 5 พาน	60	บาท
11. ค่าดอกไม้แจกันตั้งหน้าศพที่บ้าน	50	บาท
12. ถ้ามีการเปลี่ยนแจกันดอกไม้ด้วย เพิ่มอีกครึ่งละ	50	บาท
13. ค่าสถานที่ตั้งศพที่วัด คั่นละ	100	บาท
14. ค่าสถานที่ตั้งที่ศาลาเมรุพงษ์คั่นแรกคั่นละ	300	บาท
คั่นต่อ ไปคั่นละ	200	บาท
15. ค่าสถานที่ตั้งที่ศาลาหน้าวิหารคั่นแรกคั่นละ	150	บาท
คั่นต่อ ไปคั่นละ	100	บาท
16. ถ้ามีการตั้งศพของเจ้าภาพเดียวกันตั้งแต่ 2 ศพขึ้นไป ตกลงค่าสถานที่เป็นพิเศษ		
17. ค่าสุสานปีแรก	200	บาท
18. ค่าบำรุงสุสานปีต่อ ๆ ไป ปีละ	50	บาท
19. ค่าบำรุงเครื่องตั้งที่บ้านวันละ	50	บาท
20. ค่าบำรุงเครื่องตั้งที่บ้าน 50 วัน	1,200	บาท
21. ค่าบำรุงเครื่องตั้งที่บ้าน 100 วัน	2,400	บาท
22. ค่าดอกไม้หลังหีบ	150	บาท
23. ค่าดอกไม้หลังหีบหวาย	350	บาท
24. ค่าฉันทนาคย์เครื่องคู่ประโคมศพคั่นละ หรือวันละ	200	บาท
25. ค่าฉันทนาคย์เครื่องใหญ่ประโคมศพคั่นละ หรือวันละ	350	บาท
26. ชูบ เทียน จุดบูชาหน้าศพเป็นของเจ้าภาพที่จะต้องจัดหา		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัดเทพศิรินทราวาส

1. มีเมรุหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ 1 เมรุ เป็นเมรุที่ตั้งศพเฉพาะศพที่โสโกศและมีการเสด็จพระราชดำเนินพระราชทานเพลิง
2. เมรุที่ตั้งศพคนทั่วไปมี 1 เมรุ เป็นเตาคูใช้เตาถ่าน มีปล่องควัน 2 ปล่อง
3. มีศาลาสวดพระอภิธรรม 3 ศาลา ศาลาหนึ่ง ๆ จุคนได้ประมาณ 200 คน รวมทั้งจัดที่นั่งข้างนอกด้วย และมีนิชาน้ำศพในศาลาสวดพระอภิธรรมด้วย
4. มีสุสานเก็บศพได้ 60 ศพ อยู่ติดกับศาลาสวดพระอภิธรรม ที่เก็บกระดูกเก็บไว้ตามที่ตั้งต่าง ๆ เช่น เก็บที่ฐานของเสาไฟฟ้า
5. เนื้อที่วัดทั้งหมดมี 54 ไร่ 1 งาน 36 วา
6. เป็นเนื้อที่วัดกับโรงเรียน 31 ไร่
7. เป็นสุสานและที่ฌาปนกิจ 23 ไร่ 1 งาน 36 วา รวมทั้งสระน้ำด้วยประมาณ 3 ไร่
8. นิชเวียนซ้ายรอบเชิงตะกอน 3 รอบ (เมื่อซ้ายอยู่ติดกับศพ) ยังมีนิชเวียนอยู่ เพราะมีที่มากพอ ถ้าไม่มีก็ไม่จำเป็น การเวียนศพรอบเชิงตะกอน ถือว่าเพื่อให้ศพลมที่อยู่เดิมจะได้ไม่กลับไปหลอกลูกหลาน และหมายถึง ทุกข์ อนิจจัง อนัตตา
9. พนักงานมีทั้งหมด 30 คน เป็นนิชกรหน้าพระ 15 คน นอกนั้นทำหน้าที่เกี่ยวกับศพ
10. ศพเฉลี่ยแล้วประมาณเดือนละ 20 ศพ
11. การเผาศพหรือต้องการหีบศพ เช่นหีบมุกข์ ต้องมีสิ่งจอบไว้ล่วงหน้า
12. การทำบุญน้อยสุดทำ 3 วัน ส่วนใหญ่ทำบุญ 7 วัน มีการทำบุญหน้าศพ เรียกว่า ทำบุญ 7 วัน มีการเลี้ยงพระเช้าหรือเพล มีเทศน์ 1 กัณฑ์ พอเสร็จแล้วจึงนำศพนั้นไปบรรจุไว้ที่วัด 50 วัน หรือ 100 วัน หรือ 1 ปี แล้วแต่ฐานะของเจ้าภาพ ตอนเผาอาจมีการตั้งศพสวดพระอภิธรรม 1 วัน ก่อนก็ได้ หรืออาจจะตั้งศพเข้าเผาเย็นก็ได้
13. ระเบียบการฌาปนกิจเหมือนกับวัดมกุฏกษัตริยาราม
14. วันทั้งดการเผาศพมีวันศุกร์ ถือว่าเป็นวันมงคล ไม่ควรมีการเผา วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันฉัตรมงคล วันสำคัญทางพุทธศาสนา
15. อาหารเลี้ยงพระ เลี้ยงแขกและดอกไม้แต่งหน้าศพ อาจจัดทำเองหรือให้ทางวัดทำก็ได้
16. นิคมภักย์ประโดมศนของทางวัดใช้ประมาณ 8 คน
17. ที่จอดรถของแขกมากเผาศพรวมทั้งหมดประมาณ 250 คัน

ได้รับคำแนะนำจากพระเทพเมธากร และผู้ทำบัญชีรับศพและจัดการเรื่องศพของทางวัดเทพศิรินทราวาส และจากผู้เขียนได้ไปดูมาด้วยตนเอง เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัดธาตุทอง

1. เต่าเผาศพเป็นเต่าน้ำมันเช่นเดียวกับวัดไตรมิตร มีเมรุตั้งศพ 2 เมรุ แต่ส่วนใหญ่ใช้ตั้งศพเมรุสูงเมรุเตี้ย เป็นเต่าคู่ เมรุใหม่ก็เป็นเต่าคู่แต่ใช้ได้เพียงเต่าเดียว เพราะอีกเต่าไม่มีเครื่องเผา
2. เนื้อที่วัดทั้งหมดรวม 54 ไร่
3. เนื้อที่ให้กับนิสิต สุสาน ที่จอดรถ ประมาณ 21 ไร่
4. ที่จอดรถในวัดได้ประมาณ 30 คัน นอกนั้นจอดบริเวณสนามหน้าโรงเรียน
5. นิธิเวียนรอบเชิงตะกอน 3 รอบ ยังมีการเวียนอยู่แล้วแต่ความสะดวกของเจ้าภาพ ไม่ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญมากนัก
6. ศาลาสวดพระอภิธรรมมี 40 ศาลา แต่ละศาลาจุคนได้ประมาณ 200 คน ส่วนมากคนมาไม่ค่อยเต็ม 200 ในตอนสวดพระอภิธรรม
7. สุสานที่เก็บศพได้ประมาณ 197 ศพ กระจุกเก็บไว้ตามที่ต่าง ๆ ที่พอจะไว้ได้ เช่นตามฐานเสาไฟฟ้า
8. จำนวนศพเดือน ๆ เเผาประมาณ 60 ศพ
9. พนักงานมี 25 คน รวมทั้งพิธีกรหน้าพระและสัปเหร่อ

จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ทำงานเกี่ยวกับนิสิตจากพระและจากพี่เขียน ได้ไปดูด้วยตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัดพระนิเรนทร์

1. สถิติการรับศพนเฉลี่ยเดือนละประมาณ 52 ศพ
2. เนื้อที่วัดและส่วนที่เกี่ยวกับงานศพปะปนกันใช้เนื้อที่ 20 ไร่ รวมทั้งสุสานและที่เก็บกระดูก คิดเฉพาะที่ใช้เกี่ยวกับพิธีงานศพและสุสานรวมทั้งที่เก็บกระดูกด้วยประมาณ 15 ไร่
3. มีเตาเผาศพและเมรุตั้งศพ 1 เมรุ เป็นเตาถ่านชนิดเตาคู่ สามารถเผาศพทั้งวัน คือจะเผาเมื่อไรก็ได้ เผาศพหนึ่ง ๆ ใช้เวลาประมาณ 2-3 ชั่วโมง ส่วนมากนิยมเผาแล้วเก็บกระดูกในวันรุ่งขึ้น
4. ที่เก็บกระดูกได้ประมาณ 500 ที่ ใช้เนื้อที่ประมาณ 6" 12" 4" สุสานที่เก็บมีประมาณ 100 ศพ และทุกศพต้องเผาภายใน 100 วัน ถ้าเกิน 100 วัน ทางวัดจะออกไปเดือนไปยังเจ้าภาพ ถ้าเจ้าภาพยังไม่จัดการทางวัดจะจัดการเผาเอง
5. นิธิเวียนซ้าย (อุตราวัตร) รอบเชิงตะกอน 3 รอบ ถ้าทางวัดมีเนื้อที่มากพอ จะให้มีก็ได้ ถ้าทางวัดมีเนื้อที่น้อยก็ไม่จำเป็น และเป็นการให้ความสะดวกรวดเร็วในการทำพิธีด้วย ส่วนที่ทางวัดพระนิเรนทร์นี้ไม่มีพิธีเวียนศพรอบเชิงตะกอน 3 รอบ การเวียนนี้บางคนเชื่อว่า เพื่อให้ศพลี้มที่อยู่
6. ศาลาสวดพระอภิธรรมมี 4 ศาลา มีศาลาตั้งศพคู่ได้ 1 ศาลา
7. พนักงานทั้งหมดมี 15 คน เป็นพิธีกรหน้าพระ 7 คน นอกนั้นทำหน้าที่เกี่ยวกับศพ
8. ที่จอดรถมีประมาณ 35 คัน รวมทั้งที่จอดรถศพด้วย ซึ่งไม่เป็นการเพียงพอ
9. ของที่ถวายพระหลังจากสวดพระอภิธรรม ส่วนมากมี ดอกไม้ ธูป เทียน ผ้าจีวรพระ กระดาษมัน บุหรี่ ไม้ขีด ของเหล่านี้ขึ้นอยู่กับฐานะของเจ้าภาพ จะถวายก็ได้หรือไม่ถวายก็ได้ หรือจะถวายแต่ดอกไม้ธูปเทียนก็ได้
10. การทำบุญน้อยสุด 3 วัน ปัจจุบันทำกัน 7 วัน นับจากวันตาย ก็มีการทำบุญหน้าศพ เรียกว่า ทำบุญ 7 วัน มีการเลี้ยงพระเช้า หรือเพล มีเทศน์กัณฑ์ พอเสร็จแล้วจึงนำศพนั้นไปบรรจุฝังไว้จนกว่าจะเผา หรือจะเผาเลยก็ได้
11. ระเบียบการฌาปนกิจเหมือนกับวัดมกุฏกษัตริยาราม
12. ขนาดของหีบศพแล้วแต่ขนาดของผู้ตายเอาแน่นอนไม่ได้ เช่นศพเด็กอาจทำหีบศพใหญ่ก็ได้ ถ้าเจ้าภาพมีฐานะดีหรือต้องการให้ศพเด่น
13. อาหารเลี้ยงพระและทำดอกไม้แต่งศพ อาจจะให้ทางวัดทำให้หรือทำมาเองก็ได้
14. นิคมทรัพย์ระ โคมศพของทางวัดใช้แปดคน

ได้รับคำแนะนำจากพระครูสังฆรักษ์ประสม และจากผู้เขียนได้ไปดูมาด้วยตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานฌาปนกิจที่โตเกียวมิซึเอมูนาสถาน (TOKYO MIZUE CREMATORIUM)

สถานฌาปนกิจแห่งนี้ตั้งอยู่นอกกรุง TOKYO ประมาณ 20 ไมล์ ออกไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ใช้เวลาเดินทางจาก LIASION & PROTOCOL SECTION ของ TOKYO METRO POLITAN GOVERNMENT ประมาณชั่วโมงเศษจะแลเห็นควันสูงแต่ไกล มีควันสีดำพุ่งออกมาจากปล่องมากมาย ผู้อำนวยการสถานฌาปนกิจแห่งนี้ชื่อ KINJIRO HIRAZAMA สถานฌาปนกิจแห่งนี้มีเนื้อที่ประมาณ 20 ไร่ ผ่านประตูรั้วเข้าไปทางซ้ายมือเป็นห้องผู้อำนวยการ เป็นตึกชั้นเดียวยาวไปตามมุมฉากของเนื้อที่สี่เหลี่ยม เป็นห้องใหญ่บ้างเล็กบ้าง ใช้สำหรับญาตินั่งคอยเวลาเผา เมื่อจะเผาศพใด เครื่องกระจายเสียงจะบอกเพื่อให้ญาติที่คอย ไปดู

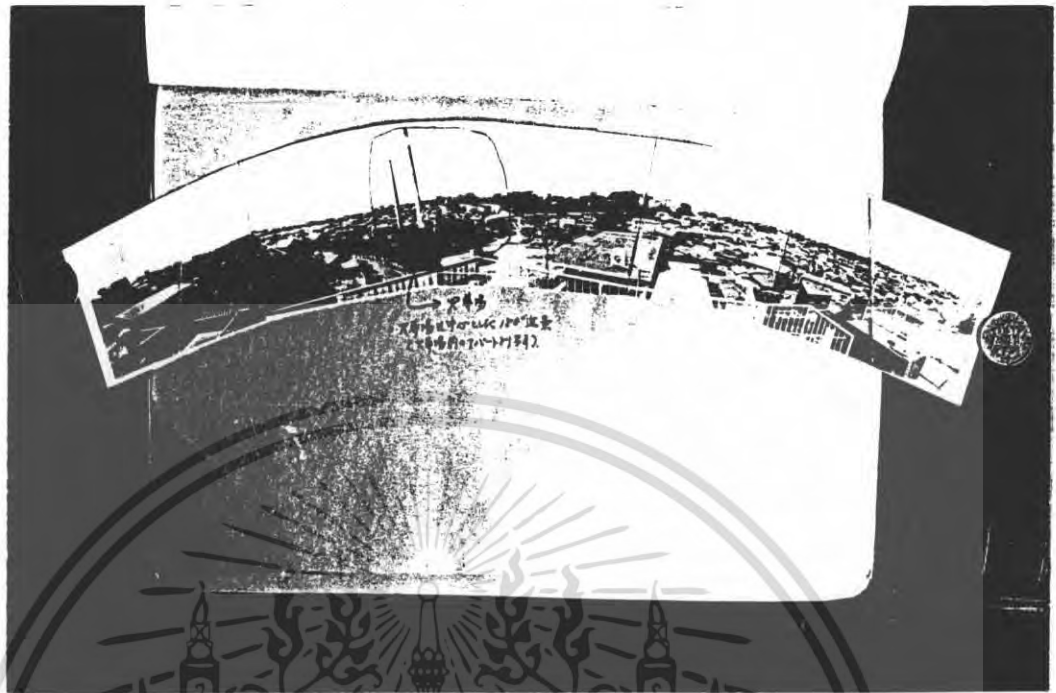
ตัวสถานฌาปนกิจแห่งนี้เป็นอาคารชั้นเดียวตั้งอยู่ตรงกลาง มีประตูทางเข้าได้ทั้งด้านข้างและด้านหน้า มีห้องตรงกลางเพื่อใช้ทำงานสักก่อนเผา เมื่อทำพิธีเสร็จแล้วจะยกศพโดยรถเข็นเหล็ก ไม่ใช่เครื่องทุ้มแรงอย่างในเยอรมัน การบรรจุศพในเตานั้นใช้ประตูทางด้านหน้าซึ่งเป็นประตูเหล็กสองบาน จำนวนช่องเตาสำหรับเผาของสถานฌาปนกิจแห่งนี้มี 16 ช่อง ช่องใดที่กำลังเผาดวงไฟด้านหน้าเตานั้นจะเปิดสว่างไสว

เมื่อเอาศพเข้าเตารวมทั้ง โลงไม้ (เผาทั้งโลง) เจ้าหน้าที่แผนกเผาจะจุดไฟเริ่มการเผา เชื้อเพลิงที่ใช้เผาใช้น้ำมัน เจ้าหน้าที่จะดูสภาพศพได้ตามช่องกลม ๆ โดยลดจำนวนเชื้อเพลิง แสงไฟก็จะอ่อนลงแลเห็นสภาพศพได้ชัดเจนว่าไหม้ไปแค่ไหน ศพหนึ่งใช้เวลาเผาประมาณ 1 ชั่วโมง ก็จะเหลือแต่เถ้ากระดูก ซึ่งเจ้าหน้าที่จะบรรจุไว้ในภาชนะใส่กระดูกที่ทำด้วยดินเคลือบสีขาว มี 3 ขนาด คือ ขนาดกลาง ใหญ่ เล็ก ภายนอกเขียนชื่อศพอย่างงดงาม และญาติสามารถนำกระดูกกลับบ้านได้ ซึ่งฝังกับในเยอรมัน ทางราชการกำหนดให้ไว้ที่สุสานแห่งเดียว

ควันที่เกิดจากการเผาจะถูกดูดออกไปสู่ปล่องควันสูงประมาณ 30 เมตร โดยเครื่องดูดลม ฉะนั้นควันจะไม่กลับลงมาอบภายในห้องเผาโดยเด็ดขาด

สถิติของคนที่เผา ณ สถานฌาปนกิจแห่งนี้มีปีละประมาณ 3000 รายเศษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ภาพสถานในตึกปูนตั้งอยู่กลางชุมชนที่หนาแน่น

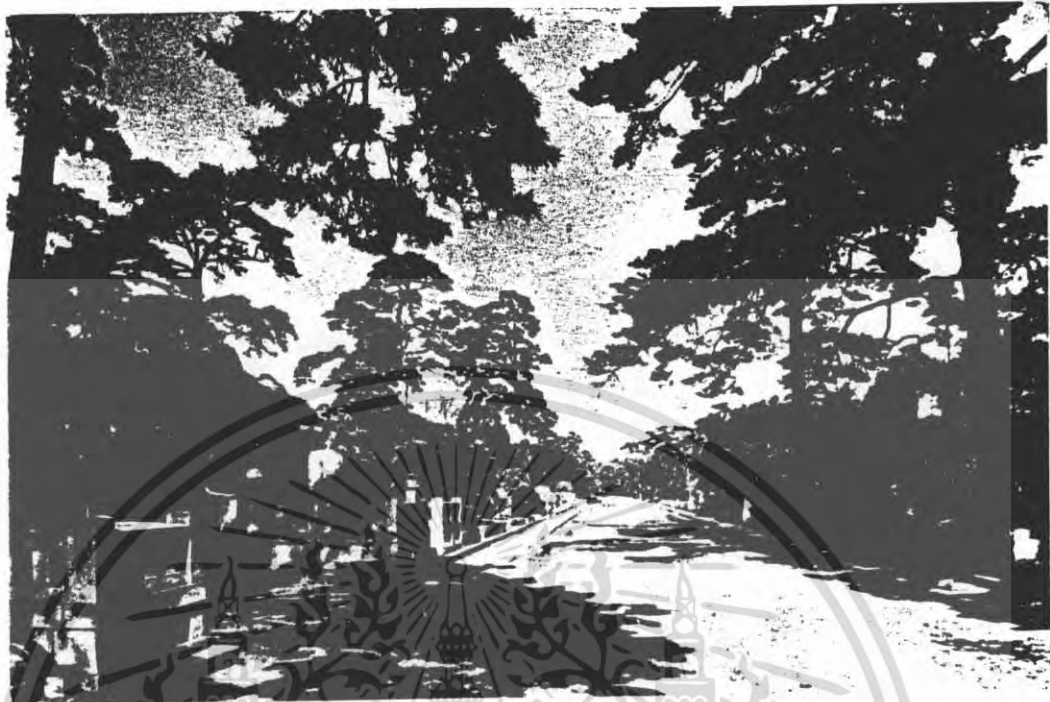
- ประตูทางเข้าสถาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

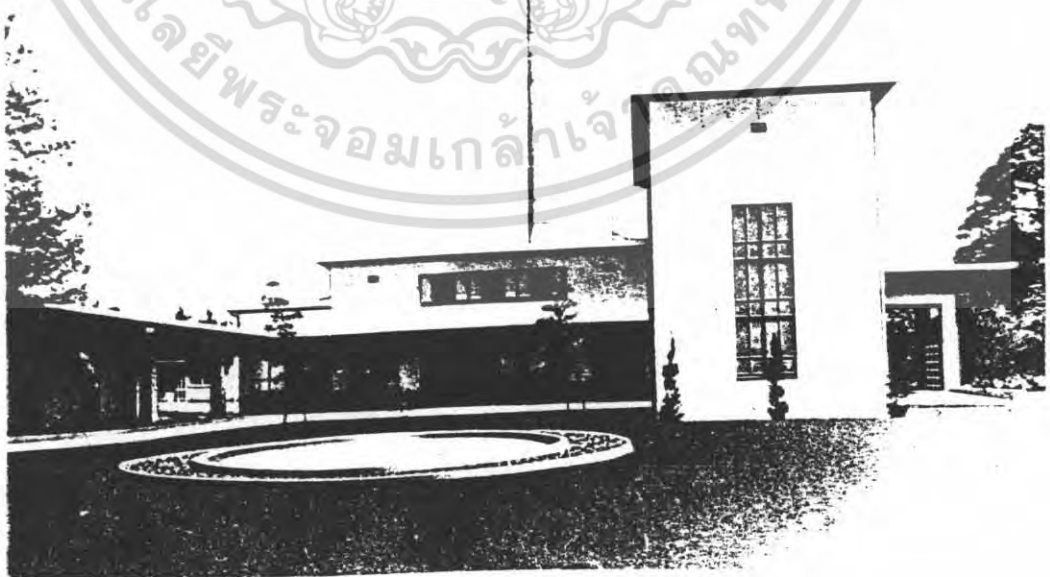

ประตูคานหนานาปนสถานอกแห่งหนึ่งใญ่ปุ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

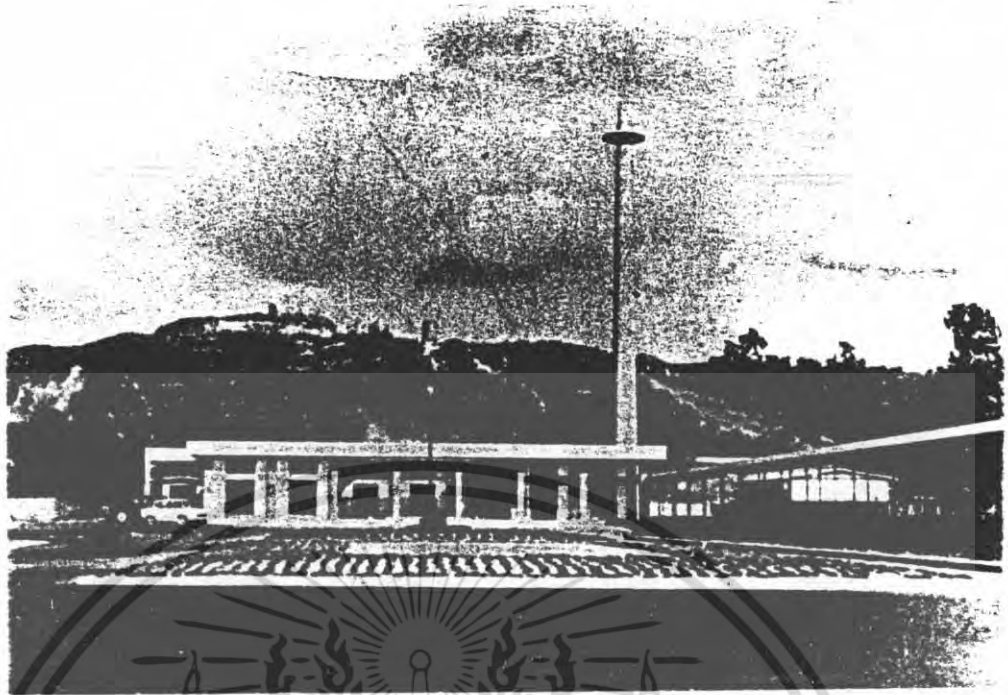

- ทางเข้าขานสถานคานากาวาไกลกรุงโตเกียว

- ขานสถานคานากาวา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

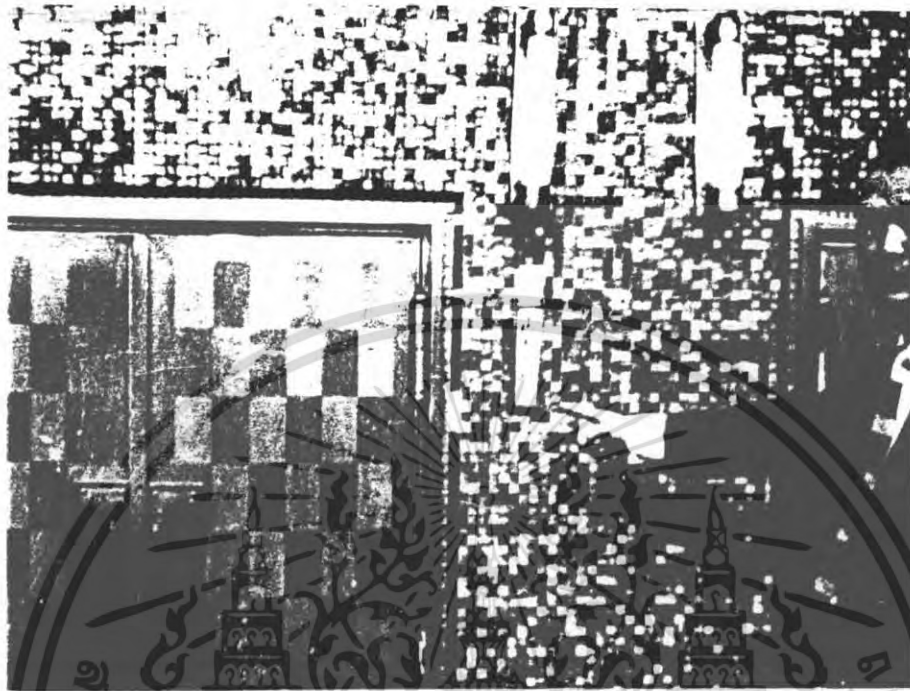

- อพบนสถานของ เทศบาล เมืองชโรมา

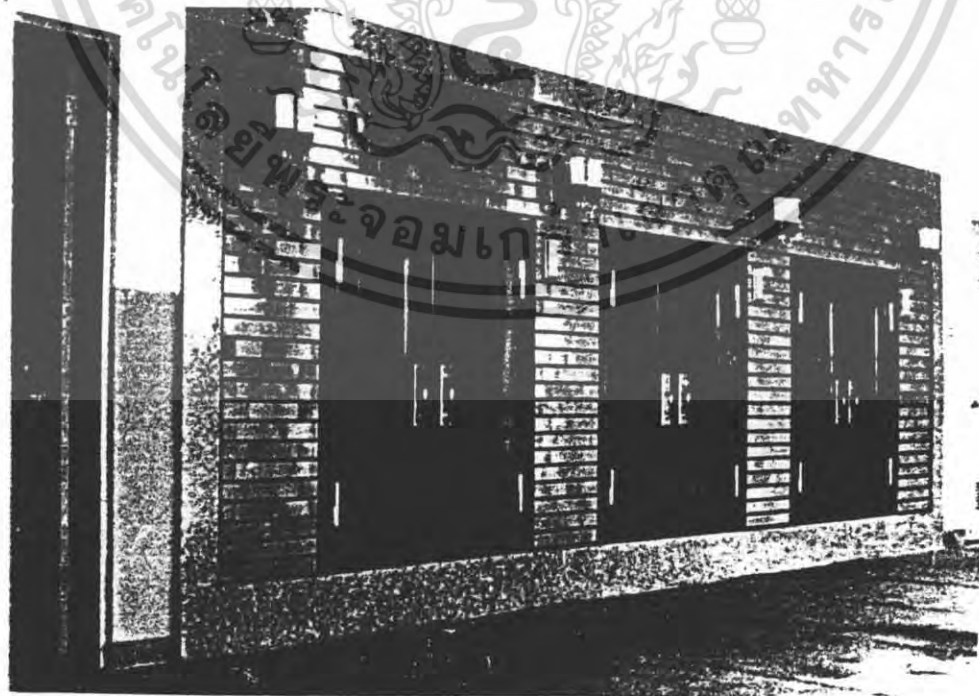

- อพบนสถานอาทิตย์ทางตะวันออก เฌง เหนือของฉุ่ใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

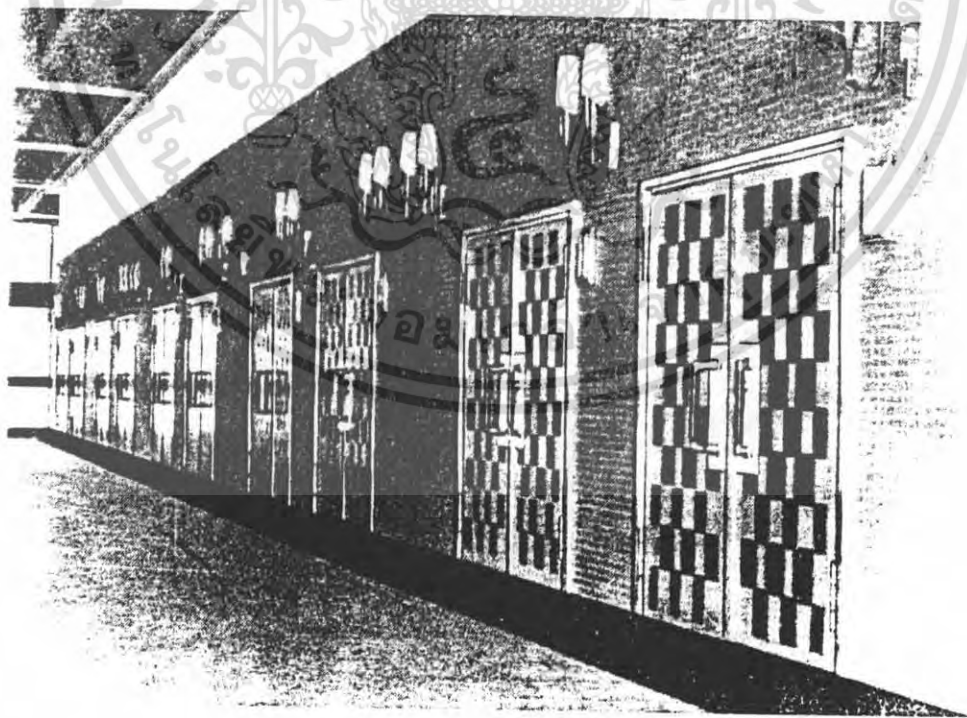
มีป้ายชื่อของศที่กำลังเผา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงเป็นเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

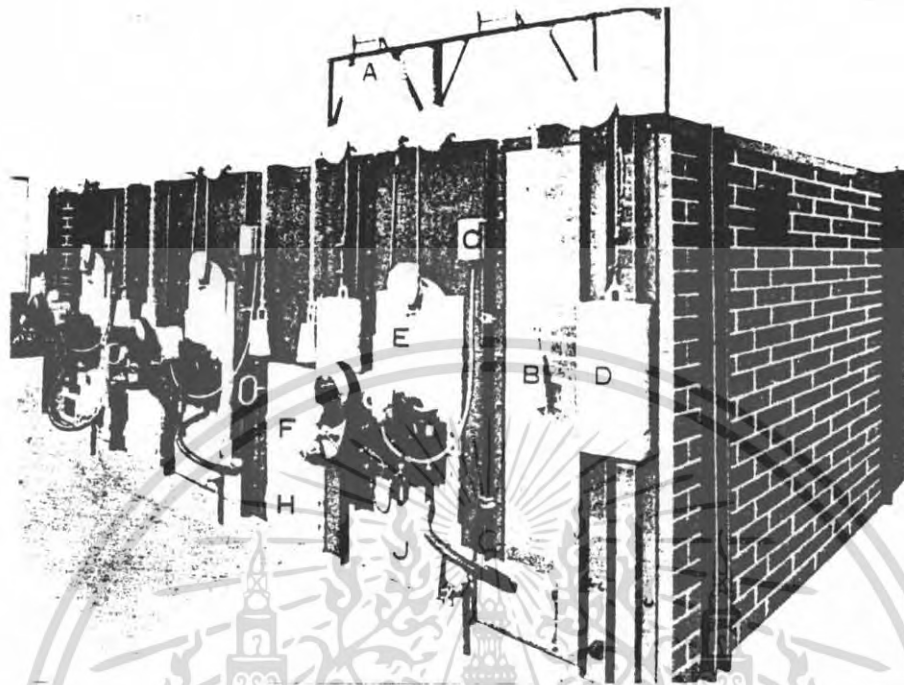

- ภายในห้องที่ะสงโลง เขาไป เผาธุ เป็นระ เบียบมีไฟ เบิกหนาห้อง
เวลากาลังเผา

คานหนาเสาเผามี ๑๐ เสา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คานหัดงเตา - คึงหนักสำหรับประตุโน ≡ คึงหนักสำหรับ
 คัมเปอร ≡ สวิทซ์แมกเนต ≡ คึงหนักสำหรับเบอรันเนอร์

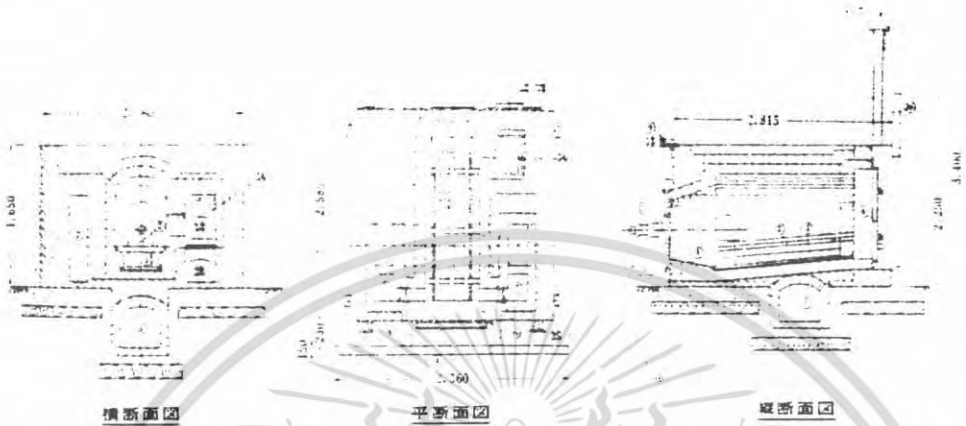
- ภายใต้งอง แฉคพของฉาปนสจฉน เมืองโศ เกยว แฉคควนน้ำมัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ขางใบเตาเผา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- รูปตัดเตาเผา ก. กานหนายาว ๓,๖๐๐ มม. ข. กานหลังยาว ๒,๕๐๐ มม. ค. กานข้างทั้งสองยาวข้างละกว่า ๑,๕๐๐ มม. ง. ความสูงประมาณ ๓,๕๐๐ มม. (๑) น้ำมัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

— ที่เก็บอนุรักษ์ทุกขนาดและแบบตามความต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- อนาคตของทีมนวัตกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศเยอรมันตะวันตก

ที่เมืองฮัมบวร์กมีเตาเผาศพชื่อ "ออลคอฟครีเมเตอเวียม" เป็นสถานที่เผาศพใหญ่ในเมืองนี้ ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของเมือง สถานที่เผาศพนี้สร้างเป็นตึกอย่างสวยงาม ในสุสานที่ฝังศพเป็นตึกใหญ่ขนาดยาว 100 เมตร กว้าง 50 เมตร มีห้องใต้ดินกว้างใหญ่มาก ชั้นบนทำเป็นตึกยกพื้นสูง ชั้นใต้ประมาณ 7 ถึง 8 ชั้น ซึ่งใช้เป็นที่วางหีบศพทำพิธีทางศาสนา โดยเฉพาะนิกายโปรเตสแตนต์ (PROTESTANT) แต่ถ้าเป็นนิกายคาทอลิก (CATHOLIC) จะไม่นิยมการเผาศพเป็นอันขาด ตัวตึกสร้างเป็นแผ่นอิฐก่อส่วนสำนักงานอยู่ชั้นล่างใต้ดิน หัวหน้าเจ้าหน้าที่สถานพยาบาลแห่งนี้แต่งตัวด้วยเครื่องแบบสีดำ มีหมวกกับสีดำ เรียบร้อย

สถานที่มาบ่งชี้แห่งนี้มีเตาเผาศพด้วยกัน 4 เตา วันหนึ่งเผาประมาณ 40 ถึง 50 ศพด้วยกัน เครื่องใช้สำหรับเผาเป็นเครื่องเผาด้วยแก๊สและอัดลม แก๊สที่ใช้เผาศพนี้เป็นแก๊สชนิดเดียวกับที่ส่งไปตามบ้านเพื่อใช้ในการหุงต้มอาหารอย่างธรรมดา จำนวนแก๊สที่ใช้ในการเผาศพหนึ่งประมาณครึ่งคิวบิตเมตรต่อหนึ่งศพ การเผาทั้งโลงใช้เวลาเผาศพละ หนึ่งชั่วโมงสี่ห้านาที เขาทำลายสถิติความหนืดเปลืองของแก๊สที่เผาศพกับจำนวนศพไว้ทุกวัน แก๊สนี้ราคาถูกมากราคาคิวบิตเมตรละ 30 เพนิคซ์ (คิดเป็นเงินไทยประมาณ 1.50 บาท)

ปล่องควันมีความสำคัญมากควรจะทำให้สูง 40 ถึง 50 เมตร ที่ฮัมบวร์กทำเพียง 25 เมตร โดยก่ออิฐแผ่นขึ้นไปเป็นแผ่นเป็นเหลี่ยมเหมือนกับปล่องไฟตามบ้าน ไม่ใช่เป็นเหล็กกลมอย่างในประเทศไทย หรือโรงงานอุตสาหกรรม ฉะนั้นถ้าไม่สงสัยหรือสังเกตจะนึกว่าเป็นบ้านคนธรรมดา ไม่เห็นเป็นที่เฉพาะเผ่าเผ่าศพเลย

เตาเผาศพอยู่ใต้ดินลึกทั้ง 4 เตา อยู่ในห้องเดียวกัน โลงใส่เข้ามาในเตาทางด้านหน้า ผู้ทำการเผามีเพียงคนเดียวอยู่ทางด้านหลังของตึกซึ่งเครื่องบังคับการเผามีท่อแก๊สที่อลมพุ่งตรงไปที่โลงตั้งแต่หัวโลงไปจนถึงท้ายโลง เตาหนึ่งมี 16 ท่อ มีที่บังคับปิด เปิดทางด้านหลังของเตา

ลักษณะของเตาเผาศพเป็นเตาขนาดใหญ่มาก กว้างเตาละ สองเมตรครึ่ง ภายนอกเป็นเหล็กหล่อหุ้มมิดชิดขั้วรอยต่อด้วยสกรูน็อตอย่างแน่นหนา ภายในเป็นเหล็กทึบหนาประมาณ ห้าสิบเซนติเมตร โดยรอบ ฉะนั้นโอกาสที่เตาจะแตกและมีควันออกมาจะไม่มีเกิดขึ้นได้ เพราะมีโลหะหุ้มและทึบหลายชั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อกันความร้อนออกมาภายนอก (โดยมากเตาเผาตามวัดต่าง ๆ ในเมืองไทยก่อสร้างด้วยอิฐทนไฟ บาง ๆ และไม่มีอะไรหุ้มควันและกลิ่นที่เกิดจากการเผา จึงรั่วออกมาได้ ทำให้ผู้อยู่ใกล้เคียงได้กลิ่น) การเผาใช้เจ้าหน้าที่คุมคนเตียวทั้งสี่เตาทุก ๆ เตามีช่องกลมเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณสามนิ้ว มีกระจกหนาปิดเป็นช่องตรวจดูการเผาไหม้ อาจเปิดกระจกได้แต่ไม่มีกลิ่นหรือควันออกมาทางช่องนี้ เนื่องจากกำลังที่ดูดออกไปทางปล่องแรงมาก ทางด้านหลังไม่มีโถงมาตั้งเกะกะ ผู้ควบคุมก็จะเดินทางช่องนั้นช่องนี้ อย่างสบาย ถ้าช่องใดเผาหมดแล้วก็จะหรี่แก๊สลงตามที่ค้นไหม้หมด เช่นที่ทางเขาไหม้หมดแล้วก็จะหรี่แก๊สทางเขา เปิดแต่ทางศรีษะ และหน้าอกเพื่อเป็นการประหยัดแก๊สมิให้หมดเปลือง เวลาเผาจะเหลือกระดูกประมาณ 1/4 ปีก กระดูกเหล่านี้จะเก็บใส่ปีปเอาไว้ก่อน พอสักครู่จะลำเลียงเอาไปห้องเก็บกระดูก ใส่หม้อโลหะสวยโดยเขียนชื่อบนฝาปิดกระป๋องให้ชื่อสลักติด ถึงแม้ว่าจะเอาไปฝังก็ไม่เป็นสัมิหรือลบเลือนทางฌานภิกจะเก็บกระดูกไว้ภายหลังการเผา 8 วัน ถ้าหลังจากนั้นญาติไม่มาขอรับก็จะเสียค่าฝาก ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1933 ทางรัฐบาลไม่ยอมให้ญาตินำกระดูกไป ต้องมีใบอนุญาตรับรองจากสุสานว่าได้ไปติดต่อหาที่ฝังไว้แล้ว จึงจะมาขอรับกระดูกไปได้ สำหรับค่าใช้จ่ายในการเผาศพนั้นเป็นราคาตายตัวคือ 25 มาร์ค ประมาณ 125 บาท ส่วนใครจะทำพิธีทางศาสนา จ้างคนมาเล่นดนตรี เช่น ออร์แกน หรือซอดอกไม้ประดับมากน้อยเป็นเรื่องพิเศษของแต่ละบุคคลถ้ามีมากก็เปลืองมาก ห้องเก็บศพที่ทำพิธีการเผา ต้องเข้าคิวกันอยู่ในห้องรอ 5-6 โถง ที่ยังไม่เข้าคิวก็รอในห้อง บนรถเข็น เขาไม่พยายามใช้แรงคนงาน มีโถงรออยู่ในห้องประมาณ 20 โถง มีทั้งคนเด็กและผู้ใหญ่

การเผาเป็นจำนวนมาก ๆ ในเวลาหนึ่งวันนั้น เขามีวิธีมิให้สลัศพหรือเผาผิดโดยเขาจะเขียนชื่อไว้ที่โถง เลขที่ศพบนวัดถูกไฟ วางวัดถูกไฟนี้ไว้บนโถงในเตา เมื่อเผาเสร็จเขาก็จะเก็บกระดูกพร้อมทั้งก้อนวัดถูกไฟที่ไม่แตกไม่ไหม้วางในถังบรรจุกระดูก ไขนลเห็นว่าเป็กระดูกของใคร จึงไม่มีโอกาสสับเปลี่ยนกัน ญาติจะมาขอรับกระดูกได้ในวันรุ่งขึ้น เขาจะใส่หม้อโลหะเรียบร้อยและห่อใส่กล่องกระดาษอย่างสวยเหมือนห่อของจากร้านสรรพสินค้าละนั้น

วันทำงานของเขาก็คือการเผา วันจันทร์ อังคาร พุธ พฤหัสศั ศุกร์ ส่วนวันเสาร์ และวันอาทิตย์นั้นหยุด ในวันธรรมดาเริ่มทำพิธีทางศาสนาตั้งแต่ 6 โมงเช้า กว่าจะเริ่มลงมือเผาประมาณ 9.00 น. ถ้าวันใดศพมากอาจจะเลิกถึง 23.00 น. ซึ่งเป็นงานหนักห้องต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานจะอยู่ใต้ดิน ซึ่งกว้างขวางมาก มีห้องเก็บกระดูกห้องวางศพรอการเผา ห้องรวบรวมสถิติ ห้องเตาเผา ซึ่งผิดกับเชิงตะกอนตามวัดในเมืองไทยที่มีเนื้อที่เนื้อที่เพียงเล็กน้อย ภายในห้องทุก ๆ ห้องมีการปรับอากาศด้วยเครื่องทำความเย็น เพราะบริเวณหน้าเตาเผาร้อนมากในฤดูร้อน แต่ในฤดูหนาวไม่จำเป็นแม้แต่เครื่องทำความร้อน โดยการเปิดหน้าต่างให้ลมเข้าอากาศก็สบาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องที่ใช้ทำพิธีทางศาสนาทำเป็นส่วน ๆ ทำพร้อมกันได้ครั้งละ 4 ศพ เมื่อแต่งตัวสวมหมวกทรงสูง ใส่ชุดเรียบร้อยและพระมาทำพิธีทางศาสนาเสร็จแล้วเจ้าหน้าที่ 1 คนจะมา เช็นศพที่วางไว้บนรถ มีพวงดอกไม้วางอยู่บนหีบศพลงมาชั้นใต้ดิน ทางช่องลิฟท์มารอการเผาอยู่ในห้องชั้นล่าง เจ้าหน้าที่ตอกเบอร้อลูมิเนียมติดไว้กับโลง เวลาเผาจะใช้เบอร้อกับวัตถุทนต์ไฟใส่บนหลังโลงเพื่อกันสับเปลี่ยน

การเผาจะต้องมีเทคนิคและชำนาญจึงจะเปลืองแก๊สมาก การเผาไม่ต้องรอให้เตาว่างนาน ๆ ถ้าทิ้งว่างแล้วก็จะเย็น ทำให้ความร้อนที่มีอยู่ในเตาเสียไปได้แม้แต่เวลาที่เอากระดูกที่เผาแล้วมีเหลือเท่าใดก็ตาม ก็จะตักออกมาขณะที่ยังลุกติดไฟใส่ไปเอาไว้จนไฟดับ แล้วจึงกรอกชั้นกระดูกที่เหลือลงในหม้อโลหะกลมสีดำทำด้วยอลูมิเนียมขนาดเท่าแจกันจีน เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 4 นิ้ว เมื่อบรรจุกระดูกลงในแจกัน เขาจะใส่ก้อนอิฐทนต์ไฟที่มีเลขที่และชื่ออยู่เหนือกระดูก เพื่อกันการสับเปลี่ยน หม้อเก็บกระดูกนี้จะส่งไปยังแผนกเก็บกระดูก แผนกเก็บกระดูกจะเขียนที่ฝาเป็นตัวสลักลงไปบนฝาอย่างสวยงามเรียบร้อย และเก็บหม้อนี้เอาไว้ในตู้เหล็กเหมือนตู้เก็บเอกสาร ทำเป็นช่อง ๆ พอตีหม้อ 1 หม้อวางนอนลงไปตามความยาวของหม้อให้แลเห็นเลขหมายที่ฝา และชื่อเจ้าของกระดูกได้ชัดเจนเมื่อเวลาเปิดตู้ ภายในห้องนั้นนอกจากจะเก็บกระดูกไว้ให้ญาติอย่างระเบียบ ยังมีเครื่องมือพิเศษสำหรับแก้ไขข้อตอกข้อบนโลหะ และบนอิฐทนต์ไฟ โดยวิธีต่าง ๆ เป็นแบบเครื่องมือที่มี เป็นโลหะใช้เขียนก็มี นอกนั้นก็ยังมีแผนกจัดหม้อใส่กระดูกใส่หีบกระดูกโตขนาด 1 ฟุต เมื่อห่อเรียบร้อยแล้วไม่มีใครทราบว่าเป็นอะไร ถ้าญาติต้องการให้ส่งทางไปรษณีย์ เขาก็ส่งไปตามเลขที่บ้านที่แจ้งมานั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากนี้ทางสถาปนากิจได้ทำห้องสวดพิเศษ 1 ห้อง เป็นห้องแสดงความระลึกถึงผู้ตาย ญาติจะเข้ามาในห้องนี้ซึ่งมีการประดับด้วยดอกไม้อย่างสวยงาม และจะมีสมุดขึ้นนามของผู้ตายขึ้นไว้ อย่างสวยงามว่าวันที่เท่าไร มีใครถึงแก่กรรมด้วยตัวอักษรมีสี และลายมือที่เขียนเป็นพิเศษ ห้องสวดห้องนี้เขาเรียกว่าห้องระลึก (CHAPEL OF MEMORY) จากห้องทำพิธีทางทิศตะวันตกและตะวันออกและห้องเบอฟอร์ตจะมีห้องพิเศษสำหรับสวดโลงซึ่งบรรจุศพอยู่ โดยใช้เครื่องอัตโนมัติลากโลงเข้าไปสู่เตาด้วยเครื่องทุ้มแรง

ลักษณะของเตาเผาศพในห้องเผามีเตาสำหรับเผา 7 เตาด้วยกัน 4 เตา เป็นเตาแบบเก่า แต่อีก 3 เตา แบบใหม่ทำสีน้ำตาลแก่ ภายนอกของเตาเป็นโลหะ ภายในเป็นอิฐทนไฟหนาประมาณ 10 นิ้ว มีช่องว่างภายในประมาณ 1 เมตร ยาว 3 เมตร เป็นที่สำหรับใส่โลงเข้าไป เขาอธิบายว่าถ้าช่องเผาที่กว้างและใหญ่แล้ว การเผาจะเร็วขึ้นเนื่องจากมีช่องอากาศช่วยในการเผา และระบายลมออกเร็วขึ้นของเตาเป็นสองชั้น ชั้นบนทำด้วยอิฐทนไฟ ก่อทำเป็นตาราง เพื่อให้กระดูกที่ไหม้แล้วและเป็นเศษอยู่นั้นให้ตกลงมาในช่องล่างได้ ชั้นล่างมีเตาอยู่อีกเตาหนึ่ง เขาใช้รวมเศษกระดูกที่ยังเหลืออยู่นั้นให้มารวมเป็นกอง แล้วชนไฟให้ไหม้หมดเท่าที่จะไหม้ได้ ศพเก่าที่เหลือแต่กระดูกก็จะเลื่อนกระดูกลงมาข้างล่างเผาในเตาล่างทำให้ไม่เสียเวลาในการเผา เวลาที่เขาใช้สำหรับเผาศพ 1 ศพนั้น ประมาณ 45 นาที อุณหภูมิภายในเตาขณะกำลังเผานั้นประมาณ 1,000 องศา

เครื่องจักรที่ใช้ในการเผาเป็นเครื่องแบบใช้น้ำมันหรือก๊าซธรรมชาติอัดให้มีแรงดัน แต่ช่องหม้อแก๊สลงไปที่ติดกับช่องที่อัดบรรจุคือ พ่นจากข้างบนช่องเตียว เป็นแบบของตู้เผาแบบใหม่ ตู้แบบเก่าทางด้านข้างเป็นเปลวไฟแบบวัด ไตรมิตร ติดกับช่องเขอรมันซึ่งเป็นแบบหนึ่งหลาย ๆ ท่อตลอดความยาวของโลง เครื่องหมายแสดงนามของคนตายนั้นเขาใช้พิมพ์ชื่อในกระดาษแข็งสอดในช่องหน้าตู้เผา เมื่อเผาเสร็จแล้วจะเหลือแต่กระดูก และเขยกระดูกลงมาในเตาล่าง เขาก็หยิบเอาชื่อสอดในช่องล่าง แต่สถานที่แห่งนี้ไม่ใช้อิฐทนไฟเหมือนอย่างไรเขอรมัน

สถานที่เผาศพแห่งนี้มีเครื่องมือพิเศษกว่าในเขอรมัน คือ กระดูกที่เหลือจากการเผาแล้ว เขาจะมีเครื่องมือพิเศษใช้บดกระดูกให้เป็นผง แล้วนำไปใส่ภาชนะรองรับยาวประมาณ 15 นิ้ว กว้าง 4 นิ้ว จะส่งกระดูกที่เป็นชิ้น ๆ นั้นเข้าเครื่องบดกระดูกให้เป็นผง จะออกมาเหมือนขี้เถ้า ขี้เถ้านี้จะเก็บใส่หม้อที่คล้ายแจกันทาสีดำ เหมือนกับของเขอรมัน เขียวนชื่อเช่นกัน และใส่กล่องบรรจุส่งทางไปรษณีย์ตามความประสงค์ของญาติที่จะให้ส่งไปที่ใด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน้าตึกปฏิบัติการหอศิลปศรีเมทรี เบรินอัมบูร์ก เยอรมันี่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศอังกฤษ

สมาคมสถาปนิกอยู่เลขที่ 47 ถนนนอร์ทติงแฮม สมาคมนี้อาศัยการติดต่อกันทางความรู้ระหว่างชาติ และได้ออกหนังสือวารสาร ชนิด 4 เดือน 1 เล่ม ในหนังสือเล่มนี้ ได้แสดงความเห็นไปของสถาปนิกสถานต่าง ๆ ทั่วโลกในประเทศใหญ่ ๆ ในประเทศอังกฤษมีสถาปนิก 168 แห่ง ในเมืองต่าง ๆ และกำลังก่อสร้างใหม่ 30 แห่ง ที่ไกลเดิลกรีน ซึ่งอยู่ห่างทางเหนือของลอนดอน ไม่มีบ้านช่องในบริเวณนี้เลยผิดกับปัจจุบันนี้มีบ้านช่องหนาแน่นภายในเนื้อที่ร้อย ๆ ตารางเอเคอร์ นายโยนส์ แจ็งว่าสถาปนิกแห่งนี้เป็นใหญ่ที่สุดในโลก ได้รับทำการเผาศพคนอังกฤษและคนต่างชาติ ต่างศาสนา เช่น ยิว คริสเตียน พุทธ จีน ไท้หวัน โดยไม่รังเกียจและถือผิด ใน ค.ศ. 1959 มีคนมานิยมการเผามากขึ้น สถิติทั้งประเทศ ประมาณ 192,000 ราย ใน ค.ศ. 1960 มีคนตายทั้งประเทศประมาณ 300,000 ได้ทำสถาปนิกถึง 200,000 คน กิจกรรมนี้ทวีคูณมากขึ้น และได้รับความนิยมาจกประชาชนเรื่อย ๆ ได้มีผู้ซื้อเสียงต่าง ๆ ของอังกฤษซึ่งถึงแก่กรรมไปแล้ว และได้ทำการเผา ณ สถาปนิกนี้มากมาย

สถาปนิกแห่งนี้มีอาณาเขตกว้างขวางประมาณ 12 เอเคอร์ (ใหญ่กว่าสถาปนิกในเมืองฮัมบวร์คซึ่งเป็นตึกหลังเดียว) มีประตูเขตทางด้านหน้า 2 ประตู ประตู 1 เป็นประตูเข้า และอีกประตูหนึ่งเป็นตึกที่ทำงานเกี่ยวกับการจัดการเผาศพ อีกตึกหนึ่งเป็นสถาปนิก มีเครื่องเผาศพ 7 เครื่อง เป็นตึกที่มีปล่องก่อด้วยก้อนอิฐสีเหลี่ยมผืนผ้า ไกล ไม่นึกว่าเป็นที่เผาศพสูงประมาณ 25 เมตร ผนังของตึกมีไม้เถาไต่ตามกำแพงตึก ขณะที่เขากำลังทำการเผาศพอยู่นั้นจะไม่แลเห็นควัน ไหมงอย่างบ้านเรา แต่และเห็นเป็นไอน้อย ๆ ทางด้านหน้าและด้านข้างของตึกเป็นห้องสวดเป็นที่ทำการทางพิธีทางศาสนา มีอยู่ 3 ห้อง เรียกว่า ห้องตะวันตก ตะวันออกอีกห้องหนึ่ง เรียกว่าห้องเบตฟอร์ด ทั้งสามห้องนี้ เมื่อมีพระทางศาสนาทำการสวดสังฆกรรมแล้ว ญาติพี่น้องที่มาในงานศพที่มีจำนวนมากหรือน้อย ทางสถาปนิกจะจัดห้องให้เพียงพอแก่ความต้องการของแขก เช่น ห้องสวดที่ทางทิศตะวันตกบรรจุแขกได้ประมาณ 200 คน ห้องทางทิศตะวันออกบรรจุได้ 50 คน ส่วนห้องสวดเบตฟอร์ดเป็นห้องเล็กบรรจุคนได้ 24 คน ค่าห้องสวดจะแพงหรือสวดอยู่ที่ขนาดของห้อง เช่น ห้องสวดทางทิศตะวันตกบรรจุได้ 200 คน ถ้าเผาศพก่อน 10 โมงเช้า ราคา 6 ปอนด์ 16 ซิลลิง 6 เพนนี่ และถ้าเผาภายหลัง 10 โมงเช้า ราคา 7 ปอนด์ 17 ซิลลิง 6 เพนนี่ ค่าเผากลับกว่าห้องสวดทางทิศตะวันตกซึ่งเป็นห้องใหญ่

ค่าเผาสำหรับผู้ใหญ่แพงกว่าเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี ขณะที่ทำพิธีถ้าหากใช้เครื่องดนตรี จะคิดค่าออร์แกนอีก 1 ปอนด์ 1 ซิลลิง นอกจากนี้แล้วยังมีค่าคนร้องเพลงราคาถูกหรือแพง แล้วแต่จำนวนคนที่มาร้อง ค่าดอกไม้ที่มาประดับในห้องสวดคิดต่างหาก ค่าหม้อใส่กระดูกราคาใบละ 15 ซิลลิง ถ้าเอาอย่างชนิดพิเศษราคาใบละ 1 ปอนด์ 5 ซิลลิง ทุกสิ่งทุกอย่างคิดเป็นเงินทั้งสิ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ญาติอาจจะเก็บกระดูกหรือขี้เถ้าที่หลือเอาไปไว้บ้าน หรือเก็บไว้ที่สถานฌาปนกิจก็ได้ เขามีที่เก็บเป็นแบบต่าง ๆ

1. เก็บไว้ในคอลรัมแบร์ม คือเป็นห้องโถง 3 ชั้น ทำเป็นช่องเล็ก ๆ ประมาณ 1 ฟุต และทำเป็นที่บรรจุด้วยหินอ่อนสวยงาม หรือใช้เป็นบรรจุอย่างคล้ายแจกัน เขียนชื่อวางไว้มากมายหลายชั้น

2. ตามฝาผนังต่าง ๆ กำแพงต่าง ๆ เขามักรูขี้เถ้าไว้ในช่อง แล้วปิดฝาช่องด้วยหินอ่อนสลักชื่อดูเป็นระเบียบเรียบร้อยดี

3. เขาเก็บกระดูกไว้ตามกอกุหลาบ โดยชุดหลุมลึก 2 ฟุต ใส่ขี้เถ้าลงไปหลุมปลูกกุหลาบข้างบน ข้างบนมีแท่งปูนหรือแท่งไม้ ข้างบนเป็นแผ่นโลหะปั๊มชื่อ วัน เดือน ปี ตาย ของผู้ตายไว้ ปลูกเป็นแถวตรงกันตามขอบทางเดินริมตึกและตามสวนภายในส่วนฌาปนกิจ โกลเดิลกรีน ซึ่งเขาถือว่ากระดูกของผู้ตายที่หลืออยู่นี้ควรจะทำประโยชน์ด้วยการใช้เป็นปุ๋ย

4. เศษขี้เถ้าเขายังใช้โรยสนามหญ้าเป็นปุ๋ยของต้นไม้ดอกไม้ให้ต้นไม้งอกงามดี

ความเชื่อถือของชาวอังกฤษที่ว่าเมื่อตายแล้วกระดูกควรฝังหรือกลบในดิน เมื่อขี้เถ้าและส่วนที่หลือจากการเผาศพ เขาจะฝังเอาไว้ที่โคนต้นกุหลาบ หรือโรยสนามหญ้าเพื่อให้เป็นประโยชน์แก่ต้นไม้ เมื่อเวลาที่ญาติแสดงความระลึกถึงก็วางพวกดอกไม้สดที่ตามสนามหญ้าหรือริมทางเดินเป็นแถว แลดูสวยงาม ณ สถานฌาปนกิจแห่งนี้ ในปี ค.ศ. 1960 มีผู้มาฌาปนกิจเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า 7,000 ราย วันหนึ่งเฉลี่ยประมาณ 27 ถึง 30 ราย เวลาปฏิบัติงานตั้งแต่ 9.00 น. ถึง 16.00 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศฝรั่งเศส

สถานภาพนิกจตั้งอยู่ที่ตำบลแปร์ลาแซสส์ ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออกของปารีส มีเนื้อที่กว้างขวางมาก มีอาณาเขตไม่ต่ำกว่า 50 เฮคเตอร์ โตกว่าเนื้อที่ของสนามหลวง ตั้งอยู่บนเนินเขาเตี้ย ๆ ตัวสถานภาพนิกจตั้งอยู่บนยอด ฝรั่งเศสส่วนมากนับถือคริสต์นิกายคาทอลิก หลุมฝังศพหลุมหนึ่ง ๆ สำหรับแต่ละครอบครัว คือ ภายหลัง 5 ปี คนแรกที่ฝังไว้จะดูแลแต่กระดูกก็ย้อยส่วนเก็บ และฝังลูกเมียลงไปได้อีกในหลุมเดียวกัน กันหลุมนั้น เขาจะฝังศพคนกรีด โบงบูน เรียบร้อย ทำเป็นชั้นฝังได้หลุมละ 5 คน ส่วนข้างบนนั้น เขาจะใช้หินอ่อน สีดำหรือสีแสด หรือก่อด้วยปูน บางทีเอาหินสลักเป็นก้อน ๆ มาวางเป็นหินที่ระลึกรปากหลุมและสลักข้อความคำขวัญคำอาลัยต่าง ๆ นานา ดูสวยงามมากกว่าหลุมฝังศพในประเทศอื่น ๆ แม้แต่ในสหรัฐอเมริกา

ทางไปเตาเผาศพนั้น เดินขึ้นทางบันได และทางลาด สูงปาน ๆ กับบันไดของตอยสุเทพ เต่าสำหรับเผาศพนั้นอยู่บนตอยพอดิ สถานะที่เผาศพนั้นไม่ใหญ่โตมากเหมือนในเยอรมัน ตรงกลางทำสถานที่คล้ายโบสถ์มีม้านั่งเป็นแถว ผู้หญิงนั่งอยู่ด้านซ้าย ผู้ชายก็แต่งดำทั้งชุดติดกับผู้ชายไทย ขณะนั้นเองก็นำศพที่จะเผามาถึงเป็นรถสี่ล้อใช้บรรทุกโดยเฉพาะ ทางด้านหลังเปิดประตูใหญ่ออกเพื่อขนส่งลงบนโลงจะวางพวงหรีดและดอกไม้สดต่าง ๆ ยกออกมาโดยเครื่องทุ่นแรง มีปุ่มสวิทช์สำหรับกด เขาจะยกโลงขึ้นไปวางเพื่อให้ทำพิธีทางศาสนาในโบสถ์นั้น พื้นที่โลงวางอยู่เป็นเหล็กเลื่อนมาโลงเข้าไปภายหลังจากเสร็จพิธีทางศาสนาแล้ว จากนั้นแผนกเผาซึ่งอยู่ข้างล่างและทางด้านหลังจะเดินเครื่องเผาด้วยแก๊สต่อไป

สำหรับเครื่องเผาของสถานภาพนิกจแห่งนี้ มี 2 เต่าเท่านั้น แต่เต่าสถานะที่ใหญ่โตมากกว่าไกลเดินกรีนของอังกฤษ เต่าหนึ่งเผาประมาณ 30 รายเศษ ในปี ค.ศ. 1960 เเผาเพียง 700 รายกว่า ๆ เท่านั้น เครื่องเผาของเขาใช้แก๊สหุงข้าวคล้าย ๆ กับของเยอรมันและของอังกฤษที่ไปดูมา มีท่อแก๊ส ท่อลมคล้ายของเยอรมัน แต่ของอังกฤษทำครอบภายนอกด้วยโลหะ จึงดูลักษณะของเต่าเรียบร้อยสวยงามกว่าอุณหภูมิของเต่าครั้งแรก เมื่อเริ่มเผาประมาณ 800 องศา แต่เผาออกไปภายนอกมาก การเผาแต่ละศพใช้เวลา 45 นาที สถานภาพนิกจแห่งนี้ไม่มีเครื่องบดกระดูกให้ละเอียด เช่นเดียวกับในอังกฤษ เมื่อเผาเสร็จแล้ว เขาใส่เศษกระดูกให้ละเอียด เช่นเดียวกับในอังกฤษ เมื่อเผาเสร็จแล้ว เขาใส่เศษกระดูกในหินปูนเล็ก ๆ ขนาดยาวประมาณ 18 นิ้ว ถ้าญาติมีเงินก็จะทำด้วยหินอ่อนขัดมันสวยงามและที่เก็บอัฐินี้สามารถสอดได้พอดีตามช่องของกำแพงที่เจาะไว้และมีหินสวย ๆ ปิดตามกำแพงในตึกแห่งนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

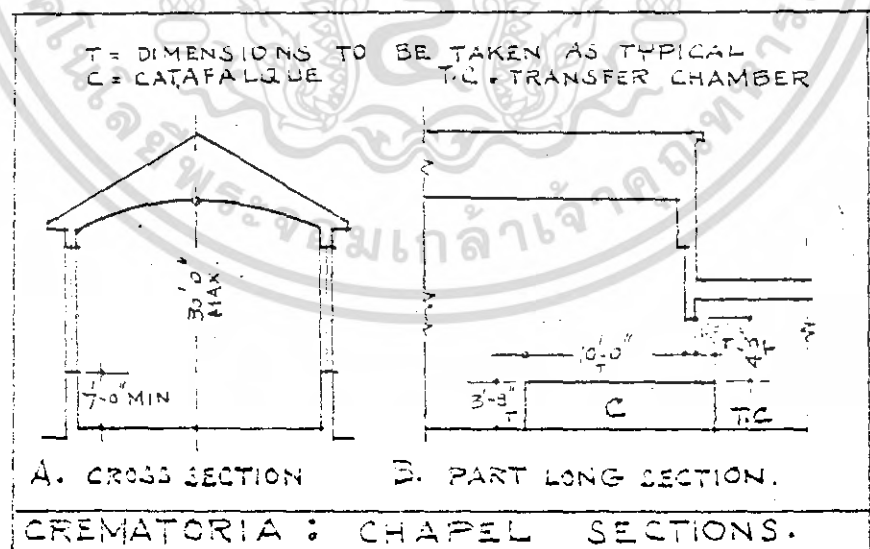
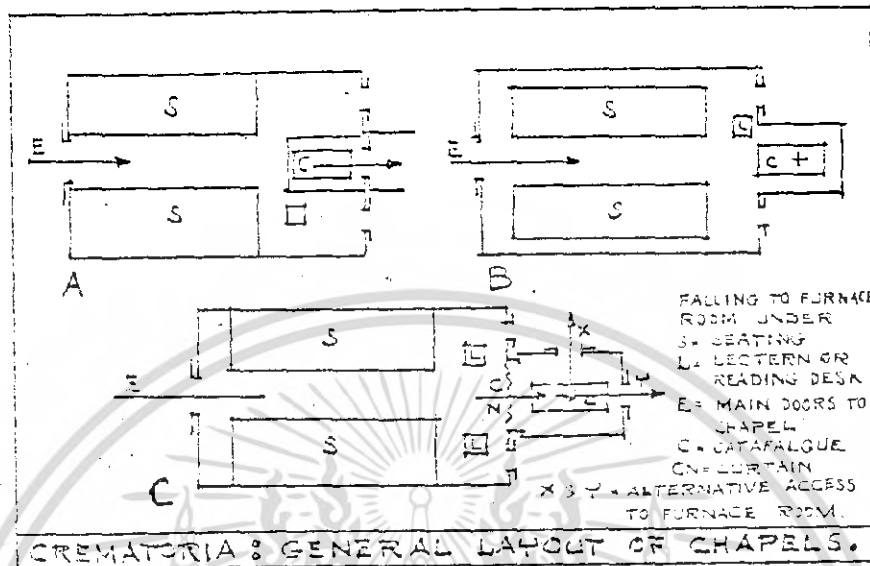
ในสุสานแห่งนี้เคยเผาศพภรรยาของอัครราชทูตไทยคนหนึ่ง ซึ่งถึงแก่กรรม ณ กรุงปารีส

นอกจากนี้ยังมีช่องเก็บศพในความเข็นต่ำประมาณ 48 ศพ แต่การเข็นนี้เป็นการแช่ศพทั้งโลง บางศพเข็นมาตั้ง 6-7 เดือนแล้วก็มี

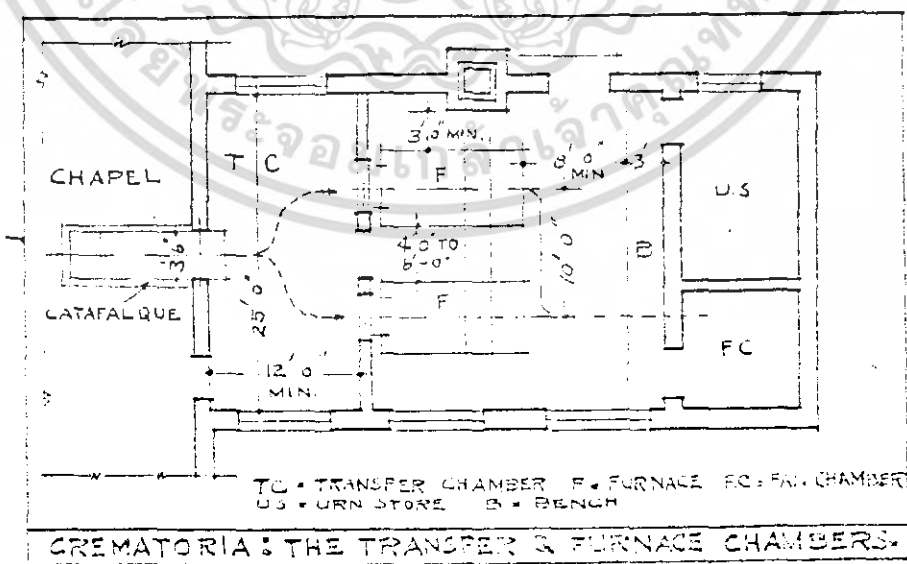
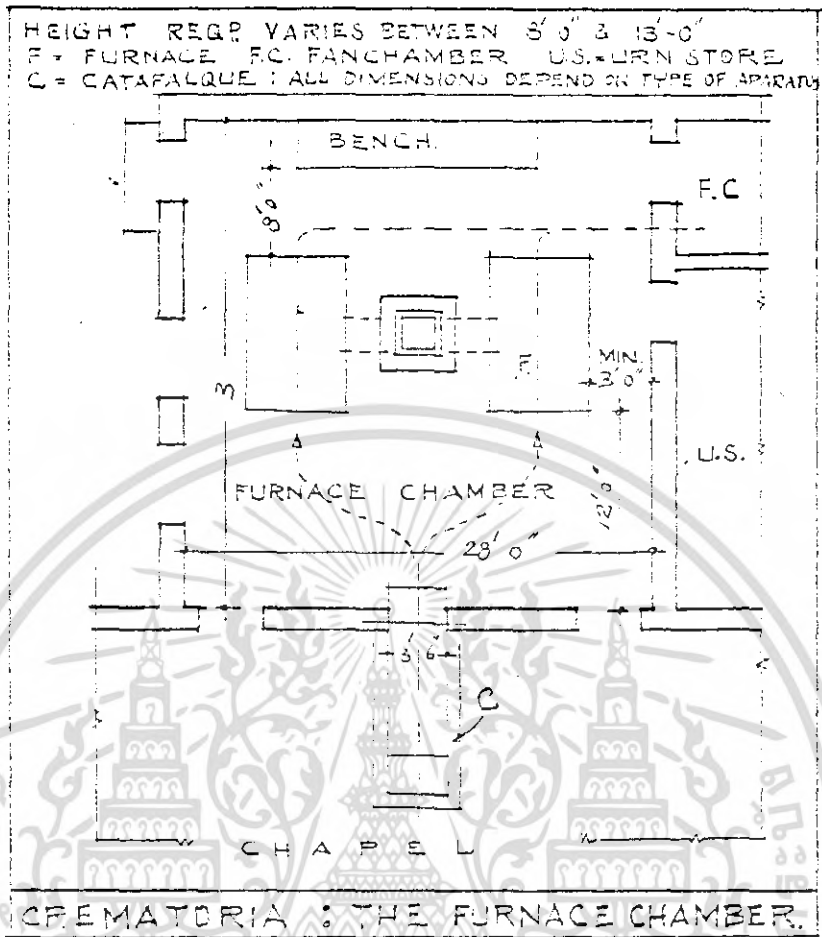
ที่ฝังศพทั้งโลงนี้มีเรื่องซ้ำ ๆ เล็กน้อย แม้แต่พวกที่เป็นคอมมิวนิสต์หรือพวกที่นิยมลัทธินี้ เขาจะฝังแยกกันเป็นแห่ง ๆ คล้ายกับว่าแม้จะตายไปแล้วก็ตาม ให้นิยมลัทธิตามพวกน้องของตนเอง

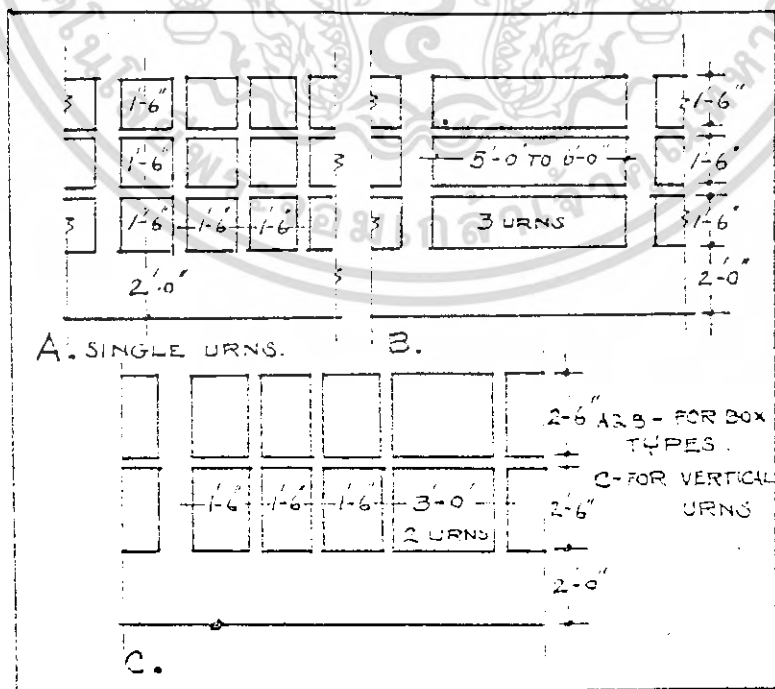
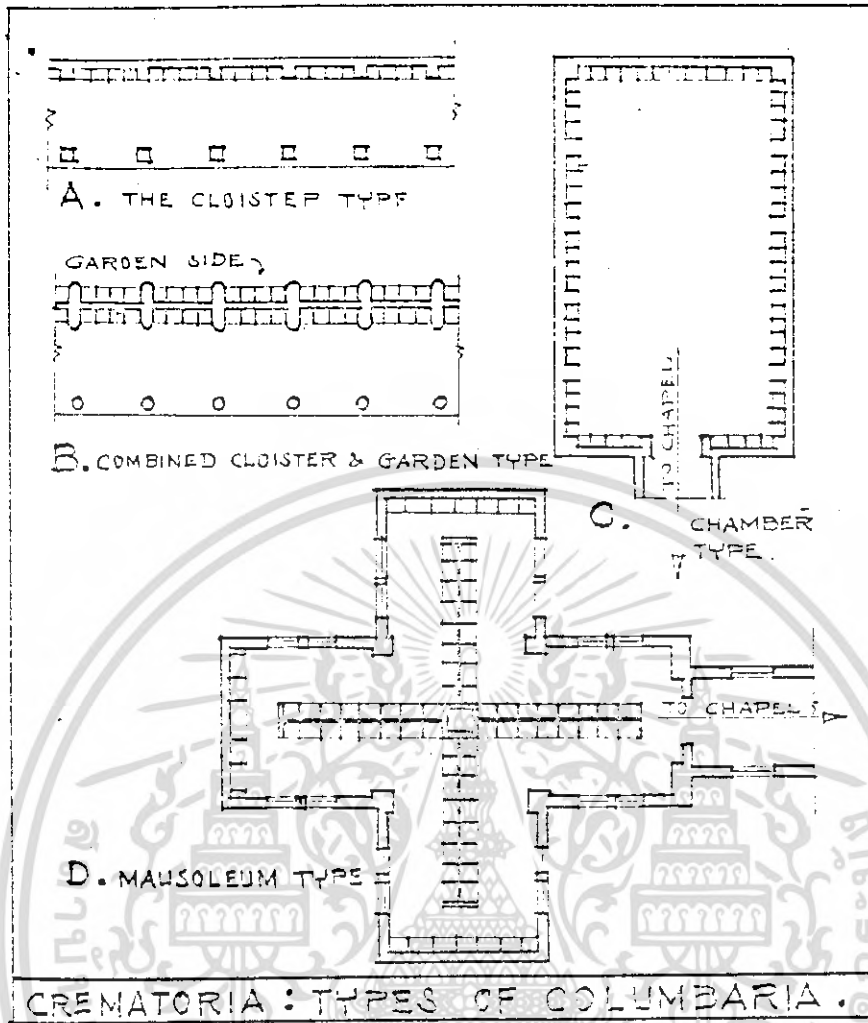
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

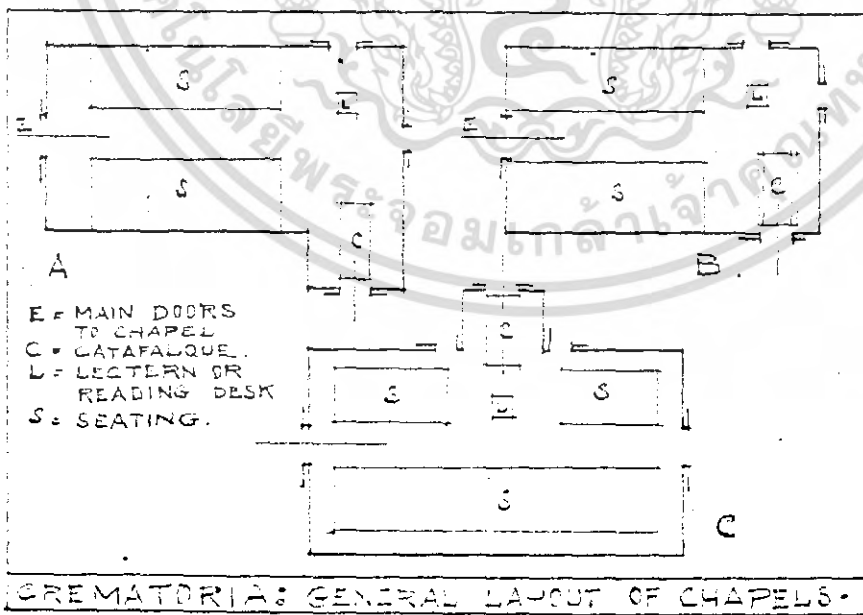
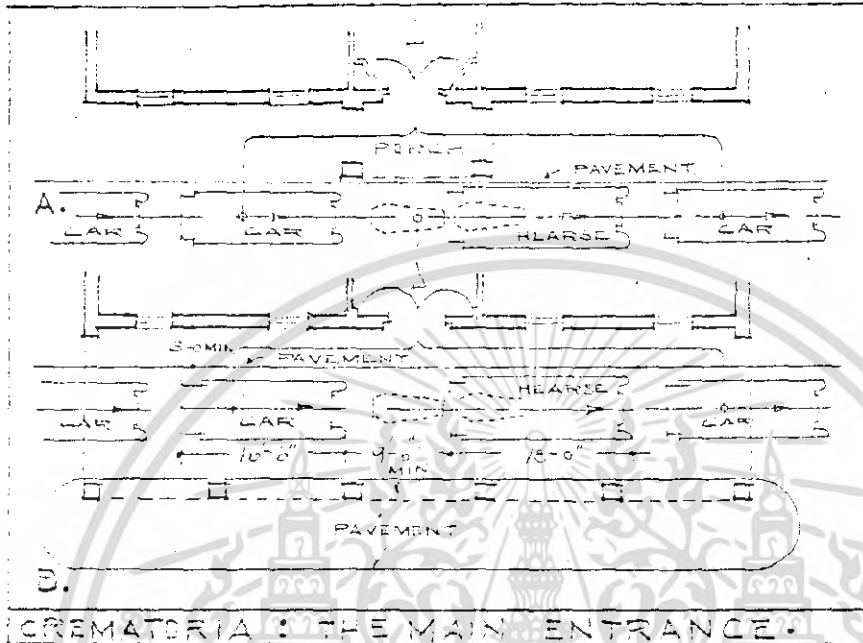
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาปนสถานในประเทศสวีเดน

การทำศพซึ่งเป็นวิธีการมาตรฐานที่กำหนดในประเทศสวีเดน ดิอกที่ทำการเผออยู่ทางขวามือ เป็นฝีมือของสถาปนิกชื่อ GUNNAR ASPLUND เป็นสิ่งทั้งดงามมากที่สุดของประเทศสวีเดน พื้นที่บริเวณรอบ ๆ ที่ฝังศพเป็นสถานทั้งดงามที่สุดในยุโรป นี่เป็นสิ่งหนึ่งซึ่งยับยั้งความโอ้อ่าไว้เพราะแทนที่จะทำเป็นอนุสรณ์ใหญ่โตหรูหรา กลับเป็นแค่เพียง ไม้กางเขนเล็ก ๆ และต้นไม้สีเขียวที่ช่วยทำให้หลุมฝังศพเด่นขึ้นเท่านั้น

FOREST CREMATORIUM STOCKHOLM
GUNNAR ASPLUND ARCHITECT

ดิอกนี้เป็นดิอกหนึ่งซึ่งยิ่งใหญ่ที่สุดของสถาปัตยกรรมในปัจจุบันนี้ และเป็นอนุสรณ์อันหนึ่งของสถาปนิกผู้ออกแบบ ซึ่งได้ตายภายในระยะเวลาอันสั้น หลังจากได้สร้างเสร็จแล้ว ซึ่งถ้าเป็นอนุสาวรีย์ของสถาปัตยกรรมปัจจุบันแล้ว เราก็ขอมยกให้ว่าแบบนี้เป็นแบบของความคิดทางกวีอย่างแท้จริง คือ ดูแล้วชวนฝันให้พรรณนาความงามออกมาเป็นแบบกวี

ส่วนดีของอาคารเผอศพหลังนี้ที่เป็นพิเศษมิได้มาจากตัวอาคาร แต่มาจากบริเวณรอบ ๆ อันสวยงามมาก ทั้งสองอย่างนี้สร้างโดยคนคนเดียวกัน เนินเขาอันเป็นระเบียบและสงบเงียบวังเวง ซึ่งมีไม้กางเขนอันใหญ่และโบสถ์อยู่ถัดไป ได้สร้างขึ้นเป็นส่วน ๆ เพื่อจะได้กลมกลืนกันระหว่างโครงสร้างจากข้างหลังและระหว่างอาคารที่มีรูปทรงเป็นเรขาคณิต และความเป็นอิสระของธรรมชาติ

ทางที่จะเข้าไปสู่สถานที่เผอนั้นชัน ร้อย ๆ เป็นขั้น ๆ ผ่านที่ฝังศพที่จารึกตัวหนังสือ กางเขนแล้วก็โบสถ์เล็ก และเข้าไปสู่สนามที่มีหลังคาอยู่ข้างหน้า โบสถ์ใหญ่คือความสัมพันธ์ของสถาปัตยกรรมกับธรรมชาติซึ่งเป็นสิ่งที่หาคำนียามไม่ได้

โบสถ์หลังใหญ่ตามปกติจุคนประมาณ 300 คน ถูกปิดกั้นจากสนามข้างหน้าโดยประตูใหญ่ เมื่อประตูเปิดเคลื่อนไปแล้ว สนามทั้งหมดก็กลายเป็นส่วนหนึ่งของภายในไปและคนหลายร้อยคนก็เข้าไปทำพิธีได้ ตะเกียงในสนามซึ่งปกติใช้ส่องแสงทางอ้อมก็สามารถหมุนไปจุด โคมแก๊สและร่างของคนตายจะถูก ลอดไปสู่ห้องใต้โบสถ์เพื่อเผาไหม้อดไหม้ไป

ข้างหลังของโบสถ์ใช้เป็นทำงาน ข้างใต้เข้ามาถึง ได้โดยถนนข้างหลังห้องเผา และห้องพิธีการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภายในของโบสถ์สวยงามและเต็มไปด้วยสิ่งละเอียดปราณีต ไม่ใช่ขนาดเดียวกับภายนอก มีการทำให้เกิดความลึกลับใจ ภายในขาดความกระจ่างชัด และความกลมเกลียว ซึ่งตรงข้ามกับความสว่างงามของภายนอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

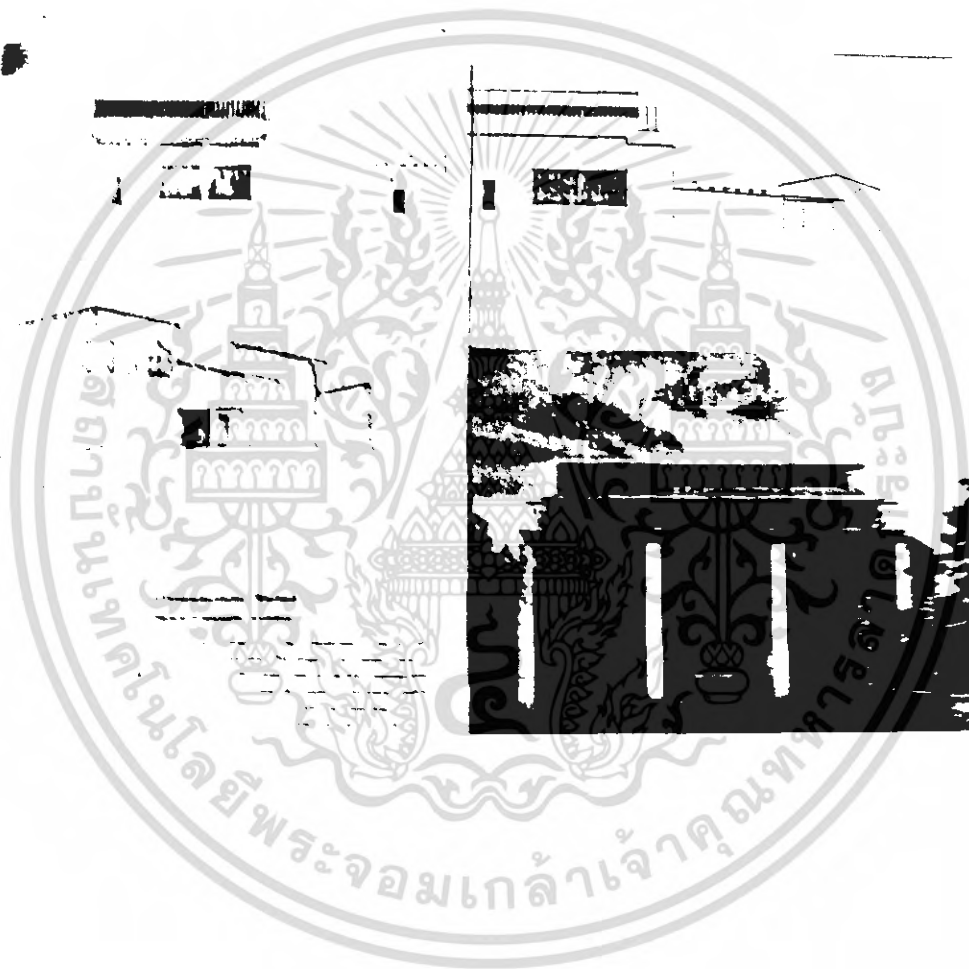
CREMATORIUM MALMO

SIGUARD LOWERENTZ ARCHITECT

อาคารหลังนี้เป็นอาคารที่แปลกเป็นของตัวเอง สร้างโดยเพื่อนร่วมงานคนหนึ่งของ ASPLUND การออกแบบไม่ใช่งานสถาปัตยกรรมธรรมดาและเป็นแบบที่ไม่ใช้อารมณ์ต้น ๆ นิยามา ทั้งไม่ใช่เป็นแบบการเติมสีลงไปในรูปทางศาสนาเกินไปด้วย และไม่เน้นแบบเสื้อผ้าที่ขอลืมเข้ามาด้วย ในป่าชานี้แลดูน่าเบื่อหน่าย โบสถ์คู่หนึ่งสร้างขึ้นอย่างไม่น่าดูนัก หินแต่ละก้อนและแผ่นไม้ที่นำมาใช้ไม่ค่อยน่าสนใจ ภายนอกของโบสถ์และหอรบั้งไม่ค่อยมีความสัมพันธ์กัน ภายในอาคารดูไม่มั่นคงเท่าใดนัก อาคารที่ทำการเผาสร้างอยู่ในป่า ซึ่ง LOWERENTZ ได้สร้างขึ้นแลดูหายไปในหมอกลมกลืนไปกับธรรมชาติแวดล้อม ส่วนด้านภายในสองด้านดูน่าสนใจกว่าแห่งอื่น ๆ แต่ก็ไม่ได้ให้สิ่งซึ่งในด้านสถาปัตยกรรมเท่าใดนัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

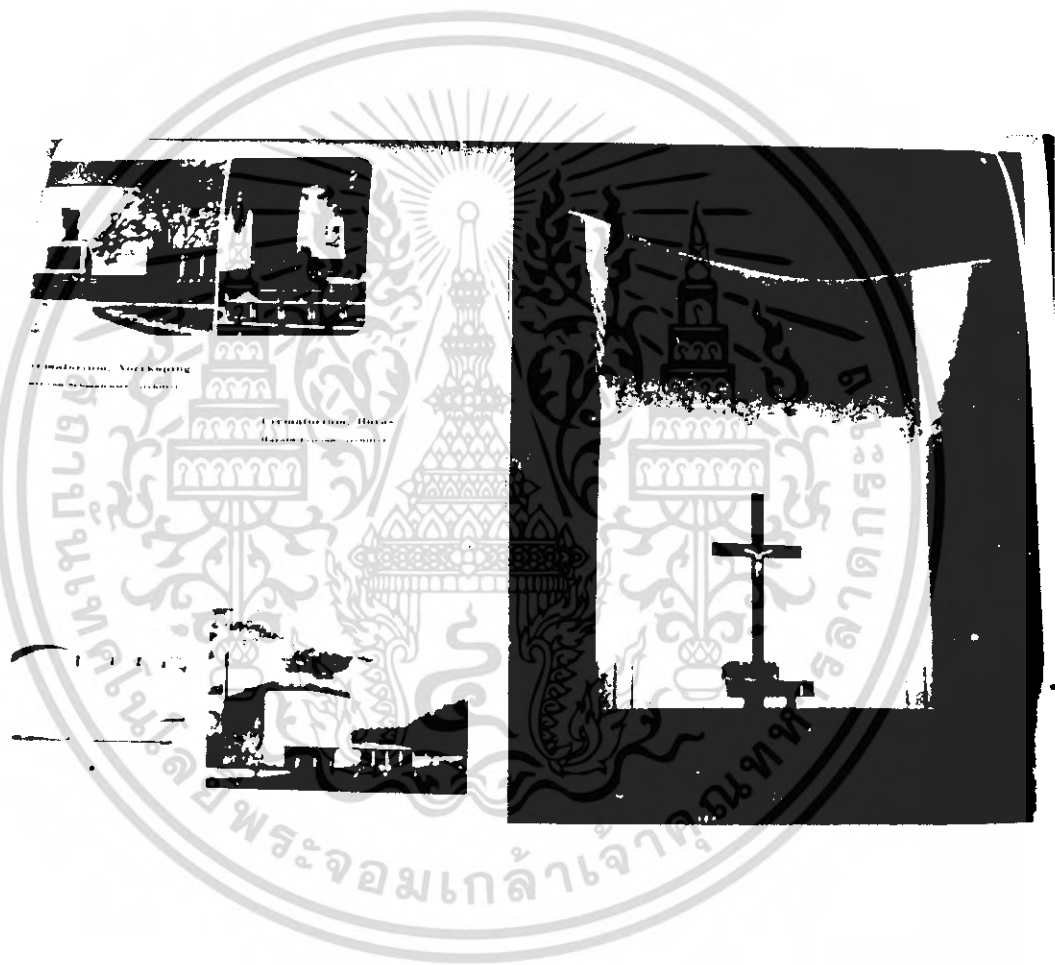
CREMATORIUM NORRKOPING

KURT VON SCHMALENSEE ARCHITECT

เป็นตึกก่อสร้างด้วยอิฐและคอนกรีต มีความสง่างามในการทำพิธี การทำพิธีต้องทำที่ห้องใต้
ถุน ส่วนห้องทำงานใช้ห้องข้างบนขวา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฌาปนสถานไฟร (THE FOREST CREMATORIUM)

เนื่องจากจำนวนการฌาปนกิจมีเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และสถานฌาปนกิจแห่งก่อนซึ่งอยู่ทางใต้ของสุสานเริ่มคับแคบลง คณะกรรมการแห่งสุสานจึงได้มอบหมายให้ศาสตราจารย์ ASPLUND ร่างโครงการตึกแห่งใหม่ขึ้นเสนอโครงการนี้ประกอบด้วยโรงสวด 3 หลัง ที่มีลักษณะแตกต่างกันออกไป และมีเตาเผาพร้อมที่ฝังศพและสิ่งจำเป็นอื่น ๆ ตรงหน้าโรงสวดหลังที่ใหญ่ที่สุดสถาปนิกได้จัดเป็นที่กว้าง (MEMORIAL HALL) เพื่อวางประติมากรรมของ JOHN LUND QVIST ซึ่งมีชื่อว่า THE RESURRECTION ใกล้เคียง ๆ โถงนี้เป็นที่โล่งเปิดสำหรับชบวนแห่ศพที่มีผู้คนมาก

การก่อสร้างได้เริ่มปี 1937 และหลังจากนั้น 3 ปี การก่อสร้างสถานที่ศักดิ์สิทธิ์แห่งนี้ก็สิ้นสุดลง เงื่อนไขที่สำคัญอีกประการหนึ่งสำหรับโครงการนี้ ก็คือจะต้องให้พิธีศพทั้งหมดสามารถดำเนินกิจกรรมไปในเวลาเดียวกัน ความสามารถสูงสุดสำหรับเตาเผานั้นจะต้องเผาได้ 5 ครั้ง ต่อโรงสวด 1 หลัง ในเวลา 1 วัน การจำกัดรวบรวมเหล่านี้ได้ผลทางเศรษฐกิจ และหลักวิชาการมาก แต่ก็มีผลเสียเช่นเดียวกัน ตัวอย่างเช่นการรวมพิธีศพ คนละรายเข้าด้วยกัน และเสียงที่ดังล่อออกมา สถาปนิกได้แก้ปัญหาข้อนี้โดยการแยกโรงสวดออกจากกันด้วยส่วนที่ปิดกั้น แต่อย่างไรก็ตามถึงแม้จะไม่ได้รับผลมากนัก แต่นั่นก็เป็นผลทางความงามที่เขาสามารถที่จะนำเอาสภาพของธรรมชาติมาใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ นั่นที่ดั่งลาดน้อย ๆ สัมพันธ์กับความสูงของอาคารที่ลาดต่ำลงมาตรง COLOMBARIUM และทางเข้าใหญ่จุดที่สำคัญของที่ตั้งดูเหมือนจะทำตามทิศทางลงเหมือนการวางอาคารทั่ว ๆ ไป แต่ในเวลาเดียวกันสถาปนิกก็ได้เปรียบที่ได้เห็นทิวทัศน์อันงดงามของขอบฟ้าที่เปิดกว้าง เนื่องจากสภาพภูมิประเทศที่มีผลต่อที่ตั้งของอาคารแล้ว ส่วนที่ต่ำของอาคารก็ขยายออกทางหลังของโรงสวด และได้อาคารที่ใช้เป็นที่เก็บเผา และเก็บอุปกรณ์อื่น ๆ

การตกแต่งภายในตั้งยึดถือหลักที่ว่าตกแต่งนั้นไม่ใช่การเน้นแก่นมูซา หรือการตกแต่งฉาบ หลังเป็นจุดสำคัญของห้อง แต่อยู่ที่การเน้นหีบศพ ดังนั้นที่ตั้งศพจึงวางไว้ที่ตรงกลาง ซึ่งญาติมิตรของผู้ตายนั้นสามารถมาห้อมล้อมได้สะดวก

ก้นที่จะวางดอกไม้รอบ ๆ หีบศพอย่างที่ทำกันตามปกติ เขากลับเห็นว่าควรวางหรือกระจายออกกระหว่างที่ตั้งศพและกำแพงหลัง หรือแขวนบนกำแพงหรือวางพิงกำแพงด้านข้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานที่วางออร์แกนนั้นถูกเคลื่อนไปวางข้างหลังถัดจากกำแพงหลังไป ตัวอุปกรณ์ของออร์แกน ถูกแขวนไว้เหนือที่วางออร์แกน เพื่อที่จะได้เห็นปล่องและเครื่องเคราต่าง ๆ ด้วยเหตุผลทางเสียงเกือบ ทั้งหมดเพื่อต้องการผลทางการตกแต่งโรงสวดใหญ่ ซึ่งมีชื่อเรียกว่า THE CHAPEL OF THE HOLY CROSS และ MONUMENTAL HALL ที่อยู่ตรงหน้าถูกแยกให้ห่างด้วยประตูกว้าง 18 เมตร ซึ่งสามารถยกให้สูงหรือต่ำก็ได้ ในขณะที่ทำพิธีซึ่งมีคนเป็นจำนวนมาก ประตูจะถูกลดต่ำลงจนทำให้กลายเป็นส่วนหนึ่งของ CHAPEL

ใกล้ ๆ กับ HALL จะเป็นบ่อน้ำที่ปลูกบัวและพืชน้ำชนิดอื่น ๆ นอกจากนี้บ่อน้ำยังเป็นที่วางสำหรับทำพิธีข้างนอกด้วย ทางเหนือของโรงสวดจะเป็น COLOMBARIUM อัฐินั้นจะถูกเก็บไว้ในกำแพงหรือหลุมฝังศพ การประกวดแบบนั้นเปิดเฉพาะศิลปินชาวสวีเดนเท่านั้น ส่วนการตกแต่งโรงสวดใหญ่ นั้นเป็นอำนาจของ CITY COUNCIL ในปี 1937 จะเป็นผู้อัญญาต คณะกรรมการประกอบด้วยสถาปนิก สมาชิกและผู้แทนจาก MODERN SCANDINAVIAN ART ในขณะที่เดียวกันคณะกรรมการแห่งสุสานก็ได้เชิญศิลปินให้เสนอการตกแต่งโรงสวดหลังเล็กแก่คณะกรรมการ รางวัลที่ 1 ในการประกวดแบบได้แก่ FRESCO ของจิตรกร SEVE ERIXON ซึ่งมีชื่อว่า "LIFE-DATH-LIFE" ซึ่งทำขึ้นตามการแนะนำของคณะกรรมการ ผู้ที่ได้รับรางวัลที่ 2 คือ OTTE SKOLD ซึ่งถูกขอร้องให้ทำงาน MOSAIC ตามแบบที่เขาเคยเสนอสำหรับ THE CHAPEL OF HOPE ส่วน THE CHAPEL OF FAITH ยังไม่มีแบบใดได้รับเลือก แต่ในปี 1739 ประติมากร IVAR JOHNSON ได้ถูกมอบหมายให้ทำการตกแต่งกำแพงหลังแท่นบูชาด้วย RELIEF ปูน กางเขนที่แท่นบูชาใน THE CHAPEL OF THE HOLY CROSS ทำขึ้นจากเงินชุบทอง และตัวพระไครสต์เองนั้นปั้นโดย JOHN LUNDQVIST กางเขนใน CHAPEL OF HOPE ออกแบบโดย OTTE SKOLD ส่วนใน CHAPEL OF FAITH นั้น กางเขนนั้นสลักจากหินด้วยฝีมือของ IVAR JOHNSON ประตูของ CHAPEL ตกแต่งด้วยภาพของศิลปิน BROR HJORT ประติมากรรมกลาง MEMORIAL HALL ซึ่งชื่อ THE RESURRECTION นั้นเป็นฝีมือของ JOHN LUNDQVIST ตั้งได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ตัวไม้กางเขนบนสนามนอกโรงสวดเป็นของช่างจากผู้บริจาคไม่ประสงค์ออกนามนั้น ออกแบบโดยสถาปนิกเอง ศาสตราจารย์ GUNNAR ASPLUND ตายในปี 1940 เขาได้ถูกมอบภารกิจและบรรจุอัฐิในสุสานที่เขาได้สร้างขึ้นบนแผ่นหินหรือหลุมฝังศพมีคำจารึกไว้ว่า "งานของเขา นั้นอมตะ"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุสานไพร (THE FOREST - CEMETERY)

ในระยะต้น ๆ ของศตวรรษนี้สุสานที่มีอยู่ในปัจจุบันในกรุง STOCK HOLM นั้นเริ่มจะไม่เพียงพอสำหรับการใช้สอยในอนาคต นอกจากบริเวณลานวัดเก่า ๆ ในกลางเมืองซึ่งถูกห้ามไม่ให้ทำอะไรเพิ่มขึ้น เพื่อเหตุผลทางสุขภาพแล้ว ก็มีสุสานอยู่สองแห่งที่นับว่าสำคัญในเมืองแห่งหนึ่งอยู่ห่างออกไปทางเหนือ ซึ่งไม่สามารถจะขยายออกไปได้ และอีกแห่งหนึ่งอยู่ห่างออกไปทางเหนือ ซึ่งไม่สามารถจะขยายออกไปได้ และอีกแห่งหนึ่งซึ่งมีชื่อว่า SANDSBORG CEMETERY ทางใต้ของเมืองหลวงซึ่งประกอบด้วยเนื้อที่ 12 HECTORES วิธีเดียวที่จะแก้ปัญหาในเรื่องนี้จึงอยู่ที่จะต้องขยายสุสานอันหลังนี้ และในปี 1912 THE CITY COUNCIL ตกลงใจที่จะหาพื้นที่บริเวณใกล้เคียงกับสุสานทางใต้เพื่อเชื่อมเข้ากับบริเวณสุสานเดิม พื้นที่บริเวณใกล้เคียงกับสุสานทางใต้เพื่อเชื่อมเข้ากับบริเวณสุสานเดิม พื้นที่ทั้งหมดที่ต้องการในการขยายตกราว ๆ 96 HECTORES พื้นที่ประกอบด้วยกรวดและทราย

พื้นที่บริเวณใหม่นี้ถูกจัดอยู่อย่างสง่างาม ซึ่งในตอนปลายสุดเป็น CITY COUNCIL ซึ่งในหลักการออกแบบก่อสร้างแล้วจะบอกให้เราารู้ได้

แต่อย่างไรก็ตาม ประสบการณ์ทางด้านปฏิบัติสำหรับโครงการนี้จำเป็นต้องกว้างมาก ดังนั้นจึงมีการเสนอว่าการประกวดแบบควรจะเปิดทางให้สถาปนิกต่างประเทศด้วย

ได้มีการประกาศให้ประกวดแบบในปี 1914 โปรแกรมนี้ประกอบด้วยหลักการสำคัญเหล่านี้

พื้นที่ทั้งหมดจะต้องราบเรียบ และมีบริเวณเพียงพอ โดยไม่มีการสนใจในการตกแต่งทางความงามมากเกินไปและทำลายลักษณะของธรรมชาติรอบด้าน สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ จะต้องมีความสง่างามในท่าที ไม่ว่าจะเป็นส่วนเล็กย่อยเช่นสถานที่ตั้งและกลุ่มของอาคาร การวางตำแหน่งของต้นไม้ การจัดศิลปะสักชื่อ หลุมศพจะต้องแสดงออกในทางที่ดึงดูดความประทับใจรวมทั้งควบคุมเพื่อสาธารณประโยชน์ พื้นดินโดยทั่วไปได้คิดไว้เผื่อขยายให้กว้างใหญ่ได้อีก และหลุมกรวดก็สมมติให้มีรูปร่างคล้ายห้วงหุบเขาแคบ ๆ ได้มีการตั้งรางวัล 3 รางวัล และผู้ที่ได้รับรางวัลนั้นเป็นชาวสวีเดนทั้งหมด

รางวัลที่ 1 ได้แก่แบบของสถาปนิก G. ASPLUND และ S. LOWERENTZ ซึ่งแบบที่เสนอนั้นโดยทั่ว ๆ ไปแล้วเป็นคำแนะนำของคณะกรรมการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งานก่อสร้างได้เริ่มใน ค.ศ. 1917 และ THE CONSECRATION OF THE NECROPOLIS และ CHAPEL หลังแรกที่ชื่อ THE FOREST CHAPEL สามารถที่จะใช้ได้ในปี 1920 พร้อม ๆ กับการก่อสร้างสุสานใหม่ คณะกรรมการของสุสานได้เริ่มนำเอากฎเกณฑ์ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับหลุมศพมาใช้ โดยมีการควบคุมขนาดและรูปร่างของศิลาสลักหลุมศพ เมื่อเริ่มใช้ใหม่ ๆ มักจะประสงการถูกขัดขวางเสมอ แต่ต่อ ๆ มามติมหาชนทั่ว ๆ ไป ก็ยอมรับ ซึ่งในปัจจุบันนี้กลับกลายเป็นความรู้ทั่ว ๆ ไปโดยอำนาจบังคับ และข้อตกลงของสมาคมกับปัญหาเหล่านี้ทั่วทั้งเมือง THE FOREST CHAPEL นั้นออกแบบโดย ASPLUND ตัวอาคารสร้างด้วยไม้และทาสีเขียว มุงหลังคาด้วย BLACK SHINGLES เหนือทางเข้าเป็นประติมากรรมของ CARL MILLES ชื่อ "THE ANGLE OF DEATH" ประติมากรรมที่ทำด้วย WROUGHT IRON ออกแบบโดยสถาปนิกเองและแกะบุชานัน เขียนโดยศิลปิน G. TORFIAM CHAPEL หลังนี้ ภายหลังออกจะเล็กไป ในปี 1922 THE CITY COUNCIL ได้เงินบริจาคสำหรับการสร้าง CHAPEL หลังอื่นทางทิศใต้ของสุสาน อาคารหลังนี้ คือ THE CHAPEL OF RESURRECTION โดยมีประติมากรรมซึ่งอุทิศให้แก่สุสานติดเหนือ โถงทางเข้า

กำแพงหินรอบ ๆ สุสานถูกสร้างใหม่มีความสำคัญคล้ายงาน RELIEF ในขณะที่การจ้างทำไป โดยความยากลำบาก และความฉุกเฉินในระยะเริ่มต้นเพียง 30% หินเหล่านี้เอามาจากหินภายในสุสานนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รวมภาพศึกษาอาคารตัวอย่างสถาปัตยกรรมในประเทศไทย

เมรุหลวง วัดเทพฯ

พลับพลาที่ประทับ

เมรุธรรมดา วัดเทพฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กุ่มหรือไต้ง ที่เก็บศพ
เรียงกันหนาแน่น

เมรุ วัดเทพฯ

ปัจจุบันยังใช้ถ่าน และฟืน
เป็น เชื้อเพลิงในการเผาอยู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

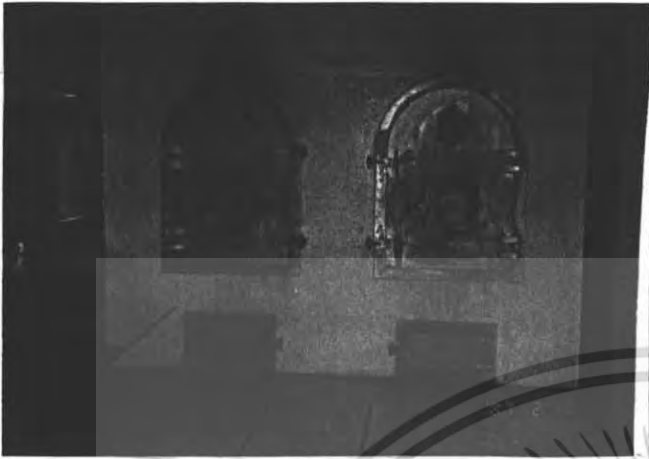
ศาลาสวดทรงสูง
วัดพลับพลายชัย

ภายในศาลา

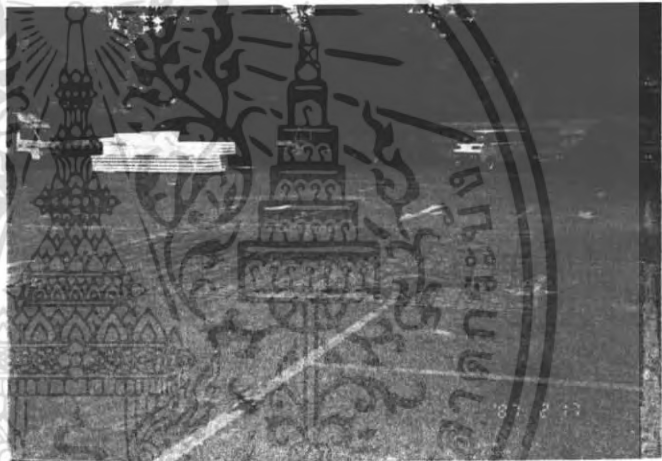
ศาลาที่มี SPACE ภายในสูง
จะเป็นที่นิยมของคนจีน เพื่อใช้
ในการประดับประดาไฟต่าง ๆ
บางหลังสูง 6-8 เมตร

เอก...งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เตาเผาศพแบบคู

ที่เผาองเต็ก วัดเทพฯ

ที่เผาองเต็ก วัดพลับพลาชัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SERVICE STATION

ที่ยังดูไม่เรียบร้อย

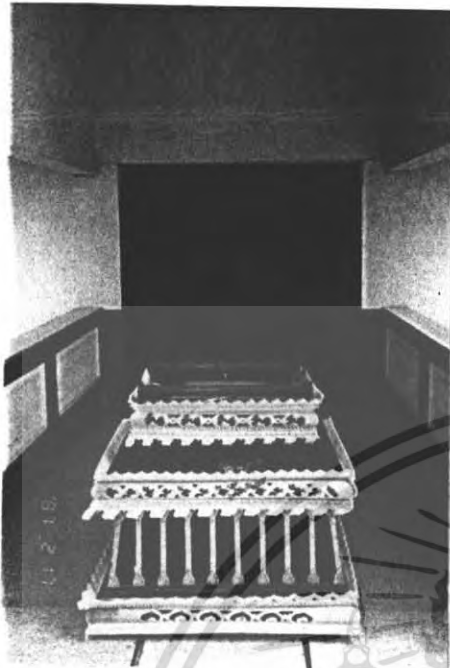
ส่วนทำอาหาร

SERVICE STATION

วัดพระศรีมหาธาตุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุปกรณ์เคลื่อนศพสู่เตาเผา

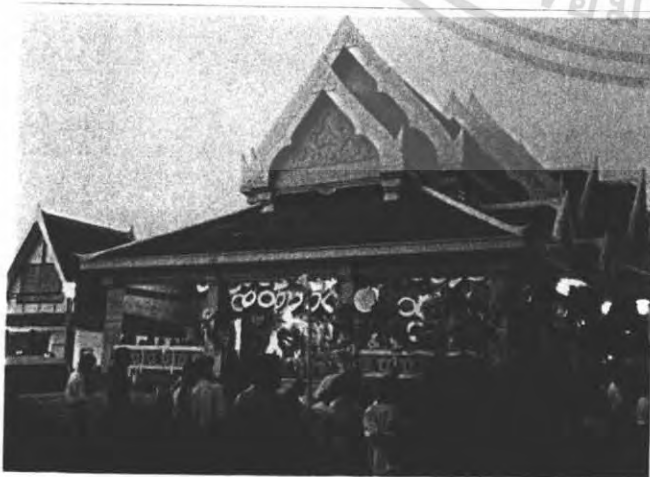
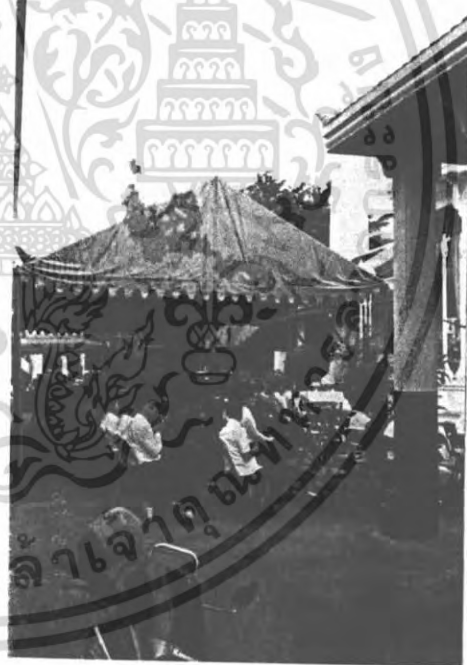
เจ้าหน้าที่กำลังเคลื่อนศพให้เข้าที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมรุมาบนสถานกองทัพอากาศ
วัดพระศรีมหาธาตุ

ศาลาหนึ่งบริเวมเมรุ
ทั่วไผ่ยังใช้กางเต็นท์อยู่

ศาลาวัดพระศรีมหาธาตุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 7

สรุปแนวความคิดในการออกแบบ

แนวความคิดเบื้องต้น

เป็นแนวความคิดหลักที่จะแยกพิธีกรรม ส่วนที่ออกจากวัดและแนวความคิดในการออกแบบส่วนต่างๆ ก็จะเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับแนวคิดที่จะแก้ปัญหาส่วนต่างๆ ในบทนี้

1. แนวความคิดในการวางผังบริเวณ

เนื่องจากตัวพื้นที่ใช้สอยของโครงการจะแบ่งย่อยออกเป็นหมู่เป็นแห่งประกอบด้วยศาลา 48 ศาลา เมรุเผา 3 เมรุ เมรุพระราชา 1 เมรุ ซึ่งจะแบ่งเป็นเขตหมู่ และใช้การจัดวางแบบ Symetry เพื่อให้ดูเป็นระเบียบและทำให้เกิด Orientation ของกลุ่มอาคารได้ดีกว่า และไม่เป็นการเสี่ยงต่อการกระจุกกระจายหรือเลอะเทอะ หากไม่จัดแบบ Symetry บนพื้นที่กว้างมากๆ

ลำดับขั้นตอนในการวางผังบริเวณ

1.1 ทาดถนนวิ่งรอบ Site เป็นวงรีใหญ่ เพื่อเป็นการลดการสับสนในการขับรถวิ่ง หากกลุ่มศาลาที่คนต้องการเข้าไป ไม่ว่าผู้ใช้โครงการ จะเข้าโครงการทางไหนก็จะสามารถวิ่งวนไปจนจะหาศาลาที่คนต้องการจะไปจนพบ เป็นวิธีที่จะหลีกเลี่ยง การหลงทางและศาลาเพราะถนนแบบวิ่งวนรอบจะสามารถพาให้ผู้ใช้กลับมายังที่เดิมได้ เมื่อวนครบรอบ และเป็นวิธีที่ดำเนินการที่จะเข้าถึงศาลาจำนวนมากๆ ได้ทั่วถึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 การจัดวางศาลาโดยจะแยกศาลาเป็นกลุ่มๆ เพื่อง่ายต่อการจัดเป็นหมวดหมู่ โดยจัดให้ศาลา 1 กลุ่ม มี 8 ศาลา และ 2 กลุ่ม ศาลา จะมีเมรุ 1 เมรุ โดยจะเรียกว่า 1 กลุ่ม โครงการนี้มี 3 กลุ่มเมรุโดยจะจัดใช้โดยรอบไปตามถนนที่วางรอบ Site โดยอยู่ใน แถบ Symetry

1.3 การจัดวาง Plaza ที่เก็บศพและ Land Scape โดยใช้พื้นที่ส่วนกลาง Site เป็นการจัด Plaza เพื่อความสงบโดยใช้ศาลาและ Land Scape เป็นตัว Brake Noise ไม่ให้มาทำลายความสงบตรงศูนย์กลาง

2. แนวความคิดในการจัดกลุ่มศาลา

เนื่องจากในปัจจุบันปัญหาใหญ่ของศาลาสวดศพคือ ปัญหาระหว่างจำนวนคนมา งานกับขนาดของศาลา ซึ่งขนาดของศาลาไม่สามารถหา Alternative ได้เข้ากับความต้องการ กว้าง และจำนวนคนที่ไม่สามารถระบุได้แน่นอน จึงเสนอแนวความคิดของศาลาโดยเป็นแบบเดียวกับที่ใช้ใน Banquet ในโรงแรมคือ ขนาดของศาลาจะ Flexible ไปตามความเหมาะสม หรือความต้องการเพราะพฤติกรรมของคนที่ใช้ Banquet และศาลาสวดจะคล้ายกันมากคือ การรวมคนจำนวนมากอยู่ในสถานที่ในช่วงเวลานั้นๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับขั้นตอนแนวคิดในการจัดกลุ่มศาลา

1. แนวคิดเริ่มจากถึงจำลองสถานะ Banquet ของโรงแรม

2. งานสวดศพต้องการ Privacy สูงกว่างานเลี้ยงจึงเพิ่มระยะ สำหรับ Space ให้ห่างกันมากขึ้น

3. ลดทอนศาลาบางตัวเพื่อให้เกิด Mass ที่สวยงามเป็น Pattern เมื่อนำไปจัด เป็นกลุ่มใหญ่ๆ เกิดความโปร่งขึ้นไม่อึดอัด และใกล้เคียงกับ Requirement ที่ตั้งไว้ในคอนเซ็ป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. แนวความคิดในการออกแบบ Plaza ที่เก็บศพ ดังที่ได้กล่าวไว้ว่าผู้ทำวิทยานิพนธ์นี้ ต้องการเสนอแนวความคิดที่คล้อยตามความกลัวความลึกลับในสถานที่เก็บศพตามวัดต่างๆ โดย Create พื้นที่ส่วนนี้ขึ้นมา และเลือกเอาที่เก็บศพมาไว้ใน Plaza เพื่อคอนสตรัคแนวความคิดเบื้องต้นที่อยากให้อุณหภูมิและลมมาช่วยพัดหรือระบายถึงกันได้แต่ทำให้ไม่หนาวเกินไป และยังคอนสตรัคความเชื่อในเรื่องนี้ ตามแนวพระพุทธศาสนา

ลำดับขั้นตอนความคิดในการออกแบบ Plaza

3.1 จากข้อมูลต่างๆ ที่ได้อ่าน ฟัง สัมผัสหรือทดลองด้วยตนเองจากเพื่อน สรุปเหตุผลของความกลัวได้กว้างๆ คือ ความกลัวเกิดจากการไม่รู้ ไม่เห็น ยกตัวอย่าง ความกลัวที่เกิดขึ้นเมื่ออยู่กลางสนามฟุตบอลในเวลากลางวันกับการอยู่ในห้องแคบๆ ในเวลากลางคืน มาเปรียบเทียบกันจะเห็นว่าอย่างหลัง ทำให้เกิดความไม่รู้ไม่เห็นมากกว่า และต่อเนื่องมา เป็นความกลัว และแนวความคิดที่จะออกแบบ Plaza และที่เก็บศพที่จะคล้อยตามความกลัวให้ได้ คือ การทำให้ส่วนที่ไม่รู้ไม่เห็นให้หมดไป

3.2 การเลือกใช้รูปทรงวงกลมในการออกแบบ Plaza นั้น เนื่องจากรูปทรงวงกลมไม่ทำให้เกิดเหลี่ยมมุม ซึ่งเกิดให้การบังสายตาเป็น Plaza เกิดขึ้น ซึ่งทำให้คนมองเห็นโดยไม่มีอะไรปิดบัง เป็นรูปทรงที่เสนอความจริงไม่หลอกลวงสายตาให้เกิดความสงบไม่มี Direction เป็นรูปทรงที่หยุดนิ่งอยู่กับที่และยังแสดงให้เห็นถึงการตกอยู่ในห้อง Circle หรือวงจักรของการเวียนหัวคล้ายเกิดอันเป็นนิรันดร์

3.3 ให้จุดศูนย์กลาง Plaza เป็นศาลานั่งสมาธิเพราะเป็นจุดที่สงบที่สุด และมีน้ำล้อมรอบศาลา ทำให้เป็นพื้นที่คล้อยสั่นกันลงไป เพื่อกันไม่ให้จุดบังสายตา

4. แนวความคิดในการออกแบบรูปทรงภายนอก

ใช้ลักษณะของรูปทรงที่เรียบง่ายตรงไปตรงมาตามลักษณะการใช้งาน เพื่อให้ทำให้เกิดความสงบ สุขุม ใดที่ที่ไม่มีจุดเด่นและ Ornament ประดับให้เลอะเทอะ Mass เกิดจาก Planning นำมาเรียงกันในรูปแบบต่างๆ และทำให้เกิดความสูงต่ำ เพื่อการระบายอากาศที่ดี ใช้หลังคา Hip กลมอีกชั้น เพื่ออุกค้ำลักษณะภูมิอากาศในเมืองไทย ชายคา Slap จะยื่นออกมาด้านละ 3 เมตร เพื่อประสิทธิภาพในการกันแดดกันฝน

การใช้ Fin ขนาดใหญ่ตั้งเพื่อให้เกิดความสูงต่ำของ Mass เพื่อให้คู่กับ Mass ที่ค่อนข้างออกไปทางแนวราบ ยังใช้เป็นที่ยังแคได้ และประโยชน์ใช้สอยหลักคือ การใช้เป็นกั้น Partition สำหรับกั้นระหว่างศาลากับศาลา เพื่อเกิดความ Private

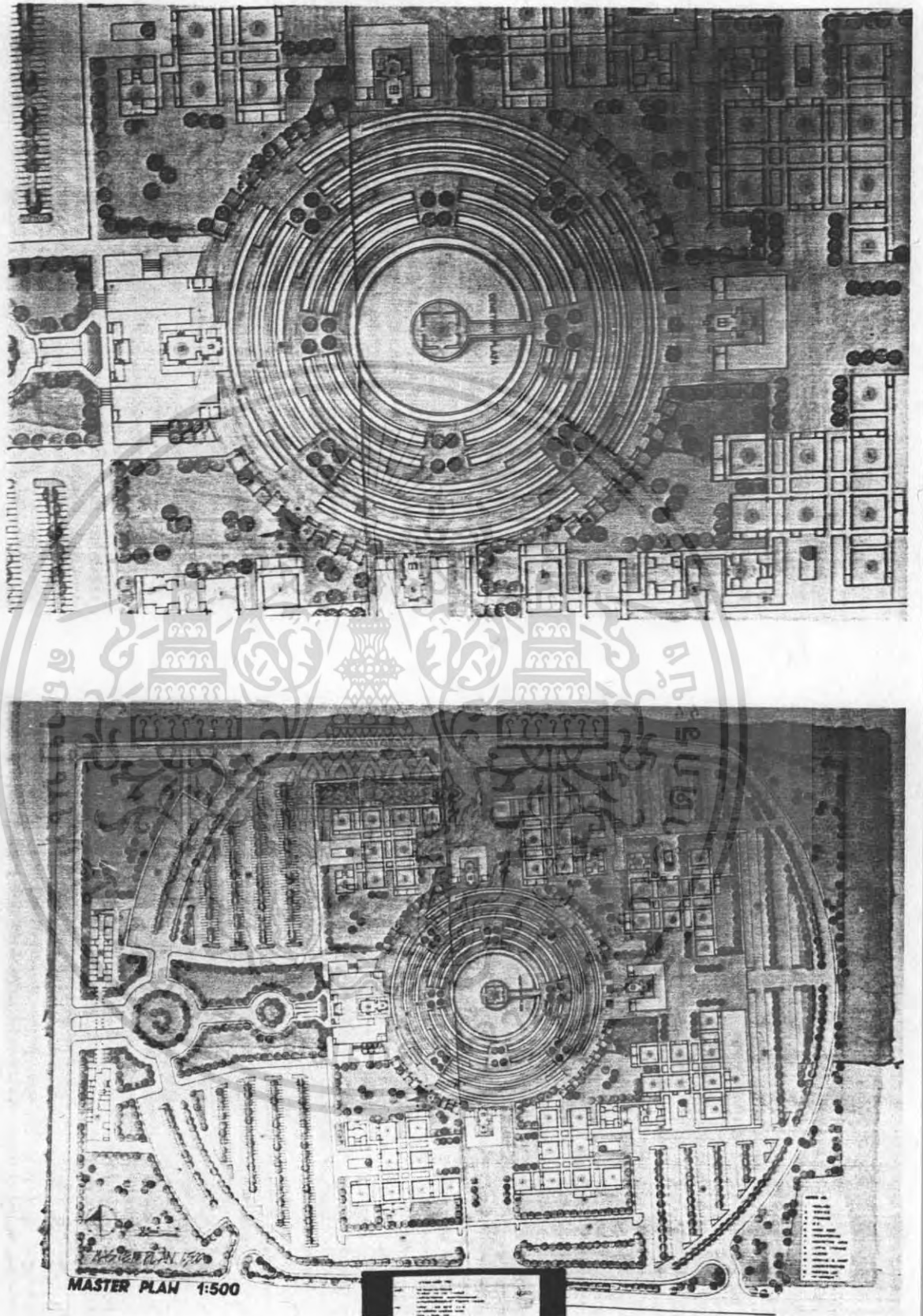

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

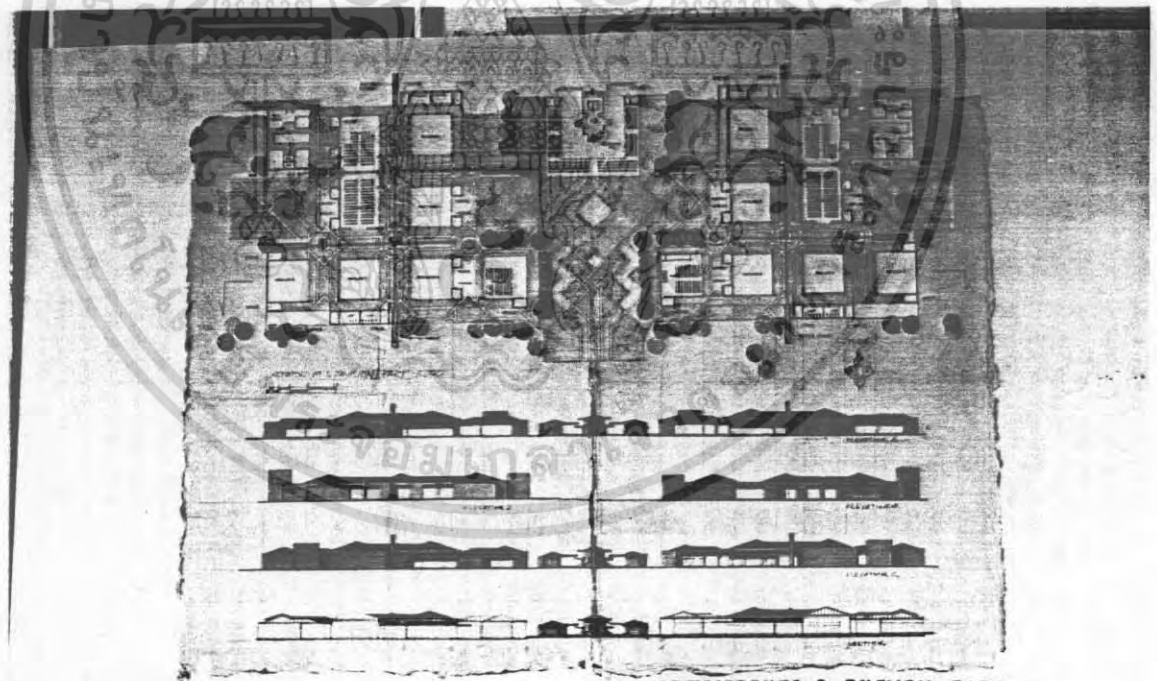
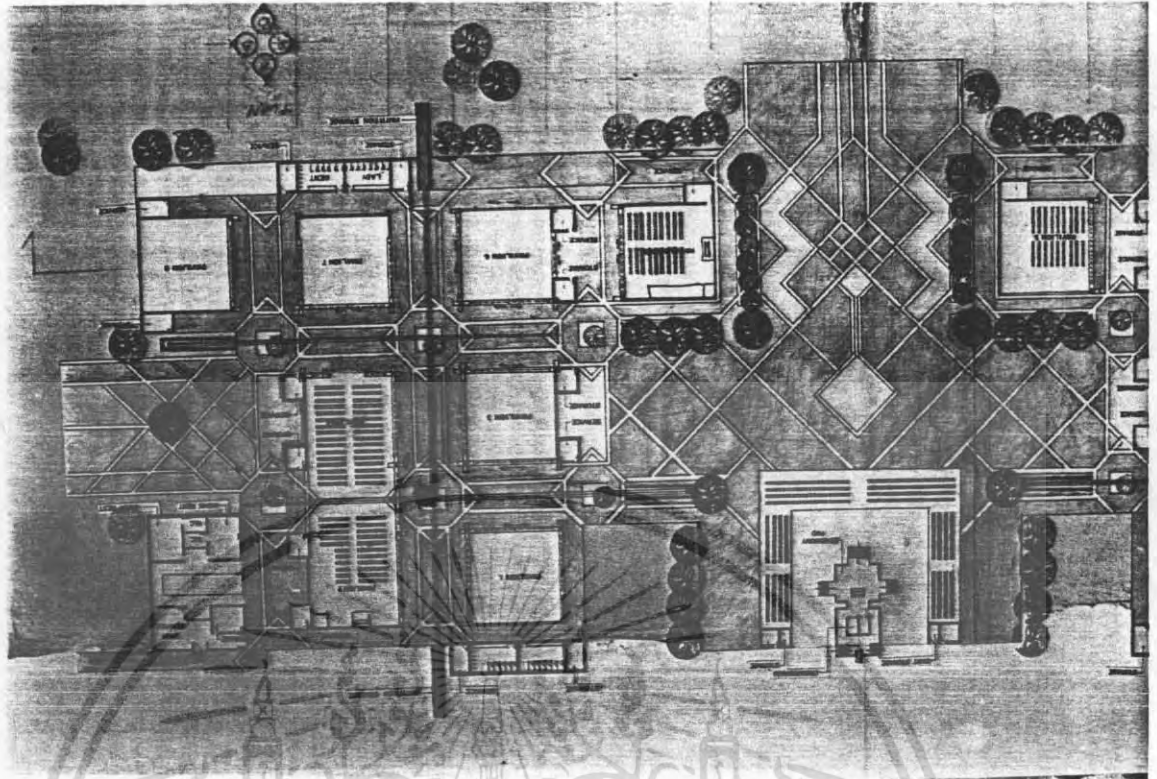
สรุปผลงานการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

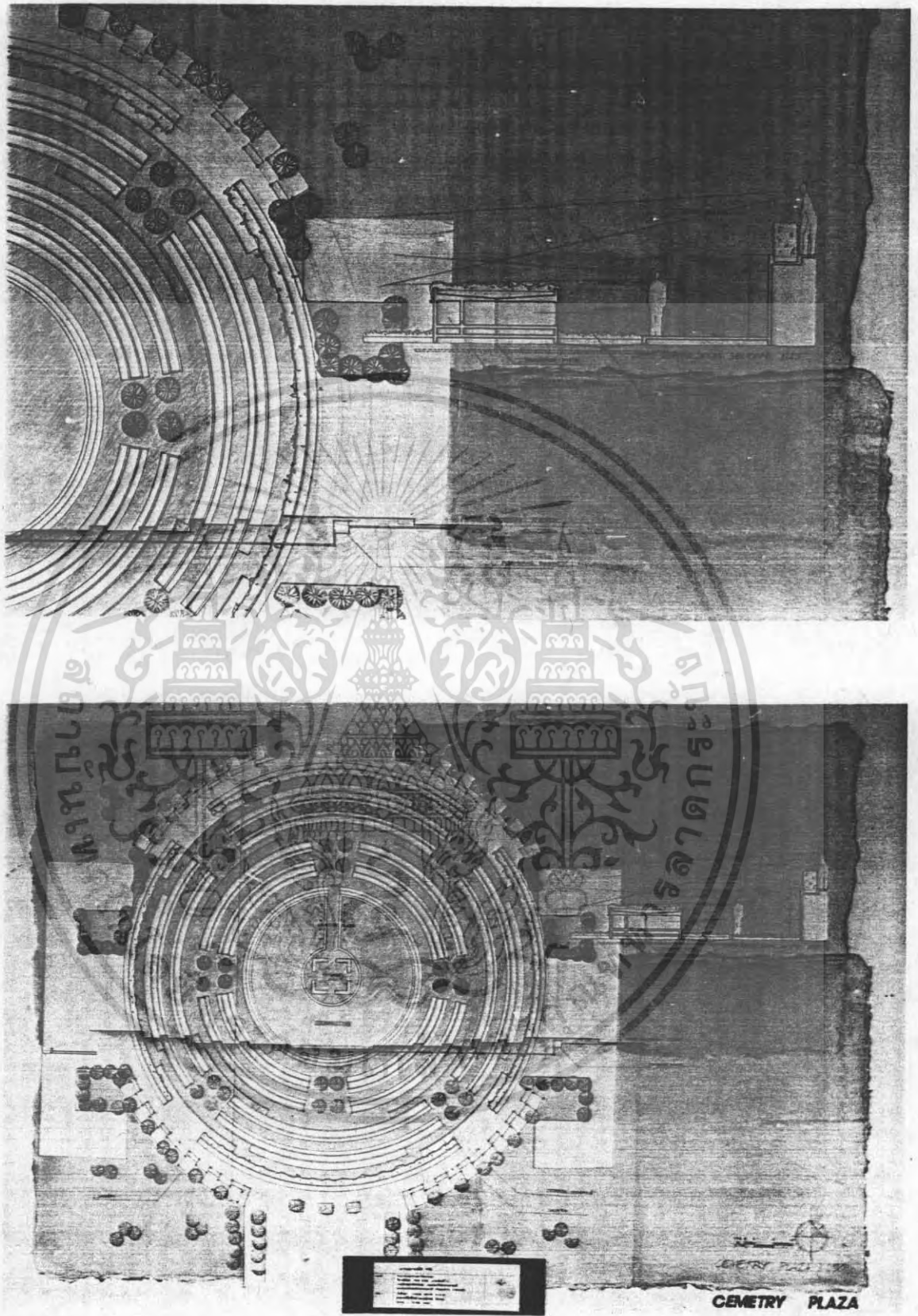
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

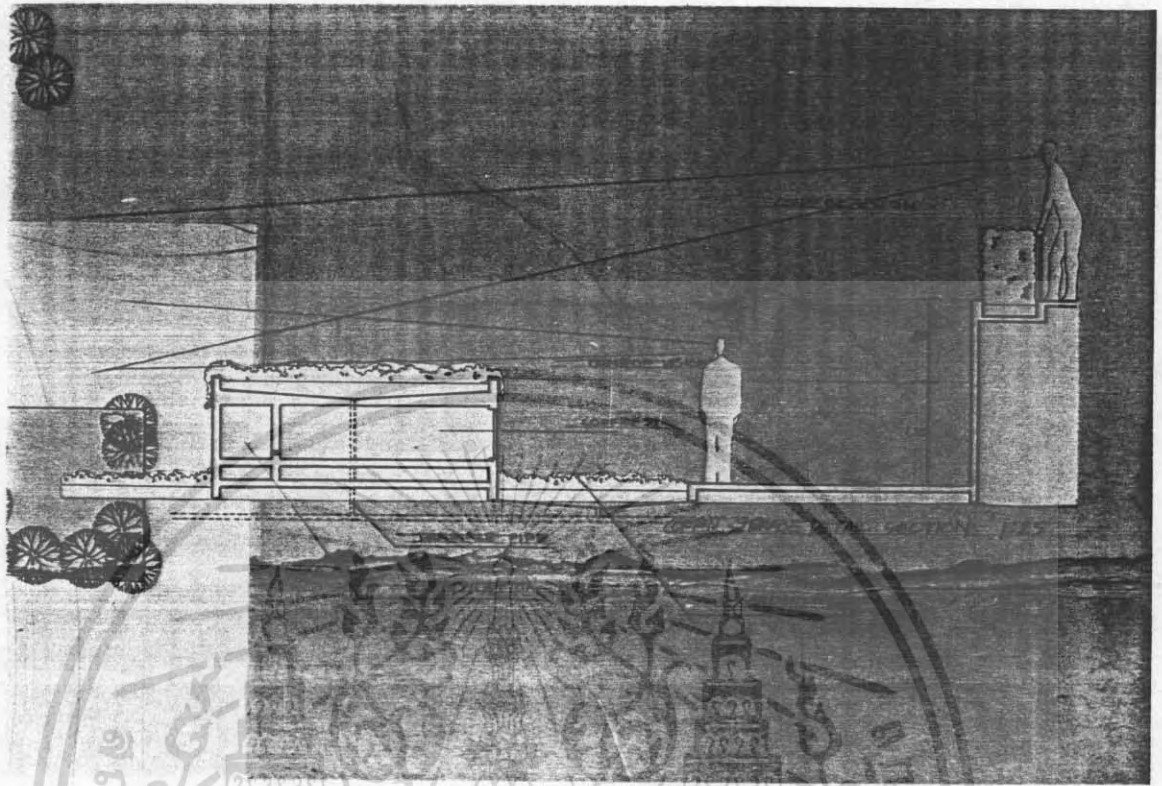
CREMATORIUM & PAVILION PART

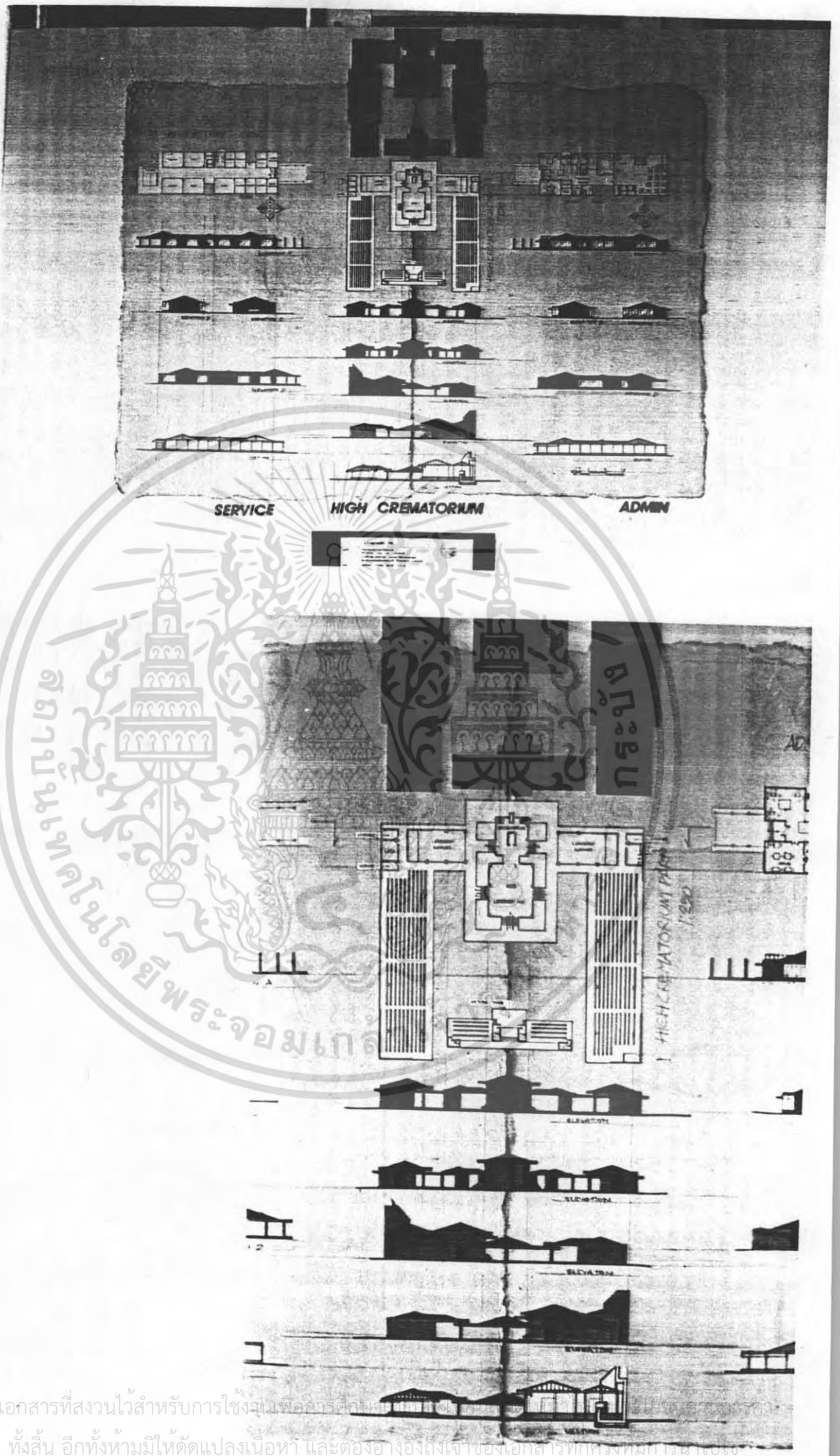
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

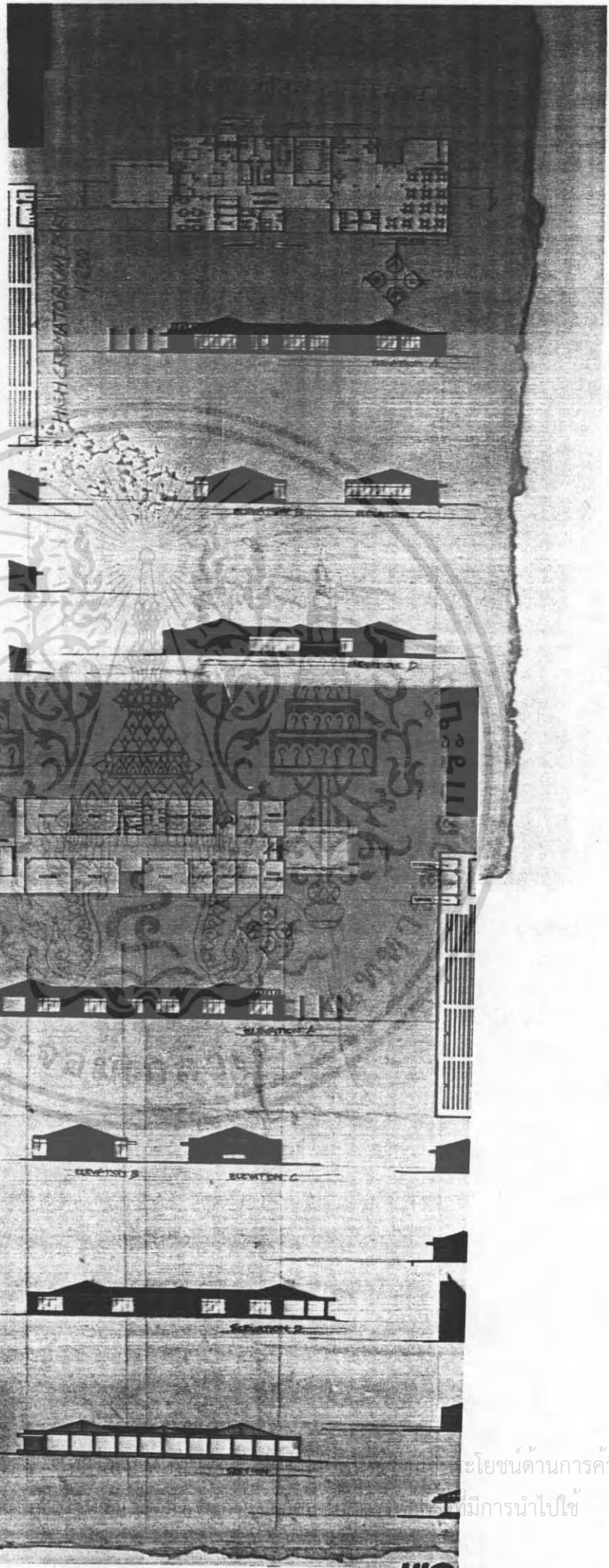
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

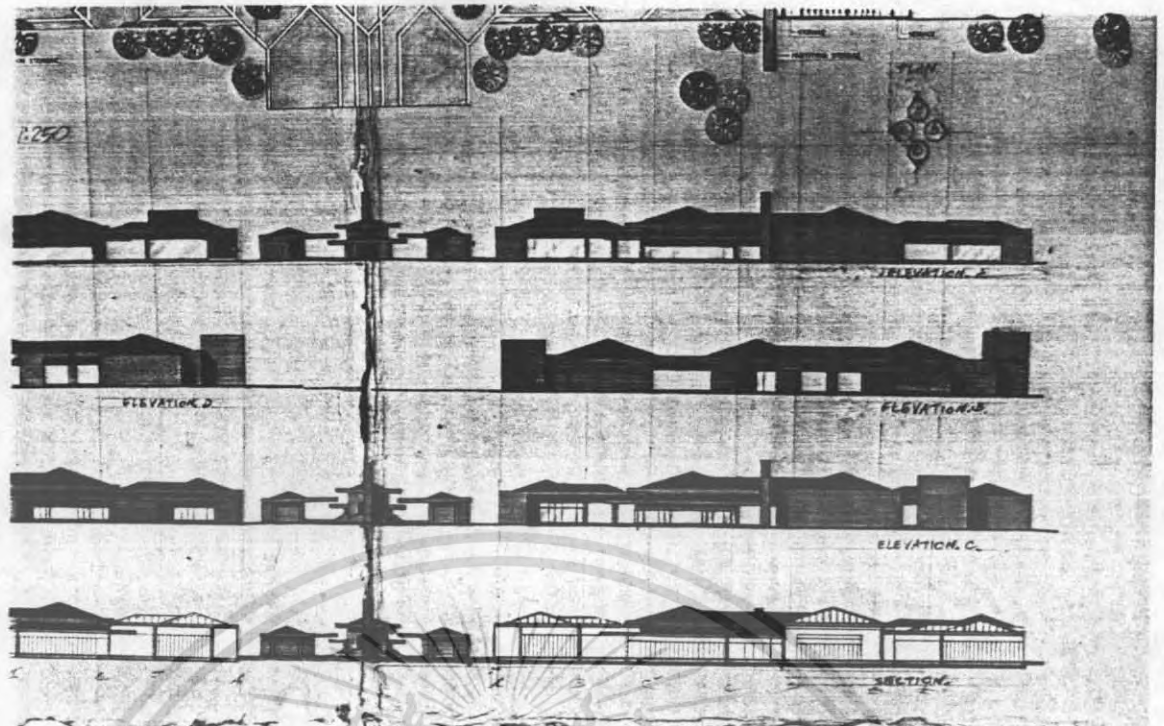

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้เพื่อการค้าหรือการเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำเอาไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้าม

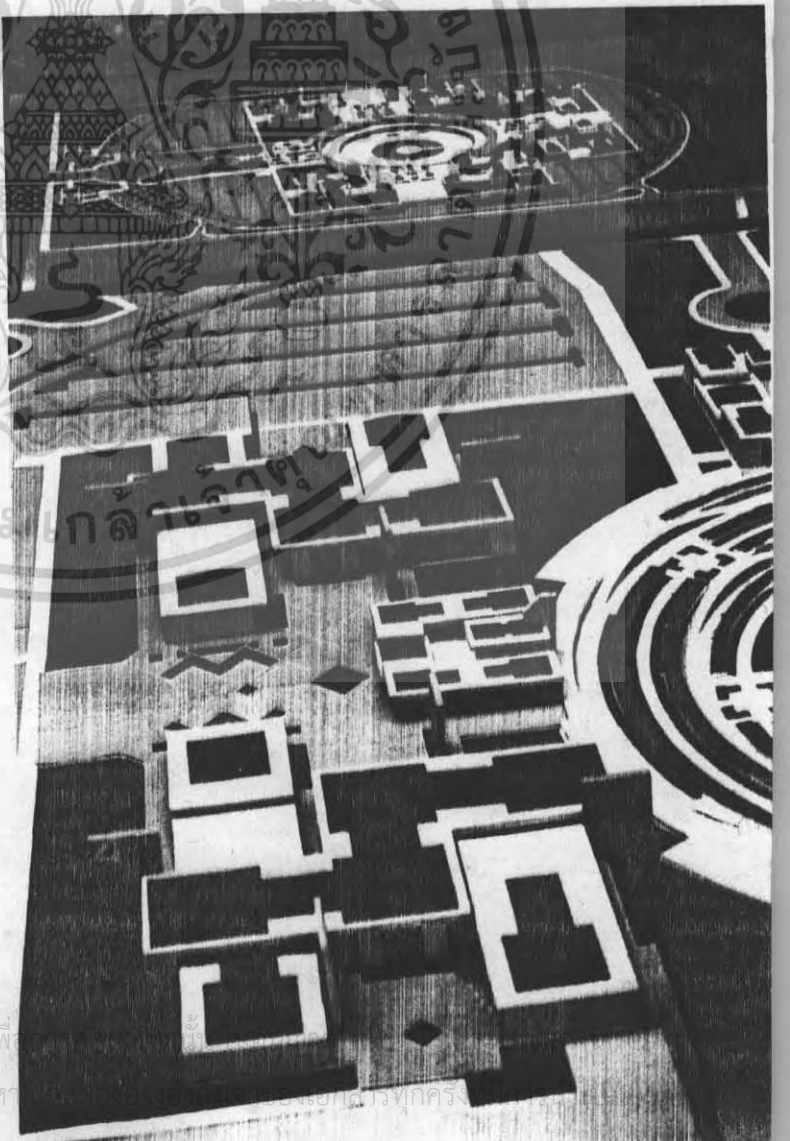
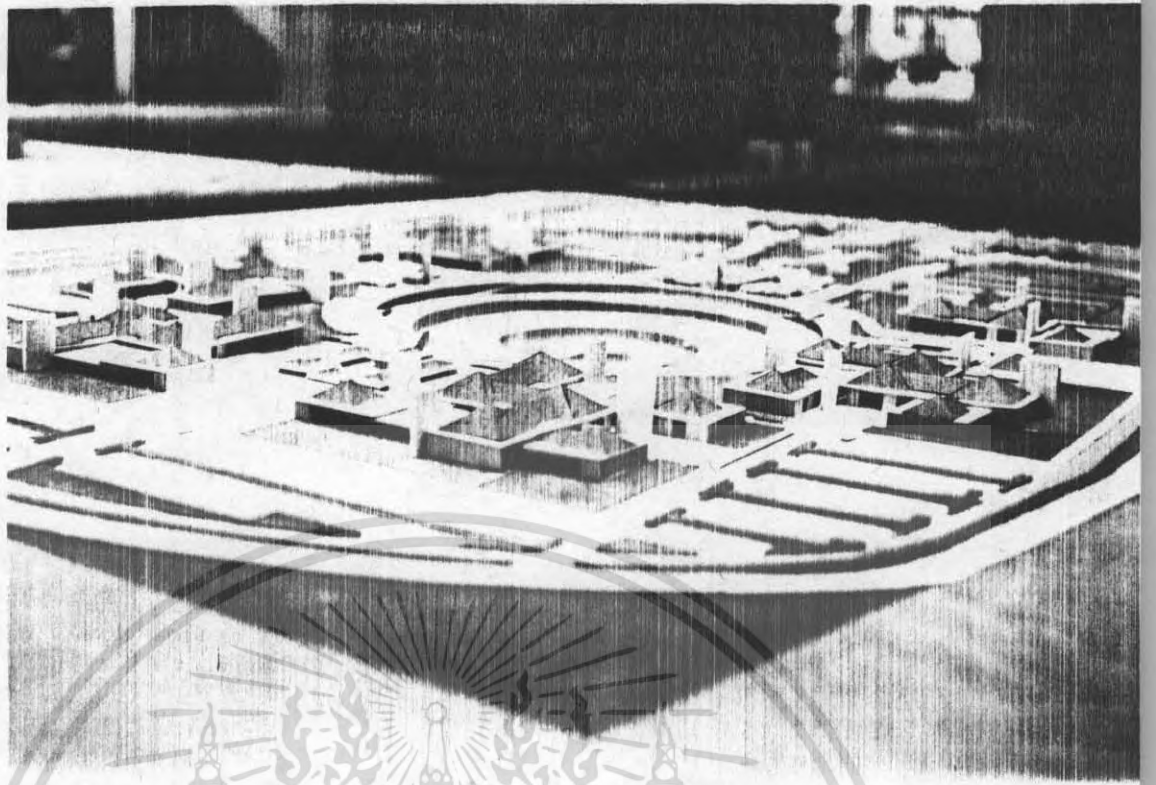
ะโยชน์ด้านการค้า
ที่มีการนำไปใช้

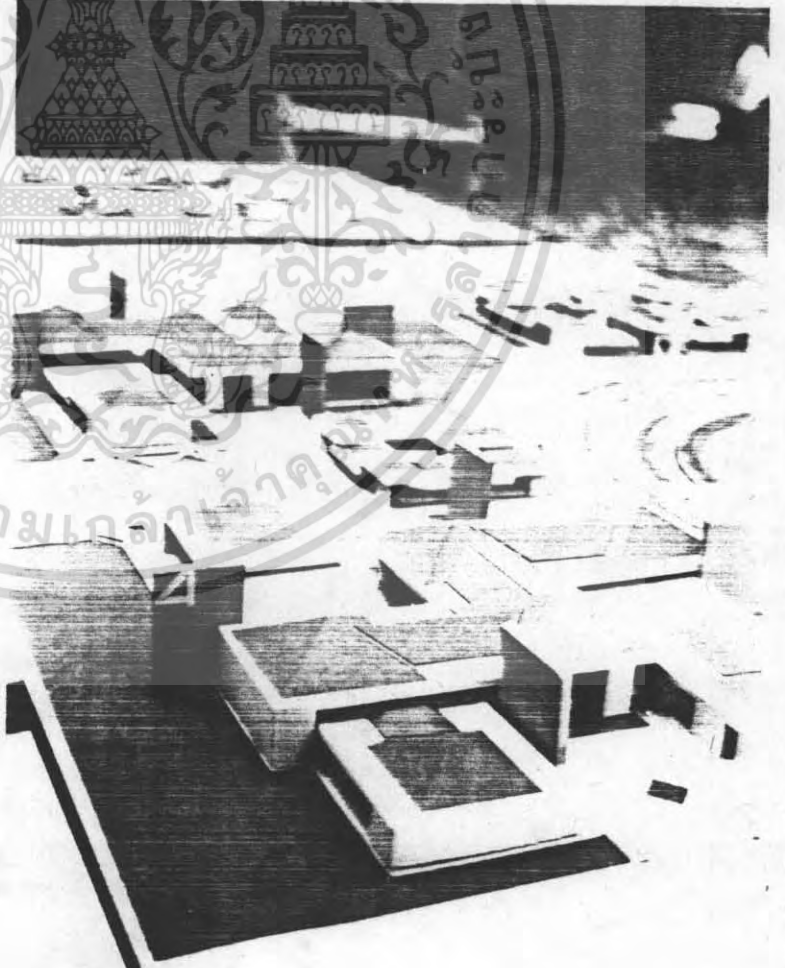
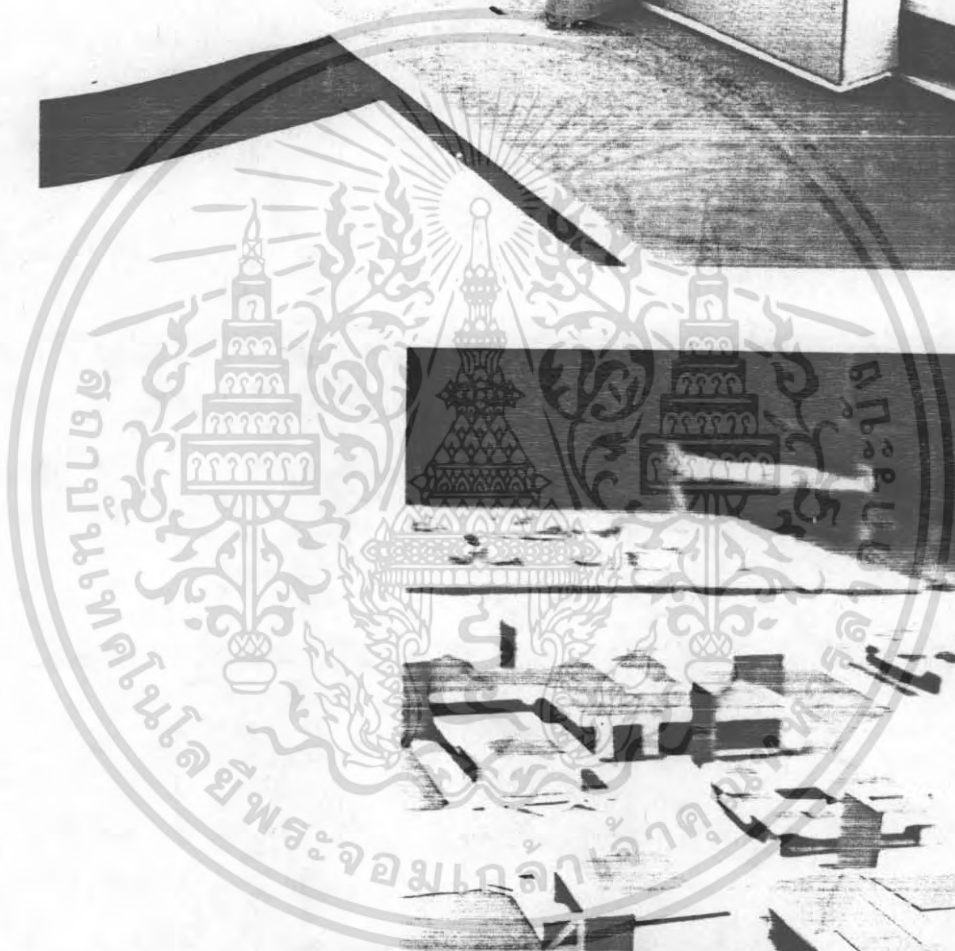
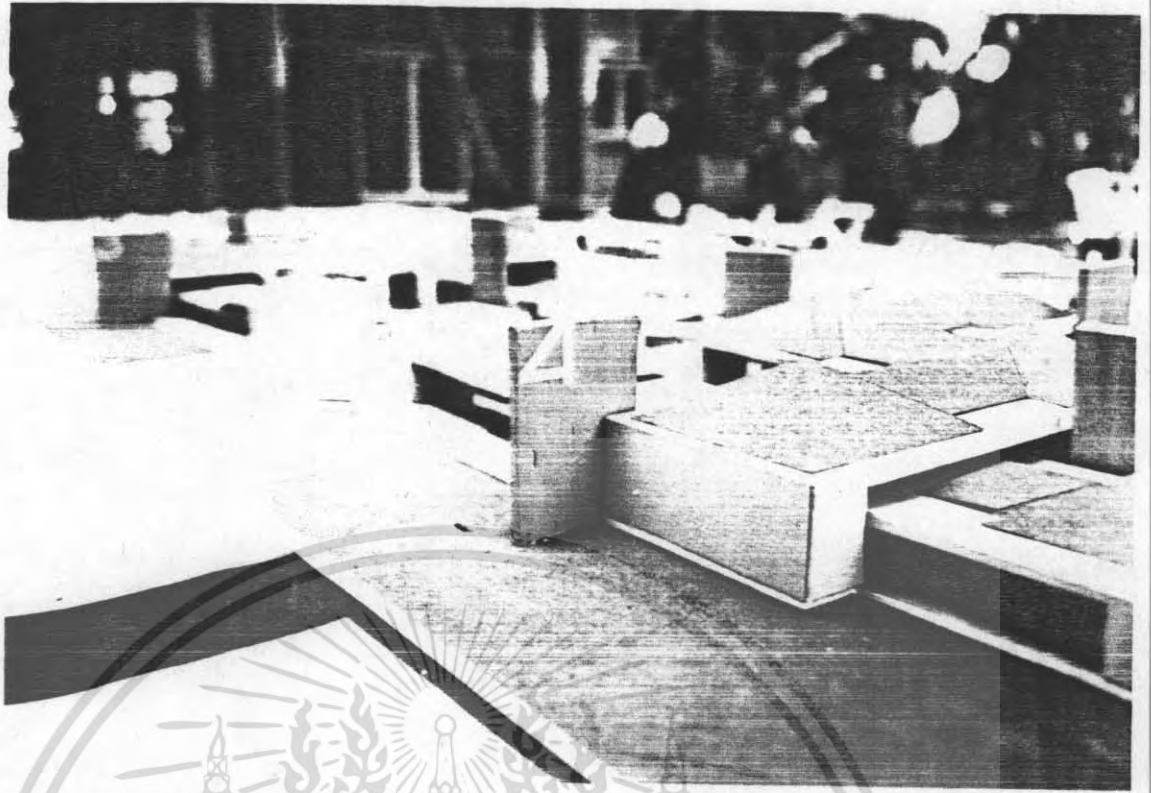
CREMATORIUM & PAVILION PAR

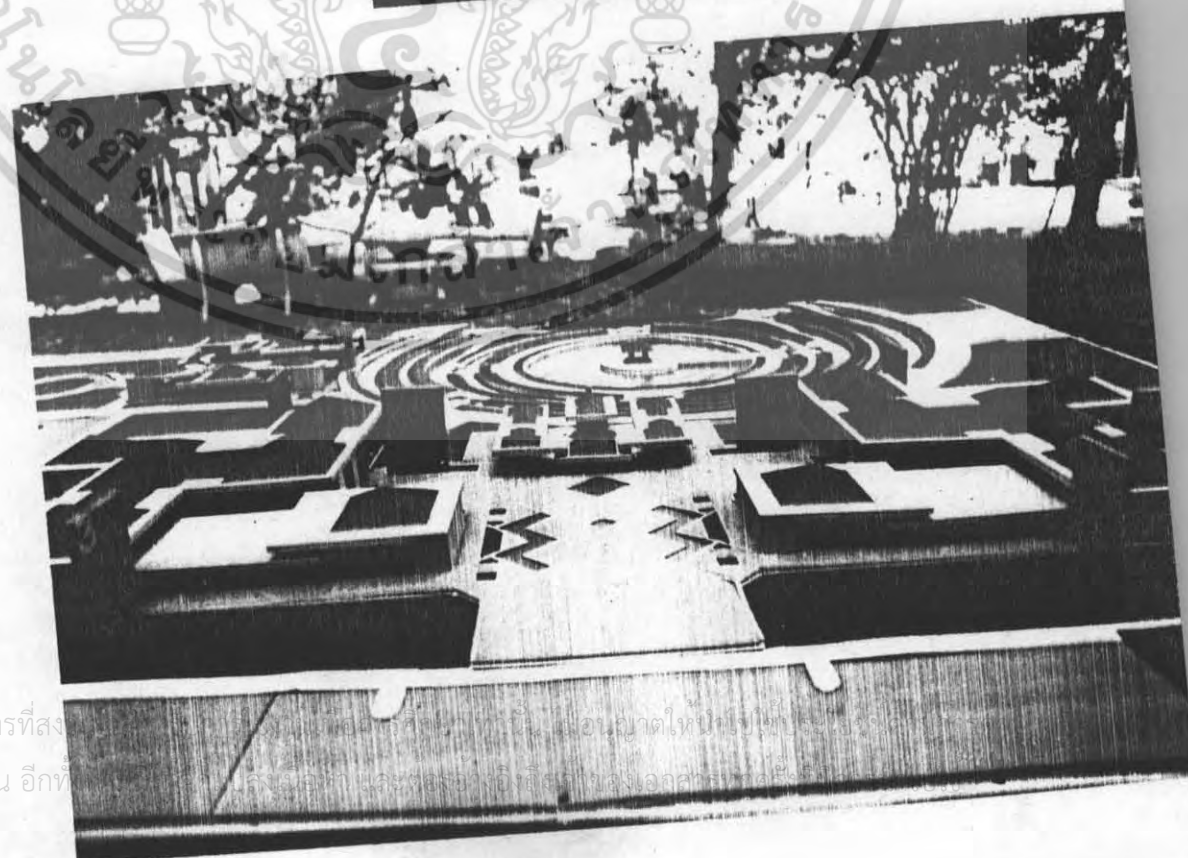
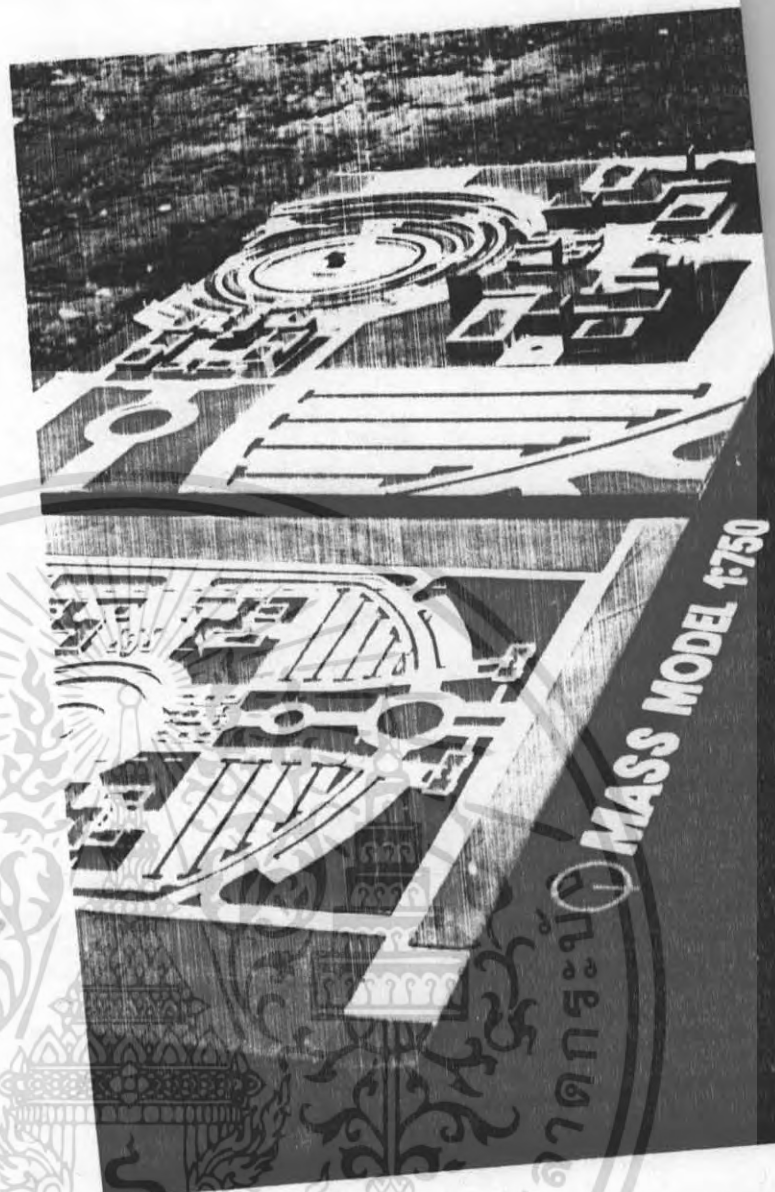
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำออกจำหน่ายหรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงแก้ไข หรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต

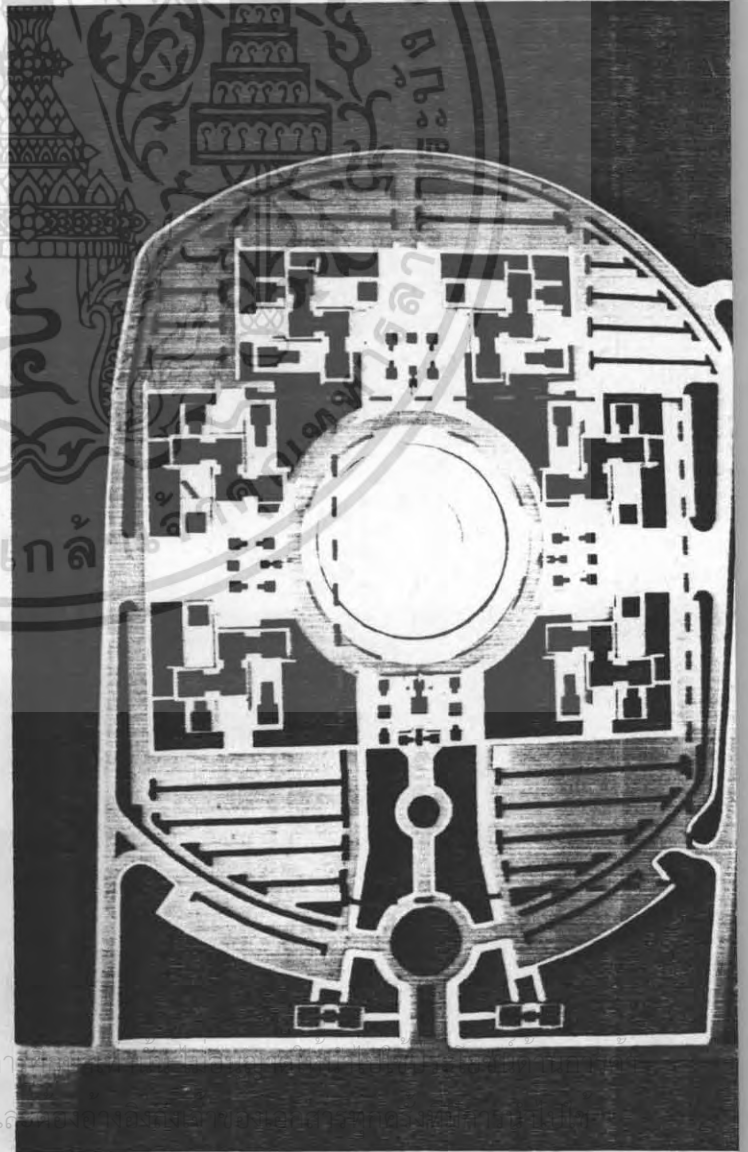
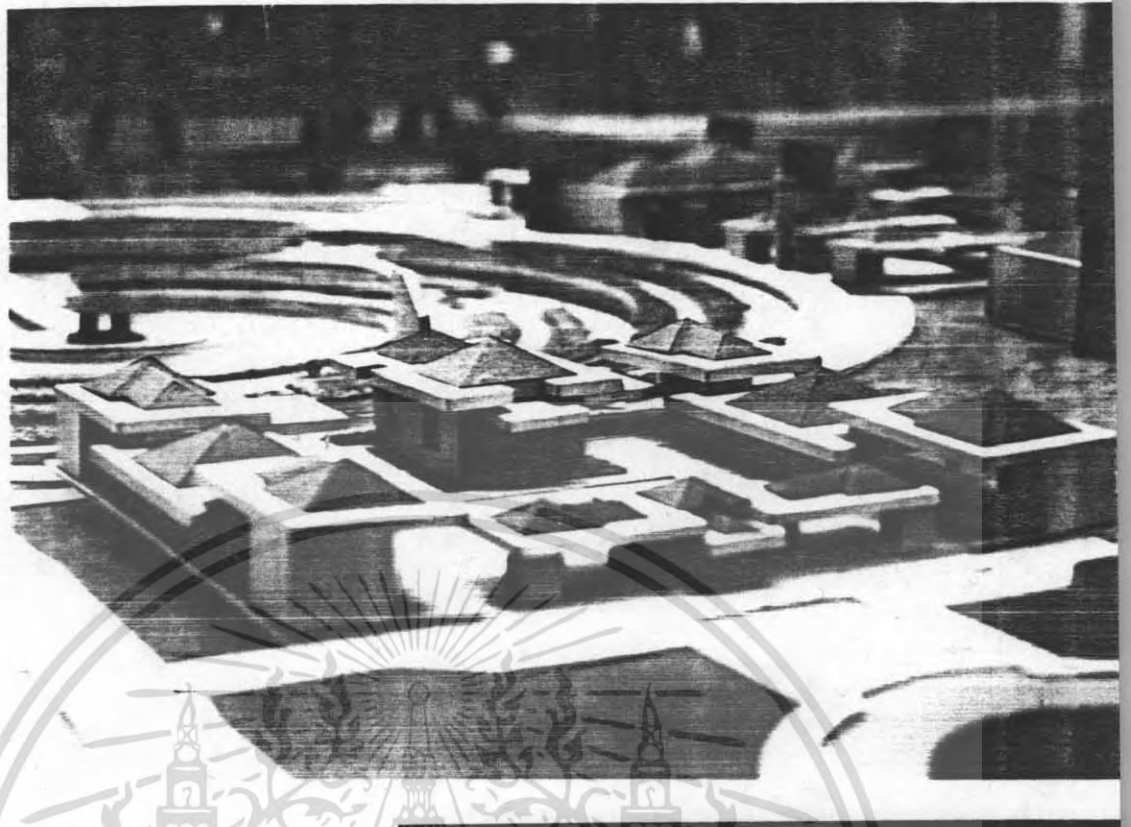
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อ
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา

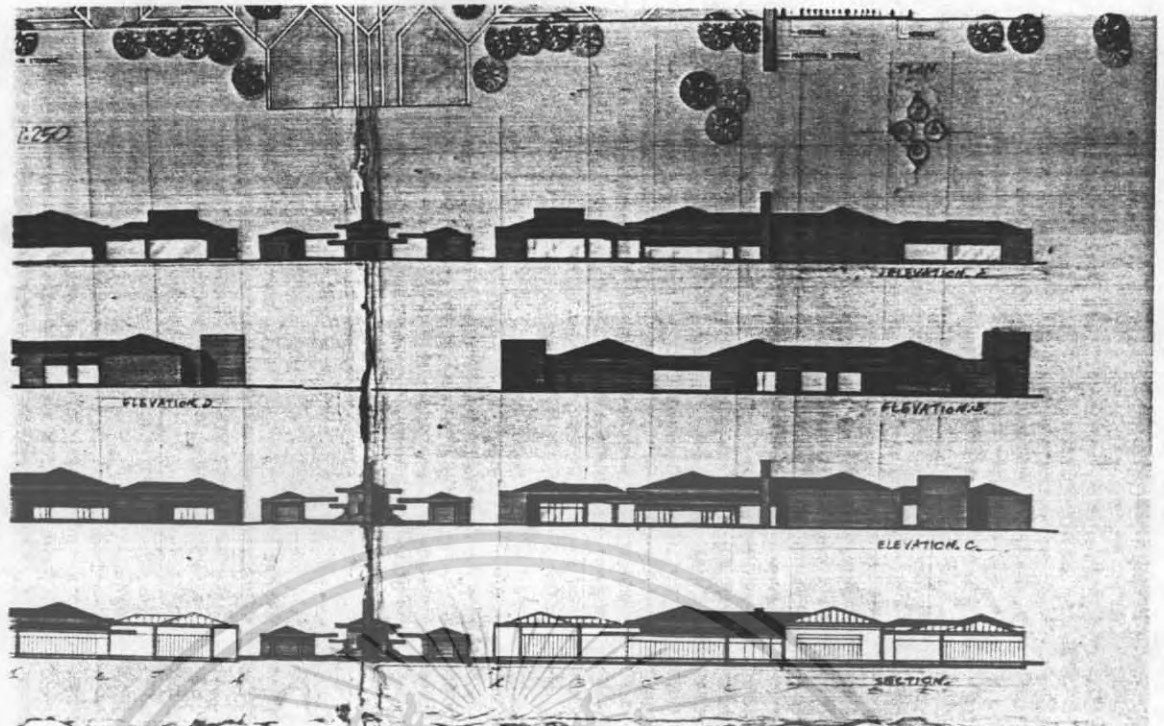
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

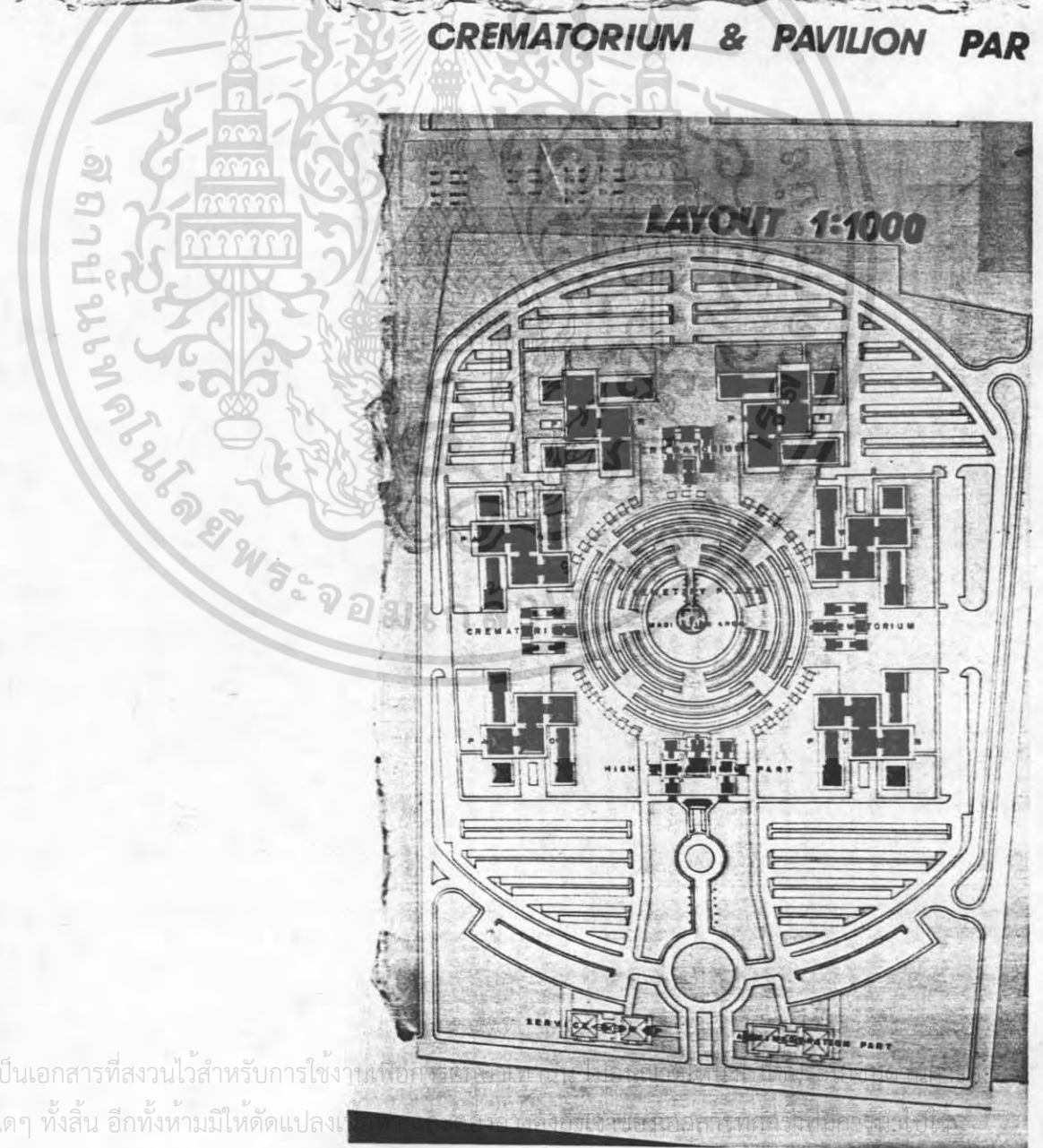
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบให้แก่นักศึกษาคณะสถาปัตย์วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เพื่อใช้ในการศึกษาและอ้างอิงถึงที่มาของเอกสารเท่านั้น ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการอื่นใดได้ทั้งสิ้น

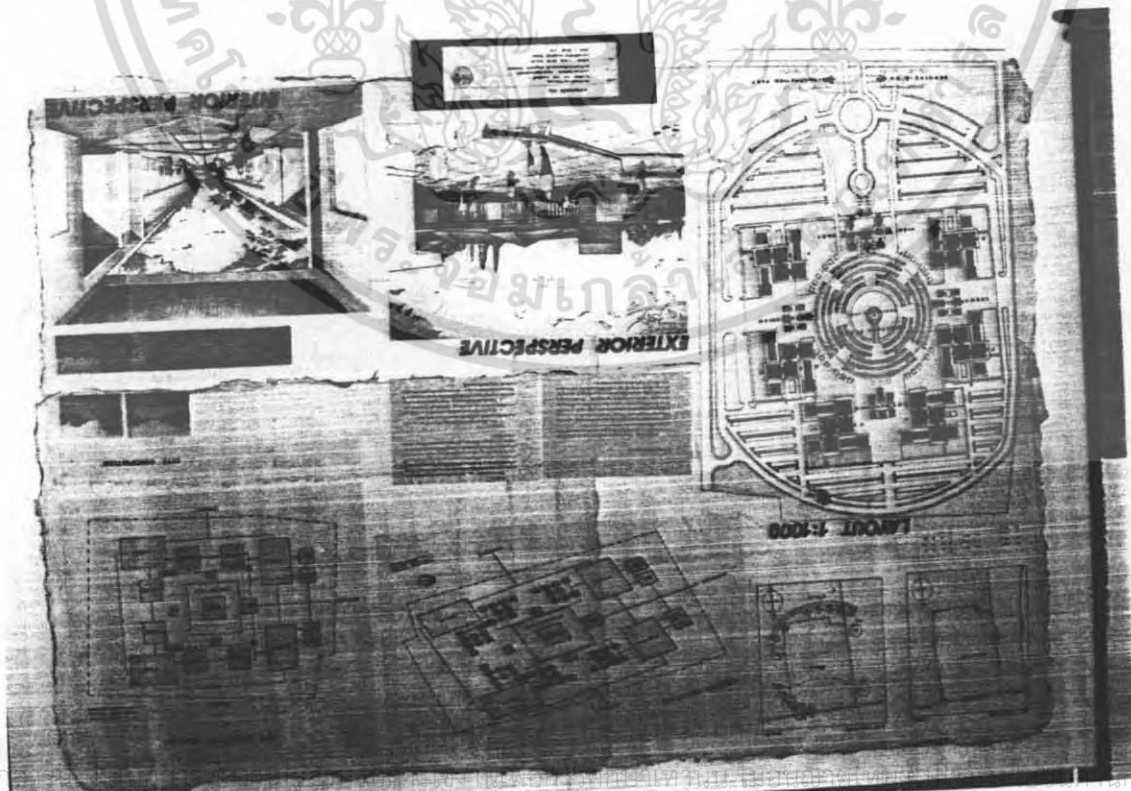
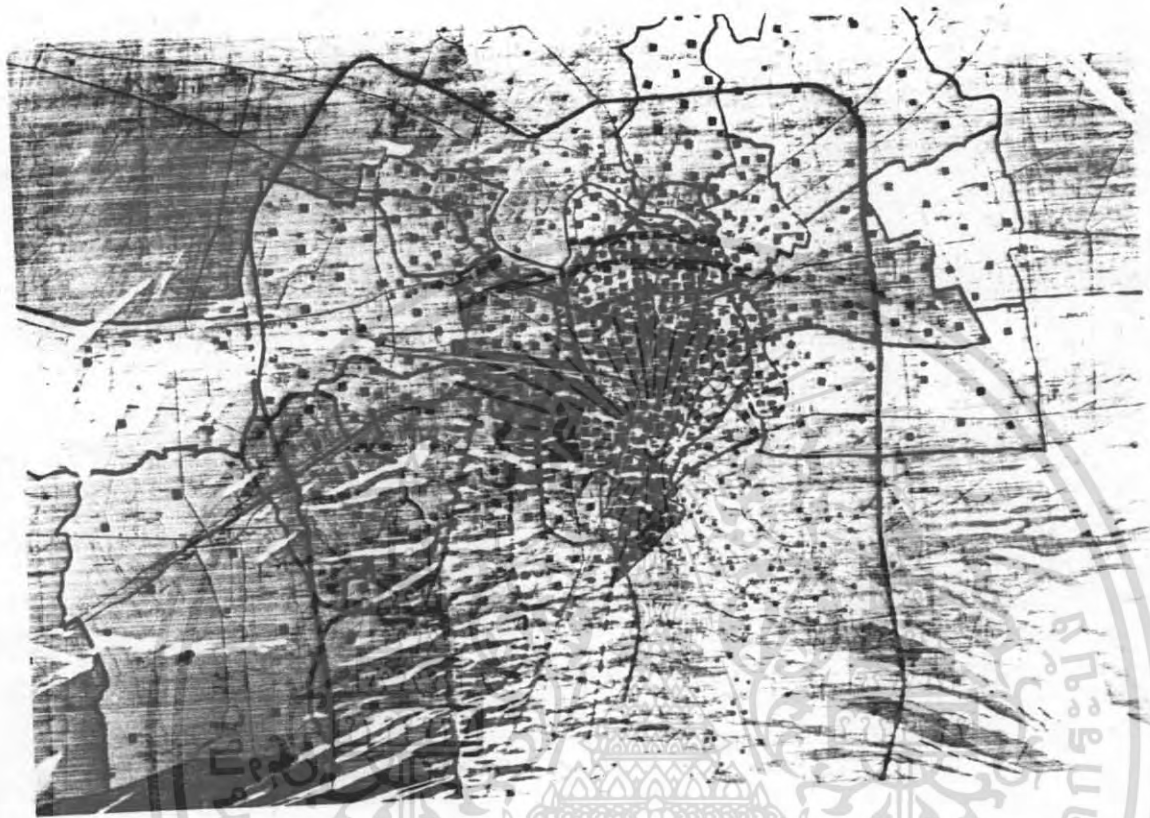
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษา
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และ

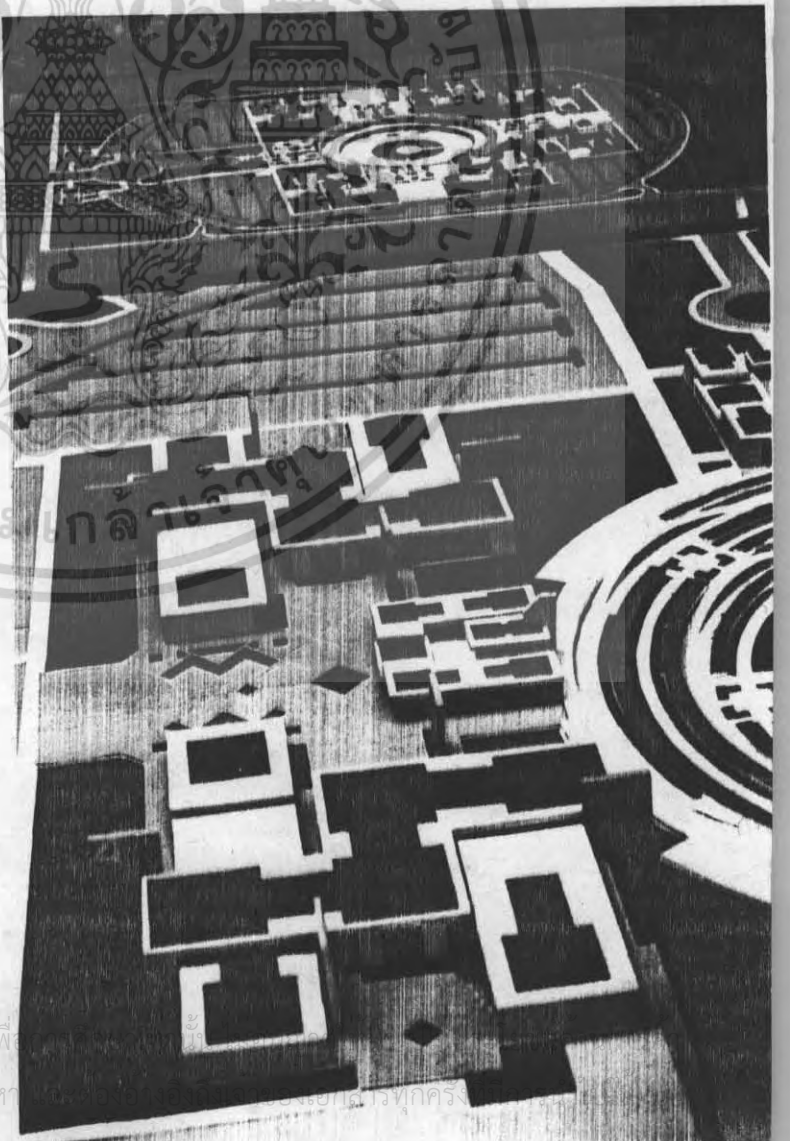
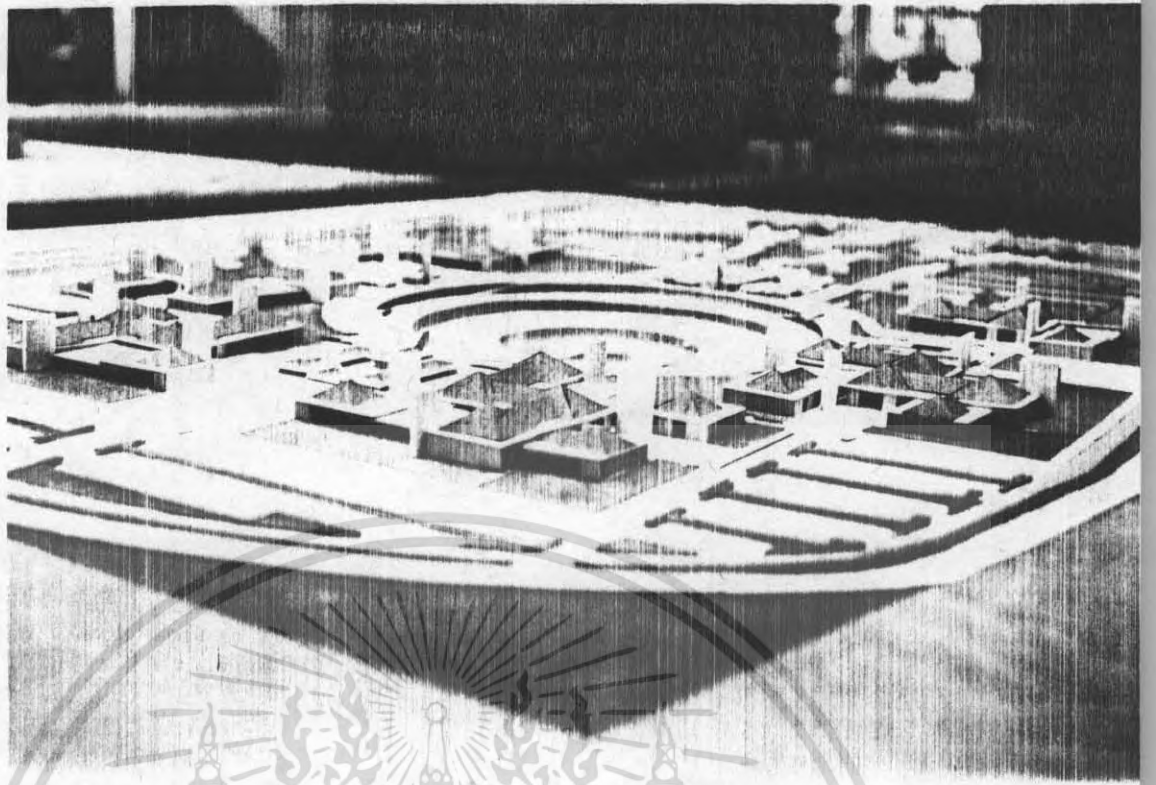
CREMATORIUM & PAVILION PAR

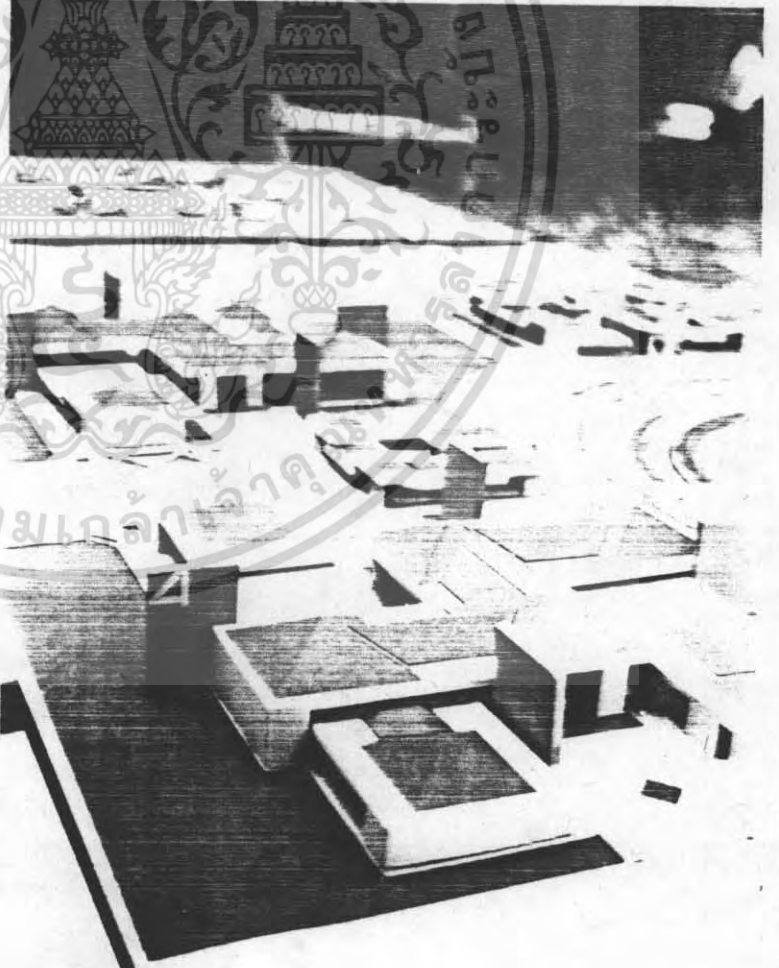
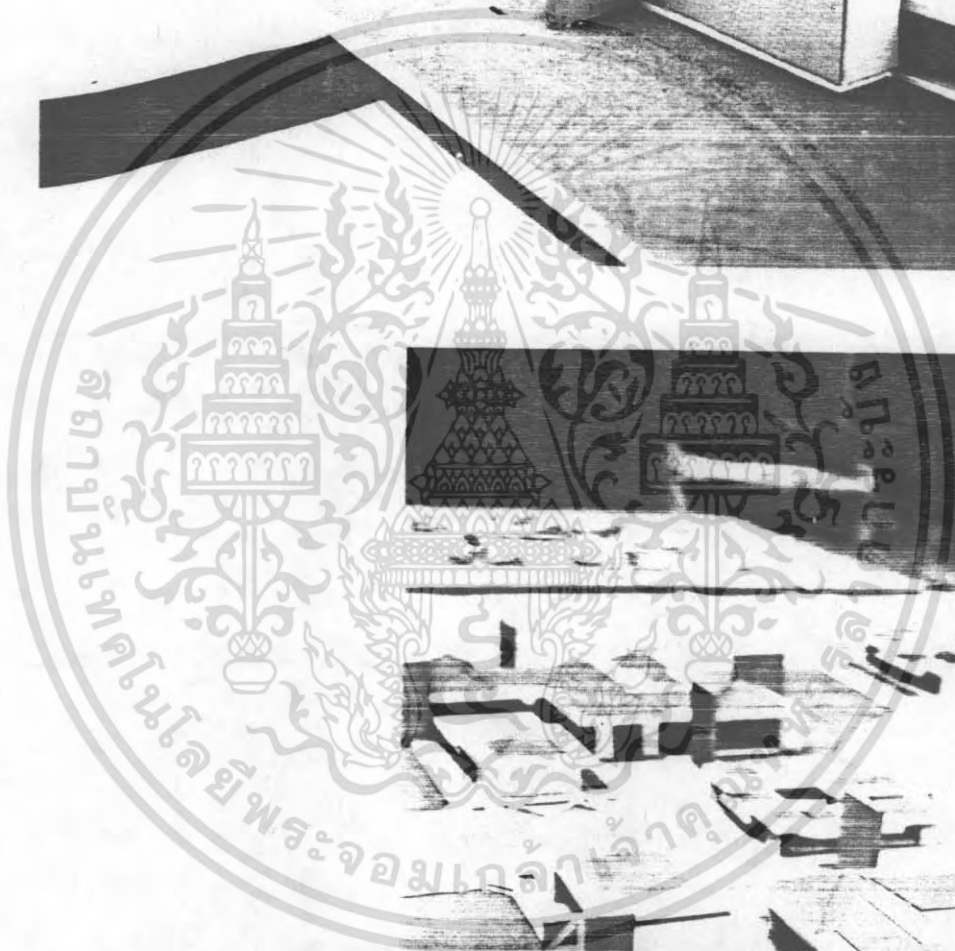
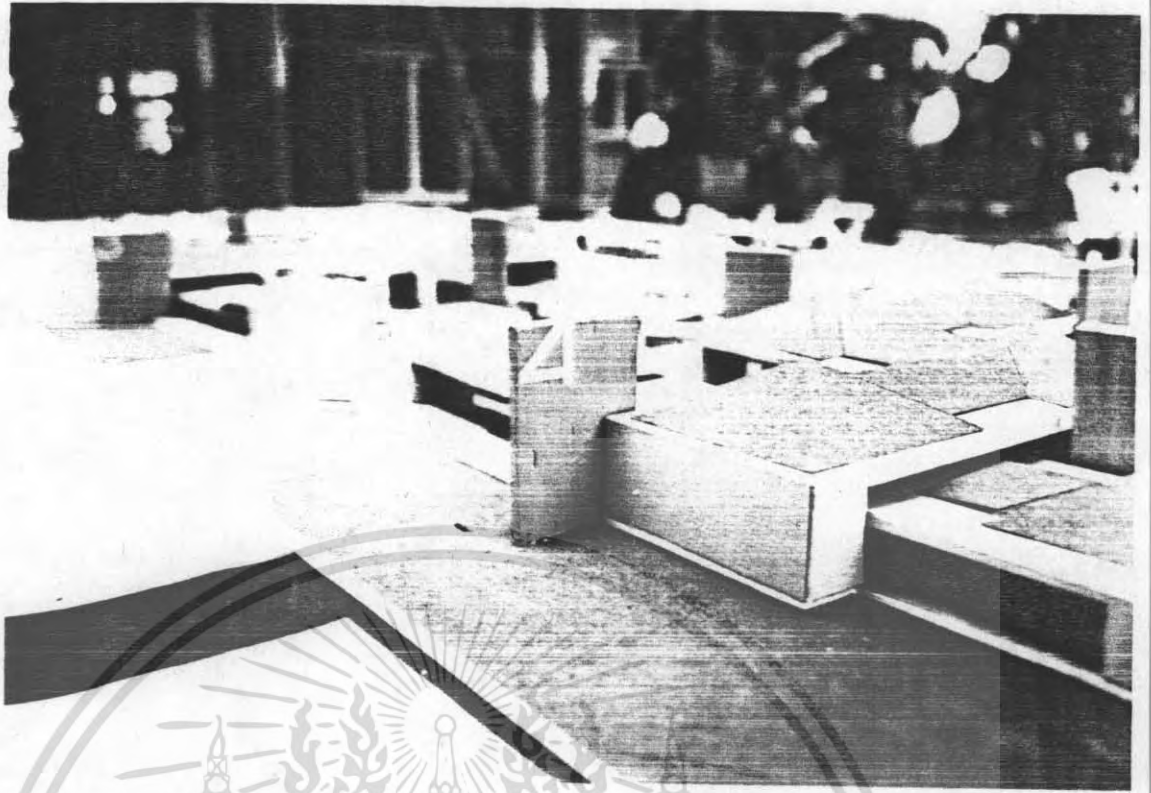
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำออกจำหน่ายหรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงแก้ไข หรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต

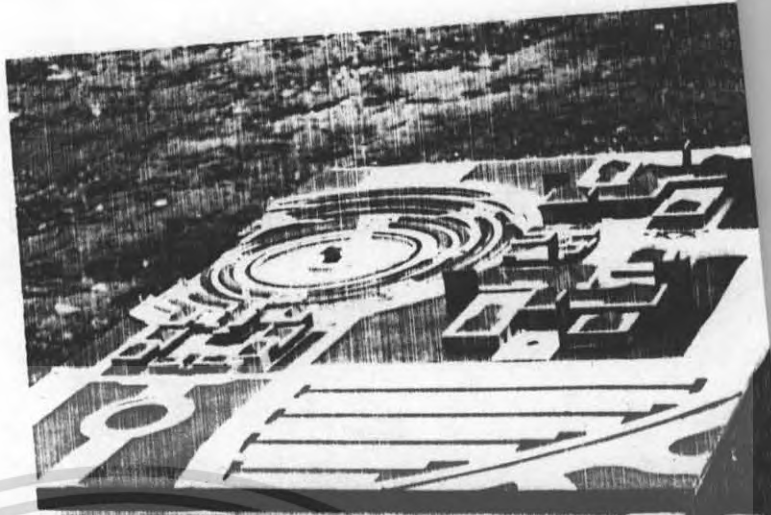
เอก...
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อ
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา
ของเอกสารทุกครั้ง

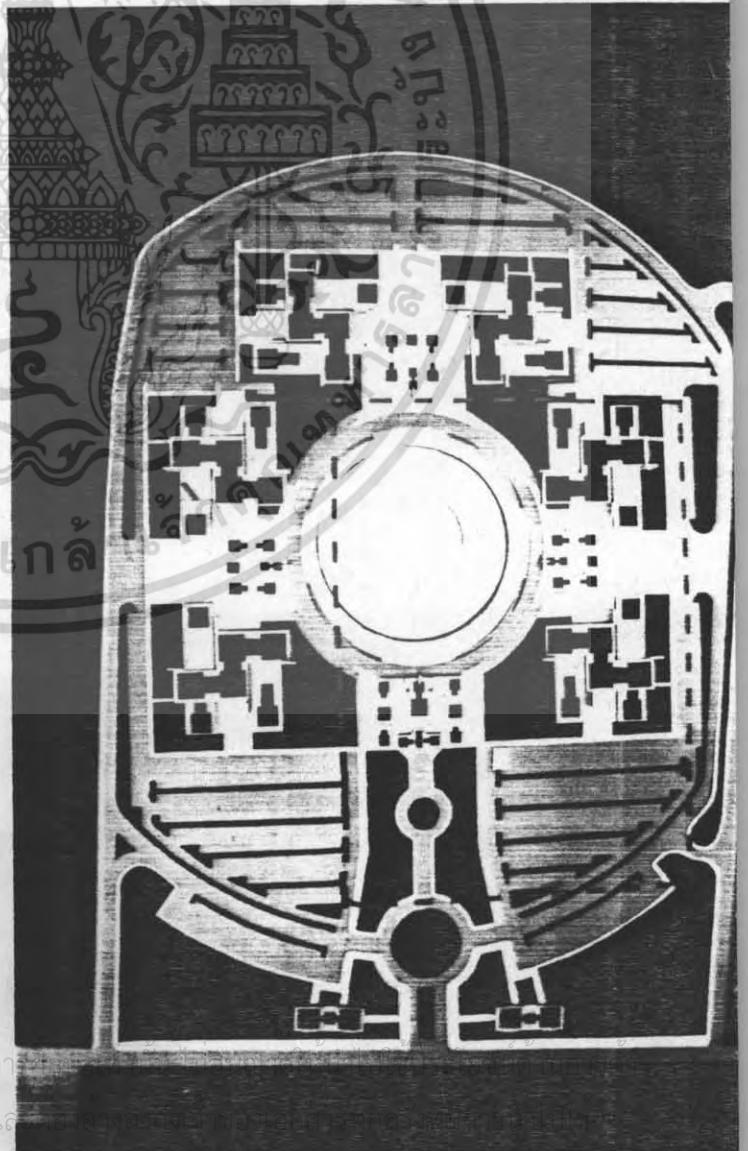
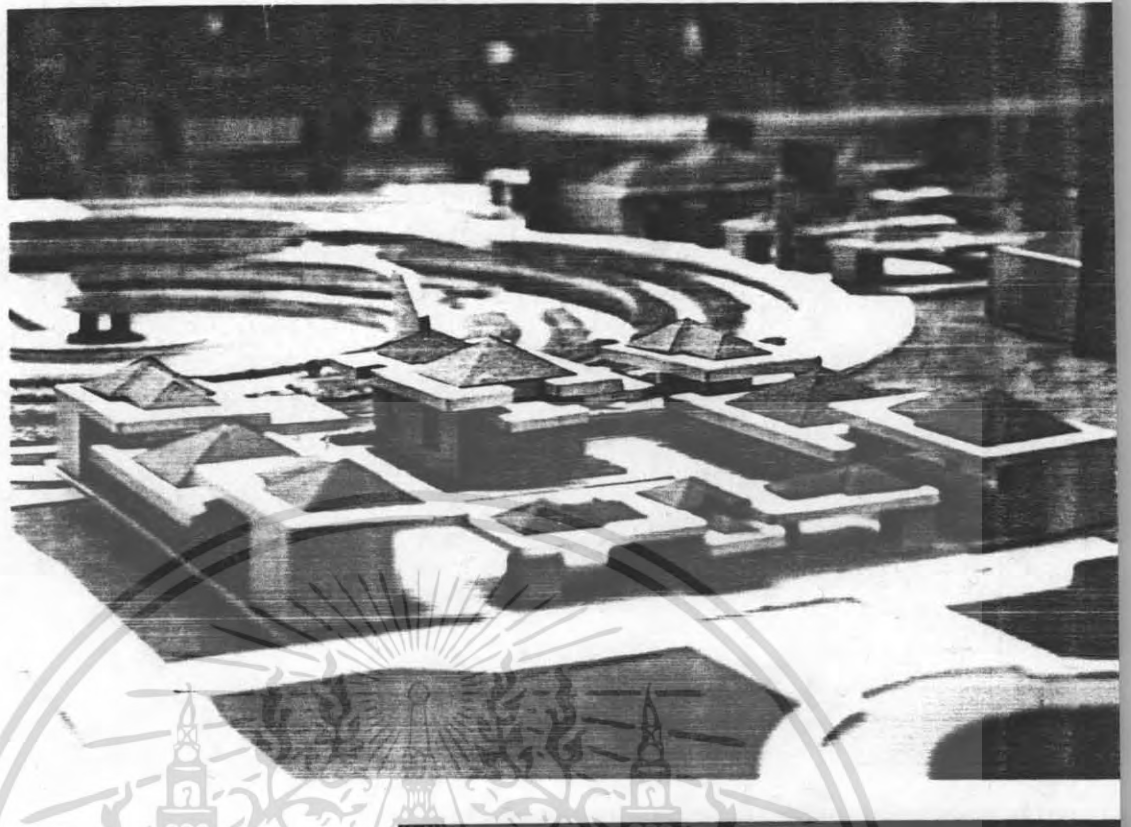
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

MASS MODEL 1:750

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบให้แก่นักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏปัตตานี เพื่อใช้ในการเรียนการสอนเท่านั้น ไม่สามารถนำออกนอกระบบได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษา
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และ

บรรณานุกรม

- เสถียรโกเศศ (พระยาอนุมานราชธน), ประเพณีเนื่องในการออกแบบ, (พระนคร, โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2505) 177 หน้า
- พูนพิภมย์ คีตกุล, มจ., ประเพณีพิธีไทย, (กรุงเทพฯ) เสริมวิทยบรรณาคาร, 2517) 428 หน้า
- สำนักพระราชวัง, รวมเรื่องและข้อปฏิบัติเกี่ยวกับราชสำนัก, 2533, 114 หน้า
- สำนักปฏิบัติธรรมเขาสวนหลวง, ศรัทธาเผาแพขาวพุทธ, (กรุงเทพฯ, แสงสุทธิการพิมพ์, 2524) 85 หน้า
- จิราภา นະมาศรี, ประเพณีพระศพเจ้านายสมัยรัตนโกสินทร์ (กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2513) 156 หน้า
- นิรัน จันทร์ศรี, สถาปัตยกรรมเมือง วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต, คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2533
- ทศพล จันทร์ทวงศ์, สถาปัตยกรรมศาลากลางกรุงเทพฯ วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต, คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2512
- สมวงศ์ วัฒนไกร, สถาปัตยกรรมหลวง, วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การปฏิบัติตนของผู้ไปในงานศพ

การแต่งกาย ผู้ไปในงานศพไม่ว่างานอาบน้ำศพ งานสวดทำบุญครบรอบวันตาย 7, 50, 100 วัน ตลอดจนการปลงศพ ผู้ไปงานต้องไว้ทุกข์เสมอคือ ผู้ชาย ถ้าแต่งเครื่องแบบปกติใช้ผ้าโปรงดำ 7-10 ซม. ติดขนเสื้อข้างซ้ายเหนือข้อศอก ถ้าแต่งสากลใช้เสื้อนอกขาว กางเกงขายาว (ปัจจุบันนิยมเสื้อ กางเกงสีเข้ม) เชื้อตขาว เนคไทสีดำเงื่อนกลาสี รองเท้าหนังสีดำ ถุงดำ และตามคำสั่งของสำนักงาน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี ที่ สร. 0114/4038 ลงวันที่ 5 กันยายน 2523 เรื่องการแต่งกายศพไทย

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่องหมายแสดงความเศร้าโศกแก่เจ้าภาพ ถ้าเป็นศพที่บรรจุในอุฐิแล้วเจ้าภาพมักจะนำหรีดหรือมาลัยที่
แขกนำมาไปวางที่อุฐิตัว (ดูรายละเอียดเรื่องพวงหรีด) วิธีปฏิบัติสำหรับผู้ไปสวดศพหรือเยี่ยมศพ มีดังนี้

- โห้วเจ้าภาพ แล้วมอบพวงหรีดหรือพวงมาลัย หรือชวดปักดอกไม้ที่เตรียมไปให้เจ้าภาพ
เจ้าภาพควรนำไปจัดวางให้เรียบร้อย (ผู้ใดจะนำไปวางเองก็ได้เช่นกัน)

- จากนั้นเข้าไปยังศาลาตั้งศพแล้วกราบพระ แบบเบญจางคประดิษฐ์ 3 ครั้ง

- จากนั้นคลานเข้าเข้าไปเคารพศพโดยจุดธูป 1 ดอก ยกมือพนมขอโหสิกรรม เมื่อปักธูป
เสร็จแล้วจึงเคารพศพ ถ้าเป็นศพผู้สูงอายุควรกราบ 1 ครั้ง ไม่แบมือ ถ้าผู้ตายเป็นพระให้กราบแบบ
เบญจางคประดิษฐ์ ถ้าศพคนวัยเดียวกันควรยื่นค่านับหรือนั่งโห้ว ถ้าเป็นศพผู้น้อยหรือเด็กกว่าเรา ควรยื่น
หรือนั่งในท่าสงบขอโหสิกรรมโดยไม่ต้องโห้ว แล้วคลานถอยออกมาหาที่นั่งที่สมควรต่อไป

(จะจำง่าย ๆ ว่า โห้วเจ้าภาพ, กราบพระ, เคารพศพ...ก็ได้)

การไปในงานเผาศพ

ถ้าจะไปเผาศพใด ควรนำธูปเทียนดอกไม้จันทน์ไปด้วย ไม่ควรจะไปใช้ของเจ้าภาพ เพราะ
เจ้าภาพจัดไว้สำหรับผู้ไม่รู้ประเพณีไทยเท่านั้น การใช้ทั้งดอกไม้จันทน์และธูปเทียนนั้น ก็เพราะนิยมกันว่า
ธูปเทียนใช้เป็นสิ่งของขมาศพ ส่วนดอกไม้จันทน์ใช้สำหรับเผาศพ (ดูรายละเอียดเรื่องดอกไม้จันทน์ ธูป
เทียน)

เมื่อเข้าไปในบริเวณเมรุซึ่งมีศพตั้งอยู่บนเมรุ ชายควรค่านับศพหญิงน้อมตัวโห้ว แล้วจึงไปนั่ง
ในท่าสงบ เพื่อแสดงความเคารพและอาลัยเป็นครั้งสุดท้าย จากนั้นจึงทยอยเรียงลำดับเข้าไปนำดอกไม้
จันทน์ไปวางไว้ที่เชิงตะกอนเป็นการขมาศพ ก่อนจะวางควรเคารพเสียครั้งหนึ่งก่อน วางแล้วเคารพอีก
ครั้งหนึ่ง และก่อนกลับควรลาเจ้าภาพเสียก่อน

พวงหรีดในงานศพ

ในการไปเยี่ยมศพของคนสมัยนี้ มักมีพวงหรีดซึ่งอาจจะทำด้วยดอกไม้สดหรือดอกไม้ปลอมไปค่านับศพด้วย บางคนก็ใช้กระเช้าดอกไม้หรือช่อดอกไม้หรือพวงมาลัย หรือชวดปักดอกไม้ก็มี จึงควรรู้ความ
เป็นมาเรื่องพวงหรีดย่อ ๆ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเพณีวางพวงหรีดนี้ เรานำแบบอย่างมาจากฝรั่ง คนบางคนรังเกียจคติของฝรั่งถือว่าไม่ใช่ประเพณีไทย จึงเปลี่ยนเป็นพวงมาลัย แต่ก็ไม่นับความหมายเดิม คือ การวางพวงหรีดแก่ศพ ปัจจุบันนี้มักทำพวงหรีดดอกไม้ปลอมมากกว่าดอกไม้สด เพราะเก็บได้นาน ราคาถูก และไม่เสียเวลามากนัก

ต้นเหตุที่จะเกิดเป็นประเพณีวางพวงหรีดที่ศพนี้ ก็เนื่องจากคนโบราณแต่เดิมถือว่า พวงมาลาเป็นของสูง ใช้สำหรับบริดษัระพวกเทวดา แต่ต่อมาก็เปลี่ยนไปเป็นมงกุฎของฝรั่งหรือพวงหรีด เข้าใจว่าคงจะเป็นเพราะของสองอย่างนี้สวมได้สะดวกกว่า ไม่อ่อนปวกเปียกเหมือนพวงมาลา แต่เดิมของพวกกรีกและโรมันนั้น ถ้าผู้ใดรบศึกชนะกลับมา ประชาชนก็จะสวมพวงหรีดให้เป็นเกียรติยศ ใช้ตลอดมาจนกระทั่งทุกวันนี้ ต่อมาแม้แข่งขันอะไรได้ชัยชนะก็สวมพวงหรีดให้เช่นกัน (แต่คนไทยนิยมสวมพวงมาลัยให้) นอกจากนี้ยังใช้ในการตายอีกด้วย สำหรับพระเยซูวันที่ถูกตรึงกางเขนก็สวมมงกุฎหนาม โดยเขาถือว่าเป็นการให้เกียรติยศแก่คนตายเป็นครั้งสุดท้าย พวกอินดูก็นิยมสวมพวงมาลัยให้แก่คนตาย นิธิของพราหมณ์ใช้ดอกไม้และพวงหรีดประดับศพและใช้บูชาพราหมณ์ด้วย พวกกรีกและโรมันนอกจากจะสวมพวงหรีดหรือมงกุฎให้กับผู้ตายแล้ว ยังนิยมนำไปวางไว้บนหลุมฝังศพอีกด้วย ชาวอียิปต์โบราณก็มีธรรมเนียมวางพวงมาลาและดอกไม้บนศรัระเช่นกัน

สำหรับประเพณีฝรั่งวางพวงหรีดที่ศพในปัจจุบันนี้ มีความหมายไปอีกอย่างหนึ่ง คือ ไม่ถือว่าเป็นการบูชาให้เกียรติแก่ศพดังแต่ก่อน แต่ถือว่าการวางพวงหรีดเป็นเครื่องหมายที่ แสดงออกถึงความเศร้าโศกของผู้วางเท่านั้น มีค่าเล่าสิบ ๆ กันมาว่าต้นเหตุเดิมนั้น เกิดจากพวกคริสเตียนสมัยแรก ๆ ได้นำเอาริบบิ้นและกระดาษมาตัดเป็นดอกไม้และใบไม้จัดทำเป็นพวงหรีด แล้วไปถวายวัดเพื่อเป็นที่ระลึกอุทิศให้แก่คนตาย พวงหรีดที่อุทิศนี้ก็เอาแขวนไว้ในโบสถ์ พอเก่าแล้วก็เอาออก เอาของใหม่แขวนแทน (ประเพณีนี้ในชนบทฝรั่งยังทำกันอยู่) พวงหรีดเหล่านี้ ต่อมาก็เปลี่ยนไปเป็นพวงหรีดสดที่ญาติมิตรของคนตายจะนำ ไปวางไว้ปากหลุมศพ

นี่คือความเป็นมาของเรื่อง "พวงหรีด" อย่างสังเขป สำหรับในปัจจุบันนี้ ในเมืองไทยเราผู้ที่มีความรู้ความคิดพากันเห็นว่า พวงหรีด ดอกไม้สดและดอกไม้แห้งมีราคาแพงเสร็จงานแล้วก็ทิ้งไปเป็นการเสียเศรษฐกิจโดยใช่เหตุ บ้างก็บ่นกันว่าบางวัดจะเก็บไว้ก็ไม่มีที่จะเก็บ พวกร้านค้าก็มาขอซื้อในราคาถูกแล้วนำไปตกแต่งหมอน เวียนนากลับมาขายในราคาแพงอีก ทำให้ผู้ที่รู้เห็นห่อเหี่ยวใจยิ่งขึ้น ผู้มีปัญญาจึงมักนิยมจัดเป็นชวด หรือแจกันปักดอกไม้สดไปเคารพศพแทน ถ้าเจ้าภาพได้รับแจกันดอกไม้มากายก็สามารถจะนำไปทำประโยชน์ใช้สอย เช่น ส่งไปให้คนไข้ตามโรงพยาบาล หรือทหารที่บาดเจ็บ ก็เป็นการให้ความชื่นใจแก่ผู้รับอีกโสดหนึ่ง นับเป็นกุศลของเจ้าภาพและผู้ตายอีกด้วย ซึ่งผู้เขียนก็เห็นด้วยว่าเห็นความคิดที่ดี น่าจะปฏิบัติตามเป็นอย่างไร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีทอผ้าบังสุกุลและการสวดอภิธรรมหน้าศพ

ในงานสวดศพกัณฑ์หรือก่อนเวลาเผาเล็กน้อยก็ดี เรามักจะเห็นว่าฝ่ายเจ้าภาพจะมีการมาเชิญผู้มีเกียรติไปเป็นผู้ออกผ้าบังสุกุล แล้วนิมนต์พระมาชักผ้าบังสุกุลนั้น การทำเช่นนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้พระท่านมาปลงกรรมฐานเกี่ยวกับบอสุภะซากศพ เนื่องจากสมัยก่อนการเผาศพมิได้ใช้เตาอบแบบปัจจุบัน ดังนั้นก่อนจะเผาศพต้องมีการเปิดโลงเอาผ้าบังสุกุลพาดไว้ปากโลง เพื่อพระและญาติผู้ตายบังสุกุลศพ ได้เห็นซากเปื้อนเน่าของซากศพจะได้มีสติพิจารณาความตาย นับว่าเป็นการเจริญมรณะสติอย่างหนึ่ง

ผ้าบังสุกุลที่จะทอนั้น อาจจะมี ไตร จีวร สบง ย่าม หรือผ้าเช็ดหน้าพระก็ได้ สำหรับการทอไตรในการสวดศพนั้น หลังจากพระสวดจบแล้วจึงจะทอ โดยเจ้าหน้าที่วัดจะทำการโยงหรือผ้าทาบที่โยงจากศพไปข้างหน้าพระสงฆ์ ผู้ทอเพียงวางผ้าตามขวางลงบนภูเขาโยงนั้น แล้วยกมือไหว้ 1 ครั้ง (หรือกราบเบญจางคประดิษฐ์ 3 ครั้งก็ได้) โดยไม่ต้องยกพระเคน ถ้าเป็นวันเผาศพ โบราณมักใช้ผ้าบังสุกุลวางพาดบนปากโลง แต่ปัจจุบันนี้วัดส่วนใหญ่นิยมใช้พานสำหรับทอผ้าวางไว้หน้าโลงศพแทน

วิธีปฏิบัติในการทอผ้าบังสุกุลในวันเผาศพนั้น เมื่อผู้ใดได้รับเชิญให้ขึ้นไปทอผ้าบังสุกุล ก็ให้เดินนำผู้ที่มาเชิญขึ้นไปบนเมรุหรือเชิงตะกอน ก่อนจะทอดคารเวการพนก่อน 1 ครั้ง ชายจะค้ำบับ หญิงไหว้ หรือกราบที่สวดแต่อาวูโสของผู้ตาย จากนั้นผู้ทอผ้าจึงหันมารับผ้าบังสุกุลจากผู้มาเชิญ แล้วนำไปวางพาดบนเพดานหน้าโลงหรือวางพาดบนปากโลง (แล้วแต่การจัดของเจ้าภาพ) โดยทอขวางผ้า (ดูภาพ) แล้วค้ำบับหรือไหว้ศพอีกครั้งหนึ่ง และยืนรออยู่ เมื่อพระภิกษุที่ได้รับนิมนต์ให้มาชักผู้เดินขึ้นมานบนเมรุ ผู้ทอผ้าควรวไหว้พระ 1 ครั้ง (ไม่ควรค้ำบับพระ) เมื่อท่านชักผ้าเสร็จแล้วจะเดินกลับ ผู้ทอผ้ายกมือไหว้พระอีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงเดินลงจากเมรุมาสู่ที่นั่งเดิมของตน

สำหรับบทสวดดับสังขาร (บังสุกุล) ที่พระท่านสวด ขณะท่านชักผ้าบังสุกุล มีดังนี้

อนิจจา วต สังขารา อุपाทยธมมีโน รูปชชชิตวา
ไม่เที่ยง สังขาร คือสิ่งปรุงแต่งทั้งหลาย เกิดขึ้นแล้ว

นรุชฌนติ เตส วุปสโม สุโข

ย่อมดับไป การปรุงแต่ง ความสงบ เป็นสุข

สังขารเหล่านั้นระงับ

แปลรวมความว่า สังขารคือสิ่งปรุงแต่งทั้งหลายไม่เที่ยงทนอ เกิดขึ้นแล้วย่อมดับไป ความสงบระงับการปรุงแต่งเหล่านั้นเสียได้ย่อมเป็นสุข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับการสวดพระอภิธรรมหน้าศพในตอนกลางคืนนั้น ตามปกติจะนิมนต์พระ 4 รูปมาสวดอภิธรรม เหตุที่ใช้ 4 รูปก็เพื่อให้ตรงกับความหมายของสังฆทาน ซึ่งหมายถึงสงฆ์ 4 รูป และสะดวกแก่เจ้าภาพจะอุทิศกุศลไปให้ผู้ตายในตอนเช้าวันรุ่งขึ้นโดยถวายเพียง 4 รูปเท่านั้น การสวดนี้มีจุดประสงค์ว่าเพื่อให้ผู้ที่ยังเป็น ๆ อยู่ได้ฟัง สำหรับจะพิจารณาพระสวดว่าเกิดมาแล้วก็ต้องตายไปในที่สุด จะทำให้เจ้าภาพและผู้มาร่วมงานดับวิโยคทุกข์โศกถึงผู้ล่วงลับไปแล้ว และนึกถึงตัวเองว่าจะต้องตายสักวันหนึ่งด้วย จะได้เร่งรีบทำความดีฝากไว้ในโลก

ข้อควรคิดก็คือ น่าสลดสังเวชที่ปรากฏความเป็นจริงอยู่ว่าในปัจจุบันนี้ ผู้ไปงานศพฟังพระสวดอภิธรรมไม่รู้เรื่อง เพราะฉะนั้นพระสวดบ้างก็คุยกัน บ้างก็พนมมือเงยบ ๆ ทั้ง ๆ ไม่รู้เรื่อง จึงเรียกได้ว่าไม่ได้คุณค่าอะไรจากงานสวดนัก น่าจะได้มีการเปลี่ยนแปลงให้พระแสดงปาฐกถาธรรมโปรดคนเป็นสัก 30-40 นาที ยังจะดีกว่า และถ้าจะคงพระเพิ่มเติมไว้ตามที่ถือกันมา การสวดอภิธรรมถือว่าเท่ากับสร้างพระอภิธรรมฉลองคุณบิดามารดาตามพุทธประเพณีนั้น จะคงสวดไว้สักจบเดียวก็น่าจะพอ หรือมีจะนั้นก็สวดบาลีมีแปลเป็นไทยกำกับเพื่อให้ผู้ฟังสวดได้ พิจารณาธรรมานุสสติตามไปด้วย อนึ่งงานเลี้ยงในตอนกลางคืนระหว่างพระสวดอภิธรรม เช่นเลี้ยงข้าวต้ม หรือเลี้ยงของว่างนั้นเป็นการสิ้นเปลืองโดยใช่เหตุเพราะพระจะสวดราว 1 ทุ่ม ซึ่งต่างคนต่างก็เพิ่งรับประทานอาหารเย็นเสร็จจากบ้านใหม่ ๆ จึงไม่ควรมีการเลี้ยงอาหารอีก ควรใช้เพียงน้ำเย็นหรือน้ำหวานก็น่าจะพอแล้ว คำกล่าวที่ว่า "คนตายชายคนเป็น" จะได้ไม่ต้องนำมาหนักถึงกันอีก เพราะคนตายนั้นไม่รู้เรื่องอะไรด้วยแล้ว แต่คนเป็นที่ยังอยากรักษาหน้า อยากให้คนสรรเสริญ เป็นผู้คิดทำกันไปเองต่างหาก ค่านิยมมุ่งเพื่อขบประเท้าน้ำพริกละลายแม่น้ำนั้นน่าจะได้มีการพัฒนากันใหม่ให้สมกับที่ทุกวันนี้ คนมีปัญญาด้านการศึกษาสูงขึ้นกว่าเดิม ข้าบางคนเปิดบ่อนการพนันในงานศพเสียอีกด้วย นับว่าเป็นสิ่งต่ำทรามหาควรประณตไม่

ดอกไม้จันทร์และรูปเทียนเผาศพ

ในงานเผาศพ โดยทั่ว ๆ ไปของคนไทยเรา จะใช้รูป 1 ดอก เทียน 1 เล่ม มัดรวมกันไปกับดอกไม้จันทร์ 1 ช่อ โดยมีจุดประสงค์เพื่อนำไปขมาศพและเผาศพ เมื่อได้เวลาเผาศพ ประธานจะนำดอกไม้จันทร์และรูปเทียนจุดไฟเริ่มพิธีวางลงใต้เชิงตะกอนต่อจากนั้นคนอื่นก็เดินตามขึ้นไปบนเชิงตะกอนก่อนจะวางมัดดอกไม้จันทร์นั้นลงใต้เชิงตะกอน (ในกรณีเผาหลอก และหากมีคนจุดดอกไม้รูปเทียนไปเสร็จ ก็จะมีคนคอยเก็บดับไว้ข้างนอกก่อน และนำไปรวมใส่ไฟในเวลาเผาจริงอีกทีหนึ่ง เมื่อกวางดอกไม้รูปเทียนเผาศพแล้ว ทำความเคารพอีกครั้งหนึ่ง จึงเดินลงจากเชิงตะกอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับความเป็นมาของการใช้รูปเทียนดอกไม้จันทร์เผาศพนั้นเข้าใจว่า ในชั้นเดิม ๆ นั้นเมื่อมีคนตายญาติพี่น้องก็จะจัดการเผาศพ โดยนำหินไปคนละดุ้น 2 ดุ้น ในบรรดาแขกก็ 3 ดุ้น ไปช่วยกันเผาพร้อมมีรูป 1 ดอก เทียน 1 เล่ม เพื่อนำไปขอขมา และต่อ ๆ มา การเผาศพเริ่มมีการใช้ดอกไม้จันทร์ขึ้นมา ทั้งนี้สันนิษฐานว่า คงจะนำมาจากคติของชาวอินเดีย เพราะคนอินเดียเวลาตายลง ถ้าเป็นเศรษฐีมั่งมีมากก็จะใช้ดอกไม้จันทร์ล้วน ๆ ซึ่งหาขายราคาแพงมากมาเผาศพ คนธรรมดาที่ยากจนจึงใช้ไม้ฟันอื่น ๆ แทน แต่เมื่อย่นย่อมาทำเป็นช่อดอกไม้ก็ใช้ในการเผาจริงได้ดี ช่วยให้ติดไฟลุกไหม้ได้ง่ายด้วย

ในสมัยก่อนนั้น การเผาศพนั้นต้องมีดอกไม้ รูป เทียน กับหิน ดอกไม้รูปเทียนมีไว้ขมาศพส่วนหินเอาไว้เผา ซึ่งยังเห็นปรากฏอยู่ที่เครื่องขมาศพของหลวงว่ามีกระทงข้าวตอกดอกไม้ด้วยจนทุกวันนี้และในหนังสือหมอบลัดเลย์ก็เขียนไว้ว่า มีการตั้งเครื่องขมาศพนับก่อนจันทร์ถวายในงานพระราชทานเพลิงศพด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การบรรเลงเพลงเคารพตามข้อบังคับทหารว่าด้วยการเคารพ

มาตรา 3

การบรรเลงเพลงเคารพ

ข้อ 1. เพลงเคารพแบ่งแยกตามชนิดของเครื่องบรรเลงดังนี้ เพลงเคารพ

(1) เพลงเคารพด้วยแตรวง คือ

ก. เพลงสรรเสริญพระบารมี

ข. เพลงชาติ

ค. เพลงมหาไชย

ง. เพลงมหาฤกษ์

จ. เพลงมาร์ชธงชัยเฉลิมพล

(2) เพลงเคารพด้วยแตรเดี่ยว คือ เพลงค่านับ

(3) เพลงเคารพด้วยขลุ่ยกลอง คือ เพลงมหาไชย

ข้อ 2. การบรรเลงเพลงเคารพอื่น มีวิธีบรรเลง 2 วิธี วิธีบรรเลง

(1) วิธีบรรเลงเพลงเคารพของเครื่องบรรเลงประจำแถว

(2) วิธีบรรเลงเพลงเคารพของเครื่องบรรเลงที่มีได้ประจำแถว

การบรรเลงเพลงเคารพทั้ง 2 วิธีนี้ กระทำเฉพาะเมื่อเครื่องบรรเลงอยู่กับที่และเฉพาะในพิธีเกียรติยศ

สำหรับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, สมเด็จพระบรมราชินี, สมเด็จพระบรมราชชนนี และรัชทายาท ทั้ง 4 พระองค์นี้ ไม่ว่าในพิธีใด ๆ หรือไม่ก็ ต้องบรรเลงเพลงเคารพถวายเสมอ

ข้อ 3. เครื่องบรรเลงประจำแถว บรรเลงเพลงเคารพด้วย เครื่องบรรเลง
เพลงต่าง ๆ แก่ผู้หรือสิ่งซึ่งรับความเคารพดังนี้ ประจำแถว

(1) แตรวง บรรเลง

ก. เพลงสรรเสริญพระบารมี สำหรับ

- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

- สมเด็จพระบรมราชินี

- สมเด็จพระบรมราชชนนี

- รัชทายาท

- พระบรมศพและพระบรมอัฐิ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ชงมหาราช, ชงราชินี, ชงบรมราชวงศ์, ชงเขาวราช เวลาผ่านหรือชกชั้นลง

ข. เพลงชาติ สำหรับ

- ชงประจำกองทหาร

- ชงประจำกองขบวนทหาร

- ชงชาติประจำสำนักงานของรัฐบาลในขณะขึ้นลง และชงราชนาวิ
ประจำเรือใหญ่ในขณะทำพิธีขึ้นลง

ค. เพลงมหาไชย สำหรับ

- พระบรมวงศ์

- ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

- ชงราชวงศ์ เวลาผ่านหรือขึ้นลง

- นายทหารที่มียศจอมพล จอมพลเรือ หรือจอมพลอากาศ

ง. เพลงมหาฤกษ์ สำหรับผู้หรือสิ่งอื่นซึ่งมิได้กล่าวใน ก. ข. ค.

จ. เพลงมาร์ชชงชัยเฉลิมพล สำหรับชงประจำกองทหารในงานพิธีกระทำ

สัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล

(2) แตรเดี่ยว เป่าเพลงค่านับอย่างเดี่ยวแต่ต่างกันด้วยจำนวนจบ ดังนี้

ก. เป่า 3 จบ สำหรับผู้หรือสิ่งซึ่งแตรวงต้องบรรเลงเพลงสรรเสริญพระ
บารมีและเพลงชาติ

ข. เป่า 2 จบ สำหรับผู้หรือสิ่งซึ่งแตรวงบรรเลงเพลงมหาไชย

ค. เป่า 1 จบ สำหรับผู้หรือสิ่งซึ่งแตรวงบรรเลงเพลงมหาฤกษ์และในพิธี

เปลี่ยนกองรักษาการณ์

(3) ชลู่ยกลอง บรรเลงเพลงมหาไชยถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, สมเด็จพระ

พระบรมราชินี, สมเด็จพระบรมราชชนนี และรัชทายาท และในพิธีเปลี่ยนกองรักษาการณ์

อนึ่ง ถ้าแถวทหารนั้น ๆ มีเครื่องบรรเลงหลายประเภท ให้เป็นหน้าที่ของแตรวง ถ้าไม่มี
แตรวง ให้เป็นหน้าที่ของแตรเดี่ยว ส่วนชลู่ยกลองนั้นให้บรรเลงแต่เฉพาะ ไม่มีเครื่องบรรเลงอื่น ๆ เว้น
แต่การบรรเลงเพลงเคารพเมื่อขณะเปลี่ยนกองรักษาการณ์ ถ้ามีแตรเดี่ยว ให้เป็นหน้าที่ของแตรเดี่ยว
ถ้าไม่มีแตรเดี่ยว ให้เป็นหน้าที่ของชลู่ยกลอง ถ้ามีแตรเดี่ยว ให้เป็นหน้าที่ของแตรเดี่ยว ถ้าไม่มีแตรเดี่ยว
ให้เป็นหน้าที่ของชลู่ยกลอง ส่วนแตรวงบรรเลงเฉพาะเมื่อรับส่งธงประจำกอง

ข้อ 4. เครื่องบรรเลงที่มีได้ประจำแถว บรรเลงเพลงเคารพ เครื่องบรรเลงไม่
เช่นเดียวกับเครื่องบรรเลงประจำแถว แต่บรรเลงเฉพาะ ประจำแถว

(1) ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, สมเด็จพระบรมราชินี, สมเด็จพระบรม
ราชชนนี และรัชทายาทเมื่อเสด็จเข้ามายังที่นั้นและเมื่อเสด็จกลับหรือเมื่อเสด็จผ่าน

(2) บรรเลงเพลงเคารพอื่น ๆ เพื่อเป็นเกียรติยศตามกำหนดนั้น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้